

120537

ΝΑΠΟΛΕΩΝ ΣΤΑΜ. ΔΟΚΑΝΑΡΗΣ

Σ.π. Ε.Π.Ο. ΕΠΙΣΤΑΣΕΩΝ
Τμήμα. ΕΛΛΑΔ. 1821-1828

Ο ΣΤΡΑΤΗΓΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΒΛΑΧΟΠΟΥΛΟΣ
ΚΑΙ Η ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΑΓΩΝΑ ΤΗΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑΣ
ΚΑΙ ΚΑΤΑ ΤΗ ΜΕΤΕΠΑΝΑΣΤΑΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ (1821-1868).

ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΗ ΔΙΑΤΡΙΒΗ

ΓΙΑΝΝΙΝΑ 1986

Π Ρ Ο Λ Ο Γ Ο Σ

Ακένωτη πηγή εμπνεύσεων και θησαυρός εθνικής παρακαταθήκης το μεγάλο '21 έχει προκαλέσει το ενδιαφέρον των ερευνητών από τα πρώτα κιόλας μετά την εθνεγερσία χρόνια.

Όσο η έρευνα προχωρεί σε βάθος τόσο περισσότερο διαπιστώνεται η έλλειψη συστηματικής και μεθοδευμένης εργασίας στον τομέα της ιστοριογραφίας. Ωστόσο, οι επί μέρους εργασίες και οι πολλές μονογραφίες, που βλέπουν το φως της δημοσιότητας κάθε χρόνο, με θέματα παρμένα από τη μεγάλη Εποποιία της Φυλής, είναι παρήγορα και ενθαρρυντικά σημάδια και δείχνουν το ενδιαφέρον των ερευνητών για την περίοδο αυτή της εθνικής μας ιστορίας.

Δυσκόλεις, λοιπόν, συνάντησα και αντιμετώπισα και ο έδιος στην προσπάθειά μου να αποδώσω την προσωπογραφία του - Στρατήγου του Αγώνα της Ανεξαρτησίας Κων/νου Βλαχόπουλου, του οποίου η ζωή και η δράση στην επαναστατική περίοδο και στην Οθωμανική Ελλάδα, αν και σημαντική, δεν μας ήταν και πολύ γνωστή. Αρχικός στόχος της εργασίας αυτής ήταν να δώσω ένα σύντομο βιογραφικό σχέδιασμα του στρατήγου Κων/νου Βλαχόπουλου, που υπήρξε ο πρώτος Έλληνας Αρχηγός Χωροφυλακής και που είχε την τιμή και την τύχη να την οργανώσει και να την προσαρμόσει στην ελληνική πραγματικότητα. Το βιογραφικό αυτό σχέδιασμα θα περιλαμβάνονταν στο υπό επεξεργασία Ιστορικό Δελτίωμα για τα 150 χρόνια της Ελληνικής Χωροφυλακής (1833-1983). Οι δυσκόλεις, όμως, που συνάντησα από τα πρώτα βήματα της εργασίας μου με έπεισαν ότι θα έπρεπε να προβά στην σε βάθος έρευνα ανέκδοτων αρχαικών πηγών, γιατί τα υπάρχοντα δημοσιευμένα γνωστά στοιχεία, ήταν τόσο ελλιπή και τόσο διάσπαρτα, που σε καμιά περίπτωση δεν θα μπορούσα μόνο με αυτά να συνδέσω την προσωπογραφία του Κων/νου Βλαχόπουλου.

Από την αρχαική έρευνα έβγαλα πολύτιμο ιστορικό υλικό, εκανό να μεταβάλει τους αρχικούς μου στόχους. Προχωρώντας στην έρευνά μου, οι ενδοιασμοί υποχώρησαν και διαπίστωνα ότι το υπό επεξεργασία υλικό παρουσίαζε γενικότερο ενδιαφέρον για την ιστορία του τόπου μας. Έτσι, παρά τις δυσκόλεις που θα συναντούσα στην πορεία της έρευνάς μου, αποφάσισα να συνθέσω μια εκτενέστερη εργασία, μέσα από την οποία δεν παρουσιάζεται μόνο η προσωπογραφία του στρατήγου Κων/νου Βλαχόπουλου, αλλά διαφωτίζεται μια ολόκληρη περιοχή, μέσα στην οποία έζησε και κινήθηκε ο βιογραφούμενος αγωνιστής. Οι περισσότερες από τις δυσκόλεις που συνάντησα ξεπεράστηκαν με τη βοήθεια συνεργατών και φίλων, τους οποίους ευχαριστώ όλους για την προθυμία, με την οποία δέχτηκαν να με βοηθήσουν.

Την εθνική προσφορά του Κων/νου Βλαχόπουλου στο μεταίχμιο των τριών εποχών—προεπαναστατική περίοδος, Επαναστατικοί χρόνοι, και Μεταπελευθερωτική εποχή—των τόσο σημαντικών στην ιστορική πορεία του Νέου Ελληνισμού, παραθέτουμε αναλυτικά στα κεφάλαια που ακολουθούν.

Διστάνομαι την υποχρέωση να ευχαριστήσω όλους εκείνους, που με βοήθησαν να φέρω σε πέρας την εργασία μου αυτή. Ειδικότερα ευχαριστώ τους υπαλλήλους των Γενικών Αρχείων του Κράτους —και ιδιαίτερα τη διευθύντρια δέκα Μαρία Χαιρέτη—για την αμέριστη συμπράξή τους στο ερευνητικό μου έργο. Για τους ειδικούς λόγους ευχαριστώ τους υπαλλήλους της Εθνικής Βιβλιοθήκης και ιδιαίτερα τον προϊστάμενο του Τμήματος Χειρογράφων συνάδελφο κ. Παναγιώτη Νικολόπουλο, τους υπαλλήλους της Βιβλιοθήκης της Βουλής και ιδιαίτερα το συνάδελφο κ. Πάνο Χριστόπουλο, που είχε την καλοσύνη να μου διαθέσει το "Αρχείο Αλεξάνη Βλαχόπουλου". Από αυτό άντλησα πολύτιμο υλικό για τη σύγθεση της εργασίας μου. Διευκρινίζεται ότι το αρχείο αυτό περιλαμβάνει 200 έγγραφα, αλλά τα πρωτότυπά τους έχουν χαθεί και σώζονται αριθμημένα τα αντίγραφα τους. Ομοίως ευχαριστώ τους βαθμοφόρους του Τμήματος Ιστορίας του πρώην Αρχηγείου Χωρ/κής, κ. κ. Μιχαήλ Μαρκέδη (σήμερα Ταγματάρχης ε.α.), Μπαλλά Δημήτριο (υπομ/ρχο), Διαμάντη Σωτήριο (Ανθυπασπιστή) και τους Ενωμ/ρχες Καρβούνη Ιωάννη, Ψωμά Άλκη και Ράπη Ευάγγελο για την ουσιαστική τους συμβολή στις ερευνητικές μου προσπάθειες. Τέλος ευχαριστώ τους Καθηγητές κ. κ. Εμμανουήλ Πρωτοφάλη και Γιώργο Πλουμίδα. Τον πρώτο, γιατί μου συμπαραστάθηκε στο αρχικό στάδιο της ερευνητικής και συνθετικής εργασίας μου και τον δεύτερο, γιατί είχε την καλοσύνη, παρά τον επιστημονικό φόρτο που τον βαρύνει, να αναλάβει την παρακολούθηση της εργασίας μου και με τις κατευθύνσεις και οδηγίες του να πάρει την οριστική της μορφή.

Ναπολέων Σταμ. Δοκανάρης

Φιλολόγος

Γιάννινα, Σεπτέμβριος 1986

Ο κύκλος της ζωής του Στρατηγού του Αγώνα της Ανεξαρτησίας Κωνσταντίνου Βλαχόπουλου περιλαμβάνει τρεις ολόκληρες εποχές (1). Οι τρεις εποχές, μέσα στις οποίες έζησε και έδρασε ο Κων/νος Βλαχόπουλος είναι: α) Προεπαναστατική Ελλάδα (Κλεφταρματολός-Αξιωματικός στα Ελληνικά τάγματα του Αγγλικού στρατού στα Επτάνησα), β) Επαναστατική περίοδος (Πολέμαρχος -Στρατηγός του Επαναστατικού Στρατού, με αποκορύφωμα της δράσης του στο πολιορκούμενο Μεσολόγιο και στην εκστρατεία του Τσώρτς για την απελευθέρωση της Δυτικής Ελλάδας 1827-1829) και γ) Μετααπελευθερωτική εποχή (Ηγέτης της Αντιβαυαρικής κίνησης στις τάξεις της Ελληνικής Χωροφυλακής, Οργανωτής και πρώτος Έλληνας Αρχηγός της -Στρατηγός του τακτικού Ελληνικού Στρατού και Οργανωτικό του στέλεχος) (2).

Εδώ θα πρέπει να σημειωθεί ότι, παρόλο που η προεπαναστατική και επαναστατική δράση του Κων/νου Βλαχόπουλου, τον είχαν καταξιώσει για να αναλάβει το τιμητικό αξίωμα του Πρώτου Έλληνα Αρχηγού Χωροφυλακής, πράγμα που φανερώνει τη μεγάλη του φήμη και τη γοητεία που ασκούσε στους ανθρώπους του καιρού του, στους μεταγενέστερους χρόνους έπεσε στην αφάνεια και πολύ λίγα πράγματα γνωρίζαμε γι αυτόν (3). Ξέραμε μόνο ότι περιλαμβάνονταν ανάμεσα στους

- 1.- Ιστορικά Αρχεία Αρχηγείου Χωροφυλακής φυλάσσονται στο οικείο του πρώην Αρχηγείου Χωροφυλακής, Αριστοτέλους 145, Αθήνα και λειτουργούν με την επιμέλεια και φροντίδα του Τμήματος Ιστορίας/Α.Χ.: α) Ανέκδοτο Ιστορικό Δελτίωμα για τα 150 χρόνια της Ελληνικής Χωροφυλακής με τίτλο "ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΧΩΡΟΦΥΛΑΚΗ 1833-1983-ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΑΝΑΜΝΗΣΤΙΚΟ ΔΕΥΚΩΜΑ", Αθήνα 1983. Σε αυτό περιλαμβάνονται σύντομη βιογραφία του Κων/νου Βλαχόπουλου, με βάση τα ανέκδοτα ιστορικά έγγραφα του Ιστορικού Αρχείου του Αρχηγείου Χωρ/κής και λοιπά κρατικά αρχεία (Γενικά Αρχεία του Κράτους-Τμήμα Χειρογράφων Εθνικής Βιβλιοθήκης και λοιπά) και β) Φάκ. "Ο στρατηγός του Αγώνα της Ανεξαρτησίας Κων/νος Βλαχόπουλος-Πρώτος Έλληνας Αρχηγός Χωροφυλακής".
- 2.- Ιστορικά Αρχεία Αρχηγείου Χωροφυλακής, δ.π., σχετικό το 217/16/14γ από 17 Ιουνίου 1981 έγγραφο του Αρχηγείου Χωροφυλακής/Τμήμα Ιστορίας προς το Δήμο Μεσολογγίου, στο οποίο περιέχονται βιογραφικά στοιχεία του Κων/νου Βλαχόπουλου.
- 3.- Το ότι ο Κων/νος Βλαχόπουλος έχασε μεγάλης εκτίμησής από τους ανθρώπους του καιρού του, φαίνεται από τους διασωθέντες θρόνους, που αναφέρονται στη ζωή και τη δράση του και από τις ευμενείς κρίσεις των συμπολεμιστών του απομνημονευματογράφων και ιστορικών συγγραφέων. Ενδεικτικά αναφέρουμε τις κρίσεις μερικών από αυτούς: α) ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗ, "Απομνημονεύματα", σελ. 168, "Ο Κώστας Βλαχόπουλος είναι από τους αξίους στρατιωτικούς και μέ γνώση και μέ φρόνηση", β) ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΓΑΖΗ, Δελτίον της Έπαναστάσεως του 1821, "Κώστας Βλαχόπουλος ήν άνήρ και δπλαρχηγός φρόνιμος, άνδρετος, τίμιος και ειλκρινής, διαπρέψας ως τοιοϋτος εις όλον τον Αγώνα". γ) ΝΙΚΟΛΑΟΥ Κ. ΚΑΣΟΜΟΥΛΗ, "ΕΝΘΥΜΗΜΑΤΑ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΑ ΤΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ, 1821-

στους 10 πρώτους Μοιράρχους και ότι υπήρξε ο πρώτος Έλληνας Αρχηγός Χωροφυλακής, χωρίς να μας είναι γνωστή η προηγούμενη και η μετέπειτα ζωή του. Και να σκεφτεί κανείς ότι ο ίδιος ο Όθωνας είχε επιλέξει για το αξίωμα αυτό τον Κων/νο Βλαχόπουλο "διά τās παλαιάς εκδουλεύσεις του" στον Αγώνα της Ανεξαρτησίας και για τα Άλλα του προσόντα(4).

Ας σημειωθεί ιδιαίτερα ότι ο Κων/νος Βλαχόπουλος δεν περιλαμβάνονταν στον κατάλογο των υποψηφίων για το αξίωμα του Αρχηγού Χωροφυλακής στρατιωτικών, που είχε υποβληθεί στον Όθωνα από τον Υπουργό των Στρατιωτικών Ανδρέα Μεταξά(5). Ο Όθωνας όμως διέγραψε τους προταθέντες από τον Μεταξά και επέλεξε Αρχηγό Χωροφυλακής τον Κων/νο Βλαχόπουλο, δικαιολογώντας την απόφασή του αυτή, με τολμηρή για την εποχή του προοδευτικότητα, τονίζοντας, εκτός των άλλων, ότι ο Αρχηγός Χωροφυλακής πρέπει να προέρχεται "ἀπό τās τάξεις τοῦ ἀξιόπαινου τοῦτου Σώματος καί διά νά ἐπαναφέρωμεν τοιοῦτο τρόπον προβιβασμός καί εἰς τās ἄλλας τάξεις τῶν ἀξιωματικῶν αὐτοῦ"(6).

Στους μεταγενέστερους χρόνους, δημιουργήθηκε το πρόβλημα ποιος Κων/νος Βλαχόπουλος υπήρξε ο πρώτος Έλληνας Αρχηγός Χωροφυλακής, αυτός που αναφέραμε παραπάνω ή κανένας άλλος συνάνυμος του αγωνιστής· οι Εγκυκλοπαίδειες και τα λεξικά της Επανάστασης του 1821 αναγράφουν ότι ο Κων/νος Βλαχόπουλος υπήρξε στρατηγός του Αγώνα της Ανεξαρτησίας και μετέπειτα Αντιστρατηγός του στρατεύματος, χωρίς να μνημονεύουν ότι διετέλεσε και Αρχηγός της Χωροφυλακής.

.....

1833, Επιμέλεια Ίωάννη Βλαχογιάννη, Αθήναι 1939-1942, τόμος Α΄, σελ. 115. Ο Κώστας Βλαχόπουλος εἰς τās διαφόρους εκστρατείας φανεῖς διὰ τοῦ σταθεροῦ χαρακτήρος του ὄχι μόνον ἀνώτερος τῆς σφάρας τῶν προγόνων (οἰκογενεῶν) του, ἀλλὰ καί μεταξὺ τῶν συναγωνιστῶν οπλαρχηγῶν ἀξιόπαινος".

ΣΗΜ: Ολοκληρωτο τὸ τρίτομο ἔργο του Νικολάου Κασσομούλη, ἀποτελεῖ ἕνα ὕμνο γιὰ τον Κων/νο Βλαχόπουλο, τον οποῦο σὺς διάφορες περιγραφές του πάντοτε ἐπαινεῖ.

4.- Βλέπε το 2361 ἀπὸ 28 Αὐγοῦστου-9 Σεπτεμβρίου 1841 Διάταγμα προαγωγῆς καί ἀναθέσεως τῆς Αρχηγίας Χωροφυλακῆς στον Κων/νο Βλαχόπουλο, στο Φ. 147 του Οθωνικοῦ Ἀρχείου του Υπουργείου Ἐσωτερικῶν των Γενικῶν Ἀρχείων του Κράτους.

5.- Ἀπὸ τον Υπουργό των Στρατιωτικῶν Ανδρέα Μεταξά εἶχαν προταθεῖ γιὰ την Αρχηγία τῆς Χωροφυλακῆς οἱ α) Συνταγματάρχης Αλεξάνης Βλαχόπουλος, Στρατιωτικὸς Νομοπεθεωρητῆς Ἀργολίδος καί β) Ἀντισυνταγματάρχης Σπύρος Μήλιος, Διοικητῆς τῆς Σχολῆς Ευελπίδων.

Ο Όθωνας ὁμως ἀπέρριψε τους προταθέντες καί επέλεξε Αρχηγό Χωροφυλακῆς τον προερχόμενο ἀπὸ τās τάξεις του Σώματος αὐτοῦ Ταγματάρχη Χωροφυλακῆς Κων/νο Βλαχόπουλο, τον οποῦο καί ἐπροβέβασε στο βαθμὸ του Ἀντισυνταγματάρχη. Σχετικῆ ἡ 10680 ἀπὸ 15 Αὐγοῦστου 1841 ἀναφορὰ του Υπουργείου Στρατιωτικῶν πρὸς τον Βασίλεα Όθωνα (ΓΑΚ-Οθωνικὸ Ἀρχεῖο Ὑπ. Ἐσωτερικῶν Φ. 147).

6.- Γενικὰ Ἀρχεῖα τοῦ Κράτους-Οθωνικὸ Ἀρχεῖο Ὑπουργ. Ἐσωτερικῶν (ΜΑ)-Φ. 213.

Στο IV Κεφάλαιο του δευτέρου μέρους της εργασίας αυτής αναλύουμε διεξοδικότερα τον τρόπο, με τον οποίο κατορθώσαμε, έπειτα από επισταμένη αρχαική έρευνα, να εντοπίσουμε και να ταυτίσουμε την προσωπικότητα του πρώτου Έλληνα Αρχηγού Χωροφυλακής με τον γενναίο Στρατηγό του Αγώνα της Ανεξαρτησίας Κων/νο Βλαχόπουλο (7).

Η περίοδος της αρχηγίας του στη Χωροφυλακή υπήρξε δημιουργική και συνδέεται με τις κρίσιμότερες πολιτικές εξελίξεις της διατίας 1841-1843. Το όνομά του έγινε θρόνος στις μεταγενέστερες γενιές των ανδρών της Χωροφυλακής γιατί συνδέεται με την πρώτη και σωστή οργάνωσή της (8). Αργότερα, όμως, λόγω της μετάταξής του από τη Χωροφυλακή στο Στράτευμα, όπου προβιβάστηκε σ' υποστράτηγο και στη συνέχεια σε αντιστράτηγο, ξεχάστηκε το δημιουργικό κέρασμά του από την αρχηγία της Χωροφυλακής και δημιουργήθηκε έτσι το πρόβλημα, που αναφέραμε παραπάνω και το οποίο θα αναλύσουμε διεξοδικά στη συνέχεια.

.....

7.- Γενικά Άρχεϊα του Κράτους - Οθωνικό Άρχεϊο Υπουργείου Στρατιωτικών, Φ.

147.

8.- Ιστορικά Άρχεϊα Αρχηγείου Χωροφυλακής - Φ. Κων/νος Βλαχόπουλος - Πρώτος Έλληνας Αρχηγός Χωροφυλακής. Στο Τμήμα Ιστορίας του Αρχηγείου Χωρ/κής (Αριστοτέλους 135 - Αθήνα) υπάρχει ανέκδοτη βιογραφία του Κων/νου Βλαχόπουλου και πολλά άλλα έγγραφα, που σχετίζονται με τη δράση του κατά την επανάσταση και κατά τη μεταπελευθερωτική περίοδο.

Μ Ε Ρ Ο Σ Π Ρ Ω Τ Ο

ΠΡΟΕΠΑΝΑΣΤΑΤΙΚΗ - ΕΠΑΝΑΣΤΑΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΚΑΙ ΜΕΧΡΙ ΤΗΝ ΑΦΙΞΗ
ΤΟΥ ΘΩΝΑ.

ΓΕΝΕΑΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΣΥΚΑΔΩΝ *Η ΒΛΑΧΟΠΟΥΛΑΙΩΝ-ΠΑΙΔΙΚΑ ΧΡΟΝΙΑ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΗΓΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΒΛΑΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Ο στρατηγός του Αγώνα της Ανεξαρτησίας Κων/νος Βλαχόπουλος γεννήθηκε το έτος 1789 στη Νικηόπολη(1) της Πρέβεζας και καταγόταν από τη γνωστή κλεφτορματολική οικογένεια των Βλαχοπουλαίων, που παλαιότερα έφεραν το επώνυμο "Συκάς"(2).

Πριν όμως προχωρήσουμε στη σκιαγράφηση της προσωπικότητας του Κων/νου Βλαχόπουλου κρίνουμε σκόπιμο να κάνουμε μια σύντομη παρουσίαση της γενεαλογίας των Συκάδων ή Βλαχοπουλαίων.

Γενάρης της μεγάλης αρματολικής οικογένειας των Συκάδων αναφέρεται ο "πολύς Συκάς", που πεθαίνοντας άφησε πέντε γιούσια) τον Αλεξάνδρη, πρώτο καπετάνιο της φάρας, β) τον Κωνσταντή, γ) τον Διαμαντή, δ) τον Τριάντο και ε) τον Δήμο(3). Οι πέντε αδελφοί έζησαν και έδρασαν στο δεύτερο μισό του 18ου αιώνα και ασκούσαν από κοινού τη Διοίκηση του αρματολικίου του Καρπενησίου, που έφθανε την εποχή εκείνη μέχρι το Βλοχό και Απόκουρο(4).

1.- Ο τόπος γεννήσεως του Κων/νου Βλαχόπουλου, προσδιορίζεται απ' αυτόν τον λόγο σε ιδιόχειρη αίτησή του που βρίσκεται στο Τμήμα Χειρογράφων της Βιβλικής Βιβλιοθήκης(βλ. κτυλο 24).

2.- Τη γενεαλογία των Συκάδων ή Βλαχοπουλαίων δίνει ο Νικ.Κ.Κασομούλης σε αφήγηση του αδελφού του βιογραφουμένου στρατηγού Αλεξάνη Βλαχόπουλου-στα "Στρατιωτικά του Ένδυμματα", τόμος Α', σελ.12,29,30 και 103-113.

3.- Ο Κασομούλης που μας δίνει τη γενεαλογία των Συκάδων δεν γνωρίζει περισότερα πράγματα για το Γενάρη της Φάρας των Συκάδων, βλέπε ΚΑΣΟΜΟΥΛΗ Κ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ: "ΕΝΘΥΜΜΑΤΑ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΑ ΤΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ" 1821-1833", τόμος Α', σελ.29 και σελ.103, υποσ.2.

4.- Το "Απόκουρο" περιελάμβανε το Βορειοανατολικό ορεινό τμήμα της σημερινής επαρχίας Τριχωνίδας του Νομού Αιτωλίας και Ακαρνανίας και συνεχόμενο Τμήμα της επαρχίας Ναυπακτίας. Ο "Βλοχός" περιελάμβανε το κεντρικό και το νότιο πεδινό τμήμα της σημερινής επαρχίας Τριχωνίδας. Στην περίοδο της Τουρκοκρατίας το "Απόκουρο" και ο "Βλοχός" αποτελούσαν "Καζάδες", τα γνωστά μας "Βιλαέτια". Ήταν δε τα δύο από τα πέντε βιλαέτια του δημοτικού μας τραγουδιού.

Βλέπε Μεγάλη Ελληνική Εγκυκλοπαίδεια, τόμος Ε', σελ.164-165 και τόμος Ζ' σελ. 437.

Για τη διατήρηση της μεταξύ τους συνοχής οι τέσσερες από τους πέντε αδελφούς έμειναν ανύπαντρες και επέτρεψαν το γάμο μόνο στο μικρότερό τους αδελφό Δήμο, παππού του Κων/νου Βλαχόπουλου (5). Ο Δήμος απέκτησε τέσσερα παιδιά: α) τον Νίκο, πατέρα του Κων/νου, β) τον Γεώργιο, γ) τον Λάμπρο και δ) τον Ραπογιάννη ή Αραπογιάννη. Γιοί του Νίκου υπήρξαν οι γνωστοί Καπετάνιοι της Επανάστασης του 1821: α) ο Αλεξάκης, πρώτος που κατά τον Κασομοβλή έλαβε το επώνυμο Βλαχόπουλος, β) ο βιογραφούμενος Κωνσταντίνος και γ) ο Δημήτριος.

Παράλληλα υπήρξε ένα πλήθος συγγενών, που αποτελούσαν τη μεγάλη φάρα των Σουκιάδων και που δεν μας είναι γνωστή η αρχική τους προέλευση, εκτός του ότι ήταν βλαχοποιημένες σιηνίτες Σαρακατράμικης καταγωγής. (6). Οι μακρinoί πρόγονοι των Σουκιάδων έζησαν μια νομαδική ζωή στο γεωγραφικό χώρο, που περιλαμβάνεται ανάμεσα στους ορεινούς όγκους της Πίνδου και στο νοτιό τριγωνο, που επεκτείνεται από τη Δυτική Μακεδονία προς τη ΒΑ Ήπειρο και τη ΒΔ Θεσσαλία. Κάποια εποχή, με την πίεση των Αλβανικών φυλών, ακολουθώντας τον ορεινό όγκο, κατέβηκαν νοτιότερα και εγκαταστάθηκαν στην περιοχή Καρπενησίου, όπου με τη δύναμη των όπλων και την προσωπική τους ισχύ επιβλήθηκαν στους ντόπιους κατοίκους και τους Τοδρικούς κατακτητές και αναγνωρίστηκαν ως καπετάνιοι του μεγαλύτερου αρματολικίου της Κεντρικής Ελλάδας. (7).

Το μεγάλο αυτό αρματολικι οι Σουκιάδες, μολονότι ξένοι, το διατήρησαν με την προσωπική τους επιβολή για ένα μεγάλο χρονικό διάστημα, οπωσδήποτε μεγαλύτερο από ένα αιώνα, σύμφωνα με τις μαρτυρίες του Κασομοβλή (8). *Νίχο*

5.- ΝΙΚΟΛΑΟΥ Κ. ΚΑΣΟΜΟΥΛΗ "ΕΝΘΥΜΗΜΑΤΑ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΑ ΤΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ 1821-1833", τόμος Α', σελ. 29, υποσ. 10 και σελ. 107-108.

6.- ΝΙΚΟΛΑΟΥ Κ. ΚΑΣΟΜΟΥΛΗ, δ.π., τόμος Α', σελ. 103.

7.- "Έχοντας υπ' όψιν μας τήν οίκογένεια τών Σουκιάδων, ... οτινεις διαδεχθέντες τό' Αρματολικι και σωζόμενοι οι κλώνοι της μέχρι σήμερα, διά τής συμπορίας και ισχύος των, όχι μόνον έδιατηρήθησαν, αλλά και εξακολουθώντας τό παράδειγμα των πολλοί εκ τής φυλής των, άνειφάνησαν έπειτα και τρομακτικά τερροι και επιβλαβέστεροι εις τοδς σκοπούς τών τυράννων...". ΝΙΚΟΛΑΟΥ Κ. ΚΑΣΟΜΟΥΛΗ, δ.π., τόμος Α', σελ. 106-107.

8.- ΝΙΚΟΛΑΟΥ Κ. ΚΑΣΟΜΟΥΛΗ, δ.π., τόμος Α', σελ. 103-115. Ο Κασομοβλής στη λεπτομερή περιγραφή του για τους Σουκιάδες δεν καθορίζει την ακριβή χρονολογία της εγκατάστασης των Σουκιάδων στο Αρματολικι του Καρπενησίου, που περιστασιακά χρίζονταν από τους Βουκαβαλαούς και Κοντογιανναούς. Από τις περιγραφές του προκύπτει ότι η εγκατάσταση των Σουκιάδων στο Καρπενήσι θα πρέπει να έγινε στη δεκαετία 1710-1720. Το 1806 διώχτηκαν από τον Αλή Πασά για να εγκατασταθούν από τον ίδιο στο τέλος του 1817 στο αρματολικι του "Βλοχού".

όμως πριν την άνοδο του Αλή Πασά, είχαν παραχωρήσει το αρματολίκι του Καρ-
πενησίου στο γαμπρό τους Γεώργιο Γιολλάση και έτσι το άλλοτε απέραντο αρμα-
τολίκι είχε διαμοιραστεί σε τρία-τέσσερα μικρότερα. Ο πατέρας του Κων/νου,
Νικόλαος (9) είχε λάβει στη μερίδα του το αρματολίκι του Βλοχού, το οποίο
και εξουσίαζε για πολλά χρόνια μέχρι που εκδιώχθηκε από τους ανθρώπους τοί
Αλή -Πασά στα χρόνια του κατατρογμού της Κλεφτουργιάς, γύρω στα 1806.

Τελικά και οι δύο άλλοι αδελφοί (ο Γεώργιος είχε σκοτωθεί πριν τη διαβρέ-
ση του μεγάλου αρματολικίου από τον Δημήτριο Καραϊσάκο με υπόδειξη του Αλή
Πασά) Νικόλαος και Λάμπρος, σκοτώθηκαν σε μάχες με τους ανθρώπους του Αλή Πα-
σά ή πέθαναν από τις μακουλές του κατατρογμού και μόνο ο Ρακογιάννης ή Α-
ρακογιάννης, περιστοιχιζόμενος από χήρες και ορφανά, κατέφυγε στα Επτάνησα,
πιάνοντας μαζί του και τους τρεις ανεψιούς του, γιούς του αδελφού του Νικό-
λάου, Αλεξάκη, Κων/νο και Δημήτριο (10).

Το πώς οι αδελφοί Βλαχόπουλοι, Αλεξάκης, Κων/νος και Δημήτριος, επέστρε-
ψαν από τα Επτάνησα και ανέκτησαν το πατρικό τους αρματολίκι του Βλοχού
και στη συνέχεια σήκωσαν πρώτοι αυτοί τα άρματα στη Δυτική Ελλάδα και να
τέλειωσαν την τουρκική κυριαρχία στο Βραχάρι (Αγρόνιο) και στην περιοχή του
Βλοχού, θα το δούμε στη συνέχεια της βιογραφίας του Κων/νου Βλαχόπουλου (11).

Γύρω στα 1800 ο Κων/νος ακολούθησε το μεγαλύτερό του αδελφό Αλεξάκη Βλα-
χόπουλο, μετέπειτα Στρατηγή και Υπουργό και μαζί με το μικρότερό τους αδελφό
Δημήτριο, πήγαν στα Γιάννινα, όπου σπούδασαν στα τότε ονομαστά στην πόλη αυτή
σχολεία.

Ετη συνέχεια ακολουθώντας τον αδελφό του Αλεξάκη, προσλήφθηκε στην υπη-
ρεσία του Αλή Πασά των Ιωαννίνων και εξασκήθηκε στα όπλα και τα μυστικά
της πολιτικής στην αυλή του τυράννου της Ηπείρου.

Η αγάπη όμως προς την ελευθερία γρήγορα έφερε σε αντίθεση τους αδελφούς
Βλαχόπουλου με το ραδιούργο Αλή και αφού εγκατέλειψαν την αυλή του ακολού-

9.- ΝΙΚΟΛΑΟΥ Κ. ΚΑΣΟΜΟΥΛΗ, δ.π., τόμος Α, σελ. 110.

10.- ΝΙΚΟΛΑΟΥ Κ. ΚΑΣΟΜΟΥΛΗ, δ.π., σελ. 112, "... έμεινεν ό γηραιός Αρακογιάννης...
από έναν σαρδόν υιόυς και άνεψιούς άνηλικούς και χήρας περικυκλωμένος, άδύ-
νατος να άντιταχθί μόνος εις τους έχθρούς... περιφερόμενος εις τας νήσους
διά πολύν καιρόν...".

11.- α) Ιστορικά Αρχεία Αρχιεπίου Χωροφυλακής Φ. Βιογραφία Κων/νου Βλαχόπουλου-
πρώτου Έλληνα Αρχηγού Χωροφυλακής και β) ΝΙΚΟΛΑΟΥ Κ. ΚΑΣΟΜΟΥΛΗ, δ.π., σελ.
113.-

θησαν την οικογενειακή τους παράδοση και βγήκαν στα βουνά κλέφτες (12).

Έπειτα από περιπετειώδη καταδωξη (13) στην Ήπειρο και στην Αιτωλο-καρνανία μετέχουν στα 1806 στην άλωση και πυρπόληση του Αγρινίου και τελικά καταφεύγουν στα Επτάνησα, όπου και εντάσσονται στα Ελληνικά Τάγματα, που ίδρυσαν οι Άγγλοι. Εις υπηρέτησαν ως αξιωματικός και ήλθαν σε επαφή και γνωριμία με τον Κολοκοτρώνη, τον Ανδρούτσο και άλλους καπετάνιους του Αγώνα. Με την ιδιότητα αυτή πολέμησαν στα 1810 για την απελευθέρωση της Λευκάδας, που τότε την κατείχαν οι αυτοκρατορικοί Γάλλοι (14).

Στη συνέχεια χρησιμοποιήθηκαν από τους Άγγλους στον πόλεμο τους εναντίον του Μεγάλου Ναπολέοντα και έλαβαν μέρος στις επιχειρήσεις της Σικελίας και της Γένοβας (15).

Στη Λευκάδα ο Κων/νος Βλαχόπουλος έρχεται σε επαφή και πρώτη γνωριμία με τον Άγγλο Ταγματάρχη και αργότερα στρατηγό Ριχάρδο Τσώρτς (16), τότε αρχηγό των Ελληνικών Σωμάτων του Αγγλικού Στρατού. Ανάμεσα στους δυο άντρες αναπτύσσεται ειλικρινής φιλία και εγκάρδια συνεργασία, που θα διαρκέσει σε όλη την περίοδο της ζωής τους. Έτσι, όπως θα δούμε στο σχετικό κεφάλαιο, τον Απρίλιο του 1827 ο στρατηγός Τσώρτς, με την ιδιότητα του Αρχιστρατήγου των Ελληνικών Ενδπλων δυνάμεων, ζήτησε από την Ελληνική κυβέρνηση και πήρε μαζί του ως οδηγό και το Στρατηγό Κων/νο Βλαχόπουλο με το Σώμα του στην εκστρατεία της Αττικής, που είχε γίνει με στόχο τη λήψη της πολιορκίας της Ακρόπολης. Ακόμη ο Κων/νος Βλαχόπουλος θα ακολουθήσει το Στρατηγό Τσώρτς στην εκστρατεία απελευθέρωσης της Δυτικής Ελλάδας (17), που κράτησε σχεδόν δύο χρόνια (Νοέμβριος 1827-Μάιος 1829) και όπου η συμμετοχή του υπήρξε ουσιαστική.

12.- " ..Έχανε λοιπόν και οι Βλαχόπουλοι πηδήσει από τη θέση των Άρματο-λών στη θέση των κλεφτών ή "ληστών", όπως ονομάζονταν από το συγγραφέα... Σημείωση ΝΙΚΟΛΑΟΥ Κ. ΚΑΣΟΜΟΥΛΗ, δ.π., Τόμος Α', σελ. 112.

13.- Για την καταξίωση των Βλαχοπουλαίων από τον Αλή Πασά βλέπε: α) ΧΡ. ΣΤΑΣΙ-ΝΟΠΟΥΛΟΥ, Λεξικό της Ελληνικής Επανάστασης του 1821, τόμος Α', σελ. 275-277 και β) ΝΙΚΟΛΑΟΥ Κ. ΚΑΣΟΜΟΥΛΗ, δ.π., τόμος Α', σελ. 113.

14.- ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΟΣΧΟΝΑΣ: "ΤΑΙΟΝΙΑ ΝΗΣΙΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 1797-1821". Ιστορία του Ελληνικού Έθνους-ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΑΘΗΝΩΝ, τόμος ΙΑ', σελ. 400. Τομ Απρίλιο του επόμενου έτους βρεταννικές δυνάμεις με τον στρατηγό OSWALD, στις οποίες υπηρέτησαν και Σώματα Ελλήνων με επικεφαλής τον Ταγματάρχη CHURCH και οδηγό τον θεόδωρο Κολοκοτρώνη, αποβίβαστηκε στη Λευκάδα. Η Γαλλική φρουρά πρόβαλε γενναία αντίσταση, αλλά τελικά αναγκάστηκε να παραδοθεί. Στις 16 Απριλίου (σ.σ. 1810) η Λευκάδα περιήλθε στην κυριαρχία των Άγγλων.

15.- Τ.Χ. ΚΑΝΔΗΛΩΡΟΥ-ΜΕΓΑΛΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΕΙΑ-, Τόμ. Β', σελ. 418 "Βλαχόπου-λος, οικογένεια αρματολών κλπ".

16.- ΝΙΚΟΛΑΟΥ Κ. ΚΑΣΟΜΟΥΛΗ, δ.π., τόμος Β', σελ. 500.

17.- α) ΜΙΧΑΗΛ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ: "Ιστορία της Ελληνικής Παλιγγενεσίας", Αθήναι 1873.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ι Ι

ΑΝΑΚΤΗΣΗ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΚΟΥ ΑΡΜΑΤΟΛΙΚΙΟΥ ΒΛΟΧΟΥ - ΚΗΡΥΞΗ ΤΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗΣ ΣΤΟ ΒΡΑΧΩΡΙ.

Μετά τη λήξη των Ναπολεοντείων πολέμων και τη διάλυση των Ελληνικών Ταγμάτων από τους Άγγλους, οι Βλαχοπουλαίοι μυσούνται στη Φιλική Εταιρεία, εγκαταλείπουν τα Αγγλοκρατούμενα Επτάνησα και επιστρέφουν στη γενέτειρά τους Πρέβεζα, με σκοπό να την ξεσηκώσουν, όταν θα ερχόταν η κατάλληλη στιγμή (1)

Έτσι στα 1816 ο Αλεξάνης Βλαχόπουλος έρχεται στην Πρέβεζα και με τη υπόδειξη του γηραιού θείου του Ραπογιάννη ή Αραπογιάννη, υποκρίνεται στον Αλή Πασά ότι υπακούοντας στην πρόκληση που ο τελευταίος είχε απευθύνει προς τους Έλληνες στρατιωτικούς, των διαλυθέντων Αγγλικών Ταγμάτων, έρχεται κι αυτός να τον υπηρετήσει και να του προσφέρει τη στρατιωτική του περρα και τις γνώσεις που είχε αποκτήσει, ως αξιωματικός του Αγγλικού Στρατού (2).

Την εποχή αυτή ο Αλή Πασάς σχεδίαζε την αποστασία του από την Πόλη και είχε καλέσει στην αυλή του όλους τους άλλοτε κατατρεγμένους απ' αυτόν τον πόλο Έλληνες στρατιωτικούς, για να τους χρησιμοποιήσει στον αγώνα του εναντίον του Σουλτάνου (3).

Ο γηραιός Ραπογιάννης λοιπόν σκέφτηκε να εκμεταλλευτεί την παρουσιάζομενη ευκαιρία για το καλό της οικογένειάς του και έστειλε τον ανεψιό του Αλεξάνη προς τον Αλή για να του υποκριθεί τον φίλο, ενώ στην πραγματικότητα απώτερος σκοπός θείου και ανεψιού ήταν η ανάκτηση του παλαιού Αρματολικίου του Βλοχού (4).

Ο Αλεξάνης Βλαχόπουλος ανταποκρίθηκε στο ρόλο του και έπεισε τον Αλή για τις καλές του προθέσεις και έτσι μπόρεσε και μετέφερε και τους δύο αδελφούς του Κων/νο και Δημήτριο στην Πρέβεζα, όπου και οι τρεις τους οργανώσαν τέλεια το δίκτυο της Φιλικής Εταιρείας. Στην Πρέβεζα όμως το μυστικό των αδελφών Βλαχόπουλου διέρρευσε. Ο προδοτής Διδόγος από τη Ζάκυνθο τους κατέδωσε στον Αλή Πασά και ο Αλεξάνης Βλαχόπουλος συλλαμβάνεται και οδηγείται δέσμιος ενώπιόν του για να απολογηθεί, αλλά με δεξιολογία κατορθώνει να απρσεύσει την κατηγορία αυτή από πάνω του και να διαφύγει τον κίν-

σελ. 794 και β) ΝΙΚ. ΣΠΗΛΙΑΔΟΥ "Απομνημονεύματα", Τόμ. 3ος, σελ. 456-457.

1.-ΒΛΕΠΕ: α) Τ.Χ. ΚΑΝΔΗΛΩΡΟΥ, ό.π., σελ. 418 και β) ΝΙΚ. Κ. ΚΑΣΟΜΟΥΛΗ, ό.π., σελ. 113.

2.-ΝΙΚΟΛΑΟΥ Κ. ΚΑΣΟΜΟΥΛΗ, ό.π., σελ. 114-115.

3.-ΔΗΜΗΤΡΗ ΦΩΤΙΑΔΗ: "ΚΑΡΑΤΣΚΑΚΗΣ", Δεύτερη Έκδοση, Αθήνα 1957, σελ. 71-73.

4.-ΝΙΚΟΛΑΟΥ Κ. ΚΑΣΟΜΟΥΛΗ, ό.π., τόμος Α, σελ. 112. Κατά τον Κασομούλη ο Ραπογιάν-

δυνα(ς). Φαίνεται μάλιστα ότι ο Αλεξάνης Βλαχόπουλος έπαιξε τόσο καλά το ρόλο του, ώστε όχι μόνον εξάλειψε κάθε υποψία από τον καχόποπτο Αλή για τη συμμετοχή του στη Φιλική Εταιρεία, αλλά ακόμη τον έπεισε να προσλάβει και τους δύο αδελφούς του στην υπηρεσία του.

Πράγματι στα τέλη του 1817 ο Κων/νος και ο Δημήτριος Βλαχόπουλος μεταβαίνουν στο Βλοχό και με τη συγκατάθεση του Αλή αποκαθίστανται στο αρματολίκι του Βλοχού(6). Παράλληλα ο Αλεξάνης για τους σκοπούς της Φιλικής Εταιρείας παρέμεινε στην Ήπειρο και δροσόε αθόρυβα στο περιβάλλον του Αλή Πασά, ενώ μάλιστα είχε μεταβεί και στην Κων/πολη για τους σκοπούς της Εταιρείας. Στην Κων/πολη ο προδότης Έζικελ εντόπισε τις κινήσεις του και τον κατέδωσε στην Τουρκική Αστυνομία, που τον συνέλαβε. Ο Αλεξάνης όμως βρήκε τρόπο και ειδοποίησε τον Πατριάρχη Γρηγόριο τον 2ο οποίος μέσω του Άγγλου πρεσβευτή στην Κων/πολη Στράνγκφορντ και με το πρόσχημα ότι ο Αλεξάνης Βλαχόπουλος είχε υπηρετήσει ως αξιωματικός του αγγλικού στρατού στα Εφτάνησα και έφερε ακόμα την Αγγλική υπηκοότητα, πέτυχε την αποφυλάκισή του(7). Τέλος στα 1819, όταν ο Αλή Πασάς αποκηρύχτηκε από την Ηδύη, λόγω των αυτονομιστικών τάσεων, ο Αλεξάνης Βλαχόπουλος άφησε τα προσχήματα και θέλησε να λύσει τους εκκρεμείς λογαριασμούς που είχε μαζί του και να εκδικηθεί τον Αλή, δολοφόνο τώσων μελών της οικογένειάς του. Γι αυτό στράφηκε απροκάλυπτα εναντίον του και αφού πρώτα ήρθε σε συνεννόηση με τους σουλτανικούς αποκαθίσταται επίσημα στο αρματολίκι του Βλοχού(8).

Έτσι στις αρχές του 1821 βρίσκουμε τους αδελφούς Βλαχόπουλου, Αλεξάνη, Κων/νο και Δημήτριο να διαφεντεύουν τις περιφέρειες Βλοχού και Βραχωρίου

.....
νης συμβόλευσε τον ανεψιό του Αλεξάνη να υποκριθεί φίλα προς τον Αλή Πασά και εκείνος τον άκουσε.

5.-ΙΩΑΝΝΟΥ ΦΙΛΗΜΟΝΟΣ: ΔΟΚΙΜΙΟΝ ΙΣΤΟΡΙΚΟΝ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΦΙΛΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, ΕΚ ΤΗΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑΣ ΤΗΣ ΓΚΡΑΦΙΑ Α.Ε., σελ. 197-198.

6.-ΝΙΚΟΛΑΟΥ Κ. ΚΑΣΟΜΟΥΛΗ, δ.π., σελ. 113.

7.-ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΣ Γ. Τά κατά τόν άοίδημον πρωταθλητήν τού Ίεροϋ τών Έλλήνων Άγγώνος, τόν Πατριάρχη Γρηγόριο Β, Αθήναι 1856-66, Τόμος Β, σελ. 338-348 "Διήγησι Κων/νου Ράμφου".

8.-ΝΙΚΟΛΑΟΥ Κ. ΚΑΣΟΜΟΥΛΗ: ΕΝΘΥΜΗΜΑΤΑ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΑ ΤΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ ΚΩΝ' ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ Έμμ. Γ. Πρωτοφάλη, τόμος Α, σελ. 30. "...Τό 1819 έλαβεν ό Αλεξάνης τό Βογιωφάκι από τόν Μαχμούτ Πασά Δράμαλην ως Καπιτάνος τού πατρικού του τμήματος Βλοχού... Έπί τής Έπαναστάσεως, εύρεθέντες εις τά καπιτανάτα των διεκκρίθησαν ό Αλεξάνης και ο Κώστας άδελφός του, μεταξύ τών άλλων, έτίμησαν κ έαυτούς και τήν οικογένειάν τους και τήν πατρίδα" και σελ. 113.

και να προετοιμάζουν το έδαφος για να ξεσηκώσουν τους κατοίκους της περι-
 οχής σε επανάσταση. Έπειτα μάλιστα από τις επαφές που είχε ο Αλεξάνης Βλα-
 χόπουλος με τους άλλους Αιτωλοακαρνανές οπλαρχηγούς (Δημ. Μακρή, Κώστα Σια-
 δήμα, Γεώργιο Τσόγκα, Ιωάννη Βαρνακιώτη και Θεοδωράκη Γρίβα) οι τρεις αδελ-
 φός αποφάσισαν να δράσουν κεραυνοβόλα και στις 26 Μαΐου 1821 άρχισαν την
 πολιορκία του Βραχωριού (9). Αρχηγός του πολιορκητικού στρατού των επαναστα-
 τών ήταν ο Αλεξάνης Βλαχόπουλος με άμεσο βοηθό τον αδελφό του Κων/νο, που
 είχε δικό του Σώμα και υπέγραφε ως Καπετάνιος (10).

Στην διάρκεια της πολιορκίας του Αγρινίου παρατηρήθηκε έλλειψη πολεμο-
 φοδίων και ο Άγγλος πλοίαρχος HURDESON που είχε αφιχθεί με το πλοίο του
 στο Μεσολόγγι, με σκοπό να πουλήσει πολεμοφόδια στους εμπόλεμους, έμαθε ότι
 μεγάλη έλλειψη πολεμοφοδίων είχαν και οι τούρκοι του Αγρινίου και για το
 σκοπό αυτό, αφού ασφάλισε το πλοίο του στο Μεσολόγγι, ήρθε στο Αγρίνιο. Όταν
 όμως ο Άγγλος πλοίαρχος ήρθε σε επαφή με τους πολιορκητές Έλληνες και ά-
 κουσε τους Βλαχοπουλάους να του μιλήσουν άγγλικά - που τα είχαν μάθει στα Ε-
 φτάνησα, όταν υπηρετούσαν στον Άγγλικό Στρατό - ενθουσιάστηκε τόσο πολύ, ώστε
 όχι μόνο προσέφερε δωρεάν στους Έλληνες το πολεμικό του φορτίο, μαζί με ένα
 κανόνι, αλλά προσφέρθηκε να λάβει και ο ίδιος μέρος στην πολιορκία του Αγρι-
 νίου (11).

Έπειτα από την ευχάριστη αυτή τροπή των πραγμάτων για τους Έλληνες,
 η θέση των Τούρκων έγινε απελπιστική. Ο επικεφαλής της Αλβανικής φρουράς
 Νούρκα Σέρβανης, κατανοώντας την απελπιστική θέση, που είχε περιέλθει και θέ-
 λοντας να σώσει τον εαυτό του και τους ομοφύλους του Αλβανούς, ήρθε σε χωρι-
 στές διαπραγματεύσεις με τους Έλληνες και ζήτησε να τον αφήσουν να φύγει
 με τους άντρες του, παίρνοντας τα όπλα και τις αποσκευές, που μπορούσαν να
 φέρουν μαζί τους. Οι Έλληνες για να ελαττώσουν τη δύναμη των Τούρκων του
 Αγρινίου δέχτηκαν τους όρους του Νούρκα. Αλλά ο τελευταίος δεν τήρησε τους
 συμφωνηθέντες όρους και κατά τη φυγή του έγδυσε κυριολεκτικά τους Τούρκους
 άρχοντες του Αγρινίου, αφαιρώντας από αυτούς δια της βίας χρήματα, χρυσαφικά

9.- Για τον ξεσηκωμό και την απελευθέρωση του Αγρινίου από τους Βλαχοπουλα-
 ούς (Αλεξάνη και Κων/νο) βλ. και ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ Α. ΚΟΚΚΙΝΟΥ, "Η Έλληνική Έπα-
 νάστασις", τόμος Β', σελ. 313-318.

10.- Ιστορικά Άρχεζα Άρχηγείου Χωροφυλακής - Φάκελλος Κων/νος Βλαχόπουλος - Πρώτος
 Έλληνας Άρχηγός Χωρ/κής (Βιογραφικά στοιχεία).

11.- Για την άφιξη του Άγγλου πλοίαρχου HURDESON στο Βραχώρι και τη συνομιλί-

και κάθε άλλου είδους τιμαλή αντικείμενα(12). Τα αγαθά αυτά προέρχονταν από τις λεηλασίες και διαρπαγές των Τούρκων της περιοχής σε βάρος του ελληνικού στοιχείου και τα οποία θα περιέρχονταν και πάλι στους Έλληνες μετά την απελευθέρωση του Αγρινίου.

Οι ντόπιοι Τούρκοι ειδοποίησαν τους Έλληνες για τις ενέργειες του Νούρκα Σέρβαση κατά την αποχώρησή του και ανατέθηκε στον Καπετάνιο Κων/νο Βλαχόπουλο να καταδιώξει και να συλλάβει τον Νούρκα και τους συντρόφους του. Πράγματι ο Κων/νος Βλαχόπουλος(13) άρχισε άμεσα την καταδίωξη του Νούρκα Σέρβανη, αλλά ο πονηρός Αλβανός άφησε το δρόμο του Βάλτου, που είχε ακολουθήσει αρχικά και στράφηκε προς την ερειπή περιοχή του Καρκενησίου. Μόλις αντιλήφθηκε το δρομολόγιό του ο Κων/νος Βλαχόπουλος, έστειλε επιπλους αγγελιαφόρους και ειδοποίησε τους οπλαρχηγούς του Καρκενησίου για τις ληστρικές ενέργειες του Νούρκα και ο Κων/νος Γιολδάσης κατόρθωσε να συλλάβει τον ίδιο τον Νούρκα και όσους από τους συντρόφους του είχαν σωθεί από την ενέδρα που τους είχε στήσει(14). Έτσι ο θησαυρός των Τούρκων του Αγρινίου περιέρχονταν και πάλι στους Έλληνες.

Σε λίγο ακολούθησε η πολιορκία του Ζαπαντίου(σημερινή Μεγάλη Χώρα), που υποστηριζόταν από τους σκληρότερους Τούρκους πολεμιστές της Ροδμελης. Κι εδώ διακρίθηκε ιδιαίτερα ο Κων/νος Βλαχόπουλος. Συγκεκριμένα όταν στις 13 Ιουλίου 1821, η μεγάλη επίθεση που εξαπέλυσαν οι Έλληνες για την κατάληψη του Ζαπαντίου αποκροστήκε από τους Τούρκους, με μεγάλες για τους Έλληνες απώλειες και κινδύνευσε να συλληφθεί αιχμάλωτος και ο ίδιος ο αρχηγός του στρατοπέδου, ο Κων/νος Βλαχόπουλος κατόρθωσε να συγκρατήσει τους άντρες του και να συμπαρασταθεί στον κινδυνεύοντα αδελφό του(15).

Αυτό είχε σαν αποτέλεσμα να ανακουφιστεί ο Αλεξάνης Βλαχόπουλος (16) και με μια παράτολμη ενέργεια, να σημαδεύσει και να φονεύσει τον αρχηγό της αλβανικής φρουράς Γιουσοφ Ζουλφάρ, πράγμα που προκάλεσε σύγχυση και ταραχή στις τάξεις των Τούρκων και κατέληξε στον πανικό και στην άτακτη φυγή τους. Έτσι στις 26 Ιουλίου οι Τούρκοι του Ζαπαντίου παρέδωσαν στους Έλληνες τη

α του με τους Βλαχοπουλάους, βλέπε: α) Τ.Χ. ΚΑΝΔΗΛΑΡΟΥ, δ.π., τόμος Β', σελ. 41 β και β) ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΚΟΚΚΙΝΟΥ, δ.π., τόμος Β', σελ. 315-316.

12.- ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΚΟΚΚΙΝΟΥ: Η Έλληνική Έπανάσταση, τόμος Β', σελ. 316.

13.- Για την καταδίωξη του Νούρκα Σέρβανη από τον Κων/νο Βλαχόπουλο, βλέπε και Διονυσίου Κόκκινου, δ.π., τόμος Β', σελ. 317.

14.- ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΚΟΚΚΙΝΟΥ, δ.π., τόμος Β', σελ. 317.

15.- Ανέκδοτο Άρχείο Αλεξάνη Βλαχόπουλου. Για το αρχείο Αλεξάνη Βλαχόπουλου θα γίνει λόγος παρακάτω.

16.- ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΘΩΜΑΪΔΗ: "Το Αγρινίο απ' την αρχαιότητα μέχρι σήμερα, Αθ. 1954, σελ. 64.-

κωμωπολη και αναχώρησαν για ασφαλέστερα μέρη(17).

Με την κατάληψη του Ζαπαντίου εδραιώνεται η ελληνική κυριαρχία στην Ακαρνανία, ενώ παράλληλα η θέση του Κων/νου Βλαχόπουλου γίνεται από την αρχή της Επανάστασης αξιολογούμενη ανάμεσα στους συναδέλφους του στρατιωτικούς. Ο ίδιος ο στρατηγός Γεώργιος Βαρνακιώτης, που είχε το προβάδισμα στα πολεμικά πράγματα της Δυτικής Ελλάδας την περίοδο αυτή, σε επιστολή του από το Ξηρόμερο προς τον Αλεξάνη Βλαχόπουλο, όπου δέδει σαφείς οδηγίες για τα πολεμικά και οικονομικά θέματα της περιφέρειας, δεν παύει να εκφράζει το θαυμασμό του για τον Καπετάνιο Κων/νο Βλαχόπουλο, τον οποίο κατατάσσει σε ισοτιμία μόρα με τον αδελφό του Αλεξάνη και ζητάει από τον τελευταίο να τον στείλει στο Μακρυνόρος για τη φύλαξη των συνόρων και την παρεμπόδιση των Τούρκων, σε πιθανή μετακίνησή τους στην Ακαρνανία(18).

.....

17.- ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΚΟΚΚΙΝΟΥ, δ.π., τόμος Β΄σελ. 323.

18.- Αρχείο Άλεξάνη Βλαχόπουλου. Επιστολή στρατηγού Γεωργάκη Βαρνακιώτη προς Άλεξάνη Βλαχόπουλο εις Βραχώρι 25 Σεπτεμβρίου 1821 ".....τόν λογαριασμό νά τηρείται μαζί με τόν Καπετάν Κώστα, τόν οποίον αδελφικάς άσπάζομαι. Στείλε και τόν άδελφό σου (Κώστα) εις το Μακρυνόρος, καθ'ού έστειλα και εγώ τόν Γιώτην(σ.σ.τόν άδελφό του Βαρνακιώτη).....".

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ι Ι Ι .

Η ΗΤΤΑ ΤΟΥ ΠΕΤΑ ΚΑΙ Ο ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΣ ΤΗΣ ΣΤΗ ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ.

Στις αρχές της Άνοιξης του 1822, η προσοχή των οπλαρχηγών της Δυτικής Στερεάς ήταν στραμμένη προς την Ήπειρο, όπου οι Σουλιώτες συνέχιζαν τον επαγνωσμένο αγώνα τους εναντίον των σιφών του Χουρσίτ που τους πολιορκούσαν(1).

Η κατάσταση στην Ήπειρο χειροτέρευσε για τους Έλληνες μετά τον αποκεφαλισμό του Αλή Πασά και οι εμπειρότεροι των οπλαρχηγών της Δυτικής Ελλάδας αναλογίζονταν τις συνέπειες που θα είχε για τις περιφέρειές τους η αποδέσμευση των σουλτανικών στρατευμάτων από την Ήπειρο μετά την αναμενόμενη πτώση του Σουλίου(2). Γι αυτό πολλοί από αυτούς συζητούσαν το ενδεχόμενο να προλάβουν τα γεγονότα και να προσβάλλουν τους Τούρκους στην Ήπειρο, ελαφρύνοντας τη θέση των Σουλιωτών και εδραιώνοντας την επανάσταση στην περιοχή αυτή. Το εγχείρημα αυτό θα είχε ως συνέπεια την παρεμπόδιση της μεταφοράς των πολεμικών επιχειρήσεων στις δικές τους επαρχίες και έτσι κρατώντας τον πόλεμο μακριά από αυτές θα τις προστατεύαν από τις καταστροφές και τις συμφορές των πολεμικών συγκρούσεων(3).

Την κατάσταση αυτή θέλησε να εκμεταλλευτεί ο Μαυροκορδάτος από μικροκομματικό υκολογισμό, για να επεκτείνει την πολιτική του επιρροή και στην Ήπειρο. Έτσι, χωρίς καμιά σοβαρή προπαρασκευή και στερώντας το στράτευμα από τη φυσική του ηγεσία(4), ανέλαβε προσωπικά ο ίδιος την αρχηγία της εκστρατείας, που οδήγησε στη συμφορά του Πέτα(4 Ιουλίου 1822).

Ο Αρχηγός των Βλοχαϊτών, Αλεξάνης Βλαχόπουλος, επικεφαλής 400 επιλεκτών ανδρών του σώματός του, ακολούθησε τον "Αρχιστράτηγο" Μαυροκορδάτο στην εκστρατεία της Ηπείρου, ενώ ο Κων/νος Βλαχόπουλος με τους υπόλοιπους Βλο-

1.- α) Βασ. Σφυρδερά: "Αγώνας απεγνωσμένος των Σουλιωτών"-ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΘΝΟΥΣ-ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΑΘΗΝΩΝ Α.Ε., τόμος ΙΒ', σελ. 228-229. Βλέπε και β) Αποστόλου Α. Βακαλοπούλου: Ιστορία του νέου ελληνικού έθνους, τόμος Ε', σελ. 699-710, Θεσσαλονίκη 1980-1982.

2.- Την κατάσταση που επικρατούσε στην Ήπειρο και τις ανησυχίες των οπλαρχηγών της Δυτικής Ελλάδας για την επικείμενη αποδέσμευση των σουλτανικών στρατευμάτων από τα Γιάννενα, μετά τον αποκεφαλισμό του Αλή Πασά από τον Χουρσίτ, περιγράφει ο Παπαρρηγόπουλος. Βλέπε Κ. ΠΑΠΑΡΡΗΓΟΠΟΥΛΟΥ, "Ιστορία του Ελληνικού Έθνους", έκδοση Βλευθερουδάκη, τόμος 7ος, σελ. 67.

3.- Αποστόλου Α. Βακαλοπούλου, δ.π., τόμος Ε', σελ. 703-705.

4.- α) Βασ. Σφυρδερά, δ.π., σελ. 231 "...ο Μαυροκορδάτος, ανέλαβε μάλιστα και ο ίδιος την ηγεσία της, παρά την ύπαρξη αξιολογών Αξιωματικών, με... δικτατορικές αρμοδιότητες", β) Αποστόλου Α. Βακαλοπούλου, δ.π., τόμος ΣΤ', σελ. 148 "...Ουσιαστικό όμως έέν ύπήρχε εμπειροπόλεμος αρχοστράτηγος του Ελληνικού στρατού, παρά μόνο ο άπειρος ως τότε Μαυροκορδάτος..."

χαΐτες παρέμεινε ως τοποτηρητής του αδελφού του στο Βλοχό, για την τήρηση της τάξης και για να χρησιμοποιηθεί σε περίπτωση ανάγκης ως εφεδρεία (5).

Προσπάθεια του Μάρκου Μπότσαρη, Αλεξάνη Βλαχόπουλου και άλλων οπλαρχηγών να προχωρήσουν προς το Σοβλί και να λύσουν την πολιορκία του αποτυχάνει και έπειτα από την ήττα της Πλάκας τα ελληνικά σώματα διαλύονται (6). Με δυσκολία οι Έλληνες οπλαρχηγοί οδηγούν τα υπολείμματα του στρατού τους στο Πέτα και ενώνονται με τα άλλα σώματα. Ο Αλεξάνης Βλαχόπουλος γράφει στον αδελφό του Κων/νο, στο Βλοχό (7) να συλλάβει και να τιμωρήσει σκληρά, καίγοντας και τα σπείρια τους, τους Βλοχαΐτες εκείνους στρατιώτες που είχαν εγκαταλείψει τον Αρχηγό, έπειτα από τη μάχη της Πλάκας και είχαν επιστρέψει στα χωριά τους. Στο Πέτα η έλλειψη συντονισμού στις ενέργειες των διαφόρων οπλαρχηγών και η απερισκεψία των φιλελλήνων να μη δεχτούν τις συνετές υποδείξεις των Ελλήνων να κατασκευάσουν πρόχειρα οχυρώματα, για να προφυλαχτούν από τις επελάσεις του τουρκικού ιππικού, οδήγησαν στη γνωστή συμφορά (8).

5.- ΜΝΗΜΕΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ, Τόμος 5ος, "Άρχελο Μαυροκορδάτου", σελ. 131-132 και 258.

6.- ΚΑΡΑΤΖΕΝΗ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ Φ. "Η προς Ήπειρον εκστρατεία το 1822 και η μάχη του Πέτα", Αθήναι 1980, σελ. 42-47.

7.- Ο Κων/νος Βλαχόπουλος δεν έλαβε μέρος στην εκστρατεία της Ηπείρου και στη μάχη του Πέτα, γιατί παρέμεινε ως τοποτηρητής του αδελφού του στο Βλοχό, για την τήρηση της τάξης. Αυτό φαίνεται από α) Επιστολή του Αλεξάνη Βλαχόπουλου της 29 Ιουνίου 1822, από την Πλάκα, με την οποία γνωρίζει στον αδελφό του Κων/νο Βλαχόπουλο, στο Βλοχό, τα ονοματεπώνυμα των στρατιωτών εκείνων, που εγκατέλειψαν το σώμα του και επέστρεψαν στο Βλοχό και τον διατάζει να λάβει αυστηρά μέτρα εναντίον τους (Βλ. "Μνημεία Ελληνικής Ιστορίας", τόμος 5ος, "Άρχελο Μαυροκορδάτου", σελ. 131-132) (παρατίθεται σχετικό αντίγραφο στο παράρτημα α.α.1) και β) Επιστολή του Μαυροκορδάτου της 6ης Ιουλίου 1822, από το Κρέκελο, με την οποία διατάζει τους γραμματικούς του στο Μεσολόγγι, να ειδοποιήσουν τον Μικρή και τον Κων/νο Βλαχόπουλο να συγκεντρώσουν τους άντρες τους και να βαδίσουν προς το Μαυρονόρος, για να εμποδίσουν τους Τούρκους να εισέλθουν στην Αιτωλοακαρνανία. ("Μνημεία Ελληνικής Ιστορίας", τόμος 5ος, τεύχος Ι, σελ. 258).

Από την παράθεση των ανωτέρω προκύπτει αναμφισβήτητα ότι ο Κων/νος Βλαχόπουλος δεν μετέσχε στη μάχη του Πέτα και τα υποστηριζόμενα από μερικούς νεώτερους συγγραφείς δεν ανταποκρίνονται στην πραγματικότητα, αφού είναι απόψεις υποκειμενικές που δεν στηρίζονται σε ιστορικές πηγές. ΣΗΜ: Βλέπε αντίθετες απόψεις α) ΧΑΒΕΛΛΑ, Θ. Α., "Ιστορία των Αδελφών από των αρχαιοτάτων χρόνων μέχρι του 1829", εν Αθήναις 1883, σελ. 69-70 και β) ΘΩΜΟΠΟΥΛΟΥ Θεοδώρου, "Το Αγρίνιο απ' την αρχαιότητα μέχρι σήμερα", σελ. 77, αν και ο τελευταίος αναφέρεται αόριστα στους Βλαχοπουλάους ότι συμμετείχαν στη μάχη του Πέτα και όχι ονομαστικά στον Κ. Βλαχόπουλο. 8.- α) Αποστόλου Α. Βακαλόπουλου, δ. π., τόμος ΣΤ', "Η εκστρατεία των Ελλήνων

Η εξέδηση της καταστροφής των Ελλήνων και Φιλελλήνων στο Πέτα διαδόθηκε σαν αστραπή σε όλη την Αιτωλοακαρνανία και προκάλεσε πανικό και οδύχυση. Σπαρακτικές ήταν οι εκκλήσεις βοήθειας που στέλλονταν προς τους οπλαρχηγούς της Αιτωλοακαρνανίας, που είχαν παραμείνει στον τόπο τους, να καταλάβουν τα στενά του Μακρυνόρους και να εμποδίσουν τους Τούρκους να εισέλθουν στη χώρα τους. Στον Κων/νο Βλαχόπουλο έγραψε (9) ο ίδιος ο Μαυροκορδάτος και τον ειλιπαρούσε να συγκεντρώσει τους άντρες του και με με κάθε τρόπο να εμποδίσει τους Τούρκους να εισέλθουν στην Αιτωλοακαρνανία.

Τελικά ο Κων/νος Βλαχόπουλος, με υπεράνθρωπες προσπάθειες, κατάφερε να συγκεντρώσει μια αξιόλογη δύναμη και να θέσει σε ενέργεια το σχέδιο επιβράδυνσης της προέλασης του εχθρού, γιατί, αφού οι Τούρκοι Πασάδες είχαν περάσει ήδη τα στενά του Μακρυνόρους, χωρίς αντίσταση, δεν μπορούσε να γίνει πια λόγος για την οριστική τους αναχαίτιση (10).

Στη νέα τροπή των πραγμάτων και μπροστά στο διαγραφόμενο κίνδυνο ο Κων/νος Βλαχόπουλος προσπάθησε, με παρενοχλητικές επιχειρήσεις, να εμποδίσει τους Τούρκους να βαδίσουν προς το εσωτερικό της Ακαρνανίας. Στο μεταξύ έφθασε και ο αδελφός του Αλεξάνης, που μετά τη συμφορά του Πέτα είχε καταφύγει στην Κεφαλονιά και αναλαμβάνουν από κοινού τον αγώνα (11).

Οι συνέπειες όμως της ήττας του Πέτα υπήρξαν καταστρεπτικές για τους Έλληνες, όπως παρατηρεί ο Παπαρρηγόπουλος: "Η επανάστασις ἀπὸ τοῦ Σουλίου κατεκρημνίσθη διὰ μιᾶς εἰς Μεσολόγγιον" (12). Πράγματι, αντί να μετατοπισθεί ο πόλεμος στην Ήπειρο, όπως επεδίωκαν οι εμπνευστές της εκστρατείας, μεταφέρθηκε στην Αιτωλοακαρνανία, με ένα στρατό τελείως διαλυμένο και τους Οθωμανούς Πασάδες νικητές και τροπαφόρους να "κραδαίνουν τὴ μάχαιρα" και να ζητούν "γῆ καὶ ὄψωρ" από τους καταπτοημένους αρχηγούς της Δυτικής Ελλάδας. Και το χειρότερο: πολλοί ήταν εκείνοι, που έπειτα από τις αποτυχίες αυτές λύγισαν και ήρθαν σε "καπάνια" με τους Τούρκους, άλλοι φτιάχτὰ, για να περάσουν οι κακές μέρες, και άλλοι συνειδητὰ, ήρθαν σε συνδιαλλαγή μαζί τους και προσκύνησαν.

.....
στην Ήπειρο και η ήττα τους στο Πέτα (4 Ιουλίου 1822), σελ. 144-167 και β) Αρχ. Μαυροκορδάτου, τόμος 5ος, σελ. 200-260.

- 9.- ΜΝΗΜΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ, τόμος 5ος Αρχ. Μαυροκορδάτου, σελ. 130-131 (επιστολή Αλεξάνη Βλαχόπουλου) και σελ. 258 (επιστολή Μαυροκορδάτου).
10.- Ιστορικά Άρχετα Άρχηγείου Χωρ/κής-Άνέκδοτη Βιογραφία Στρατηγού Κων/νου Βλαχόπουλου-Πρώτου Έλληνα Άρχηγού Χωρ/κής.
11.- Άνέκδοτο Άρχετο Άλεξάνη Βλαχόπουλου.
12.- ΚΩΝ. ΠΑΠΑΡΡΗΓΟΠΟΥΛΟΥ, κ., τόμος 7ος, σελ. 71.

Οι Βλαχοπουλαίοι όμως μένουν στις επάλξεις και με τους Βλοχαΐτες αναλαμβάνουν παρενοχλητικές επιχειρήσεις και προσπαθούν να εμποδίσουν τους Τούρκους να περάσουν τον Αχελώο ποταμό και να καταλάβουν το Αγρίνιο. Μετά τη διάλυση του ελληνικού στρατοπέδου του Μαχαλά(13) (22 Αυγούστου 1822) οι Οθωμανοί πασάδες Κιουταχής και Ομέρ Βρυώνης συγκέντρωσαν τις δυνάμεις τους και κατευθύνθηκαν προς το Αγρίνιο. Οι Βλαχοπουλαίοι με τον Δημήτριο Μακρή, τον Γιώργο Τσόγκα και τους άλλους απροσκόνητους οπλαρχηγούς έπεσαν τις όχθες του Αχελώου και προσπάθησαν να εμποδίσουν τους Τούρκους να περάσουν τον ποταμό. Η πίεση όμως του Τουρκικού Στρατού ήταν μεγάλη και μοιραία η αντίσταση των Ελλήνων κάμφθηκε, αλλά η υποχώρηση έγινε με τάξη και καθώς οι Έλληνες άλλαξαν συνεχώς θέσεις, προκαλούσαν εκνευρισμό και δυσθυμία στις τάξεις των Τούρκων. Η τελευταία προσπάθεια των Ελλήνων να κρατήσουν τους Τούρκους μακριά από το Μεσολόγγι απέτυχε, έπειτα από την ατυχή για τα Ελληνικά όπλα μάχη του Κεφαλόβρυσου(14) (21 Οκτωβρίου 1822).

Στο μεταξύ ο Κων/νος Βλαχόπουλος, με εντολή της Διοίκησης, καταστρέφει τα τρόφιμα και τις ζωτροφές που είχαν συγκεντρωθεί από την καλοκαιρινή συγκομιδή στις περιοχές του Αγρινίου και Βλοχού και έτσι, όπως οι Οθωμανοί Πασάδες καταπάτησαν τις περιοχές αυτές, αντιμετώπισαν οξέτατο πρόβλημα ανεφοδιασμού και τροφοδοσίας του στρατού και των μεταγωγικών τους. Τέλος, ο Κων/νος Βλαχόπουλος, αφού έφερε σε πέρας την αποστολή του και έλαβε μέρος και στη μάχη του Κεφαλόβρυσου, θεώρησε σκόπιμο να μην αχρηστεύσει το σώμα του, κλείνοντάς το στα τείχη του Μεσολογγίου, αλλά να προσφέρει τις υπηρεσίες του στους πολιορκούμενους απέξω, παρενοχλώντας τους Τούρκους και αποκλιπτοντας τον ανεφοδιασμό τους(15).

Μετά την άφιξη των Πελοποννησιακών σωμάτων, προς ενίσχυση της φρουράς του Μεσολογγίου, ο Κων/νος Βλαχόπουλος θεώρησε περιττή την παραμονή του στην Αιτωλία και επέστρεψε στα γνώριμά του λημέρια του Βλοχού. Εκεί επιδόθηκε με μεθοδικότητα και ψυχραιμία στην ανασύσταση του διαλυθέντος στη μάχη του Κεφαλόβρυσου σώματος των Βλοχαΐτών και με τη βοήθεια των άλλων οπλαρχηγών της Αναρνανίας κατορθώνει να περιορίσει την κυριαρχία των Τούρ-

13.- ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΘΩΜΟΠΟΥΛΟΥ, ό.π., σελ. 83-84.

14.- Για τους υποχωρητικούς ελιγμούς των ελληνικών σωμάτων και τη συμμετοχή των Βλαχοπουλαίων στη μάχη του Κεφαλόβρυσου, βλέπε: α) ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΜΕΜΟΥ ΠΟΛΙΤΗ "Συμβολή της Αιτωλοακαρνανίας στην Επανάσταση του 1821", Μεσολόγγι 1974, σελ. 101, β) ΣΠΥΡ. ΤΡΙΚΟΥΠΗ, "Ιστορία της Ελληνικής Επανάστασης", τόμος 2ος σελ. 235-236, Αθήνα 1982 και γ) Κ.Α. ΣΤΑΣΙΝΟΠΟΥΛΟΥ, "Οι Μεσολογγίται", σελ. 38.

15.- Ιστορικά Άρχεϊα Άρχηγείου Χωρ/κής Ανένδοτη Βιογραφία Στρατηγού Κων/νου Βλαχόπουλου-Πρώτου Έλληνα Άρχηγού Χωρ/κής.

των μόνο στην γύρω από το Αγρίνιο πεδινή περιοχή. Αυτό είχε σαν αποτέλεσμα, μετά την αποτυχία των Τούρκων να παραβιάσουν με αφνιδιαστική έφοδο τα τείχη του Μεσολογγίου τη νύχτα των Χριστουγέννων του 1822 και την διάλυση της πολιορκίας (31-12-1822) της πόλης, να μη μπορέσουν οι Τούρκοι Πασάδες να κρατηθούν στη στερομένη από τροφή και ζωοτροφές περιοχή του Αγρινίου.

Ο Μάρκος Μπότσαρης, που μετά τη λήση της πολιορκίας του Μεσολογγίου από τους Τούρκους τους κατεδίωξε μέχρι το Αγρίνιο, σε επιστολή του από 11 Φεβρ. 1823 προς τη θεία του Μαρία Μπότσαρη εκθέτει τα σχετικά περιστατικά και εκθειάζει τα άτακτα ελληνικά σώματα της περιοχής Αγρινίου γιατί φθορές που προκαλούσαν στους Τούρκους (16). Η επιστολή αυτή είναι διαφωτιστική, γιατί δείχνει τη δραματική κατάσταση στην οποία είχαν περιέλθει οι Οθωμανί Πασάδες, που από πολιορκητές του Μεσολογγίου είχαν μεταβληθεί σε πολιορκημένους των Ελλήνων στο Βραχάρι. Η επιστολή του Μπότσαρη καταλήγει με τα εξής: "(Οι Τούρκοι) ἐστάθμευσαν εἰς Βραχάρι, ἐκεῖ ἔμειναν τριάκοντα σχεδὸν ἡμέρες ἀποκλεισμένοι ἀπὸ τὸν ποταμὸν καὶ ἀπὸ τὰ διὰ μας ἀσκήρια πέριξ, ἐκάμαν πολλοὺς ἀκροβολισμοὺς, καὶ ἐσκοτώθησαν ἄρκετοί, καὶ τέλος πάντων μὲ μανιώδη ἀπόφασιν ἐπέρασαν τὸν ποταμὸν, ὅπου ἐπνίγησαν περὶ του διτακδοιοί, καὶ δὲχως νὰ σταθοῦν πουθενὰ ἐτραβήχθησαν εἰς Βόνιτσαν, πλὴν καὶ ἐκεῖ δὲν θὰ σταθοῦν".

Βλέπουμε, λοιπόν, ότι τα άτακτα ελληνικά σώματα, ανάμεσα στα οποία ήταν και το σώμα του Κων/νου Βλαχόπουλου, με τους συνεχείς ακροβολισμούς τους και τις αφνιδίες νυκτερινές επελάσεις τους προκαλούσαν πανικό και ταραχή στις τάξεις των Τούρκων, που πολιορκούσαν το Μεσολόγγι.

Έτσι, οι Οθωμανοί Πασάδες, πιεζόμενοι από τους πανικόβλητους στρατιώτες τους, αναγκάστηκαν να εγκαταλείψουν το Βραχάρι (17), και με μεγάλη αταξία να ζητήσουν με τη φυγή τη σωτηρία τους στα φρούρια της Ηπείρου. Ο Κιουταχής κατέφυγε στην Άρτα (18) και ο Ομέρ Βρυώνης στην Πρέβεζα.

16.-Για τη συμβολή των άτάκτων ελληνικών σωμάτων που δρούσαν στη γύρω από το Αγρίνιο περιοχή και που εξανάγκασαν τους Τούρκους Πασάδες να εγκαταλείψουν την πόλη και να φύγουν για την Ήπειρο, βλέπε "Αρχεζόν του Στρατηγού Μπότσαρη", έκδ. Ναυτικής Επιθεωρήσεως, σελ. 9, όπου η σχετική επιστολή του Μάρκου Μπότσαρη.

17.-ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΚΟΚΚΙΝΟΥ, δ.π., τόμος 5ος, σελ. 263.

18.-Γ. ΓΙΑΚΟΥΜΗ-Π. ΓΙΑΚΟΥΜΗ-Ν. ΚΑΤΣΕΝΗ "Μεσολόγγι", Έκδοση: Εθνικής Τραπέζης της Ελλάδος, Αθήνα 1976, σελ. 51.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ι V

ΣΤΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΥ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΑΜΥΝΑ ΤΟΥ ΑΙΤΩΛΙΚΟΥ ΕΝΑΝΤΙΟΝ ΤΩΝ ΟΡΔΩΝ ΤΟΥ ΜΟΥΣΤΑΗ ΠΑΣΑ ΤΗΣ ΣΚΟΔΡΑΣ.

Το πρώτο εξάμηνο του 1823 πέρασε σχετικά ήρεμα για τους πολυπαθούς κατοίκους της Δυτικής Ελλάδας, έπειτα από τις φοβερές δοκιμασίες του προηγούμενου έτους. Οι Τούρκοι όμως δεν είχαν παραιτηθεί από τις άμεσες επιδιώξεις τους και προπαρασκεύαζαν νέες εκστρατείες, από διαφορετικές κατευθύνσεις αυτή τη φορά. Ο Ομέρ Βρυώνης είχε συγκεντρώσει αξιόλογη στρατιωτική δύναμη στην Άρτα και σκόπευε να παραβιάσει τα στενά του Μακρυνδρούς και από την Αμφιλοχία να προχωρήσει στο Βραχάρι, όπου και θα συναντιόταν με τον κατερχόμενο από τη Θεσσαλία, δια του Καρπενησίου, Μουσταή Πασά της Σκόδρας (1).

Για την αναχαίτηση του Ομέρ Βρυώνη είχαν σταλεί στα στενά του Μακρυνδρούς οι οπλαρχηγοί Ανδρέας Ίσκος και Γιαννάκης Ράγκος με τα σώματά τους. Η προσοχή όμως των οπλαρχηγών της Δυτικής Ελλάδας ήταν στραμμένη προς τον από τη Θεσσαλία προερχόμενο κίνδυνο, όπου ο φοβερός Πασάς της Σκόδρας σκόπευε τη φωτιά και τον δλεδρο στο πέρασμά του (2).

Ύστερα από κυβερνητική υπόδειξη οι οπλαρχηγοί της Δυτικής Ελλάδας έπαιναν το δρόμο προς το Καρπενήσι με την ελπίδα ότι κάπου εκεί στους ορεινούς όγκους της Κεντρικής Ελλάδας θα μπορούσαν να αναχαίτσουν τους Αλβανούς (3). Τον Ιούλιο του 1823, ο Κων/νος Βλαχόπουλος (4), ακολουθώντας τους άλλους οπλαρχηγούς, επικέφαλης των Βλοχαϊτών του και με άμεσο βοηθό τον αδελφό του Δημήτριο, μεταβαίνει στην περιοχή Καρπενησίου και συναντιέται με τους άλλους οπλαρχηγούς (Μάρκο Μπότσαρη, Τζαβελλαούς, Ι. Γκολδάση, Χ. Σιαδήμα κλπ.) και συζητούν τα σχέδια αναχαίτισης του φοβερού Μουσταή Πασά που με 10.000 Αλβανούς Τουρκαλβανούς σκόπευε μέσω Καρπενησίου να κατεβεί προς το Ιγρένιο και το Μασολόγγι.

Στο πολεμικό συμβούλιο, που έγινε από τους Έλληνες οπλαρχηγούς την 8η Αυγούστου 1823, αποφασίστηκε την ίδια νύχτα η αιφνιδιαστική προσβολή της υπό τον Τζελαδεντέν Μπέη τουρκικής προφυλακής, που ήταν στρατοπεδευμένη στο Κε-

1.-ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ Ε. ΒΑΚΑΛΟΠΟΥΛΟΥ: Ιστορία του Νέου Ελληνισμού, Θεσ/νίκη 1982, τόμος ΣΤ', σελ. 551.
2.-ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ Α. ΚΟΚΚΙΝΟΥ: Η Έλληνική Έπανάσταση, Έκδοσις Μελίτσα, Αθήναι 1958, τόμος 6ος, σελ. 411-412.
3.-ΚΩΝ/ΝΟΥ ΠΑΠΑΡΡΗΓΟΠΟΥΛΟΥ: Ιστορία του Έλληνικού Έθνους-Έκδοσις Έλευθερουδάκη, τόμος 6ος-Μέρος 1ο, σελ. 107.
4.-Η συμμετοχή του Κων/νου Βλαχόπουλου και του αδελφού του Δημητρίου, με τους άνδρες τους, στις επιχειρήσεις του Καρπενησίου, που διεξήγαγαν οι Μποτσαρο-Τζαβελλαοί το καλοκαίρι του 1823, προκύπτει από τα "ΑΡΧΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΠΑΛΙΓΓΡΕΝΕΣΙΑΣ" (τόμος 3ος, σελ. 199, έγγραφο 185 "Πρότασις προαγωγής του Κων/

φαλόβρυσο Καρπενησιού(5).

Σύμφωνα με το σχέδιο η επίθεση θα γινόταν τη νύχτα της 8/9 Αυγούστου 1823 και θα εκδηλωνόταν ταυτόχρονα από δύο διαφορετικές κατευθύνσεις. Η έλλειψη όμως συντονισμού στην πολεμική κίνηση των ελληνικών σωμάτων ματαίωσε την προσπάθεια που Μάρκου Μπότσαρη να διαλύσει με αβνιδιασμό το Τουρκικό στρατόπεδο και ενώ αυτός και το σώμα του με μεγάλη ορμή ανέτρεπαν τις τουρκικές σκηνές και είχαν προκαλέσει σύγχυση και πανικό στις τάξεις των Τούρκων, τα άλλα ελληνικά σώματα δεν κινήθηκαν την καθορισμένη ώρα. Αυτό είχε σαν αποτέλεσμα να αναταρρέσουν οι Τούρκοι και να αντεπιτεθούν με τη σειρά τους τώρα αυτό, με αποτέλεσμα να βρει το θάνατο ο Μάρκος Μπότσαρης, μια από τις λαμπρότερες φυσιογνωμίες του αγώνα, που θα είχε πολλά ακόμη να προσφέρει στην αγωνιζόμενη πατρίδα(6).

Μετά το θάνατο του Μάρκου Μπότσαρη, ο Κων/νος Βλαχόπουλος συνεργάστηκε και με τον άλλο Σουλιώτη αρχηγό Ζυγοδρη Τσαβέλλα και έλαβε μέρος σε διάφορες μάχες στην περιοχή του Καρπενησιού. Μόνο μετά την κάθοδο του φοβερού Μουσταή με τους Αρβανιτάδες του στο Βραχάρι, ο Κων/νος Βλαχόπουλος άφησε την περιοχή του Καρπενησιού και κατέβηκε στο Βλοχό, για να προστατέψει τα γυναικόπαιδα από τη σφαγή.

Στο Βραχάρι έφτασε και ο Ομέρ Βρυώνης με 3.000 άνδρες, τους οποίους, αφού είχε διενεπραιώσει από την Άρτα (Αμφιλοχία) με πλοιάρια, για να αποφύγει ενέδρα των Ελλήνων που είχαν φράξει τα στενά του Μακρυνδρους, έσπευσε να συναντήσει τον Μουσταή και να δράσουν από κοινού εναντίον των ελληνικών φρουρών του Αιτωλικού και Μεσολογγίου(7).

Ο Κων/νος Βλαχόπουλος, αφού μετέφερε και ασφάλισε τα γυναικόπαιδα του Βλοχού στα νησάκια γύρω από τον Αχελώο(8), που είχαν καταληφθεί και οχυρωθεί από τους αξιωματικούς του Μακρή, Τσερπέλη και Αάλιο, έσπευσε και ενώθηκε με τα άλλα ελληνικά σώματα στο Αγγελόκαστρο. Έπειτα από αψιμαχία στο Αγγελόκαστρο τα ελληνικά σώματα υποχώρησαν προς το Αιτωλικό και το Μεσολόγγι. Τελικά ο Κων/νος Βλαχόπουλος με τους 150 ένοπλους Βλοχαίτες του και με βοήθη, τον αδελφό του Δημήτριο εισέρχεται στο Αιτωλικό(9) και σε συνε-

.....
νου Βλαχόπουλου εις χιλιάρχον και Δημητρίου Βλαχόπουλου εις υποχιλιάρχον).

5.-ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ Ε.ΒΑΚΑΛΟΠΟΥΛΟΥ: Ιστορία του Νέου Έλληνισμού, δ.π., σελ.564-565.
6.-ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ Α.ΚΟΚΚΙΝΟΥ: Η Ελληνική Επανάσταση, δ.π., σελ.438-443.
7.-ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ Ε.ΒΑΚΑΛΟΠΟΥΛΟΥ: Ιστορία του Νέου Έλληνισμού, δ.π., σελ.569-570.
8.-ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ Α.ΚΟΚΚΙΝΟΥ: δ.π., τόμος 7ος, σελ.19.
9.-ΓΑΚ-Οθωνικό Αρχείο Υπουργείου Στρατιωτικών(ΜΑ)-Φ.173, Φύλλο Μητρώου του Επiloχία Κν/νου Γ.Πιθουλίου, καταγεγραμμένου από το Κεράσοβο Μακρυνησίας.

γασά με τους άλλους οπλαρχηγούς προσπαθούν να παρεμποδίσουν τους Οθωμανούς Πασάδες να εκπορθήσουν την πόλη. Η αντίσταση των υπερασπιστών του Αιτωλικού υπήρξε κραταιή και ο φοβερός Μουσταφάς βρέθηκε σε δύσκολη θέση έπειτα από τον αφνιδιασμό τον οποίο υπέστη εφοδιασμοποίη του την 17η Νοεμβρίου του 1823 στη θέση "Σκαλι" από τμήματα του Κετσο Τζαβάλλα, που της είχαν στησει ενέδρα. Η τουρκική φρουρά που συνόδευε την εφοδιοπονηή ανύποπτη γνώρισε μεγάλη πανωλεθρία και το μεγαλύτερο μέρος των πυρομαχικών και των εφοδίων περιήλθε στους Έλληνες. Το πλήγμα αυτό υπήρξε τρομερό για τους Οθωμανούς Πασάδες, που στερούμενοι εφοδίων αναγκάστηκαν έπειτα από λίγες μέρες να λύσουν την πολιορκία του Αιτωλικού και να αναχωρήσουν άπρακτοι για τα Πασαλίκια τους.

Σε αναγνώριση των υπηρεσιών που είχε προσφέρει ο Κων/νος Βλαχόπουλος στις επιχειρήσεις της περιοχής Καρπενησίου και στην άμυνα του Αιτωλικού, ο Γραμματέας (Υπουργός) του Πολέμου πρότεινε στην Κυβέρνηση να του απονεμηθεί ο βαθμός του χιλιάρχου (10). Πράγματι, τον Δεκέμβριο του 1823, έπειτα από έγκριση του Νομοθετικού και επικύρωση του Εκτελεστικού, ο Κων/νος Βλαχόπουλος προάγεται σε χιλιάρχο (11). Στο μεταξύ, από τον προηγούμενο μήνα (Νοέμβριο) οι Τουρκαλβανοί Πασάδες είχαν εκδιωχθεί από την Αιτωλοακαρνανία, μετά τις άκαρπες προσπάθειές τους να εκπορθήσουν το Αιτωλικό, και η πολύπαθη Δυτική Ελλάδα ανέπνευσε και πάλι ήσυχη τον αέρα της ελευθερίας.

-
- 10.- Την πρόταση προαγωγής του Κων/νου Βλαχόπουλου, που είχε κάνει ο Υπουργός του Πολέμου (βλέπε στα ΑΡΧΕΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΠΑΛΙΓΓΕΝΕΣΙΑΣ, τόμος 3ος - Σειρά 11 - σελ. 199, έκδοση Διαδημίας Αθηνών).
- 11.- "ΑΡΧΕΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΠΑΛΙΓΓΕΝΕΣΙΑΣ", τόμος Β΄ σελ. 671-672, αριθ. εγγράφου 538.-

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο V

ΑΡΧΗΓΟΣ ΤΩΝ ΕΠΑΡΧΙΑΚΩΝ ΑΡΜΑΤΩΝ ΒΛΟΧΟΥ--ΔΙΕΥΘΕΣΗ ΤΟΥ ΜΕ ΤΟΝ ΚΟΤΣΑΜΠΑΣΗ ΓΙΑΝΝΑΚΗ ΣΤΑΤΙΚΟ.

Τον Μάρτιο του 1824, ο Αρχηγός των Βλοχαϊτών Αλεξάνης Βλαχόπουλος καλείται από τον Μαυροκορδάτο στο Μεσολόγγι, για να αναλάβει ανώτερα κυβερνητικά αξιώματα και τη θέση του στην αρχηγία των όπλων της περιοχής Βλοχού αναλαμβάνει επίσημα ο αδελφός του Κων/νος Βλαχόπουλος(1).

Η πρόθεση του Αλεξάνη Βλαχόπουλου στο Μαυροκορδατικό πολιτικό έργο έβλαψε σημαντικά και τον ίδιο και την επανάσταση, αλλά περισσότερο ζημίωσε τον καθόλα ηθικό και αναγνωρισμένο "σαν πραγματικό παλληκάρι" ακόμα και από τους πολιτικοποιημένους συγγραφείς, Κων/νο Βλαχόπουλο(2).

Η ανάπτυξη όμως των ιδιαίτερων συνθηκών, κάτω από τις οποίες αναγκάστηκε ο Αλεξάνης Βλαχόπουλος να προσχωρήσει στη φατριαστική πολιτική κίνηση του Μαυροκορδάτου, και οι επιπτώσεις που είχε η προσχώρησή του για αυτόν τον ίδιο, την οικογένειά του και την επανάσταση γενικότερα, είναι έξω από τα όρια της μελέτης αυτής(3).

.....

1.- Ο Μαυροκορδάτος είχε αναχωρήσει από το Μεσολόγγι για να λάβει μέρος στη Β' Εθνοσυνέλευση του Άστρους και την άσκηση της Διοίκησης στη Δυτική Ελλάδα, ανέθεσε σε τριμελή διοικητική επιτροπή με την ονομασία "Γενική Αρμοστία". Την επιτροπή αποτέλεσαν οι: α) Ιωάννης Παπαδάκης, β) Αλεξάνης Βλαχόπουλος και γ) Τάτσης Μαγγίνας. Έτσι ο Κων/νος Βλαχόπουλος ανέλαβε επίσημα την αρχηγία των όπλων της επαρχίας Βλοχού, ως τοποτηρητής του αδελφού του, Βλέπε Ν.Κ.ΚΑΣΟΜΟΥΛΗ, δ.π., τόμος Α, σελ.394, σημ.7.

2.- Σε στιχομυθία Καραϊσκάκη και Κων.Βλαχόπουλου που ο πρώτος επιτίμησε το δεύτερο, ο Φωτιάδης παρατηρεί: "Ο Κώστας Βλαχόπουλος δεν ήταν κιοτής, πλήρωσε όμως εκείνη την ώρα τις άμαρτιες του αδελφού του, Αλέξη Βλαχόπουλου, παιμίζου Υπουργού του Πολέμου, τσιράκι του Μαυροκορδάτου και από τα πρωτοπαλλήκαρα του Άγγλοφιλου Κόσματος." Βλ. ΔΗΜ.ΦΩΤΙΑΔΗΣ "Καραϊσκάκης", έκδ.δεύτερη, Αθήνα 1957, σελ.458.

3.- Η πολιτική ζεύξη του Αλεξάνη Βλαχόπουλου με το Μαυροκορδάτο οφείλεται σε δύο βασικούς λόγους. Ο Αλεξάνης Βλαχόπουλος μετά την πτώση του Αλή Πασά αποκαταστάθηκε επίσημα από τις Τουρκικές αρχές στο πατρικό του αρματολίκι του Βλοχού και Βραχωρίου. Στις 28 Μαΐου 1821 ο Αλεξάνης Βλαχόπουλος επικεφαλής 500 οπλοφόρων κήρυξε την επανάσταση στο Βραχόρι και πολιορκησε τους ντόπιους Τούρκους. Ο Αλέξανδρος Μαυροκορδάτος, ως εκπρόσωπος της Κυβέρνησης στη Δυτική Ελλάδα (σφοκίψη Αγρινίου) το Νοέμβριο του 1821 αναγνώρισε τον Αλεξάνη Βλαχόπουλο ως Καπετάνιο (αρματολό) Βλοχού και Βραχωρίου. Εκτός από αυτό ο Μαυροκορδάτος ως Κυβερνητικός εκπρόσωπος παραχωρούσε ανάλογο χρηματικό ποσό για την μισθοτροφοδοσία των εθελοντών στρατιωτικών που πλαισίωναν τα στρατιωτικά σώματα στη Δυτική Ελλάδα. Ο Αλεξάνης Βλαχόπουλος, λοιπόν, για τη διατήρηση του σώματος των Βλοχαϊτών του είχε ανάγκη από τη φιλία του Μαυροκορδάτου. Βλέπε σχετικά: α) ΣΠΥΡΙΔΩΝΟΣ ΤΡΙΚΟΥΠΗ: "ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ", έκδ.Δεύτερα, Αθήνα

Ωστόσο, θα πρέπει να αναφερθούμε συνοπτικά, στους λόγους, για τους οποίους ο Αλεξάνης Βλαχόπουλος αναγκάστηκε να αποκοπεί από το σώμα των στρατιωτικών και να προσδεθεί στο άρμα των ολιγαρχικών (Κοτσαμπάσηδων-Φαναριωτών). Ο ΑΛΕΞ. Μαυροκορδάτος για να εξουδετερώσει την πολιτική δύναμη του Δημητρίου Υψηλάντη είχε προσεταιριστεί με πανουργίες, παροχές και υποσχέσεις τους οπλαρχηγούς της Δυτικής Ελλάδας, πράγμα που είχε σαν συνέπεια να επικρατήσει στην Πρώτη Εθνική Συνέλευση της Επιδαύρου και να αναδειχθεί Πρόεδρος του Εκτελεστικού Σώματος (4). Στα μέσα Μαΐου 1822 ο Αλεξάνης Βλαχόπουλος με το Μάρκο Μπότσαρη επιστρέφοντας από την Κόρινθο για τη Δυτική Ελλάδα πέρασαν από την Πάτρα, όπου συναντήθηκαν με τους Θεόδωρο Κολοκοτρώνη, Παναγιώτη Γιατράκο και Γεώργιο Σισώνη (5).

Στις 17 Μαΐου 1822 συνυπόγραψαν "μυστικόν ένορκον σύμφωνον πίστewς και

1978, τόμ. Α, σελ. 262" ... ο δέ Βλαχόπουλος έν τῷ Παλαιοφρουρῷ ἄνωθεν τῆς πόλεως μετά 500 ἐκ τῆς ἐπαρχίας του...". β) ΝΙΚΟΛΑΟΥ Κ. ΚΑΣΟΜΟΥΛΗ "ΕΝΘΥΜΗ ΜΕΤΑ ΤΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ (1821-1833)", Επιμέλεια Έμμ. Γ. Πρωτοβάλη, Ἀθήναι, τόμος Α, σελ. 27"

"... Έλαβον δ' Αλεξάνης Βλαχόπουλος το Βουγουρδί από τό Μαχμοδτ πασιά Δράμαλην, ὡς καπιτάνος τοῦ πατρικοῦ τοῦ τμήματος Βλοχού. Ὁ Αλεξάνης και ο Κώστας ἀδελφός του, μεταξύ τῶν ἄλλων, ἐτίμησαν και ἑαυτοῦς και τήν οἰκογένειάν των και τήν πατρίδα...". και σελ. 398! Ὁ Αλεξάνης Βλαχόπουλος εἶχε τήν φανερή του εἰς τήν ἐπαρχίαν αὐτῶν (Βλοχού). Συνήλαθον λοιπόν (οἱ ὀμόφρονες) ὅλοι και κατεστάθη ἀρχηγός τῶν ὅλων (αὐτός), διακεκριμένος δέ Καπιτάνος δ' Κώστας ἀφελφός του και τοποτηρητής του...". και γ) ΑΠ. Ε. ΒΑΚΑΛΟΠΟΥΛΟΥ: "Τά Ἑλληνικά στρατεύματα τοῦ 1821", Θεσ/νίκη 1970, σελ. 71" ... Ὁ Μαυροκορδάτος βιάζοταν και εἶχε ἀνάγκη ὁπαδῶν, γιά νά μπορέσει νά ἀντιμετωπίσει τόν Υψηλάντη στόν ἀγῶνα του γιά τήν ἀρχή στήν Πρώτη Ἐθνική συνέλευση. Γι' αὐτό περιποιήθηκε τοῦς ντόπιους ἀρχηγούς... Τά δικαιώματα τοῦ Καπετάνιου εὐρύνονται... νά δίνει στή Γερουσία ἄνδρες γιά τήν τήρηση τῆς τάξης ἢ γιά κάτι ἄλλο, και ἀπ' αὐτή νά παίρνει τίς ἀναγκαῖες τροφές και τά πολεμοφόδια...". και σελ. 113" ... Οἱ ἐπισημότεροι φίλοι τοῦ Μαυροκορδάτου ἦσαν ὁ Τσογκας... ὁ Αλεξάνης Βλαχόπουλος... Ἐξῆρ ἀπό τό Μαυροκορδάτο συσπειρώθηκαν παλαιοί οπλαρχηγοί, γιὰτί ἡ νέα Ἑλληνική διοίκηση τοῦς ἀναγνώριζε τήν προνομιακή τους θέση μέσα στο ἀρματολίκι...".

4.-α) ΚΑΡΠΟΥ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ, "ΑΔΥΣΣΕΥΣ ΑΝΔΡΟΥΤΣΟΣ ΚΑΙ ΒΑΡΝΑΚΙΩΤΗΣ", Επιμέλεια ΕΜΜ. Γ. ΠΡΩΤΟΒΑΛΗΣ, Ἀθήναι 1957, σελ. 191-196 και β) ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ Ε. ΒΑΚΑΛΟΠΟΥΛΟΥ "ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ-Η ΜΕΓΑΛΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ (1821-1829)", τόμος Β, σελ. 724-726, 733-734 και 763.

5.- ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ Ε. ΒΑΚΑΛΟΠΟΥΛΟΥ: "ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ-Η ΜΕΓΑΛΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ (1821-1829)", Θεσσαλονίκη 1982, τόμος ΣΤ, σελ. 204. Ὁ Γεώργιος Σισώνης προῦχοντας τῆς Πελοποννήσου κατά τήν προκλιμακωτική περίοδο υπῆρξεν ὁ μοναδικός πρόκριτος, που ἀρνήθηκε τήν τάξη του και συνεργάστηκε εὐλεκερῶς με τόν Κολοκοτρώνη και τοῦς λοιπούς στρατιωτικούς σε ὅλη τήν περίοδο του ἀγῶνα, βλέπε σχετικῶς: ΝΑΠΟΛΕΟΝΤΑ ΣΤΑΜ. ΔΟΚΑΝΑΡΗ: ΜΙΧΑΗΛ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΣΙΣΙΝΗΣ, Θεσ/νίκη 1983, σελ. 15-21 "Ο ΑΡΧΟΝΤΑΣ ΤΗΣ ΓΑΣΤΟΥΝΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΙΣΙΝΗΣ ΚΑΙ Η ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΤΟΥ ΣΤΟΝ ΑΓΩΝΑ ΤΗΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑΣ".

συμπράξεως στρατιωτικής έναντιον παντός προσωπικού εχθρού εκάστου εξ αυτών(6)".

Ο ιστορικός της Ελληνικής Επανάστασης Διονύσιος Κορκίνος υποστηρίζει ότι ο Μάρκος Μπότσαρης και ο Αλεξάνης Βλαχόπουλος άν και είχαν ευνοηθεί από τον Μαυροκορδάτο στη Δυτική Ελλάδα, εν τούτοις δεν είχαν ξεχάσει την παλαιά φίλτα που τους συνέδεε με τον Κολοκοτρώνη και τους άλλους στρατιωτικούς από τα χρόνια που υπηρετούσαν στα ελληνικά τάγματα του αγγλικού στρατού στα Εφτάνησα και "δέν είχαν εμπιστοσύνη τότε προς την Κυβέρνησιν(Μαυροκορδάτου)" (7). Κατά την επίσκεψή τους όμως στην Πελοπόννησο διαπίστωσαν ότι οι απλοϊκοί στρατιωτικοί δεν ήταν σε θέση να αντιπαραταχθούν στο αρραγές μέτωπο των κοτσαμπάσηδων-Φαναριωτών. Αντίθετα το μέτωπο των στρατιωτικών παρουσίαζε πολλές ρωγμές, υπήρχαν διαφορές όχι μόνον ανάμεσα στους Πελοποννήσιους, Ρουμελιώτες και Βορειοελλαδίτες οπλαρχηγούς, αλλά και διχοστασίες ανάμεσα στους Ξόιους τους Πελοποννήσιους, Ρουμελιώτες και Βορειοελλαδίτες στρατιωτικούς(8). Το χειρότερο δε απ' όλα ήταν ότι οι περισσότεροι από τους στρατιωτικούς, μετά την επικράτηση των ολιγαρχικών στην Εθνοσυνέλευση της Επιδάφρου, έγιναν πιόνια στα χέρια των πολιτικών και στράφηκαν έναντιον των συναδέλφων τους(9). Ο Αλεξάνης Βλαχόπουλος .

6.-ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ Α. ΚΟΡΚΙΝΟΥ: "Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΙΣ", Έκδοση Μελίσσας, Αθήναι 1959, τόμος 4ος, σελ.243.

7.-ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ Α. ΚΟΡΚΙΝΟΥ: "Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΙΣ", όπ.κ., τόμος 4ος, σελ.244.

Ο Μάρκος Μπότσαρης και ο Αλεξάνης Βλαχόπουλος "δέν είχαν εμπιστοσύνη τότε προς την Κυβέρνησιν(Μαυροκορδάτου)...".

8.-α) ΦΩΤΙΑΔΗ ΔΗΜΗΤΡΗ: "ΚΑΡΑΪΣΚΑΚΗΣ", δευτέρα Έκδοση, Αθήναι 1957, σελ.117 "....Δέν πρέπει νά ξεχνάμε πώς οι Κοτσαμπάσηδες κι οι πολιτικάντηδες κατόρθωσαν νά φάνε ή νά δαμάσουν θεριά σάν τόν Ανδρότσο, τόν Κολοκοτρώνη, τόν Καραϊσκάκη, τόν Οικονόμου και τόσους άλλους. Σκότωσαν κι αυτόν άκόμα τόν Καποδίστρια".

β) ΦΩΤΑΚΗ (Φωτίου Χρυσανθακοπούλου) "Απομνημονεύματα περί της Έλληνικής Έπανάστασεως", έκδ. γ', τόμος Β' σελ.370"....Αυτοί δε οι Φαναριώται...έβαλαν τους Έλληνας εις αλώβηταν εχθραν, ο Μοραΐτης δέν ήθελεν τόν Ρουμελιώτην, ώς και ο Ρουμελιώτης τόν Μοραΐτην, ή αυτή διχόνομα εισέχρησε και έντός των Τμημάτων, των έπαρχιών και αυτών άκόμη των οικογενειών. Ούτω λοιπόν ο Έθνισμός καλή πίστις μεταξύ των Έλλήνων άφανίσθη, και δέν ήτο πλέον δυνατόν νά εδδοκιμήσουν μαχόμενοι προς τους εχθρούς των, διότι, εκτός του ότι ένικούντο, αλλά και οι άδελφοί των προς πέσμα έντέπραττον, ποτισιμένοι από τό φάρμάκι του Φαναριώτου....".

9.- α) ΚΑΡΠΟΥ ΓΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ: "ΟΔΥΣΣΕΥΣ ΑΝΔΡΟΥΤΣΟΣ ΚΑΙ Γ. ΒΑΡΝΑΚΙΩΤΗΣ", Επιμέλεια Έμ. Γ. Πρωτοφάλη, Αθήναι 1957, σελ. 57, 70-75, 111-115, 134-135 (Δολοφονία του Στρατηγού Οδυσσεως(ΑΝΔΡΟΥΤΣΟΥ) και 163-167, β) ΦΩΤΑΚΟΥ (Φωτίου Χρυσανθακοπούλου) "Απομνημονεύματα περί της Έλληνικής Έπανάστασεως", έκδ. Β', τόμ. Α', σελ. 44 και έκδ. γ', τόμ. Β', σελ. 205-206, γ) "ΚΑΡΑΪΣΚΑΚΗΣ", έκδ. δευτέρα, Αθήναι 1957, σελ. 57 "Δύο ήταν τά είκοσιένα. Τό ένα του λαού και των πιο προοδευτικών ανθρώπων εκάινου του καιρού, τό άλλο των κοτσαμπάσηδων και των πολιτικάντηδων..." και σελ. 90 "....Όταν όλοι

ὅπως ἄλλωστε καὶ ὁ Μάρκος Μπότσαρης, βρέθηκε μπροστὰ σε τρομερὸ δилημμα νὰ μείνει πιστὸς στὶς ἀρχές του καὶ στο μέτωπο τῶν στρατιωτικῶν, μετὰ τὰ δυσμενῆ σε βάρος που ἐπακόλουθα ἀπὸ τὴν ἀναπόφευκτη ρήξη του με τοὺς πολιτικοὺς ἢ νὰ προσχωρήσει σ' αὐτοὺς καὶ νὰ ἔχει τὴν ἐδνοια καὶ τὴ χρηματικὴ τοὺς ἐνίσχυση, ἀφοῦ αὐτοὶ ἀποτελοῦσαν πλέον τὸ κράτος (10). ΓΙΑ ΝΑ ΜΗΝ ἔχει λοιπὸν τὴν τύχη τοῦ Ὀδυσσεῆ Ἀνδροῦτσου καὶ τοῦ Γεωργίου Βαρνακιώτη, τοὺς κατατρεγμοὺς τοῦ Καραϊσκάκη καὶ τοῦ Κολοκοτρώνη, ὁ Ἀλεξάνδης Βλαχόπουλος ἀναγκάστηκε ἀπὸ τὴν ἀνάγκη τῶν πραγμάτων, νὰ ἀκολουθήσει τὸν Μαυροκορδάτο, που ἐκπροσωποῦσε τὴν Κυβέρνηση στὴ Δυτικὴ Ἑλλάδα καὶ ἀπέβλεπε νὰ παῖξει τὸ οὐδέριον παιχνίδι τοῦ Φαναριώτη πολιτικοῦ καὶ τῆς κλίμακας τῶν ολιγαρχικῶν (11). Τὸ βέβαιο εἶναι ὅτι ὁ Κων/νος Βλαχόπουλος, ἔβλεπε...

οἱ ἥρωες τῆς Ἐπανάστασης, κι' οἱ Κολοκοτρώνηδες, κι' οἱ Παπαφλέσηδες, κι' οἱ Καραϊσκάκηδες, κι' οἱ Ἀνδροῦτσοι τοὺς ἔλεγαν Τουρκοσαμπάσηδες εἶχανε πέρα γιὰ πέρα δεικνύει" καὶ ὁ ΜΑΚΡΥΓΙΑΝΝΗ ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ", Ἐπιμέλεια ΣΠΥΡΟΥ Γ. ΔΑΣΔΡΑΚΑ, ἐκδ. Μελίσσας, Ἀθήναι 1957, σελ. 93-94" ... Μόνον τὸν Δυσσεῆ. Καὶ ὅταν σκοτώσουν αὐτόν, ὕστερα ἔσας... Τὰρα βάνουν ἔσένα νὰ σκοτώσης τὸν Δυσσεῆ. ἄβριον θὰ βάνουν ἐμένα, σκοτώνω ἔσένα... Κι' ἔτσι θὰ μᾶς φάνε ὅλους... καὶ σελ. 180-181" ... Αὐτὸ τὸ μαθαίνει ὁ Δυσσεῆς, ἄλλο καταφύγιο δὲν εἶχε νὰ σταθεῖ ... καὶ πάγει εἰς τοὺς Τούρκους καὶ γίνεται μὲ τὸ στανιδ Τούρκος νὰ γλυτώσει. Καθὼς ἔκαμε ὁ Μαυροκορδάτος τὸν Βαρνακιώτη κι' ἄλλους... Ἀκούζοντας ὅτι ἔρχεται ἐναντιὸν τοῦ ὁ δίκος του ὁ Γιοῦρας, τὸ παιδί του, ὅπου αὐτὸς τὸ δόξασε, μπιστευτήκε καὶ βῆκε καὶ παραδόθη εἰς τὸ παιδί του. Τὸν πῆγε στὴν Ἀθήνα καὶ τὸν σκότωσε. Τελείωσε πλέον ὁ κῆριος Κωλέτζης καὶ ἀπὸ τὸν τρίτον ἀντίζηλό του Δυσσεῆ Ἰνδρῆτζο, Ἀλέξη Νοῦτσο, Χρηστο Παλάσκα, καὶ τοὺς τρεῖς τοὺς σκότωσε...". Αὐτοὺς τοὺς κατατρεγμοὺς φοβόταν ὁ Ἀλεξάνδης Βλαχόπουλος καὶ ἀναγκάστηκε νὰ δεχθεῖ τὴ φιλία, τὴς παρεχέας καὶ τὴν ἀσφάλεια, ποὺ τοῦ προσέφερε ὁ Μαυροκορδάτος.

10.- α) ΔΗΜΗΤΡΗ ΦΩΤΙΑΔΗ: "ΚΑΡΑΪΣΚΑΚΗΣ", δ.π., σελ. 170-171, β) ΦΩΤΑΚΟΥ (Φωτῆλου Ἰρυσανθακοπούλου): "Απομνημονεύματα περὶ τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπανάστασεως", δ.π., τόμος Β', σελ. 369-370 "... Ὁ δὲ Μαυροκορδάτος ὑψώσας ἀνθρώπους μηδαμινὸς εἰς τὰ στρατιωτικὰ ἀξιώματα... ἔφερον κατόπιν αὐτοὺς εἰς τὰ πολιτικὰ κρήματα... διὰ νὰ διοικήσουν τοὺς Ἕλληνες. Οἱ δὲ κλεφτοκαπετανανοὶ καὶ αὐτοὶ ἐγγελάστησαν ἕνεκα τῆς ἀμειβεῖας καὶ τῆς ἀπλοῦτητας αὐτῶν, διὰ δὲ τὴν φιλοδοξίαν τῶν ἐφιλονίκουν μεταξὺ τῶν, ποῦ νὰ λάβει τὴν ἀρχηγίαν. Ἐπλανήθησαν δὲ καὶ ἀπὸ τὰ κρήματα, καὶ τοιοῦτοτρόπως ὁ Μαυροκορδάτος τοὺς ἐκίνει ὅπως ἤθελε... ὁ λαὸς ἐδαιρέθη εἰς πολλὰ κόμματα, ἀπελπίσθη, ἔχασε τὸ αἶσθημα τοῦ πατριωτισμοῦ, εἰσήχθη ἡ διαφθορὰ καὶ ἰδίως ξένα ἤθη καὶ ἔθιμα, ἐνισχόθη ἡ συκοφαντία, ἄρχισαν νὰ ἐμπορεῖνται τὴν τιμὴν τοῦ ἔθνους... καὶ οὕτως ἐπιτέλους εἰσήχθησαν αἱ δολοφονίαι κατὰ τῶν ἀντιπάλων, πολιτικῶν καὶ στρατιωτικῶν, καὶ αἱ μεταξὺ τῶν ἀπιστίαι..."

11.- α) ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ Α. ΚΟΚΚΙΝΟΥ: "Ἡ Ἑλληνικὴ Ἐπανάστασις", δ.π., τόμος 4ος, σελ. 61 καὶ 62. β) ΚΑΡΠΟΥ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ: "ΟΔΥΣΣΕΥΣ ΑΝΔΡΟΥΤΣΟΣ ΚΑΙ Γ. ΒΑΡΝΑΚΙΩΤΗΣ", Ἐπιμέλεια Ἐμμαν. Γ. Πρωτοφάλη, Ἀθήναι 1957, σελ. 75" ... Ὁ συγγραφεὺς ἐνταῦθα λέγει τὴν ἀλήθειαν, ὅτι διὰ διαταγῆς τῆς διοικήσεως δολοφονεῖται ὁ Ὀδυσσεῆς... Ἐπνίξαν τὸν Ὀδυσσεῆ καὶ τὸν ἔρριψαν κάτω ἀπὸ τὸν Πύργον... καὶ σελ. 76-77" ... τὴν ἰδίαν τύχην τοῦ Ὀδυσσεῆ ἔλαβεν εἰς τὴν Δυτικὴν Ἑλλάδα καὶ ὁ Γεωργίος Βαρνακιώτης, ὅστις ἔφερε προσκόμματα εἰς τὴν πολιτικὴν τοῦ Μαυροκορδάτου... Κατατρεχθεὶς μέχρι θανάτου, ὑποχρεώθη νὰ καταφύγει εἰς τοὺς Τούρκους..."

με σκεπτικισμό την πολιτική ζέση του αδελφού του με τον δολοπλόκα Φαναριώτη πολιτικό και ο τελευταίος θα εκδηλώσει την κακία των αισθημάτων του προς τον Κων/νο Βλαχόπουλο στη διαφορά του με τον Γιαννάκη Στατίκο, για το Αρματολίκι του Βλοχού, όπως θα δοθεί παρακάτω(12). Αλλά η αγάπη του Κων/νου Βλαχόπουλου προς τον πρωτότοκο αδελφό του Αλεξάκη, συνδυασμένη με τις πατριαρχικές αντιλήψεις της Βλαχοποιμενικής καταγωγής τους, δεν τον άφησε ποτέ να εκφράσει τα πραγματικά του αισθήματα και να έλθει σε ανοιχτή ρήξη μαζί του, έστω και αν δεν συμφωνούσε με την πολιτική, που ο έδιος αναγκαστικά ακολουθούσε. Κατά τα άλλα ο Κων/νος Βλαχόπουλος έμεινε δεμένος με τους λοιπούς στρατιωτικούς, σε όλη την περίοδο του Αγώνα της Ανεξαρτησίας, ακόμα και μετά την απελευθέρωση. Οι συνάδελφοί του στρατιωτικοί και ο απλός λαός αγαπούσαν και λάτρευαν τον Κων/νο Βλαχόπουλο για το ήθος και τις αρετές που τον κοσμούσαν(13).

Σχετικά με τη διένεξη του Κων/νου Βλαχόπουλου με το Γιαννάκη Στατίκο για το αρματολίκι του Βλοχού και Βραχωρίου, τα πράγματα έχουν ως εξής:

Είδαμε στο σχετικό κεφάλαιο ότι ο Αλεξάκης και ο Κων/νος Βλαχόπουλος, ως αρχηγοί (ο πρώτος αρχηγός και ο δεύτερος υπαρχηγός) των επαρχιακών αρμάτων (οπληρχηγός) Βλοχού και Βραχωρίου, διαδραμάτισαν πρωταρχικό ρόλο στις επιχειρήσεις απελευθέρωσης του Αγρινίου και του Ζαπαντίου(14). Αυτοί πρώτοι χτύπησαν τους Τούρκους και κατέλαβαν το Παλαιοφρούριο του Αγρινίου και με τη συνεργασία των λοιπών οπληρχηγών της Δυτικής Στερεάς Ελλάδας κατάφεραν ένα ισχυρό πλήγμα στους Τούρκους της περιοχής(15). ΕΑ

12.-εφημερίδα "ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ", αριθ. φύλ. 84 της 15 Οκτωβρίου 1824.

13.-Για την αγάπη που έτρεφαν οι συνάδελφοί του στρατιωτικοί προς τον Κων/νο Βλαχόπουλο και οι άνθρωποι του καιρού του, βλέπε σχετικά:
α) ΓΕΝΝΑΙΟΥ ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗ: "ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ", Αθήναι 1855, σελ. 168, β) ΝΙΚΟΔΑΟΥ Κ. ΚΑΣΟΜΟΥΔΗ: "ΕΝΘΥΜΗΜΑΤΑ ΚΑΙ", δ. π., τόμος Α, σελ. 115 και γ) ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΓΑΖΗ: Λεξικό της "Επανάστασης του 1821", σελ. 77. Βλέπε και εφημερίδα "ΑΛΗΘΕΙΑ", αριθ. φύλλου 602 της 15ης Μαρτίου 1868"...Συγκαταβιάν προς ετών εν Μεσολογγίω και μακράν πάσης πολιτικής μερίμνης ο μακαρίτης Βλαχόπουλος εΐληεν εις έαυτόν πλήρη και ένυπόκριτον αγάπην όλων των πολιτών και διεκρίνετο από την σάφρονα συμπεριφοράν του, και τους γλυκεύς και όμιλητικούς τρόπους αυτού ...".

14.-ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΘΩΜΟΠΟΥΛΟΥ: "ΤΟ ΑΓΡΙΝΙΟ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑ ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΑ", Αθήναι 1954, σελ. 127"...Στην πολιορκία και την απελευθέρωση του Βραχωρίου και του Ζαπαντίου είναι ο μεγαλύτερος όπληρχηγός, που πολέμησε παλληκαρσία (Αλεξάκης Βλαχόπουλος)" και σελ. 128 "Κων/νος (Βλαχόπουλος). Πήρε μέρος με τον αδελφό του στην πολιορκία του Βραχωρίου και διαδέχτηκε το θύτον στ' αρματολίκι του Βλοχού...".

15.-α) ΣΠΥΡΙΔΩΝΟΣ ΤΡΙΚΟΥΠΗ: "Ιστορία της 'Ελληνικής 'Επανάστασης", έκδ. δεύτερα, Αθήναι 1978, τόμος Α, σελ. 261-268 και β) ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΘΩΜΟΠΟΥΛΟΥ: "ΤΟ ΑΓΡΙΝΙΟ ΑΠ' ΤΗΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑ ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΑ", Αθήναι 1954, σελ. 50.

ναί γνωστό ότι το Αγρίνιο την εποχή εκείνη αποτελούσε την "Τριπολιτσά" της Δυτικής Ελλάδας, δ,τι ήταν δηλαδή η Τριπολις για την Πελοπόννησο, ήταν το Αγρίνιο για τη Δυτική Ελλάδα (16). Αντίθετα μάλιστα με την Πελοπόννησο, που η συντριβή των Τούρκων και η απελευθέρωση της Τριπολής οφειλονταν στη συνεργασία και κατανόηση στρατιωτικών και προκρίτων, στη Δυτική Ελλάδα και συγκεκριμένα στο Αγρίνιο οι Τούρκοι δέχτηκαν το τελειωτικό χτύπημα αποκλειστικά και μόνο από τους οπλαρχηγούς της περιοχής (17). Η αρματολική παράδοση, το κέρος και η ισχύς των κλέφτοκαπεταναίων στη Δυτική Ελλάδα, έκαναν τον Αλέξανδρο Μαυροκορδάτο από την πρώτη επαφή που είχε μαζί τους (σβσκεψη Μεσολογγίου 21η Ιουλίου 1821) να προσπαθήσει να τους προσεταιρισθεί και σε αντάλλαγμα τους παραχώρησε τα προηγούμενα προνόμια και δικαιώματά τους (18). Πάνω ακριβώς στη δύναμη των οπλαρχηγών της Δυτικής Ελλάδας στηρίχτηκε ο Μαυροκορδάτος για την πολιτική του επιβίωση (19). Η συμφωνία αυτή, λίγο αργότερα, θα επικυρωθεί επίσημα στη "Ευnéλευση του Μεσολογγίου" της 4-9 Νοεμβρίου 1821 και θα αποτελέσει τον κορμό και τον πυρήνα του Οργανισμού της Φερουσίας της "Δυτικής Χέρσου Ελλάδος" (20). Στο τέταρτο δε κεφάλαιο τού Οργανισμού καθορίζεται ότι μόνη προϊσταμένη αρχή του Καπετάνιου είναι η Φερουσία. Η Φερουσία, όμως, που την αποτελούσαν μόνο Κοτθαμπάσηδες είχε απλό διακοσμητικό χαρακτήρα σε θέματα πολέμου και επιστράτευσης. Η πραγματική και ουσιαστική δύναμη έμενε στα χέρια των οπλαρχηγών, που με τις διατάξεις αυτές ενισχυόταν ακόμα περισσότερο η δύναμη

16.-ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ Ε. ΒΑΚΑΛΟΠΟΥΛΟΥ: "ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ-Η ΜΕΓΑΛΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΙΣ (1821-1829)", Θεσ/νίκη 1980, τόμος Ε', σελ. 446 "...Τό όχυρωμένο Αγρίνιο ήταν για τη Δυτική Ελλάδα δ,τι ή Τριπολιτσά για την Πελοπόννησο. Γι' αυτό κατέφυγαν εκεί όχι μόνον οι Τούρκοι τού Μεσολογγίου και τού Αίτωλικού, αλλά και άλλων γειτονικών τόπων..."

17.-ΣΠΥΡΙΔΩΝΟΣ ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ: "ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ", δ.π., τόμος Α', σελ. 262 και 264.

18.-ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ Ε. ΒΑΚΑΛΟΠΟΥΛΟΥ: "ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ", δ.π., τόμος Ε', σελ. 454.

19.-ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ Α. ΚΟΚΚΙΝΟΥ: "Η Ελληνική Επανάστασις", δ.π., τόμος 4ος, σελ. 30 "...Ο Μαυροκορδάτος είχε κατορθώσει έκείνη που έπεδλωσε. Συνεκέντρωσε την δύναμιν που τού έφρειδζετο δια νά παρευρεθεί εις την προπαρασκευασμένην γενικήν Ελληνικήν συνέλευσιν...κατάρρωσε εντός δύο μηνών μόλις νά επιτόχει την πολιτικήν παντοδυναμίαν εις την Στερεάν, ή οποια τού επέτρεψε να επιδιώξει την γενικωτέραν έξουσίαν εις την Έθνοσυνέλευσιν..."

20.-ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ Α. ΚΟΚΚΙΝΟΥ: "Η Ελληνική Επανάστασις", δ.π., τόμος 4ος, σελ. 29 "...Ως προς τά στρατιωτικά ώ ρίζετο ότι ο Καπετάνιος έκάστου Τμήματος θάείχεν την δύναμιν τών όπλων τής περιφερείας..."

τους(21).Με βάση του Οργανισμό αυτό ο Αλεξάνδης Βλαχόπουλος αναγνωρίζεται επίσημα αρχηγός των επαρχιακών αρμάτων Βλοχού και Βραχωρίου(Αγρινίου), θέση την οποία κατείχε DE FACTO από την προεπαναστατική περίοδο (22).Μέχρι εδώ τα πράγματα δεν παρουσίαζαν καμιά δυσχέρεια.Ο Γιαννάκης Σταϊνός και οι συγγενείς του δεν είχαν καμιά αντίρρηση να αρχηγεί στα επαρχιακά έαρματα Βλοχού και Βραχωρίου ο αναγνωρισμένος Καπετάνιος Αλεξάνδης Βλαχόπουλος,αφού αυτοί είχαν την πολιτική εξουσία στην περιοχή.Όταν όμως ο Μαυροκορδάτος, για να στερεώσει τη θέση του κάλεσε στο Μεσολόγι τον Αλεξάνη Βλαχόπουλο και του ανέθεσε ανώτερα κυβερνητικά αξιώματα, οι Σταϊνέοι άλλαξαν τακτική και δεν αναγνώριζαν με κανένα τρόπο ως αρχηγό των επαρχιακών αρμάτων (οπλάρχηγό)Βλοχού και Βραχωρίου τον Κων/νο Βλαχόπουλο ,αδελφό και τοποτηρητή του Αλεξάνη ,καίτοι αυτό προβλέπονταν από σχετική διάταξη του Οργανισμού της Γερουσίας της "Δυτικής Χέρσου Ελλάδος"(23).Όσοδο οι Σταϊνέοι δεν ανέχονταν ο Αλεξάνδης Βλαχόπουλος να έχει αναμειχθεί στην πολιτική και ο αδελφός του Κων/νος να ορίζεται οπλαρχηγός της περιοχής.Και ο μεν Κων/νος Βλαχόπουλος ορίστηκε αρχικά τοποτηρητής του αδελφού του Αλεξάνη στα επαρχιακά έαρματα Βλοχού και Βραχωρίου, λίγο όμως αργότερα και εξαιτίας της μόνιμης απασχόλησης του Αλεξάνη με τα πολιτικά,ο Κων/νος Βλαχόπουλος αναγνωρίζεται επίσημα ως οπλαρχηγός στη θέση του αδελφού του(24).Εδώ θα πρέπει να διευκρινίσουμε ότι ο Κων/νος Βλαχόπουλος είχε οριστεί από τον Αλή Πασά ως αρματολός Βλοχού και Βραχωρίου και μόνο μετά την αποστασία του Αλή ανατέθηκε η αρχηγία των

21.--ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ Ε.ΒΑΚΑΛΟΠΟΥΛΟΥ:"Τά Έλληνικά στρατεύματα τοῦ 1821",θεσ/νικ 1970,σελ.71"...Τά δικαιώματα τοῦ Καπετάνιου εὐρύνονται...αναγνωρίζεται ἡ ἐπιβολή του ἔκδομα καὶ στους προκρίτους,ποῦ σφειλουν νά τόν ἀκολουθοῦν στήν ἐκστρατεία...".

22.--ΝΙΚΟΛΑΟΥ Η.ΚΑΣΟΜΟΥΛΗ:"ΕΝΘΥΜΗΜΑΤΑ ΚΑΠ",Ἐπιμέλεια Πρωτοφάλη,μδμ.Αἰ σελ.30.

23.--ΑΠ.Ε/ΒΑΚΑΛΟΠΟΥΛΟΥ:"Τά Έλληνικά στρατεύματα τοῦ 1821,θεσ/νικη 1970,σελ.71 "...Ἄλλά καί στήν ἀπουσία του ὁ καπετάνιος ἔχει ἐπιρροή στά βωτερικά της Καπετανίας του μέσω τοῦ ἐπιτρόπου του,ποῦ συμπαρακάθεται μέ τους ἑφόρους τοῦ "Τμήματος" καί ἔχει τήν ἐκτελεστική ἐξουσία".Νομδ.τυπα ,λοιπόν,εἶχε ορίσει ο Κων/νος Βλαχόπουλος ως οπλαρχηγός Βλοχού και Βραχωρίου.

24.--ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΘΩΜΟΠΟΥΛΟΥ:"ΤΟ ΑΓΡΙΝΙΟ ΑΠ' ΤΗΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑ ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΑ",Ἄθηναι 1954,σελ.92 " Ὁ Ἀλεξάνδης Βλαχόπουλος ἐγένε ὄργανο του (Μαυροκορδάτου),τόν πήρε κοντά του στή διοίκηση τοῦ Μεσολογγίου καί στή θέση του στ' ἀρματολίκι τοῦ Βλοχού,διόρισε ἀντικαταστάτη του τόν ἀδελφό του Κώστα Βλαχόπουλο".

δπλων στον Αλεξάνη Βλαχόπουλο από τον Μαχμούτ Πασά Δράμαλη, όπως είδαμε στο σχετικό κεφάλαιο (25). Η διένεξη ανάμεσα στον Κων/νο Βλαχόπουλο και το Γιαννάκη Σταΐκο και τους συγγενείς του για το αρματολίκι του Βλοχού, άρχισε αμέσως μετά τη μάχη του Ζαπαντίου, όταν ο Αλεξάνης Βλαχόπουλος κλήθηκε από τον Μαυροκορδάτο στο Μεσολόγγι και άφησε ως τοποτηρητή του στο Βλοχό τον αδελφό του Κων/νο (26). Η διένεξη αυτή θα κορυφωθεί το 1823 και θα λάβει δραματικές διαστάσεις κατά το 1824 και το 1825, μέχρι την έναρξη της Η' πολιορκίας του Μεσολογγίου, όταν και οι δύο αντιμαχόμενοι άντρες εισέρχονται με τους οπλοφόρους τους στο πολιορκούμενο Μεσολόγγι και οι διαφορές τους σταματούν εδώ, γιατί μετά την έξοδο ο Κων/νος Βλαχόπουλος θα συνεχίσει τους αγώνες του στην Πελοπόννησο με τον Κολοκοτρώνη και στη Δυτική με τον Καραϊσκάκη, ενώ ο Γιαννάκης Σταΐκος θα επιστρέψει στο Βλοχό, θα κάνει "ψευτοκάπαια" με τους Τούρκους και θα επανέλθει στις επαναστατικές τάξεις μόνο μετά την απόβαση των Ελληνικών εκστρατευτικών δυνάμεων υπό τον Τσάρτς στον Αστακό (Δραγάμεστο) της Ακαρνανίας (27). Τις διάφορες φάσεις των διενέξεων αυτών, που τόσο έβλαψαν τους ίδιους τους αντιμαχόμενους και την Επανάσταση θα παρακολουθήσουμε στη συνέχεια αυτού του κεφαλαίου, καθώς και σε άλλα κεφάλαια, σε συσχέτισμό με τα άλλα πολιτικοστρατιωτικά γεγονότα, στα οποία εμπλέκεται ο Κων/νος Βλαχόπουλος (28). Αίτιος όμως όλων αυτών των διενέξεων υπήρξε ο Μαυροκορδάτος, που για

.....

- 25. -α) ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΘΩΜΟΠΟΥΛΟΥ: "ΤΟ ΑΓΡΙΝΙΟ ΑΠ' ΤΗΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑ ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΑ", Αθήναι 1954, σελ. 50, σημ. 1 "Το αρματολίκι του Βλοχού παραχωρήθηκε ως προίκα από τον Άλη Πασά ... στον αδελφό του Κώστα Βλαχόπουλο και β) ΝΙΚΟΛΑΟΥ Κ. ΚΑΣΟΜΟΥΛΗ: "ΕΝΘΥΜΗΜΑΤΑ ΚΗ", δ. π., τόμος Α', σελ. 30 και 113.
- 26. -ΝΙΚΟΛΑΟΥ Κ. ΚΑΣΟΜΟΥΛΗ: "ΕΝΘΥΜΗΜΑΤΑ ΚΗ", δ. π., τόμος Α', σελ. 368 "... Άλ. Βλαχόπουλος ... Υστερα από τ' μάχη στο Ζαπάντι, 1821, ο Άλ. Βλαχόπουλος έπεσε στην πολιτική ...".
- 27. -α) ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΘΩΜΟΠΟΥΛΟΥ: "ΤΟ ΑΓΡΙΝΙΟ ΑΠ' ΤΗΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑ ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΑ", Αθήναι 1954, σελ. 95 "... Ο Αλεξάνης Βλαχόπουλος διωρίστηκε υπουργός πολέμου και στη θέση του στο Βλοχό τοποθετήθηκε ο αδελφός του Κώστας. Το γεγονός αυτό στάθηκε άφορμή για συνεχείς διενέξεις μεταξύ Βλαχόπουλων ... Σταϊκίων, που ο καθένας ήθελε τ' αρματολίκι του Βλοχού, σελ. 108, 110, και β) ΝΙΚΟΛΑΟΥ Κ. ΚΑΣΟΜΟΥΛΗ: "ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ: "ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ", δ. π., τόμος Β', σελ. 285, σημ. 1.
- 28. -α) ΝΙΚΟΛΑΟΥ Κ. ΚΑΣΟΜΟΥΛΗ: "ΕΝΘΥΜΗΜΑΤΑ ΚΗ", δ. π., τόμος Α', σελ. 386, 388, και β) ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΘΩΜΟΠΟΥΛΟΥ: "ΤΟ ΑΓΡΙΝΙΟ ΑΠ' ΤΗΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑ ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΑ" Αθήναι 1954, σελ. 100-105.-

να εδραιώσει την πολιτική του θέση στην περιοχή προσέδεσε στο πολιτικό του όργανο τον Αλεξάνη Βλαχόπουλο και έτσι στέρησε το αγωνιζόμενο έθνος από έναν αξιόλογο πολέμαρχο, που θα είχε πολλά να προσφέρει στο πεδίο των πολιτικών επιχειρήσεων (29).

Αμετακίνητος και ασυμβίβαστος σε κάθε προσπάθεια συνδιαλλαγής με τους Τούρκους, παίρνει μέρος, σαν στρατοδίκης, στη δίκη που έγινε στο Αιτωλικό (1/2 Απριλίου 1824) σε βάρος του εξαδέλφου του Καραϊσκάκη και παρά τους συγγενικούς τους δεσμούς υπήρξε αρχικά κατηγορός του (30). Στη διάρκεια όμως της διαδικασίας διαπίστωσε ότι η κατηγορία σε βάρος του Καραϊσκάκη ήταν απλή πλεκτάνη, που εξυφάνθηκε μέσα από τα εργαστήρια της Μαυροκορδατικής πολιτικής ραδιουργίας και που αποσκοπούσε στην εξουθένωση του ήρωα του Σαβδρακίου, όχι για κανένα άλλο λόγο, αλλά για να τον καταστήσει ανίκανο να δράσει ενάντια στα πολιτικά σχέδια των Κοτσαμπάσηδων και του Μαυροκορδάτου. Και τότε ο Κων/νος Βλαχόπουλος και όλοι οι αξιόλογοι του ενόματός τους στρατιωτικοί (Κρίστος Τζαβέλλας, Αλεξάνης Βλαχόπουλος, Νικόλαος Σουρνάρης κλπ) άλλαξαν στάση απέναντι στον αδικονατατρεγμένο Καραϊσκάκη και άλλος ενεργητικά, άλλος παθητικά μετέτρεψαν το σοβαρό τόνο της δίκης σε φτηνή κωμωδία. Το αποτέλεσμα ήταν να μην εκδοθεί καταδικαστική απόφαση σε βάρος του Καραϊσκάκη, όπως επιθυμούσε ο Μαυροκορδάτος, αλλά απλή προκήρυξη των εγκλημάτων αυτού και που στην πραγματικότητα ισοδυναμούσε με αποδοκιμασία της πολιτικής του Φαναριώτη πολιτικού. Στα πρακτικά της διακήρυξης ο Κων/νος Βλαχόπουλος υπογράφει ως καπιτάνος, ενδεικτικό της αρχηγίας ενόπλου σώματος.

Μετά το τέλος της δίκης του Καραϊσκάκη επιστρέφει στο Βραχάρι και με την ιδιότητα του αρχηγού των όπλων της επαρχίας Βλοχού αγωνίζεται για να εμποδίσει τους Τούρκους να εισέλθουν στην περιοχή του. Πράγματι μέχρι τα τέλη Ιουλίου 1824 πυρηνικό πείδι δεν πάτησε στην περιοχή Βραχωρίου, αλλά στις αρχές Αυγούστου 1824 ο Χιλάρχος Κων/νος Βλαχόπουλος διατάσσεται α-
.....

29.-α) ΝΙΚΟΛΑΟΥ Κ. ΚΑΣΟΜΟΥΔΗ: "ΕΝΘΥΜΗΜΑΤΑ ΚΗ", δ.π., τόμος Α', σελ. 27, 30, 109, 380, 386, 388 και τόμος Β', σελ. 9, 305, 324, 369, β) ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΘΩΜΟΠΟΥΔΟΥ, δ.π. σελ. 46, 53, 57, 64, 127 και γ) ΣΠΥΡΙΔΩΝΟΣ ΤΡΙΚΟΥΠΗ: "Ιστορία της Ελληνικής Επανάστασης", Αθήνα 1978, τόμος Α', σελ. 261, 262, 267 και 268.

30.-ΝΙΚΟΛΑΟΥ Κ. ΚΑΣΟΜΟΥΔΗ: δ.π., τόμος Α', σελ. 388. Ο Κασομούδης υποστηρίζει ότι λόγω των συγγενικών δεσμών που είχαν οι Βλαχοπουλαίοι με τον Καραϊσκάκη πήραν το μέρος του και έτσι κατά κάποιο τρόπο επηρέασαν και τους άλλους στρατοδίκης "Βλαχόπουλος συγγενής του Καραϊσκάκη και γιατί δεν φαίνεται και πολύ στη δίκη".

πό τον Μαυροκορδάτο να αφήσει το στρατόπεδο του Διγοβίτσιου και με όσους Βλοχαΐτες μπορούσαν να φέρουν όπλα να μεταβεί στο Δογρί(31) και να συγκροτήσει εκεί στρατόπεδο με σκοπό να παρεμποδίσει τους Τούρκους να βαδίσουν προς την περιοχή της Ναυπάκτου.

Στην πραγματικότητα όμως ήταν τέχνασμα του Μαυροκορδάτου να απομακρύνει τον πολεμικό αρχηγό από την περιοχή του, αδιαφορώντας για τις συνέπειες που θα είχε η απομάκρυνσή του από αυτήν. Αυτό φαίνεται από προηγούμενες ενέργειες του Μαυροκορδάτου, αφού για να απομακρύνει τον Κων/νο Βλαχόπουλο από το Βλοχό το έγραψε και έβαλε και τον αδελφό του Αλεξάκη Βλαχόπουλο να του γράφει, ότι κρίνεται απαραίτητη η μετάβασή του στο Διγοβίτσι. Έτσι ο Αλεξάκης έστειλε την από 3 Αυγούστου 1824 επιστολή(32) προς τον αδελφό του Κων/νο, ο οποίος άφησε το Βλοχό και πήγε με το σώμα του στο Διγοβίτσι. Ο Μαυροκορδάτος, όμως, που δεν τον χρειαζόταν εκεί, αφού τον κράτησε για μερικές μέρες, τον έστειλε με πρόσχημα στο Δογρί, για να αναχαιτίσει δήθεν τους κατέρχόμενους προς τη Ναύπακτο Τούρκους.

Η απουσία του Κων/νου Βλαχόπουλου από το Βλοχό είχε τις άμεσες επιπτώσεις της. Στις 26 Αυγούστου 1824, δηλαδή λίγες μέρες μετά την αναχώρηση του αρχηγού από την περιοχή του, ο Ομέρ Βρυώνης με 1000 άντρες εισέρχεται στην αφύλακτη περιοχή του Βλοχού και λεηλατεί το Ζαπάντι και το Αγρίνιο, συλλαμβάνοντας αιχμαλώτους και φονεύοντας όσους από τους αρχαίους έβρισκε μπροστά του, χωρίς να συναντήσει πουθενά αντίσταση από κανέναν(33). Εκείνοι, που είχε αφήσει ο Μαυροκορδάτος να διαφεντεύουν την περιοχή, διασκορπίστηκαν, χωρίς να ρίξουν ντουφέκι, στον πρώτο ακροβολισμό των Τούρκων.

.....

31.-Βλέπε "ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ", αριθμός φύλλου 66 της 13ης Αυγούστου 1824, που ανάμεσα στα άλλα αναγράφονται και τα εξής ενδεικτικά της αξίας του Κων/νου Βλαχόπουλου, ως στρατιωτικού ηγέτη της περιοχής: "... Ο εχθρός αφού έπέρασεν εις Καρβασαράν ηύρεν άνεπιόστως άντίστασιν και έπόμνον ήτον ν' άλλήξη σχέδιον, πλην διό και κάθε προφύλαξιν, έκρίθη άναγκατόν, να πεσθί, ή θέσις του Δογρίου εις Αποκούρον, και άμέσως ο Γενικός Διευθυντής διώρισε τον χιλ. Εφώσαν Βλαχόπουλον, να καταβή με τους Βλοχαΐτας, και ένωθεις με όσους Αποκουρίτας ήμπορέσουν να συνταχθούν, να ένδυναμώσθ έν καλινην την θέσιν".

32.-Αντίγραφο της επιστολής αυτής βλέπε "ΜΝΗΜΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ" τόμος Βος, Αρχέλιον Μαυροκορδάτου, σελ. 709.

33.- Την απουσία του Κων/νου Βλαχόπουλου με τους Βλοχαΐτες του από την περιοχή του Αγρίνιου, ο Κασομούλης την καταλογίζει ως σφάλμα του Μαυροκορδάτου, που είχε εμπιστευθεί τη φύλαξη της περιοχής στον άπειρο γιό του Γαλάνη Μεγαπέπου, φίλο του Γιαννάκη Σταΐκου και δηλωμένο εχθρό των Βλαχσπουλαίων. Ο νεαρός αυτός, κατά τον Κασομούλη, σκόπιμα άφησε αφύλακτη

Την απουσία του Κων/νου Βλαχόπουλου από την περιοχή εκμεταλλεύτηκε και ο οικογενειακός του εχθρός Γιαννάκης Στάϊκος και προσπάθησε με τη βία να σφετεριστεί το Αρματολίκι του Βλοχού. Έτσι, με μερικούς φίλους του, σαν παλαιός κοτράμπάσης της περιοχής, συνέταξε και υπέβαλε υπόμνημα στο Μαυροκορδάτο, με το οποίο παρουσίαζε τους Βλοχαΐτες ως επιθυμούντες την αντικατάσταση του Κων/νου Βλαχόπουλου, στην αρχηγία των όπλων της περιοχής Βλοχού, με αυτόν.

Οι Βλοχαΐτες, όμως, που γνώριζαν τον Κων/νο Βλαχόπουλο ως φυσικό του αρχηγό και πολεμικό τους ηγέτη στις δύσκολες ώρες του πολέμου, αντέδρασαν έντονα και διαμαρτυρήθηκαν στη Διοίκηση ότι το υπόμνημα που είχε υποβάλλει ο Στάϊκος και η συντροφιά του ήταν πλαστό και δεν απηχούσε τη θέληση των κατοίκων της περιοχής Βλοχού. Σχετική η από 26 Σεπτ. 1824 αναφορά των Βλοχαϊτών προς τον Μαυροκορδάτο, που ανάμεσα στα άλλα αναφέρονται και τα εξής: (34).

"... Όλα αυτά είναι φανερά όπου και σήμερα αυτοί οι κλέπται είναι μετά του Αρχηγού των Γιαννάκη Στάϊκου, όστις και τώρα, ύστερον όποσ εύρισκεται ή έκλαμπρότης σας είς τό στρατόπεδον, όμοσ' μέ τόν στρατηγόν μας (έννοσν τόν Άλεξάκη Βλαχόπουλο), αυτός ό Στάϊκος ήλθε μαζί μέ τός κλέπτας, κακιατερήμωσε τήν έπαρχίαν μας, έπηρε πρόβατα, άλογα, μουλάρια, τά όποτα έχουν σήμερα, και όλον ένα φοβερίζει, και θέλει γέω καπιτάνου, ένθ ήμεσ από τόν χιλιαρχεν Κάσταν Βλαχόπουλον όποσ ή διοικήσής μας διώρισεν, είμεθα πολλά εύχαριστημένοι".

.....
την περιοχή, βλέπε ΝΙΚΟΛΑΟΥ Κ. ΚΑΣΟΜΟΥΛΗ, ό.π., τόμος Α, σελ. 422: "Ο Ουμέρ Πασιάς, μέ έως 1000 παρίπου έκλεκτός ίππεύς και πεζός, μία νύχτα τής 26 Αυγούστου 1824 διαβάς τήν λάσπην, χωρίς νά τόν έννοήσν ή φυλακή, προχώρησε ως τό Ζαπάντι και Βραχώρι και άρχμαλώτισε όσους ήδρεν εκτεθειμένους είς τά άλώνια και έφόνευσε έως 60, καθώς είπαν τότες. Ο Διευθυντής εξέτασε ποιοί ήσαν οι φύλακες και ό αρχιφύλαξ και εύρέθη ότι ήτον ό Γαλάνης τού Μεγαπάνου υίός, διά τόν όποσον ύπόπτεισαν ότι έπίτηδες δέμ είς ύποψήσεν τόν Διευθυντήν...". Καί συμπληρώνει ο επιμελητής εκδόσεως (Βλαχογιάννης) στην υποσημ. 4: "Λοιπόν μ' όλες τής ένάντιες αποφάσεις τού ίδιου τού Μαυροκορδάτου, ένα άπόλεμο παληκάρι (...). Τό κατόρθωμα αυτό ήτανε κι αυτό μία από τής ντρεπές τής στρατιωτικής εργάνωσής τού Μαυροκορδάτου".

Ο Γαλάνης Μεγαπάνος, έπειτα από τις ενέργειες, έμεινε έκκετος στους κατοίκους της περιοχής και για να εξαλειφεί την οργή τους σκηνοθέτησε ότι ο Κων/νος Βλαχόπουλος και οι στρατιώτες του, τός είχαν αφαιρέσει μεγάλη ποσότητα σταφίδας. Επί δύο ολόκληρα χρόνια εξαπολούσε συγκοφαντικούς μύδρους εναντίον του σεμνού στρατιωτικού και με αναφορές του στην Κυβέρνηση ζητούσε αποζημίωση. Βλέπε και ΑΡΧΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΠΑΛΙΓΓΕΝΕΣΙΑΣ: α) Τόμος Δ, σειρά 7η, σελ. 144 και β) Τόμος Ε, σειρά 8η, σελ. 150.

34. α) Ξημερίδα "ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ", αριθ. φύλλου 84 τής 15 Οκτ. 1824 και β) Αρχείο Άλεξάκη Βλαχόπουλου. Σχετική η από 8 Αυγούστου 1824 επιστολή

Ο σύγχρονος με τα γεγονότα Νικόλαος Κασομούλης, που γνώριζε ότι το αρματολίκι του Βλοχού ανήκε από πατέρα σε παιδιά σπουδαστές Βλαχοπουλάους, θεωρεί παράλογη την απαίτηση του Γιαννάκη Στατίκου να επιδιώκει να αφαιρέσει το αρματολίκι από τους πολεμικούς Αρχηγούς Αλεξάκη και Κώστα Βλαχόπουλο και ναυτηριάζοντας τον τρόπο της πραξικοπηματικής αυτοανακήρυξής του σε Καπετάνιο (Αρχηγό των Επαρχιακών Αρμάτων) του Βλοχού, γράφει τα εξής: (35).

" Ο Γιαννάκης Στατικός, κατά μίμησιν των παλαιών Καπιταναίων (επειδή αυτός ήταν υιός Προεστού-Κοτζάμπαση), έσυναξεν τους πολίτας της επαρχίας, και άφου τους έφίλευσεν, έδωξασαν την ήμεραν της ένθρονίσεως του εις την επαρχίαν (ως) Καπιτάνον. Ίδοι ο τρόπος (της ένθρονίσεως): Ήξαπλωσαν μίαν κάπαν καταγής, εξαπλώθη επάνω εις την κάπαν και ο Γιαννάκης Στατικός, και όλοι οι Βλοχαίται του μέρους του (σ.σ. εννοεί τους οπαδούς του), έπιασαν την κάπαν γύρωθεν και τον ύψωσαν τρίς φωνάζοντας: "Άξιός, άξιός, άξιός Καπιτάνος ήμών και της επαρχίας. Είς κάθε δε ύψωσιν έρριπτον και άπθ μίαν παταργιά ντουφέκια. Ονομασθείς Καπιτάνος ο Στατικός κατά τον των παλαιών Αρματολών τρόπον, απέριψεν τό "Κύριος", προτιμήσας τό "Καπιτάνος". Θέλετε νά μάθετε τον Γιαννάκη Στατίκον ποιος ήτον; Δέν ήτον άμαθής διόλου, αλλά πολιτευόμενος όπωσούδειλος εις τό άκρον ύπερηφανός, φιλάργυρος, φθονερός και όλως διόλου μάταιος. Από την πράξιν του ταύτην φαίνεται τό ήθικόν του".

Αλλά και ο εκδότης και σχολιαστής των "Στρατιωτικών Ένθυμημάτων" του Κασομούλη, Γιάννης Βλαχογιάννης, παρατηρεί σε υποσημείωσή του τα εξής: (36) "...Τό φαινόμενο αυτό, γενικό σ' όλη την επαναστατημένη χώρα, κοτζάμπαση, ποδ φιλοδοξεί νά γίνει στρατιωτικός άρχηγός (των επαρχιακών άρμάτων), είχε την αίτιαν του νά διαχειρίζεται ό κοτζάμπασης τά επαρχιακά εισοδήματα, και όχι ό όπλαρχηγός".

Από τις παρατηρήσεις αυτές των Κασομούλη και Βλαχογιάννη βλέπουμε ότι τα αίτια που οδήγησαν τον Γιαννάκη Στατίκο σε διάσταση με τους Βλαχοπουλάους ήταν ατομικής και οικονομικής μορφής και δεν σχετίζονταν με

.....

(με τόπο συντάξεως τα Πηγάδια) του Κων/νου Βλαχόπουλου προς τον αδελφό του Αλεξάκη Βλαχόπουλο, στο Λιγοβίτσι, με την οποία περιγράφει τη λεηλασία και την ερήμωση της επαρχίας Βλοχού από το Γιαννάκη Στατίκο και τους ανθρώπους του. Η παραπάνω επιστολή παραμένει ανέκδοτη και γι αυτό την παραθέτουμε αυτούσια στο Παράρτημα α/α. 2...

35.- ΝΙΚΟΛΑΟΥ Κ. ΚΑΣΟΜΟΥΛΗ, δ.π., τόμος Α', σελ. 393.

36.- ΝΙΚΟΛΑΟΥ Κ. ΚΑΣΟΜΟΥΛΗ, δ.π., τόμος Α', σελ. 393, υποσ. 1 του εκδότη Γιάννη Βλαχογιάννη.

τις γενικότερες ανάγκες του Αγώνα. Στην περίπτωση αυτή η Διοίκηση θα έπρεπε να λάβει σαφή θέση και να ανακαλέσει στην τάξη τον απεθαρχοκοτσαμπάση. Αλλά ο Μαυροκορδάτος που εκπροσωπούσε τη Διοίκηση στη Δυτική Ελλάδα, ακολουθώντας την προσφιλή του μέθοδο "διαβρεί και βασίλευε", ήθελε να εκμεταλλευτεί πολιτικά την παρουσιαζόμενη περίπτωση. Προσπάθησε λοιπόν να μη θίξει φανερά την στρατιωτική οικογένεια των Βλαχοπουλαίων, αλλά και να μη δυσαρεστήσει τους κοτσαμπάσηδες της Δυτικής Στερεάς, που ενεδόκουναν τον Στάϊκο στις παράλογες απαιτήσεις του. Ακόμη, ο Μαυροκορδάτος δεν ήθελε να δυσαρεστήσει και τον ισχυρό στρατιωτικό άντρα του Βάλτου Αντρέα Ίσκο, του οποίου ο Γιαννάκης Στάϊκος ήταν γαμπρός (37).

Η σκόπιμη, λοιπόν, απομάκρυνση του Κων/νου Βλαχόπουλου από το Βλοχό και η αποστολή του αρχικά στο στρατόπεδο του Διγοβιτσίου και έπειτα στο Δογρί, αποτελούσε τέχνασμα του Μαυροκορδάτου στο να διευκολύνει το Γιαννάκη Στάϊκο να ανακηρυχθεί πραξικοπηματικά καπετάνιος της περιοχής σε βάρος του φυσικού πολεμικού της ηγέτη. Ο Κων/νος Βλαχόπουλος σε επιστολή του προς τον αδελφό του Αλεξάκη περιγράφει τη χαώδη κατάσταση, που επικρατούσε στην περιοχή, βστορα από το πραξικόπημα του Γιαννάκη Στάϊκου και εκφράζει αιχμές σε βάρος του Μαυροκορδάτου (38).

Έτσι με το πνεύμα αυτό απάντησε στο υπόμνημα του Γιαννάκη Στάϊκου και με ευχές και παροτρύνσεις τον καλούσε να αφήσει τις προσωπικές του φιλοδοξίες για το μέλλον και τώρα να σπεύσει σε βοήθεια της Πατρίδας που κινδύνευε από τους Τούρκους (39). Τη χλιαρή στάση του Μαυροκορδάτου του έναντι στον αποστάτη σχολιάζει πικρόχολα και αυτή ακόμα η φιλική προς το κόμμα του Μαυροκορδάτου εφημερίδα "ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ" στο 66 φύλλο της 13ης Αυγούστου 1824, που απαριθμεί τις ασχημίες του Στάϊκου:

"Δέν μπορούμε νά άποσιωπήσωμεν τό φέριμον του Γιαννάκη Στάϊκου, ο οποίος, άφοδ έκίνησεν πάντα λείθον διά νά κερτίτζανέει Βλοχόν, καί έγινε αίτιος τώων καί τώων ταραχών, ... εύρήκε τώρα την περίστασιν, ότε ήλθον οί Τούρκοι καί είναι χρεία νά συσταθή στρατόπεδον άπό Βλοχαίτες, διά νά έκτελέση τόν σκοπόν του...".

37.-Για το λόγο αυτό ο Μαυροκορδάτος ήταν διστακτικός να λάβει σταθερή θέση στο επίμαχο θέμα της διενέξεως Βλαχοπουλαίων και Γιαννάκη Στάϊκου για το αρματολικί του Βλοχού. Στις αρχές Απριλίου του 1824, ο Μαυροκορδάτος έστειλε τον στρατηγό Νικόλαο Στουρνάρη και τον χιλιάρχο Γρηγόρη Διακατά, για να διευθετήσουν την υπόθεση και αργότερα μετέβη και ο ίδιος στο Βλοχό. Αλλά η διφορούμενη στάση του δεν έφερε κανένα αποτέλεσμα. (Βλέπε ΝΙΚΟΛΑΟΥ Κ. ΚΑΣΟΜΟΥΔΗ, δ. π., τόμος Α, σελ. 394-396).

38.-Άρχείο Άλεξάκη Βλαχόπουλου. Σχετική η από 8 Αυγούστου 1824 ανέκδοτη επιστολή του Κων/νου Βλαχόπουλου προς τον αδελφό του Αλεξάκη Βλαχόπουλο, βλέπε αντίγραφο στο Παράρτημα α, α, 3.

39.-Το πλήρες κείμενο της από 9 Αυγούστου 1824 επιστολής Μαυροκορδάτου

Και αφού αναφερθεί λεπτομερειακά στις απρεπείς ενέργειες του Γιαννάκη Σταϊκού και στις αντίθετα πατριωτικές χειρονομίες του χιλιάρχου Κώστα Βλαχόπουλου, τελειώνει με τα εξής:

"... Έκεينو όπου κρίνομεν αξιον περιεργεας του δημοσβου είναι ή προς τον Γιαννάκη Σταϊκον απάντησις του Γενικοῦ Διευθυντου".

Ο Μαυροκορδάτος για να κατευθάσει τα πνεύματα των Βλαχαϊτών απάντησε και σε αυτοῦς στο από 26 Σεπτεμ. 1824 υπόμνημά τους και υποσχόταν πως στο μέλλον θα τακτοποιούσε τα πράγματα, σύμφωνα με την επιθυμία και τις υποδείξεις τους.

Όπως ήταν επόμενο η αδράνεια αυτή του Γενικοῦ Διευθυντή καριέπλεξε περισσότερο τα πράγματα και οι αντιθέσεις Σταϊκού-Βλαχοπουλαίων πήραν επηρηκτικές διαστάσεις και τότε, μη έχοντας άλλο να κάμει "ο πρίγκιπας", εξέδωσε την 226/1824 απόφαση (διαταγή) του, με την οποία έδετε σε ἔση μοίρα ἄδτες και ἄδματα(40).

Έτσι διέταξε τον Κώστα Βλαχόπουλο να εγκαταλείψει την περιοχή Βλοχού και με τους άντρες του να σπεύσει στο στρατόπεδο Λιγοβοτσίου. Αλλά και πάλι τα πνεύματα δεν κατευθάστηκαν στο Βλοχό και τον Φεβ/ριο του 1825, που ο Κώστας Βλαχόπουλος διατάχτηκε να μεταβεί με τους Βλαχαϊτες του στην Αμφιλοχία, για να ενισχύσει την τοπική φρουρά στην προσπάθειά της να φράξει το δρόμο στους Τούρκους και να τους εμποδίσει να βαδίσουν στο εσωτερικό της Αιτωλοακαρνανίας, με μεγάλη δυσκολία δέχτηκε να εκτελέσει αυτή τη διαταγή, γιατί ήταν πικραμένος από τη στάση του Μαυροκορδάτου και γιατί γνώριζε ότι την απουσία από το Βλοχό θα εκμεταλλευόταν ο εχθρός του Γιαννάκης Σταϊκός και θα προκαλούσε ταραχές(41).

Πράγματι ο Γιαννάκης Σταϊκός εκμεταλλεβτηκε την απουσία του Κων/νου Βλαχόπουλου από το Βλοχό. Επακολούθησε ένοπλη σύγκρουση και σύμφωνα με τις μαρτυρίες του Κασομούλη, οι Σταϊκῆοι πήραν ένα γερό μάθημα από τους ανθρώπους των Βλαχοπουλαίων, καιτοι και οι δύο αρχηγοί έλειπαν από το Βλοχό, ο Αλεξάνης βρισκόταν στο Λιγοβίτσι και ο Κώστας στην Αμφιλοχία, όπως προείπαμε(42).

.....
προς τον Γιαννάκη Σταϊκο, δημοσιεβτηκε στην εφημερίδα του Μεσολογγίου "ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ", αριθ. φύλλου 66 της 13 Αυγουστου 1824.

40.-ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΘΩΜΑΠΟΥΔΟΥ, "ΤΟ ΑΓΡΙΝΙΟ ΑΠ' ΤΗΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑ ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΑ", σελ. 103-104.

41.-"Αλληλογραφία Φρουράς Μεσολογγίου", σελ. 54-55 και 73-74.

42.-ΝΙΚΟΛΑΟΥ Κ. ΚΑΣΟΜΟΥΛΗ, δ.π., τόμος Β', σελ. 32 και σελ. 392, τόμος Δ'

Προς το τέλος του 1824 και στις αρχές του 1825, η επανάσταση είχε χάσει την αρχική της ορμή και από επιθετική που ήταν, στα τρία πρώτα χρόνια του Αγώνα, είχε περιέλθει σε άμυνα. Το χειρότερο δε απ' όλα ήταν ότι οι Έλληνες, μετά την εδραίωση της Επανάστασης στην Πελοπόννησο και στη Στερεά, αρκέστηκαν στα κερτημένα και άρχισαν να αλληλοσπαράζονται για τα καπετανάτα και τα πρωτεία. Αντίθετα οι Τούρκοι, βλέποντας ότι με τις δικές τους δυνάμεις δεν μπορούσαν να καταβάλουν τους Έλληνες, ζήτησαν τη βοήθεια του υποτελή τους Μωχάμετ Άλη της Αιγύπτου, που διέθετε στρατό κλασικωμένο με Ευρωπαίους αξιωματικούς και εκπαιδευμένο στη σύγχρονη πολεμική τακτική.

Οι Έλληνες ούτε μπροστά στη νέα απειλή δεν μπόρεσαν να ομονοήσουν και να αφήσουν τους αλληλοσπαραγμούς τους. Μερικές φωνές που ακούστηκαν από τους συνετότερους καταπνίγηκαν μέσα στην παραζάλη του κομματικού πάθους και του εμφύλιου σπαραγμού. Μόνον οι οπλαρχηγοί της Δυτικής Στερεάς, που ήταν εκτεθειμένοι σε άμεσο κίνδυνο και είχαν πληροφορηθεί τις πρωτοφανείς για τα χρονικά τους προπαρασκευές του Ρεσάλτ Πασά Κιουταχί, αντέδρασαν έντονα και συνήλθαν σε σύσκεψη στο Αιτωλικό την 17η Δεκεμβρίου του 1824 και ανάγκασαν τον Μαυροκορδάτο να δώσει λόγο για την οικονομική διαχείριση, που είχε ασκήσει ως τότε. Στη σύσκεψη αυτή συζητήθηκαν ορισμένα στρατιωτικά μέτρα που θα βοηθούσαν στην άμυνα της περιοχής και έγιναν και σχετικές εισηγήσεις στην Κυβέρνηση. Δυστυχώς οι εισηγήσεις τους δεν εισακούστηκαν από τη Διοίκηση που διακατέχονταν από το αίσθημα της αυτοκαταστροφής και που μοναδική της επιδίωξη (Φαναριωτών και Κοτζαμπάσηδων) ήταν η εξουθένωση των στρατιωτικών, που είχαν ελευθερώσει τον τόπο. Στη σύσκεψη των οπλαρχηγών του Αιτωλικού συμμετείχε και ο Κων/νος Βλαχόπουλος, ως αρχηγός των όπλων της επαρχ. Βλοχού. (43).

Η αντίθεση του Κων/νου Βλαχόπουλου προς τη Μαυροκορδατική πολιτική του αδελφού του Αλεξάκη, που βρισκόταν σε έξαρση σε όλο το διάστημα της διένεξής του με το Γιαννάκη Στάικε για το Αρματολίκι του Βλοχού, θα κορυφωθεί και θα εκραγεί στη διάρκεια της Β' πολιορκίας του Μεσολογγίου. @
.....

43. ΘΩΜΟΠΟΥΛΟΥ ΘΕΟΔΩΡΟΥ: "ΤΟ ΑΓΡΙΝΙΟ ΑΠ' ΤΗΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑ ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΑ", σελ. 105.-

Κων/νος Βλαχόπουλος σε επιστολή του προς τον αδελφό του Αλεξάκη από το πολιορκούμενο Μεσολόγγι και με ημερομηνία σύνταξης 28 Νοεμβρίου 1825 εκφράζεται με αγανάκτηση ενάντια στην πολιτική της Κυβέρνησης Κουντουριώτη-Μαυροκορδάτου και της καταλογίζει όλες τις ευθύνες για την εγκατάλειψη του Μεσολογγίου στην τύχη του(44).

.....

44.-Άρχεβο Άλεξάκη Βλαχόπουλου, βλέπε αντίγραφο της επιστολής του Κων/νου Βλαχόπουλου, με ημερομηνία 28 Νοεμβρίου 1825 προς τον αδελφό του Αλεξάκη στο Παράρτημα α/α.3.

ΣΤΟ ΠΟΛΙΟΡΚΟΥΜΕΝΟ ΜΕΣΣΟΛΟΓΓΙ

Το Φεβρουάριο του 1825, όπως είδαμε και προηγούμενα, ο Κων/νος Βλαχόπουλος μεταβαίνει με τους Βλοχαΐτες του στην Αμφιλοχία, προς ενίσχυση της τοπικής φρουράς. Το Μάρτιο του 1825 ο Κιουταχής με 30.000 άντρες εισβάλλει στην Ακαρνανία από τρεις κατευθύνσεις (1). Ο Πρόεδρος του Εκτελεστικού Γεώργιος Κουντουριώτης, για να παρεμποδίσει τα στρατεύματα του Κιουταχή να εισέλθουν στην Ακαρνανία, διέταξε τη σύσταση τριών ελληνικών στρατοπέδων. Με την 3474 από 20 Φεβ. 1825 διαταγή του Εκτελεστικού διετάχθη η σύσταση ενός στρατοπέδου στη Βόνιτσα με στρατοπεδάρχη το στρατηγό Γεώργιο Τσόγκα, ενός στον Καρβασαρά με στρατοπεδάρχη το στρατηγό Νότη Μπότσαρη και ενός στο Μακρυνόρος με στρατοπεδάρχη το στρατηγό Αντρέα Τσκο. (2).

Με τη διαταγή αυτή ο χιλιάρχος Κων/νος Βλαχόπουλος με τους 200 Βλοχαΐτες του εντασσόταν στις διαταγές του Τσόγκα στο στρατόπεδο της Βόνιτσας. Τα στρατόπεδα όμως αυτά δεν πρόφθασαν να συσταθούν, γιατί ο Κιουταχής στο μεταξύ είχε παραβιάσει τις πύλες εισόδου της Ακαρνανίας (3). Ο γηραιός Σουλιώτης Στρατηγός Νότης Μπότσαρης, που είχε σπεύσει σε ενίσχυση της ελληνικής δύναμης του Μακρυνόρους, έκρινε σκόπιμο να αποσυρθεί στην Αμφιλοχία, για την απόκρουση των Τούρκων από κοινό με το σώμα του Κων/νου Βλαχόπουλου και των άλλων οπλαρχηγών. Ο όγκος όμως του Τουρκικού στρατού ήταν τεράστιος και οι οπλαρχηγοί ήταν αδύνατο να συγκρατήσουν τους φερόντες άντρες τους, που παρασέρνονταν στη φυγή τους από τα έντρομα γυναικόπαιδα (4).

Η πεύρα μας είχε διδάξει - παρατηρεί ο Κασομούλης - πότε έπρεπε να μένουμε και να πολεμούμε και πότε να φεύγουμε, αλλά και πότε να παρενοχλούμε με τον εχθρό φεύγοντες, και πότε να παίρνουμε τα βουνά για να σωθούμε (5).

1.- ΑΡΤΕΜΙΟΥ Ν. ΜΙΧΟΥ: "ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ", Έκδοση Γενικών Αρχείων του Κράτους - Επιμέλεια ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ Γ. ΠΡΩΤΟΥΨΑΛΤΗ, Αθήναι 1956, σελ. 21 και υποσ. (α) ίδιας σελίδας.

2.- Γενικά Αρχεία του Κράτους - Εκτελεστικών, Φ. 61.

3.- ΙΩΑΝΝΟΥ-ΙΑΚΩΒΟΥ ΜΑΓΕΡ - "ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ" - ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΩΝ Β' ΠΟΛΙΟΡΚΙΑΣ ΜΕΣΣΟΛΟΓΓΙΟΥ, Έκδοση Γενικών Αρχείων του Κράτους, Επιμέλεια Β. Γ. ΠΡΩΤΟΥΨΑΛΤΗ, Αθήναι 1956, σελ. 94-95. Ο Νότης Μπότσαρης, ο Γεώργιος Τσόγκας και οι άλλοι οπλαρχηγοί, αφού έκριναν ανεπαρκή τη δύναμή τους να αντιμετωπίσουν τις τεράστιες δυνάμεις του Κιουταχή, τις άφησαν να διέλθουν σχεδόν ατούφεκιστες από τα στενά του Μακρυνόρους και εισήλθαν στην Ακαρνανία.

4.- ΙΩΑΝΝΟΥ-ΙΑΚΩΒΟΥ ΜΑΓΕΡ β. π. σελ. 96-98.

5.- ΝΙΚΟΛΑΟΥ Κ. ΚΑΣΟΜΟΥΛΗ "ΕΜΘΝΗΜΑΤΑ ΚΑΤΑ..." (α. π. τ. ο. β.) σελ. 34-35.

Η εισβολή του Κιουταχί στην Ακαρνανία, με τις τεράστιες δυνάμεις του, ήταν από τις περιπτώσεις εκείνες που ολαός, αλλά και ο στρατός θα σώζονταν μόνο με τη φυγή (6). Έτσι ο Γερο-Νότης, πατριωτικά σκεπτόμενος, απέφυγε να δώσει μάχη, αφού ήταν βέβαιος ότι θα την έχανε και θέλοντας να διατηρήσει ακμαίο το ηθικό του στρατού διέταξε οπισθοχώρηση (7). Η υποχώρηση έγινε με τάξη και τα διάφορα σώματα κατευθύνονταν προς το ελληνικό στρατόπεδο του Λιγοβότσου, με την ελπίδα ότι εκεί θα μπορούσαν να αναχαιτίσουν την τουρκική ορμή, αλλά δυστυχώς το στρατόπεδο αυτό είχε διαλυθεί πριν από την εμφάνιση των Τούρκων.

Το σώμα του Κων/νου Βλαχόπουλου απολούθησε τα υπόλοιπα σώματα στην οπισθοχώρηση και αφού έλαβε μέρος στη μάχη της Λιουμαχίας (7 Απριλίου 1825) εισήλθε στο Αιτωλικό μαζί με το σώμα του Νότη Μπότσαρη και εμπόδισαν του Τούρκους να καταλάβουν την πόλη (8). Στο πολιορκούμενο Αιτωλικό ο Κων/νος Βλαχόπουλος παρέμεινε επί δύο μήνες και υπήρξε η ψυχή της άμυνας της πόλης (9).

Στις 14 Ιουνίου 1825, αφού στο μεταξύ είχε αναχωρήσει ο αδελφός του Αλεξάνης από το Μεσολόγγι, προκειμένου να μεταβεί στο Ναύπλιο, για να εκθέσει στην Κυβέρνηση την κατάσταση της πολιορκουμένης πόλης, διέταχθη ο Κων/νος Βλαχόπουλος με τους Βλοχαίτες του να μεταβεί στο Μεσολόγγι (10).

6.-ΑΡΤΕΜΙΟΥ Ν. ΜΙΚΟΥ: "ΑΠΟΓΩΝΙΣΜΟΝΕΥΜΑΤΑ", δ.π., σελ. 6 (εισαγωγή).

7.-Τον πανικό και την φυγή των κατοίκων προς τα θρεινά κρησφύγετα και κυρίως προς τον Κέλαμο και τα νησιά του Αχελώου περιγράφει με δραματικότητα και ο Διονύσιος Κόκκινος, δ.π., τόμος 9ος, σελ. 270.

8.-ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΘΩΜΟΠΟΥΛΟΥ: "ΤΟ ΑΙΡΡΙΝΙΟ ΑΠ' ΤΗΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑ ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΑ", Αθήναι 1954, σελ. 106-107.

9.-ΝΙΚΟΛΑΟΥ Κ. ΚΑΣΟΜΟΥΛΗ: "ΕΝΘΥΜΗΜΑΤΑ ΚΑΠ.", α', τόμος Β', σελ. 149, 170. Ο Κων/νος Βλαχόπουλος, που αρχικά υποχωρώντας από το Ξηρόμερο, είχε εισέλθει με το Νότη Μπότσαρη στο Αιτωλικό, την 14 Ιουνίου με διαταγή του αδελφού του Αλεξάνη Βλαχόπουλου, Επιθεωρητή του Στρατού, άφησε το Αιτωλικό και με το μεγαλύτερο μέρος των Βλοχαϊτών του εισήλθε στο Μεσολόγγι για να ενισχύσει τη φρουρά του. Ο Δημήτριος Βλαχόπουλος, αδελφός των προηγουμένων (Χιλάρχος) με τους υπόλοιπους Βλοχαίτες παρέμεινε στο Αιτωλικό μέχρι την 1η Μαρτίου 1826, οπότε το Αιτωλικό περιήλθε στους Τούρκους. Βλέπε ΝΙΚΟΛΑΟΥ Κ. ΚΑΣΟΜΟΥΛΗ, δ.π., τόμος Β', σελ. 209.

10.-ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΦΡΟΥΡΑΣ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ 1825-1826, 'Επιμέλεια 'Εμμανουήλ Γ. Πρωτοψάλτη, έκδοση Γ.Α.Κ., Αθήναι 1963, έγγραφο Νο 120 της φρουράς Μεσολογγίου προς τη Διοίκηση με ημερομηνία αποστολής 15 Ιουνίου 1825, στο οποίο εκτίθεται η κατάσταση της πολιορκουμένης πόλης. Στο έγγραφο αυτό υπογράφει και ο Κων/νος Βλαχόπουλος και είναι η πρώτη φορά που γίνεται μνεία του ενόματός του στο πολιορκούμενο Μεσολόγγι.-

Τον επόμενο μήνα (Ιούλιος 1825) ο Κων/νος Βλαχόπουλος με εισήγηση του Υπουργού του Πολέμου, που στηρίζονταν σε πρόταση των οπλαρχηγών της φρουράς του Μεσολογγίου και με έγκριση του Βουλευτικού και επικύρωση του Βικλεστικού προέβηαι στο βαθμό του στρατηγού(11).

Στο Μεσολόγγι ο Κων/νος Βλαχόπουλος με το επίλεκτο σώμα των Βλοχαϊτών τοποθετείται στον πιο επικίνδυνο προμαχώνα του Φραγκλίνου, που ο μηχανικός Μιχαήλ Κοκκίνης είχε μετονομάσει σε TERRIBILLE, δηλαδή προμαχώνα του τρόμου, για τις φοβερές πολεμικές συγκρούσεις, που λάβαιναν χώρα γύρω από αυτόν και τους κανονιοβολισμούς που δεχόταν από τα τουρκικά πυροβολεία(12)

"Εδώ αύταίς ταίς ώραις ήταν τῷ ὄντι ἀκατάπαυστος ὁ τρόμος τοῦ πολέμου", σημειώνει ο αυτοόπτης Κασομούλης στα "Στρατιωτικά του Ενθυμήματα". Στις φοβερές συγκρούσεις γύρω από τον TERRIBILE, στο χρονικό διάστημα από Ιουλίου μέχρι Οκτωβρίου 1825, διακρίθηκε ιδιαίτερα ο Κων/νος Βλαχόπουλος με το πειθαρχημένο σώμα των Βλοχαϊτών του. Επίσης διακρίθηκε στη μεγάλη έφοδο, που έγινε τη νύχτα της 25/26 Ιουλίου του 1825, όταν επικεφαλής των Βλοχαϊτών του, πήρε μέρος στο γιουρρούσι που έγινε από τους σημαντικότερους οπλαρχηγούς της φρουράς του Μεσολογγίου(13).

Η επίθεση αυτή είχε προσχεδιασθεί και εκδηλώθηκε ταυτόχρονα με την επίθεση που έκαναν τα κατελθόντα από το Ζυγό σώματα των Καραϊσκάκη, Κίτσου Τσαβέλλα, Χρήστου Φωτομάρα και Γεωργάκη Βαλτινοβ, που χτύπησαν τους Τούρκους πλοκάμια και τους έθεσαν μεταξύ δύο πυρών. Από μπροστά χτυπούσαν οι άντρες της φρουράς και από πίσω τα Ρουμελιώτικα σώματα. Σκοπός της προσχεδιασμένης διπλής αυτής ενέργειας των ελληνικών σωμάτων ήταν η διάλυση του Τουρκικού στρατοπέδου και η λύση της πολιορκίας του Μεσολογγίου από τον Κλουταχή(14).

Το ολιγάριθμο όμως των επιτιθέμενων δεν είχε τα αναμενόμενα αποτελέσματα και όπως παρατηρεί ο Σκυρομήλιος που μετείχε στην έφοδο, εάν υπήρχε σχέδιο αιφνιδιαστικής προσβολής της σκηνής του Κλουταχή και σκοτωνόταν ή πιάνόταν αιχμάλωτος ο Τούρκος Σερασκέρης, τα πράγματα θα πήγαιναν κατ'ευσχήν, με όλες όμως τις αντιξοότητες που παρατηρήθηκαν, οι απώλειες των

11.-ΑΡΧΙΒΕΛ ΒΑΛΗΝΙΚΗΣ ΠΑΛΙΓΡΟΜΕΣΙΑΣ, Έκδ. 'Ακαδημίας 'Αθηνών τόμος 40ε (σειρά 7η), σελ.286.Εκεί παρατίθεται το κείμενο της πρότασης προαγωγής για το βαθμό του Στρατηγού του Κων/νου Βλαχόπουλου.

12.-ΝΙΚΟΛΑΟΥ Κ.ΚΑΣΟΜΟΥΛΗ, δ.π., τόμ.β, σελ.100, υποσ.3"Εκεί (στον προμαχώνα του Φραγκλίνου) τοποθετημένος απ' αρχής ήταν ο Γρηγόρης Λιακατάς με το σώμα του, και έπειτα (έτοποθετήθη) ο Εώστας Βλαχόπουλος".

13.-α)ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΘΩΜΟΠΟΥΛΟΥ, δ.π., σελ.128 και β)ΑΠΥΡΟΜΗΑΙΟΥ"Απομνημονεύματα της Β' Πολιορκίας του Μεσολογγίου", επιμέλεια Ε.Γ.Πρωτοφάλη, σελ.153.

14.-ΑΡΤΕΜΙΟΥ Ν.ΜΙΧΟΥ"ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ", δ.π., σελ.29-30.

Τούρκων υπήρξαν σημαντικές και το ηθικό των ανδρών της φρουράς ανέβηκε πολύ, ενώ στις τάξεις των Τούρκων παρατηρήθηκαν λιποταξίες και αυτοκτονίες (15).

Ύστερα από το φοβερό αυτό γιουρούσι των Ελλήνων ο Κιουταχής πεύστηκε πιά ότι του ήταν αδύνατο να κυριεύσει μόνος του το Μεσολόγγι και κατά βάθος επιθυμούσε να λύσει την πολιορκία της πόλης και να προστατεύσει τους άντρες του από τις κακουχίες, γιατί μετά την άφιξη του ελληνικού στόλου, στις αρχές Αυγούστου του 1825, η θέση των Τούρκων άρχισε να γίνεται δύσκολη και από πολιορκητές που ήταν, είχαν αρχίσει να γίνονται κατά κάποιον τρόπο πολιορκούμενοι (16). Αλλά η απειλή του Σουλτάνου προς τον Σερεσκιέρη του "ή το Μεσολόγγι ή το κεφάλι σου", συγκράτησαν τον Κιουταχή και τον ανάγκασαν να διατηρήσει με τα δόντια την πολιορκία του Μεσολογγίου, ενόψει της αναμενόμενης βοήθειας των Αιγυπτίων του Ιμπραήμ.

Η προσφορά του Κων/νου Βλαχόπουλου στην πολιορκημένη πόλη υπήρξε αξιόλογη, όχι μόνον στον τομέα των πολεμικών επιχειρήσεων, αλλά και σε πολλές άλλες επικίνδυνες και λεπτές αποστολές. Τον Αύγουστο του 1825 ο Γενικός Διευθυντής των στρατευμάτων της Δυτικής Ελλάδας, Τάτσης Μαγγίνας, διατάχθηκε να ενεργήσει επιθεώρηση των σωμάτων και να υποβάλλει στην Επιθεώρηση Στρατού, στο Ναύπλιο, καταστάσεις με την πραγματική δύραμη των ανδρών κάθε σώματος, για να καθορισθεί με τρόπο ακριβούς (και ο καταβολή της μισθοτροφώσεως των ανδρών και να ληφούν έτσι τα παράπονα και οι καταχρήσεις. Βπειδή δεν μπορούσε μόνος του ο Αρχηγός (Τάτσης Μαγγίνας) να φέρει σε πέρας το επίμοχθο αυτό έργο, αποφάσισε τη συγκρότηση τριμελούς επιτροπής, που την αποτελούσαν οι στρατηγοί: α) Ανδρέας Ίσκος, β) Λάμπρος Βέτσος, και γ) Γεώργιος Κρίτσιος (17). Η επιτροπή όμως αυτή, όπως αναφέρει ο Σπυρομήλιος στα απομνημονεύματά του, δεν είχε τα εκέγγυα της αμεροληψίας και με τα έργα της έδειξε την μεροληπτικότητα των ενεργειών της και τότε με απαίτηση των οπλαρχηγών της φρουράς η Επιτροπή αυτή καταργήθηκε και συγκροτήθηκε άλλη, από τους αποδεδειγμένους εντιμότητας και αμεροληψίας στρατηγούς: α) Δημήτριο Μακρή, β) Κων/νο Βλαχόπουλο και γ) Μήτρο Δελή-
.....

15.-ΙΩΑΝΝΟΥ-ΙΑΚΩΒΟΥ ΜΑΓΓΕΡ, ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ, δ.π., σελ. 153-154.

16.-α) ΑΡΓΕΜΙΟΥ Ν. ΜΙΧΟΥ "ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ", δ.π., σελ. 35 και
β) ΝΙΚΟΛΑΟΥ Κ. ΚΑΣΟΜΟΥΛΗ "ΕΝΘΥΜΗΜΑΤΑ ΚΛΠ.", δ.π., τόμος Β', σελ. 131-132.

17.-ΝΙΚΟΛΑΟΥ Κ. ΚΑΣΟΜΟΥΛΗ: "ΕΝΘΥΜΗΜΑΤΑ ΚΛΠ.", δ.π., τόμος Β', σελ. 133.

γνώριση(18). Η τελευταία επιτροπή έφερε σε πέρας την αποστολή της και αν δεν εξάλειψε, τουλάχιστο περιόρισε τα παράπονα των αγωνιστών για άνιση μεταχείριση.

Ομοίως, στη διέμεξη Αιτωλικωτών και Σουλιωτών, είχε σαν αίτια το φόνο ενός Αιτωλικιώτη από τον Σουλιώτη Διάκο, προστατευόμενο του Νότη Μπότσαρη και που απειλούσε να μεταβληθεί σε γενικότερη σύρραξη μεταξύ των αντιμαχομένων, καθώς ο φονιάς έμενε ατιμώρητος στο σπίτι του Νότη Μπότσαρη, συγκροτήθηκε τριμελής επιτροπή από τους στρατηγούς: α) Αθανάσιο Ραζή-Κότσι-κα, β) Κων/νο Βλαχόπουλο και γ) Χρήστο Φωταμάρα για να κατευθάσει τα πνεύματα και να ικανοποιήσει το τρωθέν αίτημα των Αιτωλικιωτών και Μεσολογγιτών, για το φόνο ενός αθώου συμπολίτη τους(19). Ο Κων/νος Βλαχόπουλος που ασκούσε επιρροή στο Νότη Μπότσαρη και που ήταν αγαπήτος και στους Αιτωλικιώτες, για τις εκδουλεύσεις που τους είχε προσφέρει στην αρχή της πολιορκίας και προτού εισέλθει στο Μεσολόγγι, διαδραμάτισε σπουδαίο κατευθυνστικό ρόλο και κατόρθωσε να αποτρέψει την ένοπλη σύγκρουση μεταξύ των αντιτιθεμένων.

Στον Κων/νο Βλαχόπουλο, τέλος, ανατέθηκε η Διοίκηση του ακέφαλου σώματος του εξαδέλφου του, στρατηγού Ιωάννη Μπράσκα, όταν ο τελευταίος σκοτώθηκε από βόμβα τουρκική τον Δεκέμβριο του 1825(20). Ο Ιωάννης Μπράσκας, οπλαρχηγός Καρπενησίου, μαζί με τον Ραπογιάννη Συκά(θεό του Κων/νου Βλαχόπουλου, που έφερε ακόμη το επώνυμο "Συκάς" και τον οποίο αναφέραμε κατά την φυγή των Συκάδων ή Βλαχοπουλαίων στα Εφτάνησα) ξεσήκωσαν την περιοχή του Καρπενησίου και πολιορκήσαν τους Τούρκους στο Καρπενήσι, μαζί με τους άλλους οπλαρχηγούς (Μάιος-Ιούνιος 1821)(21). Τα έχνη του Ραπογιάννη Συκά, μετά τα γεγονότα του Ιουνίου 1821 στο Καρπενήσι, χάνονταν. Ήταν πολύ γέ-
.....

18.-Βλέπε σχετικά: α) ΣΠΥΡΟΥ ΜΗΛΙΟΥ, δ.π., σελ.168 και β) ΝΙΚΟΛΑΟΥ Κ.ΚΑΣΟΜΟΥ ΔΗ, δ.π., τόμος Β, σελ.136.

19.-ΝΙΚΟΛΑΟΥ Κ.ΚΑΣΟΜΟΥ ΔΗ, δ.π., τόμος Β, σελ.170-172.

20.-α) ΓΑΚ-Οθωνικό 'Αρχείο 'Υπουργείου Στρατιωτικών-Φάκ.254-Σχετική η υπ' αριθ.2007 από 19 Αυγούστου 1837 αναφορά του Θεοδοσίου Μπράσκα προς τον Βασιλιά Όθωνα. Η αναφορά αυτή παραμένει ανέκδοτη και έχει πολύτιμα στοιχεία για τη δράση της οικογένειας Μπράσκα στη διάρκεια της Επανάστασης του 1821. Για το λόγο αυτό την παραθέτουμε αυτοδσία στο Παράρτημα α.α.7, β) ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΦΡΟΥΡΑΣ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ, έκδ.ΓΑΚ-επιμέλεια Β.Γ.Πρωτοφάλη, Αθήναι 1963, σελ.309. Σχετικό το 14995 από 7-2-1826 έγγραφο του 'Υπουργείου Πολέμου προς το Εκτελεστικό Σώμα.

21.-Για τη δράση του Ιωάννη Μπράσκα και του Ραπογιάννη Συκά, στο Καρπενήσι, στην αρχή της Επανάστασης, βλ. α) ΠΑΝΟΥ Ι.ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ " Η' Επανάσταση των '21 στην Ύρυτανία και η καταστροφή του Καρπενησίου" Αθήναι 1962, σελ.

5 και β) ΔΕΛΕΓΟΥ Κ.ΕΜΜΑΝΗ, " Ιστορικά Βύρυτανικά Σελίδες", Λαμία 1931, σελ. 89-92.

ρος και θα πρέπει να πέθανε.

Η δράση του Ιωάννη Μπράσκα υπήρξε αξιόλογη στα πρώτα χρόνια της Επαναστάσης και όταν άρχισε η δεύτερη πολιορκία του Μεσολογγίου, με το βαθμό του χιλιάρχου και με το δικό του σώμα, κλείστηκε στην πολιορκούμενη πολίτεια και συμμετείχε στην άμυνά της, μέχρι που σκοτώθηκε, αφού στο μεταξύ είχε προαχθεί σε Αντιστράτηγο (22). Ο Κων/νος Βλαχόπουλος, μετά το θάνατο του εξαδέλφου του στρατηγού Ιωάννη Μπράσκα, πρότεινε στη Γραμματεία του Πολέμου να προαχθεί σε στρατηγό ο γιος του φονευθέντος και να αναλάβει τη διοίκηση του σώματος του πατέρα του. Αλλά και το Υπουργείο του Πολέμου δέχτηκε την πρόταση του Κων/νου Βλαχόπουλου και την υπέβαλε στην Κυβέρνηση, η τελευταία δεν έκανε δεκτή την προαγωγή του Γεωργίου Μπράσκα σε στρατηγό και διέταξε τον Κων/νο Βλαχόπουλο να ασκεί αυτός τη διοίκηση και του σώματος Μπράσκα (23). Είναι δε χαρακτηριστικό ότι ο Κων/νος Βλαχόπουλος κατέβαλε εξ ιδίων τη μισθοτροφούσα των ανδρών του σώματος Ιωάννη Μπράσκα, που είχε συγχωνευτεί με το δικό του, και που δεν έλαβε ποτέ την ανάλογη αποζημίωση, αν και του αναγνωρίστηκε μετά την έξοδο, από την αρμόδια κυβερνητική επιτροπή, το σχετικό ποσό, όπως θα δούμε παρακάτω (24). Στην τελευταία σύσκεψη των οπλαρχηγών, που αποφασίστηκε η έξοδος της φρουράς, ο Κων/νος Βλαχόπουλος παρουσιάζεται ως εκπρόσωπος των Βλοχαϊτών και του σώματος Μπράσκα (25).

Πλήρη στοιχεία για τη δράση των διαφόρων σωμάτων στη διάρκεια της πολιορκίας του Μεσολογγίου δεν υπάρχουν, γιατί τα αρχεία και τα επίσημα έγγραφα της φρουράς, έπεσαν στα χέρια των Τούρκων κατά την έξοδο και καταστράφηκαν (26). Τα "Ελληνικά Χρονικά", που υπήρξαν η κυριότερη πηγή πληροφοριών στο πολιορκούμενο Μεσολόγγι, από πολιτική σκοπιμότητα αποφεύγουν να δίνουν πληροφορίες για τη δραστηριότητα των διακρινόμενων στις επιχειρήσεις ατόμων και σωμάτων και αυτό για να μη πικραίνουν τους αγωνιστές εκείνους που δεν είχαν να επιδείξουν ιδιαίτερη πολεμική δράση και που δ-
.....

22.-ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΦΡΟΥΡΑΣ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ, δ.π., σελ.39"... 'Ο 'Αντιστράτηγος 'Ιωάννης Μπράσκας, πληγωθείς εις Μεσολόγγιον από 'Εχθρικήν βόμβαν, καί πληγή τουούσα δυσίατος, 'επλήρωσε τό κοινόν χρέος εις τας 23 του παρελθόντος Δεκεμβρίου (1825)...".

23.-"ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΦΡΟΥΡΑΣ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ", έκδοση ΓΑΚ-Επιμέλεια Β.Γ.ΠΡΩΤΟΥΣΑΛΤΗ, 'Αθήναι 1963, σελ.309.

24.-Τμήμα Χειρογράφων της Εθνικής Βιβλιοθήκης-Κυτίο 24.Σχετ.το 1074 από 5 Ιουνίου 1926 έγγραφο της Διοικητικής Επιτροπής της Ελλάδος προς την Επιτροπήν του Εθνικού Ταμείου.

25.-ΝΙΚΟΛΑΟΥ Κ.ΚΑΣΟΜΟΥΛΗ, δ.π., τόμος Β', σελ.257.

26.-ΑΡΤΕΜΙΟΥ Ν.ΜΙΧΟΥ "ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ", δ.π., σελ.16.

μως η παρουσία τους στο Μεσολόγγι κρινόταν απαραίτητα (27).

Οι απομνημονευματογράφος (Κασομούλης, Σπυρομήλιος, Μίχος κλπ.), ως πηγή πληροφοριών, δεν καλύπτουν τα υφιστάμενα κενά, γιατί οι αφηγήσεις τους γράφτηκαν πολλά χρόνια έπειτα από τον Αγώνα, σε εποχή που οι ζωντανές μνήμες είχαν αρχίσει να εξασθενούν στη θύμηση τους, και, που όσο κι αν θέλησαν να σταθούν υπεράνω προσώπων και καταστάσεων, δεν τα κατάφεραν και το υποκειμενικό στοιχείο αφθονεί στη διήγησή τους. Έτσι τα υπάρχοντα στοιχεία είναι σε μεγάλο βαθμό ελλειπή και αποσπασματικά και δεν αποδίδουν παρά αμυδρή εικόνα της μεγάλης εκπορείας της φρουράς. Από τα γνωστά όμως στοιχεία που υπάρχουν στη διάθεση των ερευνητών, ο Κων/νος Βλαχόπουλος παρουσιάζεται ως αξίος πολέμαρχος στρατηγός, αλλά και σώφρωνας άνθρωπος, που διαδραματίζει το ρόλο του Νέστορα της φρουράς και που σε κάθε περίπτωση χρησιμοποιείται για να συμβιβάσει τις επικίνδυνες καταστάσεις (28). Το ότι ο Κων/νος Βλαχόπουλος κατέχει σημαντική θέση ανάμεσα στους στρατηγούς -σωματάρχες του πολιορκουμένου Μεσολογγίου φαίνεται και από τις πολλές προτάσεις, που έκανε προς τη Γραμματεία των Στρατιωτικών, για την απονομή ηθικών αμοιβών (προαγωγών) σε διακριθέντες αγωνιστές (29).

Η ανδρεία των υπερασπιστών της φρουράς του Μεσολογγίου δεν ήταν δυνατόν να καμφθεί με την δύναμη των όπλων, ούτε και μετά την άφιξη των στρατιωτών του Ιμπραήμ, αν υπήρχαν στην πόλη τα απαραίτητα τρόφιμα και πολεμοφόδια (30). Ο Μιαούλης επανειλημμένα είχε κατορθώσει να διασπάσει το ναυτικό αποκλεισμό και να εισβάλει στη λιμνοθάλασσα του Μεσολογγίου. Τα αποστελλόμενα όμως από την Κυβέρνηση τρόφιμα και πολεμοφόδια ήταν πάν.....

27.- Την ανεξήγητη στάση των "ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΧΡΟΝΙΚΩΝ", ως προς την ελλειπή πληροφόρηση της κοινής γνώμης, για τα πολεμικά συμβάντα στο πολιορκούμενο Μεσολόγγι, ο ιστορικός Στασινόπουλος αποδίδει σε πολιτική σκοπιμότητα των συντακτών της εφημερίδας, που δεν ήθελαν να προβάλλουν τους πραγματικούς αγωνιστές. Βλέπε Κ.Α.ΣΤΑΣΙΝΟΠΟΥΛΟΥ, "Οί Μεσολογγίται", Αθήναι 1926, σελ. 85.

28.- α) ΝΙΚΟΛΑΟΥ Κ. ΚΑΣΟΜΟΥΛΗ "ΕΝΘΥΜΗΜΑΤΑ ΚΛΠ", δ. π., τόμος Β, σελ. 33-34, 328, 452 κλπ., β) ΑΡΧΕΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΓΕΝΕΣΙΑΣ, δ. π., τόμος 3ος, σελ. 199, τόμος 2ος (σειρά 2η), σελ. 671-672, τόμος 4ος (σειρά 7η), σελ. 285 και γ) ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΦΡΟΥΡΑΣ Μεσολογγίου, δ. π., σελ. 158, 187, 307 κλπ.

29.- α) ΓΑΚ-Γενικού Φροντιστηρίου Φ. 44 και β) ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΦΡΟΥΡΑΣ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ, έκδοση ΓΑΚ-Επιμέλεια Ε. Γ. Πρωτοψάλτη, σελ. 158 και 309.

30.- Πολύτιμα στοιχεία για το δράμα του πολιορκουμένου Μεσολογγίου περιλαμβάνει το ανέκδοτο αρχελοαλέξκη Βλαχόπουλου. Σχετικά παρακάτω ανέκδοτα έγγραφα α) η από 21 Δεκεμβρίου 1825 επιστολή του Τάση Μαγγίνα "προς τόν Γενικόν Επιθεωρητήν των Ελληνικών στρατευμάτων Κύριον Αλεξάνην Βλαχό-

τότε ανεπαρκή και κάλυπταν τις ανάγκες των κολλορκουμένων μόνο για με-
 ρικές βδομάδες ή και μέρες ακόμα(31). Η Κυβέρνηση του Ναυπλίου από οικο-
 νομική αδυναμία και από κακή εκτίμηση της κατάστασης, δεν είχε αντιληφθεί
 τον πραγματικό κίνδυνο, που διέτρεχε το κολλορκουμένο Μεσολόγγι και δεν
 φρόντισε για τον επαρκή ανεφοδιασμό του, όσον οι συνθήκες το επέτρεπαν
 (32). Ήθελο όμως, που δεν είχε αντιληφθεί η Κυβέρνηση το είχαν συλλάβει
 από ενωρίς οι πολεμικοί ηγέτες της φρουράς και απεγνωσμένα ζητούσαν τον
 ανεφοδιασμό της πόλης με τα απαραίτητα τρόφιμα και πολεμοφόδια για μα-
 κρόχρονη πολιορκία. Ήδη από τις πρώτες μέρες της εμφάνισης της τουρκο-
 αιγυπτιακής αρμάδας στα ανοιχτά του Μεσολογγίου η κατάσταση είχε γίνει
 αφόρητη(33). Ο στρατηγός Κων/νος Βλαχόπουλος στην επιστολή του (28 Νοεμβρί-
 ου 1825) προς τον αδελφό του Αλεξάκη Βλαχόπουλο που βρισκόταν στο Ναυπλι-
 ο διατρανώνει το δράμα της πολιορκημένης πολιτείας και με τραγικότητα
 προδιαγράφει το μέλλον της. Ανάμεσα στα άλλα ο Κων/νος Βλαχόπουλος γρά-
 φει "...Τό Μεσολόγγι χάνεται, χάνεται, χάνεται (σ.σ. τρις) και δεν χάνεται
 από πόλεμον, αλλά από την κακήν Κυβέρνησιν και άς έφονταί...". (34). Ο πο-
 λέμαρχος Κων/νος Βλαχόπουλος δεν διστάζει να κατηγορήσει την Κυβέρνηση,

πουσαν εις Ναυπλιον", β) η από το Φεβρουάριο 1826 (χωρίς ακριβή ημερομηνία)
 επιστολή του Στρατηγού Νότη Μπότσαρη προς τον Αλεξάκη Βλαχόπουλο και γ)
 η από 5 Μαρτίου 1826 επιστολή του στρατηγού Γεωργάκη Δράκου "πρός τον ε-
 ξοχώτατον Γενικόν Επιθεωρητήν των Ελληνικών στρατευμάτων κύριον Αλε-
 ξάκη Βλαχόπουλον εις Ναυπλιον". Την έκδοση του Αρχελο Αλεξάκη Βλαχόπου-
 λου επεξεργάζεται ο ιστορικός διδάκτορας κ. Παναγιώτης Χριστόπουλος, ο ο-
 ποίος είχε την καλοσύνη να το θέσει στη διάθεσή μου, για να αντλήσω τα
στοιχεία που με ενδιαφέρουν.

31.- ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ Α. ΚΟΚΚΙΝΟΥ "Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΙΣ", έκδ. Μελίσσας, τόμ. 9ος,
 σελ. 354 "...Τό συμπέρασμα είναι ότι διά της αποστολής της υπό τον Μια-
 ούλην μόρας λήγοντος του 1825 και άρχόμενου του 1826 παρετάθη άπλως δι-
 όλγρον χρόνον ή άντοχή του Μεσολογγίου...".

32.- ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ Α. ΚΟΚΚΙΝΟΥ: "Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΙΣ", β. π., σελ. 326-328 (επι-
 στολή Ιακώβου Μάγερ προς τον πρόεδρο του Εκτελεστικού Γ. Κουντουριώτη) και
 σελ. 328-329 (επιστολή Ιωάννη Παπαδιαμαντοπούλου προς τον Αάζαρο Κουντου-
 ριώτη).

33.- ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΒΑΚΑΛΟΠΟΥΛΟΥ: "Αφιξη των Αίγυπτιακών δυνάμεων στο Μεσολόγ-
 γι. Αρχή της τελικής φάσεως της πολιορκίας του", σελ. 397-ΙΒ' τόμ. Ιστορίας
 του "Ελληνικού Έθνους"- Έκδοτική Αθηνών- Αθήναι 1975.

34.- Αρχελο Αλεξάκη Βλαχόπουλου. Έχει η από 28 Νοεμ. 1825 ανέκδοτη επιστολή
 του Στρατηγού Κων/νου Βλαχόπουλου προς τον αδελφό του Αλεξάκη Βλαχόπουλο
 (ένικό Επιθεωρητή του Στρατού εις Ναυπλιο). Επειδή η επιστολή αυτή παρου-
 σιάζει μεγάλο ιστορικό ενδιαφέρον, διασαφηνίζει ή διαφωτίζει αρκετές άγνω-
 στες ή πολύ λίγο γνωστές πτυχές του μεγάλου δράματος της πολιορκίας και
 γράφηκε από έναν πολέμαρχο στρατηγό, που έζησε ο ίδιος τα φοβερά γεγονό-

την οποία στήριζε και ο αδελφός του και να καταλογίσει σε αυτήν όλες ευθύνες για το βέβαιο αφανισμό του Μεσολογγίου, τομ οποιο προαισθάνεται να πλησιάζει, καθώς ο πολιορκητικός κλοιός της Τουρκοαιγυπτιακής αρμάδας έχει αποκόψει κάθε επικοινωνία της πόλης με τον έξω κόσμο. Σε άλλο σημεί ο της επιστολής του ο Κων/νος Βλαχόπουλος εξοργισμένος και απηλιασμένος από την Κυβερνητική αστοργία εκφράζεται με αγανάκτηση: "...Πού άκοθση ποτέ τόσον καιρό χωρίς μισθό και χωρίς αιτηρέσιο και με τέτοιο κλίμα... (οί στρατιώτες) κατήντησαν νά πωλούν τά άρματα τους και ποιός τά παίρνει ...έχουμε είκοσι ήμέρας πού τρώμε καλαμπόκι βρασμμένο και με τί ξόλα νά τό βράσεις ό θεός μόνο τό ηξεύρει, ήλθε ή στιγμή πού έσώσαμε και τό καλαμπόκι...". Ηξεύρεις άδελφέ ότι ύποφέρω ύποφέρω με τους συντρόφους μου πού ότι και άν είχα τους τά έδωσα όλα και τώρα έμεινα χωρίς κανένα παρά... Τώρα έχω μόνο 150 συντρόφους (σ.σ. από 400 που είχε στην αρχή της πολιορκίας) όμως όλο καλός μά τί τό όφελος πού θέλουν έξοδα...".

Η αδυναμία του Μιαούλη να διασπάσει τον κλοιό του τουρκικού στόλου και να μεταφέρει τρόφιμα και πολεμοφόδια στους πολιορκημένους, έκρινε την τύχη του Μεσολογγίου (35), βξ άλλου μετά την ασθένεια του Γεωργίου Καραϊσκάκη και την από ξηράς αδυναμία αποστολής βοήθειας στους πολιορκημένους, που είχαν καταντήσει σκιές από την πεύνα και την ανέχεια, δεν έμεν άλλη λύση σ' αυτοός παρά μόνον η έξοδος (36).-

.....

τα και τα περιγράφει με την ψυχολογία των πραγμακών εκείνων στιγμών, κρίνουμε σκόπιμο να την παραθέσουμε αυτοούσια στο Παράρτημα, με α.α: 3.
35.- ΑΡΤΕΜΙΟΥ Ν. ΜΙΧΟΥ "ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ", δ.π., σελ. 56-58.

36.- Για τη δραματική κατάσταση στην οποία είχε περιέλθει η φρουρά και ο λαός του Μεσολογγίου από την έλλειψη τροφίμων, βλέπε α) ΑΡΤΕΜΙΟΥ Ν. ΜΙΧΟΥ, δ.π., σελ. 47-48 και β) ΝΙΚΟΛΑΟΥ Κ. ΚΑΣΟΜΟΥΔΗ, δ.π., τόμ. Β', σελ. 241-244.

ΕΤΗ ΔΡΑΜΑΤΙΚΗ ΠΟΡΕΙΑ ΤΗΣ ΘΕΟΔΟΥ ΚΑΙ ΣΕ ΝΕΟΥΣ ΑΓΩΝΕΣ ΣΤΗΝ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟ

Η έξοδος αποφασίστηκε και πραγματοποιήθηκε τη νύχτα της 10/11 Απριλίου του 1826 και είχε τις γνωστές συνέπειες για την επανάσταση (1) (2). Ο Κων/νος Βλαχόπουλος τέθηκε επικεφαλής του σώματός του για να ανοίξει δρόμο, στο κέντρο της παρατάξεως είχε τοποθετήσει τον ανεψιό του Γεώργιο Μπράσκα με τα γυναικόπαιδα και στον οπλοεπίτροπο είχε εμπιστευτεί και τη μνηστή του Μαρία (3). Η εξόρμηση των Βλαχάϊτών του Κων/νου Βλαχόπουλου υπήρξε καταπληκτική, διασπάται ο τουρκικός κλοιός και τα προπορευόμενα παλληκάρια με τα σπαθιά και τα γιαταγάνια στα χέρια ανοίγουν δρόμο και στους υπόλοιπους. Το κέντρο όμως του σώματος με τα γυναικόπαιδα, καθώς ήταν αδύνατο, κυκλώνεται από τους Τούρκους και αρχίζει μια ανελέητη σφαγή. Ο Γεώργιος Μπράσκας στην προσπάθειά του να σώσει τη μνηστή του θείου του Μαρία, συλλαμβάνεται και ο ίδιος αιχμάλωτος (4). Η Μαρία, μνηστή του Κων/νου Βλαχόπουλου, αναγνωρίστηκε από τους Τούρκους και στάλθηκε δέσμια στον πατέρα της Αλήμπεη, που κατοικούσε στην Πρέβεζα (5).

Ο Γεώργιος Μπράσκας οδηγήθηκε στην Πελοπόννησο, στο έρδο όμως διαφεύγει την προσοχή τους και δραπέτεται (6). Τελικά φθάνει στο Ναύπλιο, όπου ενώνεται και πάλι με το σώμα του θείου του Κων/νου Βλαχόπουλου για να συνεχίσει μαζί του τον αγώνα στην Πελοπόννησο με τον Κελοκοτρώνη, στην Αιτωλία με τον Καραϊσκάκη και στη δυτική Ελλάδα με τον Τσάρτες, όπου κατά τις αποβατικές επιχειρήσεις στο Δραγάμεστο (Αστακό) της Ακαρνανίας θα φο-

- 1.- Η σάσκεψη πραγματοποιήθηκε τις μεσημβρινές ώρες της 10ης Απριλίου 1826 στον προμαχώνα του Μακρή και αποφασίστηκε η έξοδος. Βλέπε "ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΘΝΟΥΣ", Ήκδο. Αθηνών, τόμος ΙΒ, σελ. 412.
- 2.- ΝΙΚΟΛΑΟΥ Κ. ΚΑΣΟΜΟΥΔΗ "ΕΝΘΥΜΗΜΑΤΑ ΚΑΛΗ", ό.π., τόμ Β, σελ. 257.
- 3.- Γ. Ν. ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΠΟΥΛΟΥ: "Ο γάμος του Όπλαρχηγού Κων/νου Βλαχόπουλου", περιοδικό "ΚΑΣΤΑΛΙΑ", τεύχος 39, Απρίλιος-Ιούνιος 1975, σελ. 32 "...Είμαι Χριστιανή... Τα γονικά μου είναι Φοβρκοί, αλλά εγώ είμαι βαπτισμένη Χριστιανή και μέ λένε Μαρία. Είμαι κόρη του Μουλλά Αλήμπεη...".
- 4.- ΓΑΚ-Όθωνικό Αρχείο Υπουργείου Στρατιωτικών, Φάκ. 274, όπου η από 10 Απριλίου 1833 αναφορά του Θεοδοσίου Μπράσκα προς την Εξεταστική Επιτροπή επί των στρατιωτικών.
- 5.- ΓΑΚ-Γενική Γραμματεία του Κυβερνήτη. Φάκ. 254, υποφ. Οκτωβρίου 1830.
- 6.- ΓΑΚ-Όθωνικό Αρχείο Υπουρ. Στρατιωτικών, Φάκ. 274, σχετική η από 10 Απριλίου 1833 αναφορά του Θεοδοσίου Μπράσκα προς την Εξεταστική Επιτροπή επί των στρατιωτικών "...Την οδηγίαν του στρατιωτικού σώματος ανέλαβεν ο μεγαλύτερος αδελφός μου Γεώργιος... Ούτος μαχόμενος έντός του περι-

νευτελ σε συμπλοκή με τους Τούρκους (7).

Στην αρχή της κολιορκίας του Μεσολογγίου το σώμα των Βλαχαϊτών θεωρούνταν ένα από τα κυριότερα σώματα της Δυτικής Ελλάδας και η συμβολή του στην άμυνα του Αιτωλικού, αρχικά, και κατόπιν του Μεσολογγίου υπήρξε αποφασιστική.

Ο Κασομούλης, μάλιστα, θεωρεί το σώμα του Κων/νου Βλαχόπουλου σαν ένα από τα τρία κυριότερα σώματα, πάνω στα οποία ο λαός της Δυτικής Ροδόμηλης είχε στηρίξει τις ελπίδες του για επιτυχή άμυνα στην αρχή της κολιορκίας (8).

Ύστερα όμως από την τρομερή σφαγή της εξόδου, η δύναμη των Βλαχαϊτών του Κων/νου Βλαχόπουλου περιορίστηκε αισθητά. Έτσι, μετά τη δραματική πορεία των αντρών της φρουράς μέσω Πλάτανου (όπου τους υποδέχτηκε και τους φιλοξένησε ο Καραϊσκάκης) - Αιδωρικού - Ζαλώνων - Χρυσού - Αράχωβας - Περαιάδας και λοιπών ενδιάμεσων σταθμών, όπου οι κάτοικοι τους επιφύλαξαν ενθουσιώδη υποδοχή, φτάνουν τελικά στο Ναύπλιο, στις 16 Μαΐου 1826 (9). Στο Ναύπλιο ο Κων/νος Βλαχόπουλος συναντιέται με τον αδελφό του Αλεξάνη (τότε Υπουργό του Πολέμου) και του γνωρίζει τις απώλειες του Βλαχαϊτικού σ

.....

φήμου φρουρού κατά την τρομεράν εξόδον έπεσεν αιχμάλωτος εις τους Άραβας... λαθών την προσοχήν των έξεφυγεν και μετέβη εις την καθέδραν της Διοικήσεως... ότε ή Διοίκησις έχουσα πρό οφθαλμών τας εκδηλώσεις και τας δυσίας του μακαρίτου πατρός μας και τους κινδύνους, τους όποιους ύπέφερεν ο δυστυχής ούτος αδελφός μου εξέδωκεν πάλιν διαταγήν, να συλλέξει τό στρατιωτικόν του σώμα και συνεκστράτευσεν υπό την οδηγίαν του Κώστα Βλαχόπουλου εις τό στρατόπεδον των Άθηνών και μετά την πτώσιν και του φρουρού τούτου εξεστράτευσαν προς τά μέρη της Δυτικής Ελλάδας..."

7.- ΓΑΚ-Όθωνικό Άρχείο Υπουργείου Στρατιωτικών, θάκ.274, όπου η 2007 από 19 Αυγούστου 1837 αναφορά του Θεοδοσίου Μπράσκα προς τον Βασιλιά Όθωνα, βλέπε αντίγραφο στο Παράρτημα α.α.7.

8.-Ίδού τι γράφει σχετικά ο Κασομούλης για τη θέση του σώματος του Κων/νου Βλαχόπουλου στην αρχή της κολιορκίας του Μεσολογγίου: "Είς την Δυτική Ελλάδα, από τους επίσημους στρατιωτικούς, εις τους όποιους είχαν τας ελπίδας του έλαός να αντισταθούν εις τας πολυαριθμους δυνάμεις των Τούρκων ήσαν: ό Νότης Μπότσας, με πολύ δλίγους, ό Σπορδάρης με έως 150, ό Γρηγόρης Διακατάς με άλλους τόσους, ό Δημ.Μακρής Σηγιώτης ο Τζιόγκας, ό Κώστας Βλαχόπουλος εις Βλοχόν.Οί τρεις τελευταίοι (σ.σ.οδηλαδή οι Μακρής, Τζιόγκας και Κων/νος Βλαχόπουλος) είχαν και στρατιώτες και τας έπαρχιας των.Οί άλλοι όλοι (στρατηγός της Δυτ. Ελλάδας) ήσαν έμβασμένοι εις Πελοπόννησο.Οί τρεις πρώτοι ήσαν χωρίς έπαρχια (Άρματολκι)" βλέπε σελ.33-34, τόμ.Β, Στρατιωτικών Ένθυμημάτων ΝΙΚΟΛΑΟΥ Κ.ΚΑΣΟΜΟΥΛΗ.

9.- Την υποδοχή της φρουράς στον Πλάτανο και την φιλοξενία της από τον

ματος (10).

Εδώ θα πρέπει να τονίσουμε ότι ο Κασομούλης, που μετέβη της εξόδου και έζησε τις φρικτές στιγμές της τρομερής σφαγής, μετά την άφιξη των διασωθέντων ανθρώπων της φρουράς στον Πλάτανο, δεν μιλάει πια για τα πάματα που είχαν αποδεκατισθεί, αλλά για τους πολεμικούς αρχηγούς που σώθηκαν από τη μεγάλη συμφορά και που αποτελούσαν στις δύσκολες εκείνες ώρες τους πόλους έλξης για τα απορφανισθέντα σώματα, που είχαν χάσει τους αρχηγούς τους στην έξοδο. Να τι γράφει σχετικά στα Στρατιωτικά του Ενθυμήματα: (11).

" Από τους λεγομένους (κυρίως) Ρουμελιώτες όπλαρχηγούς άνωτέρους μάλιστα έμειναν εκεί ο Στρατηγός (Δημ.) Μακρής (κατ) ο Γεωργάκης Βαλτινός, κατ' επώνυμου της Βας Τάξεως ο Κώστας Βλαχόπουλος, (γύρω) εις τους όποιους έσυγκεντρώναμεθα (οί κατώτεροι Ρουμελιώται)". Τρίτος, λοιπόν, στην τάξη, κατ' επώνυμου Κασομούλη, από τους διασωθέντες όπλαρχηγούς της Δυτικής Ελλάδας υπήρξε ο Κων/νος Βλαχόπουλος.

Τη θέση αυτή ο Κων/νος Βλαχόπουλος τη διατήρησε μέχρι το τέλος του Αγώνα, όπως θα δούμε στη συνέχεια. Στο Ναύπλιο παρέμεινε τόσο καιρό, όσο τού ήταν απαραίτητο για να ξεκουράσει τους άντρες του και να αναδιοργανώσει το σώμα του.

Με αίτηση του προς την αρμόδια Διοικητική Επιτροπή της Ελλάδας του επιδικάστηκαν με τις 517/1826 και 1071/1826 αποφάσεις τα αντίστοιχα ποσά των 25.271 και 8.829 γροσίων, για έξοδα που ο ίδιος είχε καταβάλει στους άντρες του για μισθούς και τροφοδοσία, κατά τη διάρκεια της πολιορκίας του Μεσολογγίου (12). Μολονότι η αρμόδια Επιτροπή αναγνώρισε τις παραπάνω οφειλές του Δημοσίου προς τον στρατηγό Κων/νο Βλαχόπουλο, ο ίδιος δεν πήρε ποτέ ούτε μία δραχμή, για τον απλούστατο λόγο ότι τα κρατικά ταμεία ήταν πάντοτε άδεια (13).

.....

-Καραϊσκάκη, καθώς και το δρομολόγιο που ακολούθησε η φρουρά μέχρι Ναυπλίου περιγράφει με παραστατικότητα ο Κασομούλης, βλέπε ΝΙΚΟΛΑΟΥ Κ. ΚΑΣΟΜΟΥΛΗ "ΕΝΘΥΜΗΜΑΤΑ ΚΑΤ' ΕΠΩΝΥΜΟΝ, τόμος Β', σελ. 286-295.

10.-Ιστορικά Άρχετα Άρχηγού Κων/κής, φάκ. "Ο Στρατηγός Κων. Βλαχόπουλος - Πρώτος "Έλληνας Άρχηγός Κων/κής" και "άνέκδοτη βιογραφία Κων. Βλαχόπουλου".

11.-ΝΙΚΟΛΑΟΥ Κ. ΚΑΣΟΜΟΥΛΗ, ό.π., τόμος Β', σελ. 291.

12.-Τμήμα Χειρογράφων της Εθνικής Βιβλιοθήκης, Κυτλο 24, όπου η αίτηση-αναφορά του Κων/νου Βλαχόπουλου από 25 Μαΐου 1865 προς την "Επιτροπή Άγώνος", βλέπε αντίγραφο της αίτησης στο Παράρτημα με α.α. 14.

13.-Οι σχετικές απόφασεις βρίσκονται στο Τμήμα Χειρογράφων της Εθνικής Βιβλιοθήκης και είναι επισυναπτόμενες στην πιο πάνω αίτηση του Κων/νου Βλαχόπουλου, Κυτλο 24.-

Αλλά ο στρατηγός Κων/νος Βλαχόπουλος υπήρξε από τις αγνές μορφές του Αγώνα και δεν καταπιεσθήκε στο μαραθώνιο των διεκδικήσεων, όπως έκαναν οι περισσότεροι από τους διασωθέντες οπλαρχηγούς της φρουράς, που επί μήνες και χρόνια κρατούσαν τα φρούρια του Ναυπλίου και αναστάτωναν τον κόσμο με τις οικονομικές τους απαιτήσεις. Έτσι, αφού ζήτησε με ήρεμο τρόπο και σε συνεργασία με τους άλλους οπλαρχηγούς τα δικαιώματά του, σε σχέση με τα δικαιώματα των υπόλοιπων ανδρών της φρουράς και αφού είδε ότι οι περισσότεροι από αυτούς ενεργούσαν μόνο για τον εαυτό τους και δεν ενδιαφέρονταν πια για τίποτε άλλο, παρά πως θα αρπάξουν περισσότερα χρήματα, διεχώρισε τις ευθύνες του από αυτούς και επιδόθηκε στην αναδιοργάνωση του σώματός του, για να αρχίσει νέους αγώνες (14).

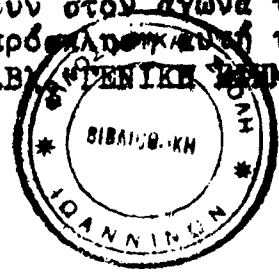
Να τι γράφει σχετικά ο Κασομούλης για τη στάση του Κων/νου Βλαχόπουλου πάνω στις παράλογες απαιτήσεις ορισμένων οπλαρχηγών της άλλοτε φρουράς του Μεσολογγίου, που εισελθόντες με όλο στο φρούριο "Παλαμήδι" του Ναυπλίου, προσπαθούσαν ο καθένας για τον εαυτό του να κρατήσει το φρούριο και να εκβιάζει τη Διοίκηση για ατομικές οικονομικές παροχές: "Ο Βλαχόπουλος Κήστας, ένάρετος και φρόνιμος, άκούσας τούτο, ούτε έξαναπάτησε έπάνω στο φρούριο, καθώς και ο Βαλτινός" (15). "Όχι μόνον δεν ξαναπάτησε πάνω στο φρούριο, απήδρασμένος από το αλληλοφάγμα Γριβαίων και Στρατών, αλλά, υπακούοντας στη δραματική πρόσκληση του Θεόδωρου Κολοκοτρώνη, παίρνει τους άντρες του και ενισχυμένος με το σώμα του ανώρωντος ήδη ανεψιού του Γεωργίου Μπράσκα, ακολουθεί τον Γενικό Αρχιστράτηγο Πελοποννήσου Θ. Κολοκοτρώνη στις επιχειρήσεις του εναντίον των επαναστατών στην Πελοπόννησο στρατευμάτων του Ιμπραήμ (16).

Τα σώματα των Κων/νου Βλαχόπουλου, Γεωργίου Μπράσκα και Νικολάου Πεμεζά αναχώρησαν από το Ναύπλιο την 5η Αυγούστου 1826 και στη διάρκεια των μηνών Αυγούστου-Νοεμβρίου έλαβαν μέρος στις επιχειρήσεις, που διεξήγαγε ο Αρχιστράτηγος και οι άλλοι Πελοποννήσιοι αρχηγοί στις περιοχές

14.-Ιστορικά Άρχεζα Άρχηγού Χωροφυλακής, "Ανέκδοτη βιογραφία του Στρατηγού Κων/νου Βλαχόπουλου-Πρώτου Βλήθηνα Άρχηγού Χωροφυλακής".-

15.-ΝΙΚΟΛΑΟΥ Κ. ΚΑΣΟΜΟΥΛΗ, "ΕΥΘΥΜΗΜΑΤΑ ΚΑΠ.", τόμος Β, σελ. 337.

16.-Ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης με την από 12 Ιουλίου 1826 πρόσκλησή του, κάλεσε τους οπλαρχηγούς του Ναυπλίου να τον ακολουθήσουν στον αγώνα του εναντίον του Ιμπραήμ που ερήμωνε την Πελοπόννησο. Η πρόσκλησή του Κολοκοτρώνη δημοσιεύτηκε στις εφημερίδες της εποχής. Βλ. "ΓΕΝΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ", αριθ. φύλ. 74 της 14 Ιουλίου 1826.-

Αρκαδίας, Μεσσηνίας και Ηλείας. Η "Γενική Εφημερίς της Ελλάδος" (17) εξαίρει την πατριωτική χειρονομία του Κων/νου Βλαχόπουλου και την παρουσία του ως παράδειγμα προς μίμηση, απορρίπτοντας τις αιτιάσεις των προκρίτων της Ύδρας, που υποστήριζαν ότι ολόκληρη η φρουρά του Μεσολογγίου έπαυσε να πολεμεί (18).

Τον Ιανουάριο του 1827, ο Κων/νος Βλαχόπουλος, ως εκπρόσωπος των δακλων της επαρχίας Βλοχού και Βραχωρίου, βρίσκεται στην Ξρμιόνη και συμμετέχει στις προπαρασκευαστικές εργασίες της Γ' Εθνοσυνέλευσης (19). Από την Ξρμιόνη, τον Ιανουάριο του 1827, με άλλους 20 Ηπειρώτες και Ρουμελιώτες οπλαρχηγούς εκπέμπουν επιστολή προς τον Στρατάρχη της Ρούμελης Γεώργιο Καραϊσκάκη, με την οποία του εκφράζουν την εμπιστοσύνη τους, τον συγχαίρουν για τις νίκες του και τον προσκαλούν να στείλει αντιπροσώπους του στην Εθνοσυνέλευση, για να υποστηρίξουν από κοινό τα όπλα των επαρχιών τους (20).

Ο Κων/νος Βλαχόπουλος, ως τακτικό μέλος της Γ' Εθνοσυνέλευσης, συμμετέχει στην εννεαμελή Επιτροπή του Στρατιωτικού, που την αποτελούσαν οι θ. Κολοκοτρώνης, Γ. Αθανασιάδης, Ιωάν. Ευγενίδης, Κ. Τσαβέλλας, Γ. Βαλτινός, Γ. Κίτσος, Γ. Ματριάδης, Δ. Κριεζής, Κ. Βλαχόπουλος. Σε κάθε μέλος της παραπάνω Επιτροπής κοινοποιήθηκε όμοιος από τον Πρόεδρο της Γ' Εθνοσυνέλευσης Γ. Σισίνη, το περιεχόμενο του οποίου έχει ως εξής: (21)

(α) Αριθ. 41

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ Γ' ΕΘΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΕΩΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Προς τόν Κύριον.....

Δυνάμει της ΙΓ' συνεδριάσεως, διορισθείς μέλος της έννεαμελούς επιτροπής της διορισθείσης περί διοργανισμού των μη τακτικών στρατευμάτων και περί συστάσεως και ατζήσεως του τακτικού.

Παρακαλείσαι, λοιπόν, νέ συνέλθης μετά των λοιπών μελών, διά νέ συσκοφθεíte και διατάξητε σχέδιον περί τούτου. Έχετε δέ τήν άδειαν νέ συμβουλευθεíte και άλλους κατά τούτο είδημονας και, τελειοποιήσαντες ώς ένεστι, τ τοιούτον σχέδιον, νέ τό καθυποβάλητε εις τήν συνέλευσιν.

Τη 4 Μαρτίου 1827 έν Ξρμιόνη

17. ΓΕΝΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ, τ. 96 σ. 29, 29 επτ. 1826
18. Οι πρόκριτοι της Ύδρας είχαν δημοσιεύσει επιστολή στην εφημερίδα της Ύδρας "ΦΙΛΟΣ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ", με την οποία κατηγορούσαν τους άνδρες της φρουράς του Μεσολογγίου ότι έπαυσαν να πολεμούν και ότι είναι όλο κωλύματα και αταξίες. Βλ. "ΦΙΛΟΣ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ", αριθ. φύλ. 240/1826.
19. Ο Κων/νος Βλαχόπουλος το 1827 ήταν κληρονομικός στην Γ' Εθνική Συνέλευση. Βλ. ΧΡ. ΣΤΑΣΙΝΟΠΟΥΛΟΥ, "Λεξικό της Επανάστασης του 1821", τόμ. 1ος, σελ. 277.
20. ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ Α. ΚΟΚΚΙΝΟΥ, όπ., τόμος 10ος, σελ. 390.
21. ΑΡΧΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΓΕΓΗΝΕΣΙΑΣ, τόμος 1ος (Σειρά 3η), σελ. 368.

Ο διορισμός του Κων/νου Βλαχόπουλου στην επιτροπή του στρατιωτικού, σε ισοτιμία μόρια με τον Θεόδωρο Κολοκοτρώνη και τον Κίτσο Τσαβέλλα, δεχόμενος τη στρατιωτική του αξία και την εκτίμηση που είχε ανάμεσα στη στρατιωτικοπολιτική ηγεσία της εποχής εκείνης. Από τη θέση του αυτή ο Κων/νος Βλαχόπουλος δε λησμόνησε και τους παλαιούς συμπολεμιστές του της Φρουράς του Μεσολογγίου, μαζί με τους Γ. Βαλτινό, Γ. Ραζηκότζικα, Ζώη Πάνου, Ευσεβίου Πετρίδη και Δήμο Δούλα, ως πλημμελίστοι της Φρουράς του Μεσολογγίου, απευθύνουν αναφορά προς την αρμόδια επιτροπή και ζητούν να καταβληθούν οι μισθοί στους άντρες της Φρουράς, να προστατευθούν οι χήρες και τα ορφανά των πεσόντων στο Μεσολόγγι και στο Αιτωλικό και να απονεμηθούν τιμητικές διακρίσεις (22).

Τις συνεδριάσεις της Γ' Εθνικής Συνέλευσης στην Τροιζήνα παρακολούθησε ο Κων/νος Βλαχόπουλος μέχρι της εκλογής του Καποδίστρια ως Κυβερνήτη της Ελλάδας και τον διορισμό του Τ. Κόχραν και Ρ. Τσώρτς, ως Αρχιστράτηγου του Ελληνικού στόλου, του πρώτου, και ως Αρχιστράτηγου των δυνάμεων της ξηράς του δεύτερου, γιατί στη συνέχεια—όπως θα δούμε παρακάτω—ακολούθησε τον Τσώρτς στην εκστρατεία της Αιτικής (23).

22.—ΑΝΔΡΕΟΥ Ζ. ΜΙΛΜΟΥΚΑ "Τά κατά την Αναγέννησιν της Ελλάδος", έν Λογί-
ναις 1840, τόμος Η', σελ. 9. Η αναφορά αυτή φέρει ημερομηνία 28 Μαρτίου
1827 και τόπο συντάξεως την Τροιζήνα.

23.—ΝΙΚΟΛΑΟΥ Κ. ΚΑΣΟΜΟΥΛΗ "ΕΚΘΥΜΗΜΑΤΑ ΚΑΙ", ό. π., τόμος Β', σελ. 474.

ΣΤΗΝ ΑΤΤΙΚΗ ΜΕ ΤΟΝ ΚΑΡΑΪΣΚΑΚΗ

Στην Τροιζήνα, ο Κων/νος Βλαχόπουλος ήλθε σε επαφή με τον παλαιό γνώριμο και φίλο του, από τα Εφτάνησα, Άγγλο στρατηγό Τσώρτς (1) και μαθαίνει απ' αυτόν και τον Κόχραν τα σχέδιά τους για την απελευθέρωση της Αθήνας και τη λύση της πολιορκίας της Ακρόπολης (2). Ο Τσώρτς αναχωρώντας από την Τροιζήνα ζήτησε από την Κυβέρνηση να παραλάβει μαζί του και τον Κων/νο Βλαχόπουλο, πράγμα που έγινε. Επειδή όμως το σώμα των Βλοχαϊτών ήταν ολιγάριθμο, μετά τον αποδεκατισμό που είχε υποστεί στην έξοδο, ο Τσώρτς παραχώρησε στον αρχηγό του ένα μέρος από τα χρήματα των φιλελλήνων, που είχε λάβει από τον Κόχραν και του ανέθεσε να στρατολογήσει εθελοντές και να αυξήσει τη δύναμη του σώματός του.

Ο Κων/νος Βλαχόπουλος γνώριζε ότι με εθελοντές στρατολογημένους με χρήμα, τους "ταλαρσίλους", όπως τους έλεγαν τότε τους στρατιώτες εκείνους που πήγαιναν με όποιον αρχηγό θα τους έδινε τα περισσότερα χρήματα, εάν θα ήταν δυνατό να λάβει μέρος στις σχεδιαζόμενες επιχειρήσεις για την απελευθέρωση της Αθήνας και τη λύση της πολιορκίας της Ακρόπολης (3). Για να μη δυσαρεστήσει όμως την Κυβέρνηση και τον καλοπροαίρετο ξένο, δέχτηκε να αναλάβει το έργο που του ανέθεσαν και στρατολόγησε 600 άντρες από την Πελοπόννησο και από το Ελληνικό στρατόπεδο των Μεγάρων (4).

.....

1.- Για τους παλαιούς δεσμούς του Κων/νου Βλαχόπουλου με τον Άγγλο στρατηγό Τσώρτς, βλέπε: ΝΙΚΟΛΑΟΥ Κ. ΚΑΣΟΜΟΥΔΗ, δ.π., τόμος Β, σελ. 500, σημ. 3, "Οι Βλαχόπουλοι είχαν τη γνωριμία και τη φιλία του από τα Εφτάνησα, όπου οι δύο αδελφοί Αλέξης και Κώστας είχαν υπηρετήσει στα εκεί στρατιωτικά άτακτα σώματα με αρχηγό τον CHURCH". Τα Αγγλικά Τάγματα του Αγγλικού στρατού στα Εφτάνησα είχαν συσταθεί με εισήγηση του Τσώρτς προς την Κυβέρνησή του και κάτω από τις διαταγές του ίδιου του Τσώρτς είχαν υπηρετήσει οι σκουδαίστεροι από τους κατοπινούς πολέμαρχους της Ελληνικής Επανάστασης, όπως ο Καραϊσκάκης, Ανδρουτσός, Κολοκοτρώνης και άλλοι. Βλέπε σχετικά και "ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΘΝΟΥΣ", Εκδοτική Αθηνών, τόμος ΙΒ, σελ. 535 (Αποστόλου Βακαλοπούλου): "Ο Κολοκοτρώνης είχε άλλοτε υπηρετήσει υπό τις διαταγές του CHURCH στα Ίδνια νησιά, όπως άλλωστε και ο Αναγνωσταράς, ο Ηλακούτας, ο Νικηταράς και άλλοι".

2.- Ως γνωστόν, ο Κόχραν και ο Τσώρτς είχαν διοριστεί με απόφαση της Γ' Εθνοσυνέλευσης της Τροιζήνας, ο πρώτος ως Αρχιναύαρχος του Ελληνικού Στόλου και ο δεύτερος ως Γενικός Αρχιστράτηγος των Ελληνικών Χερσαίων δυνάμεων.

3.- ΝΙΚΟΛΑΟΥ Κ. ΚΑΣΟΜΟΥΔΗ, δ.π., τόμος Β, σελ. 502, σημ. 1.

4.- α) ΝΙΚΟΛΑΟΥ Κ. ΚΑΣΟΜΟΥΔΗ, "ΕΠΙΘΥΜΗΜΑΤΑ ΚΑΙ", δ.π., τόμος Β, σελ. 479, 483, 500, υπ.σ. 1 και β) ΓΕΝΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ, φύλλο της 19ης Απριλίου 1827.-

* Έτσι, στις 8 Απριλίου του 1827, ο Κων/νος Βλαχόπουλος ακολουθώντας τον Αρχιστράτηγο Τσώρτς αποβιβάζεται στον Πειραιά (5). Το μεγάλο δράμα, που οδήγησε στη συμφορά του Φαλήρου, είχε αρχίσει. Εκείνο όμως που στενοχωρούσε περισσότερο τον Κων/νο Βλαχόπουλο δεν ήταν το κατώτερο έμφυχο υλικό του στρατολογηθέντος σώματός του, που σε σχέση με το άλλοτε πολεμικό σώμα των Βλοχαΐτών, αποτελούσε μια παραφωνία, αλλά οι αντιθέσεις που παρατηρούνταν ανάμεσα στον κόσμο των αγωνιστών και στην ξενόφερτη ηγεσία, που τους διόρισε η Κυβέρνησή τους (6). Οι αντιθέσεις αυτές δεν ήταν δυνατόν να γεφυρωθούν, μια και οι αγωνιστές έναν και μόνο γνώριζαν αρχηγό, τον Γεώργιο Καραϊσκάκη, στο όνομα του οποίου και μόνον θυσιάζονταν και που τους ήταν ακατανόητα τα καμώματα των κυβερνητικών του Ναυκλίου να τους αχρηστεύσουν τον ηγέτη τους (7).

Γι αυτό, πριν προχωρήσουμε στις διαφορές εκτιμήσεων της πολεμικής κατάστασης ανάμεσα στον Καραϊσκάκη και τους Κόχραν και Τσώρτς, είναι ανάγκη να πούμε δυό λόγια για τα αίτια που ώθησαν την Κυβέρνηση να τους αναθέσει την αρχηγία του στρατού και του στόλου. Τα αίτια αυτά στις ιδιαίτερες λεπτομέρειές τους τα αγνοούσαν οι περί τον Καραϊσκάκη αγωνιστές. Ο Κων/νος Βλαχόπουλος όμως γνώριζε πολύ περισσότερα πράγματα από όσα γνώριζαν οι Έλληνες σπλαρχηγοί του στρατοπέδου Καραϊσκάκη. Τακτικό μέλος της Γ' Εθνοσυνέλευσης γνώριζε με κάθε λεπτομέρεια τις πολιτικές διεργασίες, που οδήγησαν τους Φαναριώτες και Κοτζαμπάσηδες στην παραδοχή της άνευ όρων ξενικής προστασίας (8).

.....

5.- ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ Α. ΚΟΚΚΙΝΟΥ "Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΙΣ" Έκδοση Μέλισσας, Αθήναι 1958, τόμος 11ος, σελ. 17.

6.- α) ΝΙΚΟΛΑΟΥ Κ. ΚΑΣΟΜΟΥΔΗ "ΕΝΘΥΜΗΜΑΤΑ ΚΑΙ", δ.π., τόμος Β', σελ. 474-479 και β) ΔΩΤΙΑΔΗ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ "ΚΑΡΑΪΣΚΑΚΗΣ", Αθήναι 1957, σελ. 406-415.

7.- ΝΙΚΟΛΑΟΥ Κ. ΚΑΣΟΜΟΥΔΗ "ΕΝΘΥΜΗΜΑΤΑ ΚΑΙ", δ.π., τόμος Β', σελ. 475 και β) ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ Α. ΚΟΚΚΙΝΟΥ "Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΙΣ", Έκδοση Μέλισσας, Αθήναι 1958, τόμος 10ος, σελ. 437 "... Ο Καραϊσκάκης ήτο η κεφαλή, προς την όποίαν είχαν εμπιστοσύνην ό επί τ'ης Στερεάς και συγκεκριμένως επί της Αιτικής στρατός, διά του όποιου θά έγινόντο, αι έναντιον του Κιουταχί έπιθέσεις...".

8.- α) ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ Α. ΚΟΚΚΙΝΟΥ, δ.π., τόμος 10ος, σελ. 413-454 και β) ΜΑΚΡΥΓΙΑΝΝΗ "ΑΠΟΜΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ", Έκδοση "Μέλισσας", Αθήναι 1957, σελ. 253.-

Συναίσθημα φόβου και ηττοπάθειας για το ακατανίκητο του Ιμπραήμ και του Κλουταχί ή ταπεινού πολιτικού υπολογισμού, μήπως οι Έλληνες στρατιωτικοί καταβάλλουν τους αντιπάλους τους Τούρκους και αποκτήσουν αξία, οπότε η δική τους πολιτική επιβίωση στη μετ'απελευθερωτική Ελλάδα, θα ήταν προβληματική. Είτε το ένα όμως συνέβη, είτε το άλλο, είτε και τα δύο μαζί, το βέβαιο είναι ότι ο Κων/νος Βλαχόπουλος γνώριζε τι αμετατόπιστες απόψεις της πολιτικής ηγεσίας του Ναυπλίου να εναποθέσουν τις ελπίδες τους, για την απελευθέρωση του τόπου, στους ξένους. Ακόμη γνώριζε τις δυσάρεστες συνέπειες που είχε στην ψυχολογία των πολεμιστών της ξηράς και της θάλασσας η αφυλολόγητη αντικατάσταση των φυσικών ηγετών Μιαούλη και Καραϊσκάκη, που μαζί τους και χάρη στη φωτεινή τους ηγεσία είχαν κερδίσει τόσες νίκες, με τους Άγγλους Κόχραν και Τσώρτς (9). Δυστυχώς οι τελευταίοι αγνοώντας ή αδιαφορώντας για τα συναισθήματα των αγωνιστών εναντίον τους, ήθελαν να επιβάλλουν τη δική τους γραμμή στη διεξαγωγή των πολεμικών επιχειρήσεων του ιδιόμορφου εκείνου πολέμου, όπου μόνο το στρατηγικό δαιμόνιο του Καραϊσκάκη μπορούσε να εννοήσει και να οδηγήσει τα παλληκάρια με ασφάλεια στη νίκη (10).

Ο Κων/νος Βλαχόπουλος, στρατιωτικός με πέτρα, γνώριζε περισσότερο από κάθε άλλον την ψυχολογία των πολεμιστών του Καραϊσκάκη και την εμπιστοσύνη που έτρεφαν στο πρόσωπο τού Αρχηγού τους (11). Την ψυχολογία αυτή των ανδρών του Καραϊσκάκη θέλησε να μεταφέρει ο Κων/νος Βλαχόπουλος στους Άγγλους Αρχιναύαρχο Κόχραν και Αρχιστράτηγο Τσώρτς και προσπάθησε να τους πείσει να φερθούν με περισκεψη και να μη θξουν την ελληνική φιλοτιμία. Και ο μὲν Κόχραν, φλεγματικός και αριβίστας δεν ήθελε καν να ακούσει ότι τα σχέδια και οι ενέργειές τους μπορούσαν να αποτελέσουν αντικείμενο συζητήσεων με τους Έλληνες πολεμοστές, τους οποίους θεωρούσε ανάλους να έχουν γνώμη πάνω στα μεγαλεπήβολα στρατηγικά του

9.-α) ΦΩΤΙΑΔΗ ΔΗΜΗΤΡΗ: "ΚΑΡΑΪΣΚΑΚΗΣ", Έκδοση Μέλισσας, Αθήναι 1957, σελ. 433-435 και β) ΜΑΚΡΥΓΓΙΑΝΝΗ "ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ", Έκδοση Μέλισσας, Αθήναι 1957, σελ. 264 "... Ήφτιαξαν τη συνέλευση, διόρισαν τόν ναύαρχο τόχ να ε, ότι γέρασε ο Μιαούλης, τόν αρχιστράτηγον, ότι δέν δύνεται ο Καραϊσκάκης..."

10.- ΦΩΤΙΑΔΗ ΔΗΜΗΤΡΗ "ΚΑΡΑΪΣΚΑΚΗΣ", Έκδοση Μέλισσας, Αθήναι 1957, σελ. 47

11.- Την αγάπη και εμπιστοσύνη των ανδρών τού ελληνικού στρατοπέδου του Πειραιά προς τον αρχηγό τους Γεώργιο Καραϊσκάκη περιγράφει ο βιογράφος του ήρωα Δημήτριος Δινιάν. Βλέπε Δ. ΑΙΝΙΑΝ, "ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ", σελ. 125, "Ο Καραϊσκάκης ήτον πρώτος από τους Έλληνες αρχηγούς, όστις έλαβεν υπό τη οδηγίαν τουδία μίξ δεκαπέντε περίπου χιλιάδες στρατεύ-

σχέδια, με τα οποία, καθώς πίστευε, θα έλυσε πολύ γρήγορα την πολιορκία της Ακρόπολης (12). Αντίθετα ο Τσώρτς ήταν αρκετά προσγειωμένος και καθώς ήταν δεμένος με στενή φίλτα με τον Βλαχόπουλο, δέχτηκε τις συμβουλές και τις υποδείξεις του και συνειδητοποίησε την ανάγκη της συνεργασίας του με τον Καραϊσκάκη.

Οι περισσότεροι ιστορικοί και απομνημονευματογράφοι παραδέχονται τις φιλότιμες προσπάθειες που κατέβαλε ο Τσώρτς για να μεταπεισει τον Κόχραν να αφήσει ελεύθερα κινήσεων στον Καραϊσκάκη. Αλλά, δυστυχώς, ούτε και ο Έδριος εισακουόταν από τον Κόχραν, που η ελληνική Κυβέρνηση είχε καταστήσει παντοδύναμο και που του είχε δώσει το προβάδισμα να έχει τον τελευταίο λόγο, όχι μόνο στα ναυτικά ζητήματα, που θεωρούνταν ειδικός - γιατί στην πραγματικότητα δεν ήταν - αλλά και στις επιχειρήσεις της ξηράς που ήταν τελείως ανίδεος και στον οποίο και ο Έδριος ο Τσώρτς κατά κάποιον τρόπο υπαγόταν (13). Έτσι, τελικά, αντί να πείσει τον Κόχραν να αλλάξει στάση απέναντι στον Καραϊσκάκη και τους οπλαρχηγούς του, παρασύρθηκε και ο Έδριος από αυτόν, που είχε το προβάδισμα και έτσι αδελά του ανενεργούσε στα σφά και στρατηγικά σχέδια του Έλληνα Αρχιστράτηγου (14). Αυτήν την φορτισμένη ατμόσφαιρα βρήκε ο Κων/νος Βλαχόπουλος, όταν έφθασε στο ελληνικό στρατόπεδο του Φαλήρου και αναλογιζόταν τη δυσχερή του θέση έναντι των αντικρουομένων απόψεων της ελληνικής και της ξένης ηγεσίας. Ο Έδριος είχε ταχθεί από την Κυβέρνηση να υπηρετεί κάτω από τις διαταχές του Τσώρτς και το σώμα που διοικούσε αποτελούνταν από μισθοφόρους στρατολογημένους με τα χρήματα των φιλελληνικών επιτροπών της Δύσης, τα οποία όμως δεν είχε λάβει απ' ευθείας από την Κυβέρνηση, αλλά μέσω των Κόχραν και Τσώρτς (15).

Σκοπός της Κυβέρνησης ήταν να δώσει απ' ευθείας ελληνική στρατιωτική

.....
μα και τό διοίκησε με μεγαλύτεραν τάξιν, έμπειραν και φρόνησιν.....".

12.- ΝΙΚΟΛΑΟΥ Κ. ΚΑΣΟΜΟΥΔΗ "ΕΝΘΥΜΗΜΑΤΑ ΚΑΠ" δ.π., τόμ. Β, σελ. 479-480. Ο Κόχραν απορρίπτοντας το πολεμικό σχέδιο του Καραϊσκάκη έγινε υπαίτιος της καταστροφής του Αναλάτου.

13.- ΦΩΤΙΑΔΗ ΔΗΜΗΤΡΗ "ΚΑΡΑΪΣΚΑΚΗΣ", δ.π., σελ. 414.

14.- ΦΩΤΙΑΔΗ ΔΗΜΗΤΡΗ "ΚΑΡΑΪΣΚΑΚΗΣ", δ.π., σελ. 425. Το φοβερό λάθος του Κόχραν, που ο Φωτιάδης το αποδίδει σε κακή πρόθεση, ήταν να αλλάξει το σχέδιο του Καραϊσκάκη και αντί της βαθμιαίας προώθησης των ελληνικών στρατευμάτων προς την Ακρόπολη και αποκοπή των εφοδιοπομπών του Κιουταχλή, διατάχθηκε η κατά μέτωπο επίθεση για τη λύση της πολιορκίας της Ακρόπολης.

15.- ΝΙΚΟΛΑΟΥ Κ. ΚΑΣΟΜΟΥΔΗ, δ.π., σελ. 479, 483-500 και υποσ. 1 και 2.-

δύναμη στα χέρια του Αρχιστράτηγου και Αρχιναυάρχου (16). Έτσι, ο ρόλος του Κων/νου Βλαχόπουλου ήταν άχαρος ανάμεσα στις συμπληγές των αντιτιθεμένων απόψεων και προσπαθούσε όγως πάντα να συμβιβάζει τα ασυμβίβαστα. Γι αυτό παρουσιάστηκε στον Καραϊσκάκη και του ανέφερε τη δυσχερή του θέση ανάμεσα στους ξένους και του εξεδήλωσε την επιθυμία να συνεργαστεί μαζί του για το καλό της πατρίδας και ο Στρατάρχης της Ρούμελης, σε μια στιγμή αδυναμίας, πικραμένος και αηδισμένος από την αχαριστία της Κυβέρνησης και ίσως παρεξηγώντας τους λόγους του Βλαχόπουλου, νόμισε ότι στο πρόσωπο του αγνού πολεμιστή βρήκε την ευκαιρία να εκφράσει την πικρία και την απογοήτευση που αισθανόταν για τους κυβερνητικούς του Ναυπλίου και τους ξένους υποτακτικούς τους (17).

Ο Καραϊσκάκης υπέδειξε στο Βλαχόπουλο να καταλάβει με το σώμα του το ευπαθέστατο και πιο προχωρημένο σημείο του ελληνικού στρατοπέδου του Φαλήρου προς τον ελαιώνα, που ήταν ακάλυπτο και ακατάλληλο, λόγω του βαλτώδους εδάφους, για τη δημιουργία οχυρώματος (18). Σε παρατήρηση του Κων/νου Βλαχόπουλου ότι το ποίον των ανδρών του σώματός του δεν του επιτρέπει να καταλάβει αυτή τη θέση, ο Καραϊσκάκης τον επιτόμησε και τον ανάγκασε να του απαντήσει "ότι δεν άκουει τās διαταγές του, διότι είναι υπό τās διαταγές του Τζούρτζ, καί όχι αυτού". Και συμπληρώνει ο γενναίος Κολοκοτρώνης στα απομνημονεύματά του (19): "Αφού ήκουσον τούτο, ήπόρησαν όλοι, διότι ο Κώστας Βλαχόπουλος είναι από τους άξιους στρατιωτικούς καί μέ γνώσιν καί φρόνησιν". Αλλά ο Κων/νος Βλαχόπουλος την άλλη μέρα έπεσε τη θέση που του υπέδειξε ο Καραϊσκάκης και με τους άντρες του κατασκεύασε το οχύρωμά του, δίπλα στο οχύρωμα του Μακρυγιάννη, σε απόσταση 2000 βημάτων από τον ελαιώνα, όπου διεξάγονταν κάθε μέρα λυσσώδεις μάχες με τους Τούρκους και με το σώμα του, καθώς όμως δεν είχε επαρκή κάλυψη στο ακατάλληλο εκείνο οχύρωμα, είχε τρομερές απώλειες (20). "Ο Κώστας Βλαχόπουλος μέ τό σώμα του, καθ' όσον έβλέπαμεν, εύρισκετο εις άκατάπαυστον πό-

16.-ΚΩΝ/ΝΟΥ ΜΕΤΑΞΕ "ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ", Επιμέλεια Β. Γ. ΠΡΩΤΟΥΛΑΤΗ, Αθήναι + 1956, σελ. 146.

17.-ΝΙΚΟΛΑΟΥ Κ. ΚΑΣΟΜΟΥΛΗ, δ. π. τόμος 2ος, σελ. 502-503.

18.-ΝΙΚΟΛΑΟΥ Κ. ΚΑΣΟΜΟΥΛΗ, δ. π. τόμος 2ος, σελ. 500 και 501.

19.-ΓΕΝΝΑΙΟΥ ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗ "Απομνημονεύματα", σελ. 168.

20.-ΓΑΓΓΙΝΗ ΜΑΚΡΥΓΙΑΝΝΗ "Απομνημονεύματα", σελ. 269: "Τήν ίδια βραδιά μου λέγει ο Καραϊσκάκης έμένα καί του ταχτικού καί του Κώστα Βλαχόπουλου να φτιάσουμεν κι άλλα τρία ταμπόρια, να τά ξημερώσουμεν... καί διά νυχτός να ξημερώσουμεν φτιασμένα, χωρίς οι Τούρκοι να μάς πάρουν χαμπέρι. Βα-

λεμον και ζημιαν ανδρων", γραφει ο Κασομούλης(21).

Έτσι ο Κων/νος Βλαχόπουλος διακινδύνευσε για μια ακόμη φορά να παρουσιαστεί στον Καραϊσκάκη και να του εκθέσει τη δυσχερή κατάσταση του Σώματός του, που καθώς βρισκόταν στο ατελές εξείνo οχύρωμα του βαλτότοπου, δεχόταν τις καθημερινές επιθέσεις των Τούρκων, ως το πιο αδύνατο σημείο της ελληνικής παράταξης και που λόγω των συνεχών απωλειών του κινδύνευε με διάλυση(22). Το άσχημο όμως ήταν ότι ο Βλαχόπουλος επισκέφθηκε τον Καραϊσκάκη στην πιο ακατάλληλη στιγμή, γιατί καθώς ήταν εκνευρισμένος με τους Κόχραν και Τσώρτς, που ενώ μόνοι τους είχαν αποφασίσει την κατά μέτωπο επίθεση εναντίον του Κιουταχί, την τελευταία στιγμή αποδέχτηκε ότι δεν είχαν κάνει καμιά σοβαρή προετοιμασία, ούτε τα απαιτούμενα σκαπτικά εργαλεία διέθεταν, για τη διάνοιξη των απαραίτητων χαρακμάτων, ούτε και την απαιτούμενη ποσότητα πολεμοφοδίων είχαν φροντίσει να εξοικονομήσουν(23). Έτσι την προηγούμενη μέρα της επίθεσης(22 Απριλίου 1827) οι εκιμελητές των Κόχραν και Τσώρτς από 1000-1200 σκαπτικά εργαλεία που χρειάζονταν, παρουσίασαν μόνο 70-80 και στους άνδρες διανεμήθηκαν μερικά μόνο φυσίγγια. Όλα αυτά και οι κρυφές ή φανερές αντενέργειες που γίνονταν από τις διάφορες πλευρές στο έργο του Καραϊσκάκη τοῦ είχαν προκαλέσει δυσθυμία και του είχαν ανάψει τον πυρετό(24).

Σ' αυτήν την ψυχολογική κατάσταση τον επισκέφτηκε ο Κων/νος Βλαχόπουλος και όπως ήταν φυσικό ξέσπασε επάνω του, για να του πει όσα θα ήθελε να πει στους Κόχραν και Τσώρτς, αν τους είχε μπροστά του. Αλλά ακούσαμε τον αυτόπτη μάρτυρα του επεισοδίου και βιογράφο του Καραϊσκάκη Δ. Αινιάν, να μας περιγράφει το στιγμιότυπο έτσι, όπως αυτός το έζησε το πρωί της 22 Απριλίου 1827 και το οποίο έχει ως εξής: (25):

.....
...λαμεν και τὰ κανόνια τους μέσα εις τὰ τρία και ζυγώσαμεν εις τὴν ἀκρὴν τὴς ἑλιές. Τὴν αὐγὴν, ὅπου ἐβύνησαν οἱ Τούρκοι βλέπαν καὶ τρέβαν τὰ μάτια τους. Τότε πιάσαμεν τὸν πόλεμον, ὅπου ἔσαν τόσοι Τούρκοι κελύθρα καὶ καβαλαρτζα".

21. - ΝΙΚΟΛΑΟΥ Κ. ΚΑΣΟΜΟΥΛΗ, δ.π., τόμος Β', σελ. 501.

22. - ΔΗΜΗΤΡΗ ΦΩΤΙΑΔΗ "ΚΑΡΑΪΣΚΑΚΗΣ", δ.π., σελ. 456.

23. - ΔΗΜΗΤΡΗ ΦΩΤΙΑΔΗ "ΚΑΡΑΪΣΚΑΚΗΣ", δ.π., σελ. 456 ".... Ὁ Κόντε Πόρο εἶχε φέρει ὅλα κι' ὅλα 70 ξυνάρια καὶ φτυάρια. Θυμῶνει ὁ Καραϊσκάκης: Ἐδῶ χρειάζονται τοῦ λέει πάνω ἀπὸ 500 καὶ σὺ μούφερες μονάχα 70; Ποῦ εἶναι οἱ τροφές; Καὶ ποῦναι τὰ φουσεκία ὅπου γύρεφασάδ' ἐμὸν λέτε πῶς βάλατε στὸ νοῦ σας νὰ χαλάσετε τ' ἄσκέρι;".

24. - ΔΗΜΗΤΡΗ ΦΩΤΙΑΔΗ "ΚΑΡΑΪΣΚΑΚΗΣ", δ.π., σελ. 457.

25. - ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΑΙΝΙΑΝ "ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ", σελ. 133.

"Ἐξ τοιαύτην κατάστασιν ἦτον ὁ Καραϊσκάκης ὅταν ἐπαρουσιάσθη εἰς αὐ-
 τὸν ὁ Κώστας Βλαχόπουλος, ἀρχηγὸς ἑνὸς σώματος στρατολογηθέντος μὲ χρή-
 ματα τοῦ Ἀρχιστρατήγου, εἰς τὸν ὁποῖον ἰδίως ἀνῆκε καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος
 ἦτον διωρισμένος εἰς ἓν ὄχυρμα πλησίον τῶν εἰθρῶν καὶ ἀναγκασμένος νὰ
 εἶναι ἀδιακόπως εἰς πόλεμον ὑπέφερεθ πολὺ, διότι ἐκληγόνοντο καθ' ἡμέραν
 ὀκτῶ ἕως δέκα τῶν στρατιωτῶν του. Βλέπων, λοιπόν, ὅτι ἡμέραν παρ' ἡμέραν
 ἐγίνετο ἀσθενέστερον τὸ σῶμα του καὶ διὰ νὰ προλάβει κάθε ἐνδεχόμενον
 ἐκοινοποίησεν εἰς τὸν Καραϊσκάκη τὴν κατάστασιν του καὶ τοῦ ἐζήτησε βο-
 ῆθειαν. Ὁ Καραϊσκάκης ἀγανακτισμένος ἀπὸ τὰ κατ' ἐκεῖνας τὰς ἡμέρας δια-
 τρέξαντά, τεταραγμένος ἀπὸ τὴν θέρμην, δυσανεστήμενος πρὸ πάντων διότι ὁ
 ἀρχιστρατήγος εἶχεν δώσει χρήματα εἰς αὐτὸν καὶ εἰς τοὺς στρατιώτας του
 ἐνῶ δὲν εἶχον συμμαθεῖσαι τῶν κινδύνων τῆς ἐκστρατείας ταύτης, τὸν ἐδέχθη
 μὲ πολλὴν ἀγριότητα καὶ ἀνεβδήσεν ὡς ἄναδρον καὶ αὐτὸν καὶ τοὺς στρα-
 τιώτας του, τοῦ ἐπρόσθεσεν δὲ ὅτι, καθὼς αὐτοὶ μόνοι καθ' ὄλον τὸ στρατόπε-
 δον λαμβάνουν χρήματα, οὕτω πρέπει καὶ εἰς μεγαλυτέρους κινδύνους νὰ εἶ-
 ναι ἐκτεθειμένοι. Ματαίως ὁ Κώστας Βλαχόπουλος ἐπροσπάθησεν μὲ συστολήν
 καὶ ταπεινώσιν νὰ δικαιολογήσῃ τὸ ζήτημα του. Ὁ Καραϊσκάκης εὐρισκόμε-
 νος πάντοτε εἰς τὴν ἰδίαν ἔξαφιν "φύγε (εἶπεν εἰς αὐτὸν) μὲ τοὺς ἑξακοσί-
 οὺς ἄνδρους στρατιώτας σου. Τὴν θέσιν ἐκεῖνην διακόσιοι μόνον ἐμπειρο-
 πόλεμοι στρατιῶται εἶναι ἱκανοὶ νὰ τὴν φυλάξωσιν" καὶ ἀποτελειώμενος πρὸ
 τὸν Γεώργιον Γεροθανάση καὶ παρευρεθέντα ἐκεῖ "πήγαίγε (εἶπε) λάβε δια-
 κοσίους ἀπὸ τοὺς ἄνδρους συστρατιώτας σου καὶ ἀνῆλαβε τὴν φύλαξιν αὐ-
 τῆς τῆς θέσεως". Ὁ Βοσκάπασα ἔπειτα διὰ νὰ ησυχάσῃ καὶ νὰ κοιμηθῇ. Τὴν δια-
 ταγὴν ταύτην, ὡς κηγάζουσαν ἀπὸ τὴν ἔξαφιν τοῦ θυμοῦ δὲν ἔκριναν εὐλογοῦ
 νὰ τὴν βάλωσιν εἰς ἐνέργειαν ὅστε ὁ Βλαχόπουλος, οὔτε ὁ Γεώργιος Γεροθα-
 νάσης".

Σχετικὰ μὲ τὴν ψυχικὴν κατάστασιν τοῦ Καραϊσκάκη κατὰ τὴν στιχομυθίαν
 αὐτὴν ὁ Κασομούλης γράφει τα εἰρησ (26): "Ὁ Κώστας Βλαχόπουλος—ὅστις ἤξευ-
 ρεν ἐκ νεαρᾶς τοῦ ἡλικίας τὸν Καραϊσκάκη, καὶ ἐγνώριζεν καλὰ τὸ ἦθειόν
 του—σιωποῦσεν καὶ χαμογελοῦσεν μὲ τὸ ἰδίωμά του. Τὸν ἄκουγεν μὲ ὄλην τὴν
 ἀ' ἀραξίαν". Σε υποσημείωσιν τοῦ ἐπιμελητῆ τῆς ἐκδόσεως Γιάννη Βλαχογιάννη,
 αναφ' ἔρονται οἱ συγγενικοὶ δεσμοὶ τοῦ Βλαχόπουλου με τὸν Καραϊσκάκη :

.....

και σημειώνονται τα εξής κατατοπιστικά(27): "Ήταν και συγγενής του από τη μάνα του Καραϊσκάκη, κόρη από άρματοω.οίκογένεια, που συγγένευε με τους Άραπογιανναλούς, κλάδο των Συκιάδων άρματοών (Βλαχοπουλαίων, Δαμπραίων, Άραπογιανναίων)".

Είναι, λοιπόν, φυσικό ότι τα όσα ο Καραϊσκάκης καταμαρτύρησε σε βάρος του Κων/νου Βλαχόπουλου δεν απηχόσαν και τα πραγματικά του αισθήματα έναντι αυτού, γιατί ειπώθηκαν σε στιγμές ψυχικής έξαψης και δεν αφορούσαν το συγκεκριμένο γεγονός, αλλά εξέφραζαν τη γενικότερη δυσaréσκεια του ήρωα έναντι όλων εκείνων, που με τη μικροψυχία τους, το άνατρεπαν ό,τι με μόχθους και προσωπικές θυσίες είχαν επιτύχει (28). Η παραπάνω στιχομυθία μάλλον έλαβε χώρα λίγες μόνον ώρες πριν τον θανάσιμο τραυματισμό του.

Κατά τα άλλα υπήρξε αμοιβαίος σεβασμός και εκτίμηση ανάμεσα στον Καραϊσκάκη και στον Κώστα Βλαχόπουλο. Ο τελευταίος σε επιστολή του από την Ερμιόνη, όπως είδαμε στα προηγούμενα, είχε εκφράσει μαζί με τους ευρισκόμενους στην Πελοπόννησο Ηπειρώτες και Ρουμελιώτες οπλαρχηγούς τον θαυμασμό του και την εκτίμησή του προς τον απελευθερωτή της Ρούμελης. Και ο Στρατάρχης της Ρούμελης Γεώργιος Καραϊσκάκης έτρεφε βάθια εκτίμηση στο πρόσωπο του Κων/νου Βλαχόπουλου, τον οποίο θεωρούσε ικανό στρατιωτικό και αξιολογούσε. Ο Καραϊσκάκης από το στρατόπεδο της Βλευσίνας και πριν ακόμη αρχίσει τη μεγαλειώδη εκστρατεία της Ρούμελης, με επιστολή του προς τον Αλεξάνη Βλαχόπουλο ζητάει από αυτόν να του στείλει τον αδελφό του Κων/νο Βλαχόπουλο για να έχει δίπλα του έναν άνθρωπο της εμπιστοσύνης του και να έχει ήσυχο το κεφάλι του. Ίδού το σχετικό απόσπασμα της επιστολής του Καραϊσκάκη προς τον Αλεξάνη Βλαχόπουλο, που είναι ένας θμνος για τον Κων/νο Βλαχόπουλο (29): "...Προσέτι σας λέγω όπως μου στείλετε τον Καπετάν Κώστα Βλαχόπουλο και τον καπετάν Σπύρον (σ.σ. εννοεί τον Σπύρο Βλαχόπουλο, ξάδελφο των Βλαχοπουλαίων) επειδή ήξευρες πολλά καλά ότι όέμ έχω κανέναν ιδιόν μου μαζί μου και αυτούς τους θέλω μόνον και μόνον διά τό κεφάλι μου και έπομένως διά να είμεθα όλοι άντάμα διά τά συμφέροντά μας, όπου καθώς βλέπω θέλουν γίνει μεγάλα πράγματα...". Ομοίως ο Κα-

27.-ΝΙΚΟΛΑΟΥ Κ. ΚΑΣΟΜΟΥΔΗ", δ. π., τόμος Β', σελ. 503, υποσ. 2, βλέπε και σελ. 107 Α' τόμου, όπου δίνεται η γενεολογία των Συκιάδων.

28.-ΝΙΚΟΛΑΟΥ Κ. ΚΑΣΟΜΟΥΔΗ", δ. π., τόμος Β', σελ. 501-502.

29.-Άρχεζο Άλεξάνη Βλαχόπουλου, αριθμός εγγράφου 60, σχετική η από 25 Αυγούστου 1826 επιστολή του Γεωργίου Καραϊσκάκη προς τον Αλεξάνη Βλαχόπουλο. Σημειώνεται ότι οι επιστολές και τα άλλα έγγραφα που απαρτίζουν το αρχείο Αλεξάνη Βλαχόπουλου είναι αριθμημένα.

ραϊσκάκης τον Κων/νο Βλαχόπουλο και τους 600 άντρες του πήρε μαζί του στο μεγάλο γιουρβόσι, που εξαπέλυσε την 14 Απριλίου 1827 εναντίον των Τούρκων που ήταν οχυρωμένοι στο μοναστήρι του Αγίου Σπυρίδωνα του Πειραιά και τους οποίους έπειτα από διήμερη πολιορκία εξανάγκασε σε παράδοση, με αποτέλεσμα δηλ η Πειραιϊκή χερσόνησος να περιέλθει στους Έλληνες και να επέλθει η συνένωση των δύο ελληνικών στρατοπέδων (του Καραϊσκάκη και του Φαλήρου) (30).

Εξάλλου, μετά τη συμφορά του Φαλήρου τα σώματα του Κων/νου Βλαχόπουλου και του Κίτσου Τζαβέλλα συγχράτησαν τους Τούρκους και έσωσαν το ελληνικό στρατόπεδο του Φαλήρου και έτσι με τη γενναιοφυχία τους απέτρεψαν μια καινούργια συμφορά για τους Έλληνες. Σχετικά με την κρίσιμη αυτή φάση του αγώνα και την προσφορά του Κων/νου Βλαχόπουλου στην παρεμπόδιση των Τούρκων από το να καταλάβουν το ελληνικό στρατόπεδο του Φαλήρου, ο βιογράφος του Καραϊσκάκη, Δ. Αινιάν, γράφει τα ακόλουθα:

"Οι Τούρκοι... έπλησασαν μ'όλον τούτο είς τους περί τόν Φαληρέα προμαχώνας, όπου εάν δέν ήθελον σταθεΐ ο Κίτσος Τζαβέλλας και ο Κώστας Βλαχόπουλος ήθελον ίσως κυριεθσει οι έχθροι και τή κανόνια (31)".

Ο Κασομούλης, εξάφροντας τον ηρωϊσμό του Κων/νου Βλαχόπουλου στη συγκεκριμένη αυτή περίπτωση γράφει τα πιο κολακευτικά λόγια γι αυτόν και τα οποία φανερώουν ότι τόσο αυτός ο λόγιος, όσο και οι άντρες του δεν ήταν καθόλου "ταλλαρσίσιον", όπως τους είχε αποκαλέσει ο Καραϊσκάκης στην έξαψη του θυμού του: (32)

"Ο Κώστας Βλαχόπουλος άποσυρθεις και τούτος και υποχωρών πολεμώντας και παρακολουθούμενος από τους εχθρούς, καθώς και οι λοιποί ολίτινες ήσαν είς τά δχυρώματα τά περίξ αυτού, έσωσαν και τά δύο πυροβόλα, τά όποια ήσαν είς τό δχυρώμα του τακτικού. Ήμην πάλιν στον γενναϊον άνδρα, που ξέπλυνε την ντροπή του "ταλλαρσίσιον", και συνεχίζει ο Κασομούλης "Τά δύο πυροβόλα είχαν μείνει έξωθεν του δχυρώματος, και μέ προσωπικόν κίνδυνον ο Κώστας Βλαχόπουλος κι ο Τζαβέλλας και οι άλλοι άξιωματικοί τά έφεραν πλησίον του δχυρώματος" (33)

30.-ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ Α. ΚΟΚΚΙΝΟΥ, δ. π., τόμος 11ος, σελ. 21-22.

31.-Δ. ΑΙΝΙΑΝ "Απομνημονεύματα", σελ. 142.

32.-ΝΙΚΟΛΑΟΥ Κ. ΚΑΣΟΜΟΥΛΗ, δ. π., τόμος Β', σελ. 526

33.-ΝΙΚΟΛΑΟΥ Κ. ΚΑΣΟΜΟΥΛΗ, δ. π., τόμος Β', σελ. 527.

Το σώμα του Κων/νου Βλαχόπουλου με συνοχή και πειθαρχία θακρατήσκει τις θέσεις του μέχρι τέλους και χωρίς να σημειωθεί ουδέ η παραμικρή διαρροή στις τάξεις του, θα προσφέρει τις τελευταίες του υπηρεσίες, καθιπτοντας την αποχώρηση των υπόλοιπων σωμάτων από την Πειραϊκή ακτή, που έγινε τη νύχτα της 16/17 Μαΐου 1827. Σχετικά με τα δύο-τρεις σώματα, ένα από τα οποία ήταν και του Κων/νου Βλαχόπουλου, που δεν είχαν διαρροές και διατηρούσαν τη συνοχή τους και μετά την καταστροφή του Ανάλατου, ο Κασομούλης επαινώντας τα γράφει τάξεσι: "Τά μεγαλότερα σώματα ήσαν τοῦ Γενναίου Κολοκοτρώνη καὶ τοῦ Κώστα Βλαχόπουλου καὶ τοῦ Βελισσαρίου, καὶ ὑπήκουον εἰς τοὺς ἀρχηγούς τους εὐπειθῶς" (34). Με το σώμα αυτό, που είχε καταστεί αξιόμαχο, χάρη στη δύναμη επιβολῆς του αρχηγού του, ο Κων/νος Βλαχόπουλος θα ακολουθήσει τα υπόλοιπα σώματα και θα συμμετάσχει στη συγκρότηση τού ελληνικού στρατοπέδου της Κορινθίας, που είχε σαν αποστολή να εμποδίσει τον Κιουταχί να κατέβει στην Πελοπόννησο για να βοηθήσει στον Ιμπραήμ, αλλά και τον Ιμπραήμ να βαδίσει προς την Αργολιδοκορινθία.

Αλλά ας παρακολουθήσουμε τα πράγματα με τη σειρά τους: Το σώμα του Κων/νου Βλαχόπουλου, που και μετά τη συμφορά του Φαλήρου, διατηρούσε ακμαίες τις δυνάμεις του και ήταν πειθαρχημένο και υπάκουο στον αρχηγό του, αποτελούσε την κορυφαία δύναμη κρούσης από όλα τα άλλα σώματα, που επιβιβάστηκαν στο πλοίο από την Πειραϊκή ακτή. Το αξιόμαχο του σώματος αυτοσχεδιασμένο δημιούργημα του Κων/νου Βλαχόπουλου φάνηκε από τη σθεναρή αντίσταση, που πρόβαλε στην οπισθοχώρηση και που, όπως είδαμε, είχε εμποδίσει τους Τούρκους από το να εκπορθήσουν το ελληνικό στρατόπεδο τού Πειραιά.

Το φρόνημα του Κων/νου Βλαχόπουλου δεν είχε καμφθεί, ούτε και μετά τη συμφορά του Φαλήρου. Πίστευε ακράδαντα ότι οι Έλληνες μπορούσαν να κρατηθούν στην Πειραϊκή χερσόνησο και να αναλάβουν και πάλι επιθετικές επιχειρήσεις για τη λύση της πολιορκίας της Ακρόπολης. Σε επιστολή του προς τον αδελφό του Αλεξάνη Βλαχόπουλο με ημερομηνία 27 Απριλίου του 1827, αφού τους γνωρίζει το θάνατο τού Καραϊσκάκη και τα ονόματα των οπλαρχηγών, που φονεώθηκαν στη μάχη τού Φαλήρου, εκφράζει την αισιοδοξία του για το μέλλον και καταλήγει με τα εξής (35): "...Ο χαλασμός ἔφερε μεγάλην δειλίαν εἰς τοὺς Ἕλληνας, τῶρα συμμαζωχτήκαμεν ὅλοι εἰς τὸν Φαλήρα καὶ σὺ Μοναστηρί ἐλπίζομεν νὰ κρατήσωμεν τούτην τήν θέσιν κατὰ ὕψος ἕως νὰ μεταδυναμώσωμεν ...".

34.-ΝΙΚΟΛΑΟΥ Κ. ΚΑΣΟΜΟΥΛΗ, δ.π., τόμος Β', σελ. 560.

35. Ἄρχελο Ἀλεξάνη Βλαχόπουλου, αριθ. εγγράφου 72, επιστολή Κων/νου Βλαχό-

Οι άντρες του Κων/νου Βλαχόπουλου και μαζί τους και τα άλλα σώματα που εξαρτιόνταν απευθείας από τον Αρχιστράτηγο Τσώρτς, μεταφέρθηκαν στη Λβγίνα , Εκεί ο Τσώρτς αναδιοργάνωσε το στράτευμα και συγκρότησε το επιτελεό του , που αποτελέστηκε από τους στρατηγούς (36): 1) Κώστα Μπότσαρης, 2) Κων/νο Βλαχόπουλο, 3) Ρόδιο και 4) Χρυσοσπάθη. Δίγιο αργότερα προσήλθε, ως επιτελάρχης τού Τσώρτς και ο Κων/νος Μεταξάς. Έπειτα από συσκέψεις για το σχέδιασμα νέων επιχειρήσεων, αποφασίστηκε από τους επιτελείς τού Τσώρτς η μεταφορά τών στρατευμάτων από την Λβγίνα και τη Σαλαμίνα στις Κεχρίες Κορινθίας. Εκεί συγκροτήθηκε , πράγματι, ένα αξιόμαχο ελληνικό στράτευμα, το οποίο, όπως θα δοθμε παρακάτω, αποτέλεσε τον πυρήνα τού εκστρατευτικού σώματος τής Δυτικής Ελλάδας, που συγκροτήθηκε αργότερα.

Τα γεγονότα όμως του Ναυπλίου, όπου οι Γριβαοί, Στραταβοί και Φωτομάρας αλληλοτρώγονταν μεταξύ τους και αναστάτωναν ολόκληρη την περιοχή Ναυπλίας, εμπόδισαν τον Αρχιστράτηγο και τους Έλληνες οπλαρχηγούς να αναλάβουν άμεση δράση εναντίον των Τούρκων, γιατί κλήθηκαν από την Αντικυβερνητική Επιτροπή, που ήταν κλεισμένη στο Μπούρτζι να έλθουν στο Ναύπλιο, για να επιβάλλουν την τάξη (37).

Ο Θεόδωρακης Γρόβας, εξουσιαστής τού Παλαμηδίου φαινομενικά συνεργαζόταν με την Αντικυβερνητική Επιτροπή, αλλά στην πραγματικότητα την κρατούσε δέσμια επιβάλλοντάς της τις θέλησεις τους. Εκτός από αυτό, ο Γρόβας καταπίεζε βάνουσα τους κατοίκους του Ναυπλίου και των περιχώρων του, αφαιρώντας τους με τη βία τρόφιμα και λοιπά αγαθά. Περί τα τέλη Αυγούστου 1827 ο Αρχιστράτηγος με τους Επιτελείς του και 1200 περίπου εκλεκτούς άντρες, αποβιβάζονται στο Ναύπλιο και επιλαμβάνονται του ειρηνικού διακανονισμού των διαφορών, που υπήρχαν ανάμεσα στις αντιμαχόμενες φατρίες (38).

πουλου προς Αλεξάνη Βλαχόπουλο.

36.-ΚΩΝ/ΝΟΥ ΜΕΤΑΣΑ" Ιστορικά Απομνημονεύματα εκ τής 'Ελληνικής Επανάστασης", Επιμέλεια Εμμανουήλ Πρωτοφάλη, σελ. 148.

37.-Για τη συγκρότηση τού Επιτελείου τού Τσώρτς στην Λβγίνα μετά την καταστροφή του Φαλήρου, βλέπε ΚΩΝ/ΝΟΥ ΜΕΤΑΣΑ, δ.π., σελ. 148: "Κατά πρότον μου έπρότεινε νά διαμείνω πλησίον του, ως Γενικός Υπασιστής και Πρόεδρος τού Επιτελείου του, μέλη τού όποιου ήταν ο Κώστας Μπότσαρης, ο Κώστας Βλαχόπουλος, ο Ρόδιος και ο Χρυσοσπάθης"

38.-ΚΩΝ/ΝΟΥ ΜΕΤΑΣΑ, δ.π., σελ. 150.

Ο Γρίβας αρχικά δείχνει διάθεση συνδιαλλαγής και αποδέχεται τις υποδείξεις του Αρχιστράτηγου. Ενώ όμως ο Γρίβας συνδιαλεγόταν με τον Αρχιστράτηγο, άντρες του μεταβαίνουν στο Κρανίδι και προβαίνουν σε πρωτοφανείς βιαιότητες σε βάρος αθώων και ανυπεράσπιστων πληθυσμών.⁽³⁹⁾ Ο Αρχιστράτηγος, όπως αναφέρει στα Απομνημονεσμάτά του ο Κων/νος Μεταξάς, διατάζει τους στρατηγούς Κώστα Μπότσαρη και Κων/νο Βλαχόπουλο να μεταβούν με τα σώματά τους στο Κρανίδι και με τη δύναμη των όπλων να επιβάλλουν την τάξη. Πράγματι ο Μπότσαρης και ο Βλαχόπουλος μεταβαίνουν στο Κρανίδι, όπου έπειτα από συμπλοκή νικούν και καταδιώκουν τους ανθρώπους του Γρίβα, απελευθερώνουν ανθρώπους και αποδίδουν τα διαρπαγέντα ζώα και υπόλοιπα αγαθά στους κατόχους τους (40)

Απογοητευμένος ο Αρχιστράτηγος, αφού διευθέτησε φαινομενικά τα πράγματα, αποχώρησε από το Ναύπλιο και επέστρεψε στις Κεχρίδες. Εκεί, αφού παρέμεινε για μικρό χρονικό διάστημα και αναδιοργάνωσε το στρατεύμα, άρχισε τη γνωστή εκστρατεία κατά μήκος των παραλίων της Βόρειας Πελοποννήσου (41). Ο Κων/νος Βλαχόπουλος μετέχει με τους άντρες του στην εκστρατεία αυτή του Τσώρτς και τον Νοέμβριο του 1827 φθάνει στην περιοχή Γαστοδίνης, απ' όπου, όπως θα δούμε, καλείται από τον Αρχιστράτηγο να τον ακολουθήσει στην εκστρατεία της Δυτικής Ελλάδας.

39.-ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΜΕΤΑΞΑ "Ιστορικά Απομνημονεσμάτα". δ.π., σελ. 150-151.

40.-Για τη μετάβαση του Κώστα Μπότσαρη και του Κων/νου Βλαχόπουλου στο Κρανίδι, με εντολή του Τσώρτς και τη συμπλοκή που ακολούθησε με τους ανθρώπους του Γρίβα, βλέπε ΚΩΝ/ΝΟΥ ΜΕΤΑΞΑ, δ.π., σελ. 151.

41.-Ο Τσώρτς προχωρούσε με περλοκεψη, διασχίζοντας τη Βόρεια Πελοπόννησο και κατά τα μέσα Σεπτεμβρίου 1827 είχε μεταφέρει το στρατόπεδό του από τον Ισθμό στο Διακοφτό. Ο δρόμος για την εκστρατεία της Δυτικής Ελλάδας είναι πια ανοιχτός. Βλέπε : ΣΤΕΦΑΝΟΥ Ι. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ "Η Επανάσταση στη Δυτική Ήπειρο", Θεσ/νίκη 1962, σελ. 78.

ΣΤΗΝ ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗΣ ΤΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ (Νοέμβριος 1827-Μάιος 1829).

Το έτος 1827 υπήρξε έτος αποφασιστικών εξελξεων για την Ελληνική Επανάσταση και τους αγωνιζόμενους Έλληνες. Αρχικά οι στρατιωτικές επιτυχίες του Γεωργίου Καραϊσκάκη και η ανάκτηση του μεγαλύτερου μέρους της Στερεάς Ελλάδας από τα νικηφόρα στρατεύματά του, είχαν ανακτερώσει το ηθικό των μαχομένων Ελλήνων (1). Οι στρατιωτικές επιχειρήσεις, ύστερα από τις θριαμβευτικές επιτυχίες του Καραϊσκάκη στο εσωτερικό της Ρούμελης, είχαν μεταφερθεί στην Αττική με στόχο τη λύση της πολιορκίας της Ακρόπολης (2). Ο Γεώργιος Καραϊσκάκης είχε αρχίσει να θέτει σε εφαρμογή το μεγαλόπνοο στρατηγικό του σχέδιο, σύμφωνα με το οποίο θα μετέβαλε τον πολιορκητή της Ακρόπολης Μεχμέτ Ρεσίτ Κιουταχί σε πολιορκούμενο, με την αποκοπή όλων των από ξηράς και θάλασσας επικοινωνιών του (3). Στις αρχές της Άνοιξης του 1827 η προσοχή των Ελλήνων είχε στραφεί στα πολεμικά γεγονότα της Αττικής. Οι αξιότεροι Έλληνες πολεμικοί αρχηγοί είχαν αφήσει κατά μέρος τις μεταξύ τους διαφορές και έτρεχαν με πρόθυμα να υπηρετήσουν κάτω από τις διαταγές του Γεωργίου Καραϊσκάκη, γιατί πίστευαν ότι ήταν ο μόνος ικανός να ενώσει τους Έλληνες πολεμιστές στη δύσκολη εκείνη φάση του αγώνα και να τους οδηγήσει στη νίκη (4). Με τις προκείμενες αυτές, η λύση της πολιορκίας της Ακρόπολης και η συντριβή των δυνάμεων του Κιουταχί ήταν ζητημααχρόβου, αν αφήνονταν ο Καραϊσκάκης να εφαρμόσει το σχέδιό του. Δυστυχώς όμως η παρέμβαση της Κυβέρνησης του Ναυπλίου, που

- 1.-α) ΧΡΗΣΤΟΥ ΒΥΖΑΝΤΙΟΥ: "ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗΝ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΙΝ ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΩΝ ΚΑΙ ΜΑΧΩΝ ΠΟΥ ΣΥΜΜΕΤΕΤΕΣΧΕΝ Ο ΤΑΚΤΙΚΟΣ ΣΤΡΑΤΟΣ", έκδ. Γ. ΤΣΟΥΚΑΛΑ, ΑΘΗΝΑΙ 1956, σελ. 178-179, και β) ΔΑΜΠΡΟΥ ΚΟΥΤΣΟΝΙΚΑ: "ΓΕΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ", έκδ. Γ. ΤΣΟΥΚΑΛΑ, Αθήναι 1956, σελ. 261 "...ώστε άρχομένου του Φεβρουαρίου από τόν Αμβρακικό κόλπον μέχρι Αθηνών, εκτός του φρουρίου της Βουλτσής, Μεσολογγίου και Ναυπάκτου, άλλου Οθωμανική σημαία δεν ύπηρχε...".
- 2.-α) Δ. ΑΙΝΙΑΝΟΣ: "Η ΒΙΟΓΡΑΦΙΑ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΗΓΟΥ ΚΑΡΑΪΣΚΑΚΗ", έκδ. Γ. ΤΣΟΥΚΑΛΑ, Αθήναι 1956, σελ. 109 και β) ΔΑΜΠΡΟΥ ΚΟΥΤΣΟΝΙΚΑ, : "ΓΕΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ", δ. π., σελ. 262-267.
- 3.-α) ΧΡΗΣΤΟΥ ΒΥΖΑΝΤΙΟΥ, δ. π., σελ. 117 και β) ΔΑΜΠΡΟΥ ΚΟΥΤΣΟΝΙΚΑ, δ. π., σελ. 268 "... Ο Καραϊσκάκης έπρότεινε νά καταληφθώσι τά στενά τών θερμωπυλών και δ' Ωροκόβ και έκκοπετ ή μετά του στρατοπέδου του Κιουταχί επικοινωνία της Θεσσαλίας και Εύβοιας, όθεν χετέλνοντο αί τροφαί και άλλα άναγκαία".
- 4.-α) Δ. ΑΙΝΙΑΝΟΣ, δ. π., σελ. 89 "... Όλοι οί ξε/κοί του στρατεύματος του Καραϊσκάκη άντέτεινον έπιμόνως λέγοντας, ότι δεν θέλουσ γνωρίσει άλλον άρχηγόν, παρά τόν Καραϊσκάκην..." και β) ΧΡΗΣΤΟΥ ΒΥΖΑΝΤΙΟΥ, δ. π., σελ. 196 "... άνήρ ως εκ τών κατορθωμάτων αυτού συναθροίζει υπ' αυτόν πλέον τών δεκά

από μικροπολιτικό υπολογισμό ή από κακή εκτίμηση της κατάστασης, ανέθεσε σε ξένους την αρχηγία των κατά ξηρά και κατά θάλασσα ελληνικών δυνάμεων, ανέτρεψε τα υπέρ των Ελλήνων δεδομένα (5). Άμεσο αποτέλεσμα ήταν ο θάνατος του Καραϊσκάκη και η καταστροφή του Φαλήρου που ακολούθησε. Έτσι, προς το τέλος της Άνοιξης και τις αρχές του καλοκαιριού του 1827 η κατάσταση είχε γίνει απελπιστική για τους Έλληνες. Η Ροθμελη υποτάχτηκε στον Κιουταχί και η Πελοπόννησος δοκιμάζονταν σκληρά από την καταστρεπτική μανία του Ιμπραήμ (6). Το πιο άσχημο απ' όλα ήταν το μίσος του προσκυνηματος, που έπαιρνε μορφή εκιδημική με τους κάθε είδους Νενέκους (7). Ευτυχώς για τους Έλληνες που στην κρίσιμη εκείνη

χιλιάδων στρατού, κατ' υποβάλλει υπ' αὐτὸν ὅλους τοὺς στρατηγούς τῆς Ἑλλάδος, μὴ ἔξαιρουμένου οὐδ' αὐτῶν τῶν δικαίως ὑπερηφάνων Σουλιωτῶν...

5.-ΜΑΚΡΥΓΙΑΝΝΗ. : "ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ", ἔκδ. Μέλισσα, Ἰθάκη 1957, σελ. 264.

6.-α) ΔΑΜΠΙΡΟΥ ΚΟΥΤΣΟΝΙΚΑ, ὁ.π., σελ. 280 και β) ΜΑΚΡΥΓΙΑΝΝΗ: "ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ", ὁ.π., σελ. 270 και ἔπειτα και γ) ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ Γ. ΦΩΚΑ: "Ἡ ΠΑΥΜΑΧΙΑ ΤΟΥ ΠΑΥΑΡΙΝΟΥ", ἔκδ. Ναυτικῆς Ἐπιθεωρήσεως, Ὀκτώβριος 1827, σελ. 1 "... Ἐν ἔτος μετὰ τὴν πρῶσιν τοῦ Μεσολογγίου ἐπίπτε καὶ ἡ Ἀκρόπολις τῶν Ἀθηνῶν. Ὀλοκλήρος ἡ Ἡπειρωτικὴ Ἑλλάς εὗρεσκετο εἰς χεῖρας τοῦ κατακτητοῦ, ἡ δὲ Πελοπόννησος ἔστεινεζεν ὑπὸ τὴν μάχαίρα τοῦ Ἰμπραήμ..."

7.-Το καλοκαίρι του 1827 η Ελληνική Ἐπανάσταση διερχόταν την πιο επικίνδυνη φάση της. Ο Κιουταχίς, μετὰ το θάνατο του Καραϊσκάκη, εἶχε υποτάξει τὴ Ροθμελη και ο Ιμπραήμ εἶχε εξαπολύσει τὴ φοβερὴ ἐκστρατεία υποταγῆς των ελληνικῶν πληθυσμῶν της Πελοποννήσου, μοιράζοντας προσκυνοχάρτια. Ο μέχρι τότε γενναῖος οπλαρχηγὸς Δημήτριος Νενέκος, ἀπὸ τὴ Ζευμπάτα της Ἀχαΐας, για να ἀπελευθερώσει πολλοὺς συγγενεῖς και συγχωριανοὺς του, που κρατοῦνταν αἰχμάλωτοὺ ἀπὸ τὸν Ιμπραήμ, ἤρθε σε συνδιαλλαγὴ μαζί του και παρῶτρυνε τοὺς ελληνικοὺς πληθυσμοὺς σε υποταγὴ. Ο θεόδωρος Κολοκοτρώνης ἀντέδρασε ἔντονα στην κίνηση Νενέκου και με το σύνθημα "τσεκοῦρι καὶ φωτιά" στους προσκυνημένους, ἔσωσε τὴν Ἐπανάσταση. Βλέπε ἸΔΙΟΝΥΣΙΟΥ Α. ΚΟΚΚΙΝΟΥ: "Ἡ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΙΣ", ὁ.π., τόμος 11ος, σελ. 167-174 και σελ. 175 "... Ὁ Νενέκος ἔπεισε καὶ ἄλλους οπλαρχηγούς νὰ προσέλθουν εἰς τὸν Ἰμπραήμ και νὰ προσκυνηθῶν καὶ ἐφρόντισε νὰ ἐπεκταθῶν τὰ προσκυνοχάρτια εἰς τὰ χωριά τῶν γειτονικῶν ἐπαρχιῶν... Ὁ Νενέκος ἔμεινε μὲ τριάντα ἄνδρας κλησίου τοῦ Ἰμπραήμ, ὡς ἐμπιστὸς του... Ἐλεγαν ὅτι ὁ Πασῆς ἐσκόπευε νὰ δώσῃ εἰς τὸν Νενέκου τὸν τίτλον τοῦ Μπέη...". Ἀπὸ τὴν κίνηση αὐτὴ τοῦ Νενέκου οἱ ἀποδιχόμενοι τὰ προσκυνοχάρτια τοῦ Ἰμπραήμ ἀγωνιστὲς ἀποκαλοῦνταν "Νενέκοι".

φάση του Αγώνα, την Αγγλία κυβερνούσε ο Γεώργιος Κάννιγκ (8). Ο Κάννιγκ από φιλελληνικά αισθήματα, από τη θέση της κοινής γνώμης της χώρας και του και για να προλάβει τη βέβαιη και μονομερή επέμβαση της Ρωσίας στα Ελληνικά πράγματα, που μετά την υπογραφή του πρωτοκόλλου της Πετρούπολης της 4ης Απριλίου του 1826 ήταν πλέον ζήτημα χρόνου, αποφάσισε να αφήσει τη φιλότουρκη πολιτική των προκατόχων του και να αντιμετωπίσει το Ελληνικό πρόβλημα από διαφορετική σκοπιά (9). Με την ένθερμη συμπαράσταση της ομόδοξης Ρωσίας και τη συγκατάθεση της Γαλλίας, οι διεργασίες, που είχαν αρχίσει την άνοιξη του 1827 στις κυβερνήσεις των Μεγάλων δυνάμεων, οδήγησαν στα γνωστά γεγονότα της Ναυμαχίας του Ναυαρίνου. Η Ναυμαχία του Ναυαρίνου υπήρξε ο από μηχανής θεός για τη λήξη του μακροχρόνιου Ελληνικού δράματος (10). Η επέμβαση των τριών Ναυάρχων στο Ναυαρίνο είχε παγκόσμιες επιπτώσεις και άλλαξε την πορεία της Ευρωπαϊκής ιστορίας. Από Ελληνικής πλευράς η εβδόμη της καταστροφής του τουρκοαιγυπτιακού στόλου στα νερά του Ναυαρίνου προκάλεσε ασυγκράτητο ενθουσιασμό και αναπτέρωσε το ηθικό των αγωνιζόμενων Ελλήνων. Οι πολεμιστές ανέθαρρυσαν, οι προσκυνημένοι ανέζησαν και όσοι μπο-

.....

8.-α) Ι. Κ. ΚΟΡΔΑΤΟΥ: "ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ", τόμος πρώτος, έκδ. εκδόκος ΓΕΩΡΓΙΟΥ Ι. ΒΑΣΙΛΕΪΟΥ, ΑΘΗΝΑΙ 1925, σελ. 362-364. Ο Κορδάτος υποστηρίζει ότι ο Κάννιγκ για το πολιτικό συμφέρον της Αγγλίας και τό όφελος της Ρωσικής διέσδυσης στα Ελληνικά πράγματα, άφησε την φιλότουρκη πολιτική των προκατόχων του και υποστήριξε την ανεξαρτησία της Ελλάδας και β) ΔΗΜΗΤΡΗ ΛΟΥΛΕ: "Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΡΩΣΙΑΣ ΣΤΗ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ", ΕΚΔΟΣΕΙΣ "ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΠΟΧΗ", Αθήνα 1981, σελ. 14-15 και 23 "... Στο μεταξύ, τον Απρίλη του 1827 ο Κάννιγκ αναλαμβάνει τη πρωθυπουργία της Αγγλίας και οι διαπραγματεύσεις του Λονδίνου παίρνουν εντομότερο ρυθμό...".

9.-α) ΠΕΡΙΚΛΗ ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΥ: "ΙΣΤΟΡΙΚΑΙ ΚΑΙ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΑΙ ΜΕΛΕΤΑΙ", Αθήνα 1929, σελ. 45-47 και β) ΙΩΑΝΝΟΥ ΧΡ. ΠΟΥΛΟΥ: "ΤΑ ΠΡΩΤΑ ΣΥΝΟΡΑ ΤΗΣ ΝΕΩΤΕΡΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ" ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΘΝΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ: ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ 1967, τόμος 18ος 1965-1956, σελ. 18-20 και γ) ΔΗΜΗΤΡΗ ΛΟΥΛΕ, ό.π., σελ. 15 και 23

10.-ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΜΕΤΑΞΑ: "ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ", έκδ. Γ. ΤΣΟΥΚΑΛΑ, Αθήνα 1956, σελ. 156 και β) ΣΠΥΡΙΔΩΝΟΣ ΤΡΙΚΟΥΠΗ: "ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ", ΕΚΔ. ΔΕΥΤΕΡΑ, Αθήνα 1968, τόμ. Δ', σελ. 207 "... Ανεκλάλητον χαράν έχαση όλη ή Έλλάς επί της καταστροφής του Τουρκοαιγυπτιακού στόλου, άνέπεμψε προς θεόν ευχαριστίας επ' έκκλησίας και απέβαλε τό άκοσίον έργον των ναυάρχων της συμμαχίας ως έργον της άοράτου χειρός...".

ροδσαν να φέρουν όπλα το έπραξαν με μεγάλη προθυμία (11). Η δημιουργία Ελληνικού κράτους ήταν πια δεδομένη για τους αγωνιστές, ο καθένας τους προσπαθεί να προσφέρει περισσότερα και όλοι επιθυμούν να περιληφθεί και η οδίαίτερη τους πατρίδα μέσα στα όνορα του νέου κράτους. Στα πλαίσια αυτά αποφασίζονται διάφορες εκστρατείες προς Ανατολική και Δυτική Ελλάδα, Θεσσαλία, Κρήτη και πολλά νησιά (12). Την εκστρατεία προς Δυτική Ελλάδα ανέλαβε ο Ριχάρδος Τσώρτς, παίρνοντας μαζί του επίλεκτους Έλληνες πολεμικούς αρχηγούς (13). Ανάμεσα στους επιλεγμένους αρχηγούς ήταν και ο στρατηγός Κων/νος Βλαχόπουλος με το αναδιοργανωμένο σώμα του, που το αποτελούσαν κυρίως Δυτικοελλαδίτες, Επτανήσιοι και Ηπειρώτες. Ο Κων/νος Βλαχόπουλος με τους άντρες του βρισκόταν στα όνορα Αχαΐας και Ηλείας και αγωνιζόταν εναντίον του μίσματος του Νενέκου και προσπαθούσε να επαναφέρει τους προσγυνημένους στο έθνος. Εκεί έλαβε το μήνυμα του Τσώρτς να σπεύσει προς την περιοχή Αράξου, για να συμμετάσχει στην εκστρατεία απελευθέρωσης της Δυτικής Ελλάδας (14).

.....

11. -α) ΝΙΚΟΛΑΟΥ Κ. ΚΑΣΟΜΟΥΛΗ: "ΕΝΘΥΜΗΜΑΤΑ ΚΗ", δ. π., τόμ. Β, σελ. 671
"...ό ήχος τών πυροβόλων έξηπλώθη διαδιδόμενος διά τών φαράγγων, τών όψηλών βουνών, άπέρασεν έκείθεν από τον Όλυμπον και έκείθεν από την Ηπειρο και όλην την Μεσσηγιον. Ο ύπόδουλος λαός άρχισε να έμφυχώνεται και να ψάλλουρίζει... νέων κηθξέων (κηρημάτων εκ μέρους) τών Θεσσαλών και (τών λαών της) Μακεδονίας και Ηπείρου, της Κρήτης, της Κύπρου και όλων τών νήσων..." και β) ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ Γ. ΛΩΚΑ: "Η ΝΑΥΜΑΧΙΑ ΤΟΥ ΝΑΥΑΡΙΪΟΥ", δ. π., σελ. 123.
12. -α) ΔΑΜΠΡΟΥ ΚΟΥΤΣΟΝΙΚΑ, δ. π., σελ. 290 και β) ΣΤΕΦΑΝΟΥ Ι. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ: "Η ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΣΤΗ ΔΥΤΙΚΗ ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ", Θεσ/νίκη 1962. Ο καθηγητής Παπαδόπουλος απέδειξε ότι η εκστρατεία στη Δυτική Στερεά Ελλάδα είχε αποφασιστεί άμέσως μετά την πτώση του Μεσολογγίου και την κάθοδο του Κιουταχή στην Αττική (σελ. 61 ανωτέρω εργασίας του) και επανασυζητήθηκε άμέσως μετά το θάνατο του Καραϊσκάκη και την καταστροφή του Φαλήρου (σελ. 63 εργασίας του -σχέδιο Κωλέττη).
13. -α) ΣΠΥΡΙΔΩΝΟΣ ΤΡΙΚΟΥΠΗ, δ. π., τόμος Δ, σελ. 218 και β) DOMNA N. DONIAS: "THE LAST PHASE OF THE WAR OF INDEPENDENCE IN WESTERN GREECE (Δεκέμβριος 1827-Φεβρουάριος 1828)", έκδ. Έταιρεία Μακεδονικών Σπουδών, Θεσ/νίκη 1966, σελ. 18-19.
14. -α) ΜΙΧΑΗΛ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ: "ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΠΑΛΙΓΕΝΕΣΙΑΣ", Αθήναι 1873, σελ. 794, β) ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ: "ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ ΔΙΑ ΝΑ ΧΡΗΣΙΜΕΥΣΩΣΙΝ ΒΙΣ ΤΗΝ ΝΕΑΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑΝ", έκδ. Π. ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΥ, Αθήναι 1976, τόμος 3ος, σελ. 456-457 και γ) Γενική Έφημερίς της Ελλάδας, φύλλο 86 της 21-12-1827.-

Ο Κων/νος Βλαχόπουλος με τον ανεψιό του, σύζυγο της κόρης τού αδελφού του Αλεξάνη Βλαχόπουλου, στρατηγός Νικόλαο Πετμεζά με τους άντρες τους, φθάνουν στην παραλία Αράξου την 15 Νοεμβρίου 1827. Την επομένη βρίσκονται στην προκαθορισμένη θέση και επιβιβάζονται από το Καραβοστάσι του ακρωτηρίου Πάπας στο ατμόκλιο "Καρτερλα", μαζί με τα άλλα σώματα, που είχε επαλέξει ο Τσάρτς και ύστερα από 36 ώρες ταξίδι, με θαλασσοταραχή, αποβιβάζονται, στις 17 Νοεμβρίου 1827, στις σκάλες του Δραγάμεστον (σημερινό Αστακό) της Ακαρνανίας (15). Στο μεταξύ είχαν ειδοποιήσει και το Δήμο-Τσέλιο και μερικούς άλλους απροσδόκητους ρουμελιώτες οπλαρχηγούς, που κατείχαν τα νησιά του Δελινίου και τους βοήθησαν στις αποβατικές τους επιχειρήσεις.

Ωστόσο, κατά την αποβίβαση των σωμάτων στο Δραγάμεστο (Αστακό) ήρθαν σε αψιμαχίες με τους Τούρκους και σκοτώθηκε ο οπλαρχηγός Γεώργιος Μπράσας, ανεψιός και υπαρχηγός του σώματος τού Κων/νου Βλαχόπουλου, ο γιός τού γνωστού μας στρατηγού Ιωάννη Μπράσα, που όπως είδαμε είχε σκοτωθεί στο Νεσολόγι το Δεκέμβριο του 1827 (16). Τα αποβατικά αγήματα του Τσάρτς ξεκαθάρισαν τη γύρω από τη Δραγάμεστο περιοχή και κατέλαβαν το μοναστήρι τού Προφήτη Ηλία και το Παλαιόκαστρο, που τα είχαν οχυρώσει οι Τούρκοι, εδραιώνοντας τη θέση τους στη νευραλγική αυτή περιοχή της Νοτιοδυτικής Ακαρνανίας (17). Στο Δραγάμεστο τα αποβιβασθέντα τμήματα παρέμειναν για μερικές μέρες, αναμένοντα την επιστροφή της "Καρτερλας" από την Πελοπόννησο με τον Κώστα Μπότσαρη και τις υπόλοιπες δυνάμεις τού εκστρατευτικού σώματος.

Ο Τσάρτς θέλοντας να εξασφαλίσει νέα προγεφυρώματα στην περιοχή διέταξε δύο νέες επιχειρήσεις: Στις αρχές Δεκεμβρίου του 1827 αποβατικές δυνάμεις του Τσάρτς από το Δραγάμεστο αποβιβάζονται και καταλαμβάνουν

.....

15. α) ΣΤΕΦΑΝΟΥ Ι. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ: "Η ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΣΤΗ ΔΥΤΙΚΗ ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ", Θεσ/νίκη 1962, σελ. 79 και β) ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΡΑΔΟΥ: "Ο ΑΣΤΙΓΕ ΚΑΙ ΤΟ ΕΡΓΟΝ ΤΟΥ ΚΩΝ ΕΛΛΑΔΙ", 4^η αυτική Έκδοση, έν. Αθήναις 1928, σελ. 63.

16. -ΓΕΝΙΚΑ ΑΡΧΕΙΑ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ (ΓΑΚ) - Οθωνικό Αρχείο Υπουργείου Στρατιωτικών, φάκελλος 274. Το νέο στοιχείο, στην περίπτωση αυτή είναι ότι κατά τις αποβιβαστικές επιχειρήσεις του εκστρατευτικού σώματος Τσάρτς στο Δραγάμεστο (σημερινό Αστακό) της Ακαρνανίας, έλαβε χώρα συμπλοκή με τους Τούρκους, κατά την οποία σκοτώθηκε ο οπλαρχηγός Γεώργιος Μπράσας. Βλέπε σχετικό αντίγραφο, της 15878 από 6 Νοεμβρίου 1827 αναφοράς του Θεοδοσίου Ι. Μπράσα προς το Υπουργείο Στρατιωτικών (την επί των Στρατιωτικών Β' Γραμματεία της Επικρατείας), στο Παράρτημα α.α.θ

17. -ΣΤΕΦΑΝΟΥ Ι. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ, δ.π., σελ. 81.

τη Σκάλα του Μύτικα, Βορειοδυτικά του Δραγάμεστου και απέναντι από τη νήσο Κάλαμο. Τα αποβιβασθέντα στο Μύτικα τμήματα προχωρούν και καταλαμβάνουν την Κανδήλα με την ενδοχώρα της και δημιουργούν ένα σημαντικό προγεφύρωμα στην ξηρά προς το εσωτερικό του Ξηρόμερου (18). Ταυτόχρονα ο Τσώρτς ενισχύει τις δυνάμεις του στρατηγού Γιάννη Ράγκου και τον διατάζει να προχωρήσει προς το Κεντρικό Ξηρόμερο και να καταλάβει τη Χρυσοβίτσα. Ο Ράγκος και οι συνεργαζόμενοι με αυτόν οπλαρχηγοί καταλαμβάνουν τη Χρυσοβίτσα, την οχυρώνουν και δημιουργούν μια αξιόλογη χερσαία βάση ανεφοδιασμού και προώθησης πολεμοφοδίων και τροφίμων, ως προέκταση της θαλάσσιας βάσης του Δραγάμεστου, προς το Κεντρικό Ξηρόμερο (19). Η προωθημένη χερσαία βάση του Τσώρτς της Χρυσοβίτσας θα χρησιμοποιηθεί λίγο αργότερα ως ορμητήριο για την απελευθέρωση του Ξηρόμερου. Ο μέχρι τότε προσκυνημένος οπλαρχηγός Γεώργιος Τσόγκας διαλύει τα "καπάνια" με τους Τούρκους και με τους Ξηρομερίτες οπλοφόρους του χτυπάει αιφνιδιαστικά τους Τούρκους της Ζαβέρδας και τους απωθεί προς τη Βόνιτσα. Οι επιτυχίες αυτές έκαναν τον Τσώρτς να σχεδιάζει κατάληψη του Αιτωλικού και Μεσολογγίου. Για το σκοπό αυτό έρχεται σε επαφή με το Δημήτριο Μακρή και τους άλλους οπλαρχηγούς της Αιτωλίας και σε συνεργασία με το στολίσμα του "Άστιγξ" μεταφέρει τις επιχειρήσεις του στην περιοχή της λιμνοθάλασσας του Μεσολογγίου και πέραν του Αχελώου (20). Γρήγορα όμως διαπίστωσε ότι οι δυνάμεις του δεν ήταν επαρκείς για μακροχρόνιες πολιορκίες και επέστρεψε στη βάση του στο Δραγάμεστο, αναβάλλοντας το σχέδιό του για την απελευθέρωση του Αιτωλικού και Μεσολογγίου σε ευθετότερο χρόνο.

Οι Τούρκοι του Κεντρικού Ξηρόμερου απειλούμενοι από δύο κατευθύνσεις και έχοντας χάσει τις δύο θαλάσσιες βάσεις τους, του Δραγάμεστου με το χερσαίο προγεφύρωμα της Χρυσοβίτσας και του Μύτικα με τον προχωρημένο θύλακα της Κανδήλας, περιήλθαν σε τρόμο και εγκατέλειψαν την περιοχή του χωρίς να δώσουν μάχη. Τα σώματα των Κων/νου Βλαχόπουλου, Κώστα Μπότσαρη, Δήμου Τσέλιου, Λιονουσίου Ευμορφοπούλου, Γιάννη Ράγκου και Θεόδωρου Μαγγαλινα, εξορμήσαντα από τη βάση της Χρυσοβίτσας προχωρούν ανάθεκτα και κατα-

18.-ΣΤΕΦΑΝΟΥ Ι. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ, δ.π., σελ. 84.

19.-α) ΑΔΕΛΦΑΝΔΡΟΥ Τ. ΣΑΛΒΑ: "ΜΕΛΕΤΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΞΗΡΟΜΕΡΟΥ", Αθήνα 1983, σελ. 76, β) ΧΑΡ. Δ. ΧΑΡΑΔΑΜΠΟΠΟΥΛΟΥ: "Η αυτοβιογραφία του Συν/ρχη Κων/νου Π. Δημητριάδη", 22ος τόμος του Δελφίου της Ιστορικής και Εθνολογικής Εταιρείας της Ελλάδος, σελ. 505, 507 και γ) ΣΤΕΦΑΝΟΥ Ι. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ, δ.π., σελ. 81.

20.-α) ΚΩΝ/ΝΟΥ ΡΑΔΟΥ: "Ο ΑΣΤΙΓΞ ΚΑΙ ΤΟ ΕΡΓΟΝ ΤΟΥ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ", δ.π., σελ. 65-66 και β) ΣΤΕΦΑΝΟΥ Ι. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ, δ.π., σελ. 88.

λαμβάνουν τα χωριά του Κεντρικού Ξηρομέρου Βλυζανά, Μαχαιρά, Πρόδρομο, Νταγιάντα (Αγράμπελο), Σκουρτοδ, Μπαμπίνη, Δερό και Ζάβιτσα (Αρχοντοχώρι) και εκδιώκουν τους Τούρκους μέχρι το Μαχαλά και το Διγοβίτσι (21). Στις 27 Ιανουαρίου του 1828 ένα επίλεκτο σώμα από 1000 άντρες με τους επικεφαλής Κων/νο Βλαχόπουλο, Δήμο-Τσέλιο, Διονύσιο Ευμορφόπουλο, Βελισσάριο Καλογήρου και Κώστα Μπότσαρη προχωρεί προς την κατεβύνηση του Καρβασαρά (Αμφιλοχία) και έρχεται σε ακροβολισμό με τους Τούρκους, που είχαν οχυρωθεί μέσα στα σπύτια των χωριών Μαχαλά και Παπαδάτου (22). Την 1η Φεβρουαρίου 1828 τα ελληνικά σώματα ενεργούν επιθέσεις από διάφορες κατευθύνσεις και κάμπτουν την αντίσταση των Τούρκων, τους εκδιώκουν από το Μαχαλά και το Παπαδάτου και τους απωθούν προς τον Καρβασαρά (23). Η προσπάθεια των ελληνικών σωμάτων να καταλάβουν το τουρκικό οχυρό του Διγοβιτσίου αποτυγχάνει, γιατί δεν έφτασε την καθορισμένη ώρα η ενισχυτική δύναμη τού Ράγκου από το στρατόπεδο της Χρυσοβίτσας, όπως είχε συμφωνηθεί και οι υπερασπιστές του οχυρού Τούρκοι να αιφνιδιαστούν και να τεθούν ανάμεσα σε δύο πυρά.

Ωστόσο οι επιτυχίες των Ελλήνων ήταν σημαντικές, με μικρές μόνο αθλιότητες στο Μαχαλά και στο Παπαδάτου είχαν κατορθώσει να κυριαρχήσουν απόλυτα σε ολόκληρο το Ξηρόμερο (24). Στα χέρια των Τούρκων παρέμειναν ακόμη οι περιοχές της Βόνιτσας και του Λουτρακίου Κατούνας. Τα ελληνικά σώματα για να εδραιώσουν τη θέση τους στις απελευθερωμένες περιοχές και να έχουν ένα προπύργιο άμυνας σε περίπτωση ανάγκης στο Κεντρικό Ξηρόμερο, δημιουργούν αξιόλογα οχυρώματα στον Λετό και στην Πόρτα (Μοναστήρι Αγίου Γεωργίου Μπαμπίνης) (25). Το Μοναστήρι του Αγίου Γεωργίου είναι ένα φυσικό οχυρό, που δεσπόζει μιας εκτεταμένης ορεινής και όσβατης περιοχής, βρίσκεται ανάμεσα στα χωριά Μαχαλά, Μπαμπίνη και Λετό και είναι απρόσβλητο για τους επιδρομείς. Γύρω από το Μοναστήρι υπήρχε (και διατηρείται ακόμη, κατά το μεγαλύτερο του μέρος) ένα εκτεταμένο περιτοχίσιμα, μέσα στο οποίο μπορούσαν να οχυρωθούν και να στρατοπεδεύσουν 1000 άντρες περίπου. Η ονομασία του Πόρτα ή Πόρτες προήλθε από τις δύο πόρτες (μια με

.....

21.-α) ΣΤΕΦΑΝΟΥ Ι. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ, δ.π., σελ. 88 και β) Γενική Εφημερίς της Ελλάδος, έτος Γ', φύλλο 17 της 10-3-1828.

22.-α) ΕΥΜΟΡΦΟΠΟΥΛΟΥ ΔΙΟΝ. "ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ", έκδ. Γακ.-Επιμέλεια Β.Μ. Πρωτοφάλη, Αθήναι 1957, σελ. 20 και β) DOMNA N. DONTAS, δ.π., σελ. 56.

23.- ΣΤΕΦΑΝΟΥ Ι. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ, δ.π., σελ. 88.

24.-α) Αρχείο Κώστα Μπότσαρη, σελ. 20 και β) DOMNA N. DONTAS, δ.π., σελ. 57.

25.-α) Αρχείο Καποδιστριακού φάκ. 227, αριθ. 12 της 18-2-1828 και β) ΣΤΕΦΑΝΟΥ Ι. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ, δ.π., βελ. 90.

γάλη κεντρική μπροστά και μια μικρή πίσω), που υπήρχαν στην εμπρόσθια και οπίσθια πλευρά του περιτοιχίσματος. Μέσα σε αυτό το περτοείχισμα, που διαμορφώθηκε και οχυρώθηκε κατάλληλα, είχαν στρατοπεδεύσει με τα σώματά τους οι στρατηγοί Κων/νος Βλαχόπουλος, Διονύσιος Ευμορφόπουλος, Κώστας Καλογήρου, Κώστας Μπότσαρης και άλλοι. Η δημιουργία του μεγάλου και μόνιμου στρατόπεδου της Πόρτας έδωσε θάρρος στο ντόπιο στοιχείο και οι Δυτικοελλαδίτες οπλαρχηγοί ο ένας μετά τον άλλον, διαλύουν τα "καπάνια" με τον Τούρκο και προσχωρούν αθρόα στις τάξεις των επαναστατών (26). Το σώμα του Κων/νου Βλαχόπουλου πλαισιώνουν Λετηνοί, Μπαμπινιώτες, Μαχαλιώτες, Παπαδατιώτες, Κωνσταντινιώτες-Κατουνιώτες, Τρυφιάτες, Μερσοβίτες και λοιποί Ξηρομερίτες (27). Η δύναμη του εκστρατευτικού σώματος είχε αυξηθεί σημαντικά από τις προσχωρήσεις των Δυτικοελλαδικών πολεμιστών, σε σημείο τέτοιο ώστε ο Τούρτος επιχειρήσει και εξεδίωξε τους Τούρκους και από το φυσικό οχυρό τους, το Βιγοριτσίου. Στα μέσα Φεβ/ρίου 1828 τα ελληνικά σώματα φάνηκαν σε μικρή απόσταση από το Στάνου και απειλούν έμμεσα τους Τούρκους του Καρβασαρά (Αμφιλαχία). Η οδός Καρβασαρά-Αγρινίου ελέγχεται από τους Επαναστάτες, που έχουν εγκαταστήσει φρουρές στους συνοικισμούς Ριβιο και Κουβαρά, οι Τούρκοι απωθούνται μέχρι το συνοικισμό Σφήνα, τελευταίο προγεφύρωμα της τουρκικής φρουράς του Αγρινίου. Ταυτόχρονα στρατιωτικά τμήματα από το στρατόπεδο της Χρυσοβίτσας με το Ράγκο και τους συνεργαζόμενους με αυτόν οπλαρχηγούς απελευθερώνουν τις μέχρι τον Αχελώο περιοχές και σε συνεργασία με τους οπλαρχηγούς της Αιτωλίας διέρχονται τον Αχελώο και αποκόπτουν τις επικοινωνίες των Τούρκων μεταξύ Αγρινίου-Αιτωλικού και Αιτωλικού-Μεσολογγίου (28). Οι επιθετικές ενέργειες των ελληνικών σωμάτων και οι επιτυχείς νυχτερινοί αιφνιδιασμοί τους, αναγκάζουν τους Τούρκους να αποσύρουν τις φρουρές τους κατά μήκος της οδού Μεσολογγίου-Αιτωλικού-Αγρινίου-Καρβασαρά. Το Μάρτιο του 1828 ο Κυβερνήτης Ιωάννης Καποδίστριας γράφει στον Τούρτο να μεταφέρει τις επιχειρήσεις του εκστρατευτικού σώματος προς το Αιτωλικό και το Μεσολόγγι (29). Πράγματα:

.....

26.-ΣΤΕΦΑΝΟΥ Ι. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ, δ.π., σελ. 83.

27.-ΓΕΝΙΚΑ ΑΡΧΕΙΑ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ (ΓΑΚ), Γενικό Φροντιστήριο, φάκ. 44 (σύνθεση χιλιαρχίας Κων/νου Βλαχόπουλου).

28.-α) ΛΑΒΕΑΝΔΡΟΥ Τ. ΣΑΒΒΑ: "ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ ΤΟΥ ΞΗΡΟΜΕΡΟΥ": δ.π., σελ. 76-78 και β) ΧΑΡ. Δ. ΧΑΡΑΔΑΜΠΟΠΟΥΛΟΥ: "Η αυτοβιογραφία του Συν/ρχη Κων/νου Π. Δημητριάδη, δ.π., 22ος τόμος, Δ.Ι.Ε.Ε. Ελλάδος, σελ. 505-507.

29.-"ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ", Ι. Α. ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑ, ΚΥΒΕΡΝΗΤΟΥ ΤΗΣ ΒΑΛΛΑΔΟΣ", Αθήνησιν 1841, τόμος 1ος, σελ. 330. Σχετική η επιστολή από 2 Μαρτίου 1828 του Κυβερνήτη προς τον Αρχιστράτηγο Τούρτο.

τον επόμενο μήνα (Απρίλιο) ο Τσάρτς, σε συνεργασία με το στολίσκο του "Άστιγξ" αρχίζει την πολιορκία του Αιτωλικού από την ξηρά και από τη θάλασσα και καταλαμβάνει τα νησάκια Ντολμά και Πόρο. Από την απειθαρχία όμως μερικών ατάκτων σωμάτων, γίνεται αίτσα να τραυματιστεί θανάσιμα ο Άστιγξ και να αποσυρθεί από τις θαλάσσιες επιχειρήσεις (30). Αυτό είχε σαν αποτέλεσμα να χαλαρωθεί η πολιορκία του Αιτωλικού και οι επιχειρήσεις να αποτελεματωθούν. Στις επιχειρήσεις του Αιτωλικού τα σώματα του Κων/νου Βλαχόπουλου και του Διονυσίου Ξυμορφόπουλου, υπήρξαν τα πιο συγκροτημένα και έδειξαν απaráμιλλη ανδρεία και άφραστο ηρωισμό στις διάφορες φάσεις της πολιορκίας του Αιτωλικού (31). Η αδράνεια όμως των περισσότερων σωμάτων, μετά το θάνατο του "Άστιγξ" και οι τάσεις απειθαρχίας, που εκδηλώθηκαν στο ελληνικό στρατόπεδο, ανάγκασαν τον Τσάρτς να περιορίσει τις επιχειρήσεις του. Η κατάσταση χειροτέρευσε κατά τον μήνα Μάιο, όταν ήρθε διαταγή του Κυβερνήτη για τη δημιουργία των χιλιαρχιών. Με το νέο διοργανισμό του Στρατού, που είχε θεσπίσει ο Κυβερνήτης, οι στρατηγοί ονομάζονται χιλιαρχοί και οι αντεστράτηγοί και υποστράτηγοί υποχιλιαρχοί ή εκατόνταρχοί (32). Ο Κων/νος Βλαχόπουλος, που έφερε το βαθμό του στρατηγού, ονομάστηκε χιλιαρχός και ήταν ένας από τους λίγους στρατιωτικούς, που δέχτηκε τον υποβιβασμό του, χωρίς δυσαρέσκεια (33). Ανέλαβε τη διοίκηση μιας χιλιαρχίας, με την οποία, όπως θα δούμε, θα λάβει μέρος στις επιχειρήσεις του Αμβρακικού και στην απελευθέρωση της Βόνιτσας, του Δουτρακίου και της Αμφιλοχίας. Η χιλιαρχία του Κων/νου Βλαχόπουλου, κατά τον Κασομούλη, ήταν η δευτέρα σε δύναμη χιλιαρχία του εκστρατευτικού σώματος Τσάρτς, μετά από την χιλιαρχία του Γαρδικιώτη Γρέβα, αριθμούσε 360 άντρες, από τους οποίους 346 ήταν μάχιμοι και 14 σε βοηθητικές υπηρεσίες (34).

30.-α) ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΡΑΔΟΥ: "Ο ΑΣΤΙΓΞ ΚΑΙ ΤΟ ΕΡΓΟΝ ΤΟΥ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ", δ.π., σελ. 68-75 και β) ΔΟΜΝΑ Ν. ΔΟΝΤΑΣ, δ.π., σελ. 68-73.

31.-Για τη δράση του Κων/νου Βλαχόπουλου στις επιχειρήσεις του Αιτωλικού, βλέπε α) ΓΑΚ-Όθωνικό Αρχείο Υπουργείου Εσωτερικών, φάκ. 147 Πλ-νακας έκδουλεθσεων Υπομοιράρχου Α. Πλέσσου, Παράρτημα α.α.7., β) ΞΥΜΟΡΦΟΠΟΥΛΟΥ ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ "ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ", έκδ. Γ. ΤΣΟΥΚΑΛΑ, δ.π., σελ. 21 και γ) ΔΟΜΝΑ Ν. ΔΟΝΤΑΣ, δ.π., σελ. 67, 75, 78, 82 και 83.

32.-α) Διάταγμα 180/1828 "Περὶ ὀργανισμοῦ τῶν χιλιαρχιῶν" και β) ΔΟΜΝΑ Ν. ΔΟΝΤΑΣ, δ.π., σελ. 82, παρ. 3.

33.-ΜΙΚΟΛΑΟΥ Κ. ΚΑΣΟΜΟΥΛΗ, δ.π., τόμος Γ', σελ. 61.

34.-ΓΑΚ-Γενικόν Φροντιστήριο, φάκ. 44 (συγκρότηση χιλιαρχίας Κων/νου Βλαχόπουλου).

Ο Τσώρτς ύστερα από την αποτελεστικότητα των επιχειρήσεων στο Αιτωλικό και τις τάσεις απειθαρχίας, που εκδηλώθηκαν στο στρατόπεδο του από την εφαρμογή του νέου διοργανισμού του στρατού, έκρινε σκόπιμο να μεταφέρει τις επιχειρήσεις στον Αμβρακικό και να επιδιώξει την απελευθέρωση της Βόνιτσας, του Λουτρακίου, επινεβου της Κατούνας στον Αμβρακικό, και του Καρβασαρά (Αμφιλοχία). Για το σκοπό αυτό τον Ιούνιο του 1828 μετέφερε το στρατόπεδο του στην Κανδήλα Σηρομέρου, σε μικρή απόσταση από τη θαλάσσια βάση του Μύτικα. Στα τέλη Ιουνίου 1828 ο Κυβερνήτης Ιωάννης Καποδίστριας αποβιβάζεται στο Μύτικα και δια ξηράς μεταβαίνει στην Κανδήλα και επεξεύρει το στρατόπεδο του Τσώρτς (35). Ο Καποδίστριας και ο Τσώρτς συγκαλούν σύσκεψη των οπλαρχηγών και αποφασίζεται η έναρξη των επιχειρήσεων στον Αμβρακικό, με άμεσο στόχο την απελευθέρωση της Βόνιτσας, του Λουτρακίου και του Καρβασαρά. Η δεύτερη φάση του σχεδίου απόβλεπε στην επέκταση των επιχειρήσεων στη Νότια Ήπειρο, με την κατάληψη της Πρέβεζας (36). Το σχέδιο Καποδίστρια - Τσώρτς ήταν θετικό και δεν παρουσίαζε ιδιαίτερες δυσχέρειες στην πρακτική εφαρμογή του, καθώς οι διαμάχες ανάμεσα στους Οθωμανούς Πασάδες Κιουταχή και Όμερ Βρυώνη είχαν λάβει εκρηκτικές διαστάσεις, μετά την απόφαση της Πόλης να απομακρύνει το δεύτερο από την Ήπειρο και να τον μεταφέρει στη Θεσ/νίκη (37). Τα Αλβανικά σώματα, που αποτελούσαν τον όγκο του τουρκικού στρατού στα Γιάννενα, βρισκόταν σε συνεχείς εξεγέρσεις και ανταρσίες. Ο Κιουταχής είχε περιέλθει σε αμηχανία και αδυνατούσε να εξέλθει από τα Γιάννενα, γιατί κινδύνευε η θόρα η ζωή του από τα εξαγριωμένα στρώματα των Αλβανών. Τα πράγματα, λοιπόν, ήταν ευνοϊκά για τους Έλληνες και για τις δύο φάσεις του εκπομπέντος στην Κανδήλα σχεδίου. Το δεύτερο όμως μέρος του σχεδίου, παρά τις ευνοϊκές προοπτικές που διαγράφονταν για την απελευθέρωση της Ηπείρου, δεν τέθηκε σε εφαρμογή. Αυτό οφείλεται, όχι στην αδυναμία των ελληνικών στρατιωτικών δυνάμεων να το υλοποιήσουν, αλλά στη λυσσαλέα αντίδραση της Αγγλίας, που δεν ήθελε με κανένα τρόπο την επέκταση των επι-

.....

35.-ΣΠΥΡΙΔΩΝΟΣ ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ: "ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ", δ.π., τόμ. Δ', σελ. 293 "...φθάσας δέ ὁ Κυβερνήτης εἰς Μύτικα, ἐπεσκέφθη τὸ κατὰ τὴν Κανδήλαν ὄπὸ τῶν Τσώρτς στρατόπεδον...".

36.-ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ Α. ΚΟΚΚΙΝΟΥ: "Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΙΣ", δ.π., τόμος 12ος, σελ. 51

37.-α) DOMNA N. DONTAS, δ.π., σελ. 129 και β) ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ Α. ΚΟΚΚΙΝΟΥ, δ.π., τόμος 12ος, σελ. 56.

χειρήσεων στις βορειότερες από τη Στερεά Ελλάδα χώρες (38). Ο Κυβερνήτης δεν μπορούσε να αγνοήσει τον Αγγλικό παράγοντα και αναγκάστηκε να αφεθεί σε τα συμφωνηθέντα στη σύσκεψη της Κανδήλας και δεν έστειλε στον Αρχιστράτηγο και στους επλαρχηγούς τα απαιτούμενα χρήματα για την επέκταση των πολεμικών επιχειρήσεων στην Ήπειρο (39). Από την αδηριτική, λοιπόν, ανάγκη η δράση του εκστρατευτικού σώματος περιορίστηκε μόνο στον Αμβρακικό. Στις αρχές Σεπτεμβρίου 1828, τα ελληνικά σώματα, με επικεφαλής τον Τσάρτς, προωθούνται από τη Ζαβέρδα προς τη Βόνιτσα και καταλαμβάνουν την Γλαυγιά, απέναντι της Λευκάδας, που δεσπόζει του δρόμου προς Άκτιο και Βόνιτσα (40). Στις 7 Σεπτεμβρίου 1828 τα ελληνικά σώματα, με συνδυασμένη ενέργεια από την ξηρά και από τη θάλασσα, καταλαμβάνουν το Ελιγόβαρο ή Χελιδόβαρο κοντά στην Ιούνη και αποκλείουν την επικοινωνία Βόνιτσας-Άκτιου (41). Ο Τσάρτς, για να αποκλείσει τους Τούρκους της Βόνιτσας και από την πλευρά του Καρβασαρά, έστειλε στο Λουτράκι ένα ισχυρό τμήμα από 900 άντρες, με επικεφαλής το Γάλλο φιλέλληνα DENTZEL και με άλλους επλαρχηγούς ανάμεσα στους οποίους ήταν και ο Κων/νος Βλαχόπουλος με το σώμα του (42). Το τμήμα αυτό κατέλαβε το Λουτράκι και αιχμαλώτισε και μερικά τουρκικά πλοία, που ήταν αγκυροβολημένα στην παραλία. Ο μικρός ελληνικός στόλος είχε κυριαρχήσει σε υδάκιμα τον Αμβρακικό και η Βόνιτσα αποκλείστηκε από ξηρά και από θάλασσα και από όλες τις κατευθύνσεις. Ο Τσάρτς διέταξε την κατάληψη της Βόνιτσας με έφοδο. Η επίθεση εκδηλώθηκε ταυτόχρονα από δύο κατευθύνσεις. Από την αριστερή πλευρά επιτίθενται τα σώμα-

.....

38.-α) MENDEISSOHN-BARTHOLDY Κ.: "ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ", μετάφρ. Η. ΟΙΚΟΝΟΜΟΠΟΥΛΟΥ, Αθήναι 1893, τόμος Β', σελ. 149 και β) ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ Δ. ΔΕΣΠΟΤΟΠΟΥΛΟΥ: "Ο ΚΥΒΕΡΝΗΤΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ ΚΑΙ Η ΑΠΕΛΘΥΣΗ ΡΩΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ", Αθήναι 1954, σελ. 102, 131 και 186.

39.-ΔΗΜΗΤΡΗ ΦΩΤΙΑΔΗ: "ΚΑΡΑΤΣΚΑΚΗΣ", έκδ. δευτέρα, Αθήναι 1957, σελ. 503 "... Να ή Ἄγγλιχα ἐκέμενε νά γίνει ἡ Ἑλλάδα μὲ ἀδύνατη καὶ ἡμιανεξάρτητη ναυτική ἐπικράτεια... πολέμησε μὲ φανατισμὸ τὴν ἰδέα μίᾶς Ἑλλάδας ποὺ θὰ ἦταν ὄχι μόνον Μεσογειακή, μὰ καὶ Βαλκανική χώρα..." καὶ σελ. 505 "... μὲ σύνορα... ποὺ ἔπειτα ὅμως ἀπὸ τὴν ἐπιμονὴ τῆς Ἄγγλιχας περιορίστηκαν στὴ γραμμὴ Παγασητικῆ-Ἀχελῶου..."

40.-ΣΤΕΦΑΝΟΥ Ι. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ, δ.π., σελ. 99.

41.-α) ΣΠΥΡΙΔΩΝΟΣ ΤΡΙΚΟΥΠΗ, δ.π., τόμος Δ', σελ. 308.

42.-DOMNA N. DONTAS, δ.π., σελ. 104-105.

τα των Διαμάντη Ζέρβα, Γαρδίκιωτη Γρίβα και Γιώτη Βαρνακιώτη και από τη δεξιά πλευρά των Γεώργου Τσόγκα, Κων/νου Βλαχόπουλου και Δήμου Τσέλιου. Τα σώματα των Γεώργου Τσόγκα, Δήμου Τσέλιου και Κων/νου Βλαχόπουλου και όχι του Αλεξάνη Βλαχόπουλου—όπως αναφέρεται εσφαλμένα από μερικούς ιστορικούς—καταλαμβάνουν το ισχυρό οχυρό Μπούκαλι και προχωρούν ακάθεκτα προς τις παρυφές της Βόνιτσας (43). Ο αφηνιδιασμός των ελληνικών σωμάτων πέτυχε απόλυτα, οι Τούρκοι είχαν σημαντικές απώλειες και έχασαν δύο από τους καλύτερους πολεμικούς αρχηγούς τους, το Ρεζίμ Αγά, υπερασπιστή του οχυρού Μπούκαλι και τον Τσαούς Αγά Κισαρέτι, υπερασπιστή της Βόνιτσας. Ο θάνατος των δύο Τούρκων αρχηγών έκαμψε το φρόνημα των υπερασπιστών της Βόνιτσας, προκάλεσε σύγχυση, ταραχή και πανικό στις τάξεις τους. Οι Έλληνες εκμεταλλεύτηκαν την κατάσταση αυτή και στις 15 Δεκεμβρίου 1821 καταλαμβάνουν τη Βόνιτσα (44). Οι Τούρκοι, πανικόβλητοι εγκατέλειψαν την πόλη και κλειστήκαν στο φρούριο της Βόνιτσας. Οι Έλληνες τους πολιορκήσαν στενά και όπως θα δούμε παρακάτω, στις 5 Μαρτίου 1829 τους εξανάγκασαν σε παράδοση. Η απόλυτη κυριαρχία του ελληνικού στόλσκου στον Αμβρακικό, επέτρεψε στον Τσάρτς να επιχειρήσει δοκιμαστική επίθεση εναντίον των Τούρκων της Πρέβεζας. Αφού ενισχύθηκε ο ελληνικός στόλσκος με νέα σκάφη τη νύχτα της 16/17 Ιανουαρίου 1829, ο επικεφαλής της μοίρας Ανδρέας Τενεκές, με μία τολμηρή θαλάσσια εξέδραση, κατατρόμαξε τους Τούρκους της Πρέβεζας (45). Ο Τενεκές κυριεύσε δύο τουρκικά κλοιδρία εξοπλισμένα με 6 κανόνια και συνέλαβε τα πληρώματά τους, 24 Τούρκους αιχμαλώτους, ανάμεσα στους οποίους ήταν και ο αρχηγός του τουρκικού στόλσκου του Αμβρακικού Χασάν (46). Το τολμηρό αυτό εγχείρημα του Τενεκέ κατατρόμαξε τους

43.—ΓΕΝΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ, Έτος Δ', αρ. φ. φύλλου 6 της 19 Ιανουαρίου 1829.

44.—α) ΣΤΕΦΑΝΟΥ Ι. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ, δ. π., σελ. 99 και β) ΔΟΜΝΑ Ν. ΔΟΝΤΑΣ, δ. π., σελ. 127-128.

45.—Για τις πολεμικές επιχειρήσεις γύρω από την Πρέβεζα και την εκτύπωση του Τσάρτς να μεταφέρει το κέντρο των πολεμικών επιχειρήσεων προς την περιοχή αυτή, ο Καθηγητής Στέφανος Παπαδόπουλος γράφει τα εξής: "Μετά την κατάληψη της Βόνιτσας, που είναι η πρώτη πόλη, που καταλαμβάνεται, ο Τσάρτς έχει τη ζωνηρή επιθυμία να μεταφέρει τον πόλεμο στην άπέναντι ακτή, αποβιβαζόμενος στη Νικόπολη (σ. σ. γενέτειρα του Κων/νου Βλαχόπουλου), για να καταλάβει την Πρέβεζα, αλλά οι ενισχύσεις που περιμένε, δύο χιλιαρχές, όπως τον πληροφορήσε ο Καποδίστριας, δεν είχαν φθάσει ακόμη..." ΣΤΕΦΑΝΟΥ Ι. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ, δ. π., σελ. 112.

46.—ΔΑΜΠΙΡΟΥ ΚΟΥΤΣΟΝΙΚΑ, δ. π., σελ. 129.

Υπό τον Βαλχάι-Πεγανζέπι^ο έδειξαν τις δυνατότητες που είχαν οι Έλληνες να επεκτείνουν την επανάσταση και προς την περιοχή τής Ηπείρου. Η λύση όμως του Ηπειρωτικού δράματος, που είχε επιδιώξει ο Καποδίστριας και είχε αποφασιστεί στη σύσκεψη τής Κανδήλας, δεν αφορούσε το συσχετισμό δυνάμεων ανάμεσα στους δύο εμπόλεμους, αλλά προσέκρουε στην άκαμπτη άρνηση τής Αγγλίας να επιτρέψει τη μεταφορά τών επιχειρήσεων σε βορειότερες από τη Στερεά Ελλάδα χώρες (50), αφού και αυτές οι επιχειρήσεις δικαιολογούνταν από τον Καποδίστρια ως αμυντικές, που αποσκοπούσαν στην προστασία των καταδιωκομένων αγώνων πληθυσμών από τα άτακτα αλβανοτουρκικά στίφη (51). Έτσι, λοιπόν, τα ελληνικά σώματα του Αμβρακικού ήταν εξαναγκασμένα από τα πράγματα να περιοριστούν τη δράση τους στην περιοχή τής Αιτωλοακαρνανίας. Ο Καποδίστριας, μάλιστα, πίεζε τον Τσάρτς να ξεκαθαρίσει όσο μπορούσε συντομότερα τις τουρκικές εστίες αντίστασης στη Βορειοδυτική περιοχή τής Ακαρνανίας (Φρούριο Βένιτσας-Καρβασαράς-Πακρυνός) και να μεταφέρει τις επιχειρήσεις στο Αιτωλικό και στο Μεσολόγγι. Είναι η εποχή τού διακανονισμού τών ελληνοτουρκικών συνδράμων και ο Καποδίστριας βιάζονταν να παρουσιάσει στην Ευρωπαϊκή Διπλωματία την απελευθέρωση τού Μεσολογγίου ως τετελεσμένο γεγονός (52). Στις 5

.....

50. α) ΑΠΟΣΤ. Π. ΠΑΠΑΘΕΩΔΩΡΟΥ: "Ο ΑΥΤΟΝΟΜΙΑΚΟΣ ΑΓΩΝΑΣ ΤΗΣ ΒΟΡΕΙΟΥ ΗΠΕΙΡΟΥ 1914, ΑΘΗΝΑ 1985, σελ. 15 "... Αποτελεί τμήμα και συνέχεια του Ηπειρωτικού, που έχει την αρχή του ήδη από το 1828 και πριν ακόμη σταθεροποιηθούν τα όρια του νεογενούς τότε Ελληνικού Κράτους, τα οποία προς τα μέρη της Ηπείρου ο Ι. Καποδίστριας τοποθέτησε στον ποταμό Γενούσο ή Σκοκίμπε, β) ΔΑΒΕΑΝΔΡΟΥ Δ. ΔΕΣΠΟΤΟΠΟΥΛΟΥ: "Ο ΚΕΒΕΡΝΗΤΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ ΚΑΙ Η ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ", ΑΘΗΝΑΙ 1954, σελ. 186 "... Εν Δουβλίνο μεταξύ τών συμμάχων επεκράτην τότε αι οχλι εόμενεϊς διά τήν Ελλάδα διαθέσεις τής Αγγλικής Κυβερνήσεως, επιθυμοθής τόν περιορισμόν τού νέου Ελληνικού Κράτους εις όσον τό δυνατόν μικροτέραν έκτασιν..." και γ) ΔΗΜΗΤΡΗ ΔΟΥΛΕ: "Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΡΩΣΙΑΣ ΣΤΗ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ", ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΒΙΟΧΗ", ΑΘΗΝΑΙ 1981, σελ. 36-37 "... Ο Καποδίστριας, τόνιζε, ότι ο καθορισμός των συνδράμων πρέπει να ανταποκρίνεται στο πνεύμα της Συνθήκης του Δουβλίνου... Για να επιτευχθεί αυτό, έπρεπε να παραχωρηθεί στην Ελλάδα η Θεσσαλία με τη Νότια Ήπειρο... Οστόσο η Αγγλία έσπευσε ευθύς εξ αρχής, να γνωστοποιήσει την αντίθεσή της... Ανώτερος σκοπός της Αγγλικής πολιτικής σημείωνε, ήταν να υποβιβάσει η Ελλάδα σε Αγγλικό προτεκτοράτο..."
51. - ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ Α. ΚΟΚΚΙΝΟΥ, δ. π., τόμος 12ος, σελ. 126 "... Ο Καποδίστριας δεν ήμπορούσε να διατάξω τήν ενέργεια επιθέσεως πέραν τής Στερεάς για να μὴν θεωρηθῶ παραβιάζων τήν άνακωχήν, αλλά ήθελε να εξασφαλίση τήν Στερεάν διά παντός τρόπον, εμφανίζων τās επ' αὐτῆς επιχειρήσεις ως ενεργείας άμυντικής..."
52. - ΣΤΕΦΑΝΟΥ Ι. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ, δ. π., σελ. 90 "... Ο Καποδίστριας έπιθυμοῦσε μία έντυπωσιακή νίκη, όπως ή άνάκτηση τού Μεσολογγίου, γιατί πίστευε πως έτσι θα έκηραζόνταν οι αποφάσεις τών δυνάμεων κατά τīs διαπραγματεύσεις για τόν περιορισμό τών συνδράμων..."

Μαρτίου του 1829 και έπειτα από τρίμηνη πολιορκία, οι Τούρκοι του Φρου-
ρου τής Βόνιτσας, παραδίνονσαι με συνθήκη στους Έλληνες, με μοναδικό αν-
τάλλαγμα την ασφαλή αναχώρησή τους για την απέναντι Πρέβεζα (53). Ίσπε-
ρα από αυτό ο Τσάφης συγκαλεί σύσκεψη τών οπλαρχηγών στο Λουτράκι και
αποφασίζεται αποβατική ενέργεια εναντίον τών Τούρκων, που κατείχαν τα
στενά τού Μακρυνδρους. Την επιχείρηση αυτή ανέλαβαν οι χιλίαρχοι Δήμος-
-Ίσέλιος και Νικόλαος Ζέρβας, οι οποίοι με τα πλοιάρια τού Αμβρακικού,
που ήταν αγκυροβολημένα στο Λουτράκι, διαπεραιώνουν τους άντρες τους στη
απέναντι ακτές τού Μακρυνδρους και στο Μενίδι (54). Σε αντιπερισπασμό και
παραπλάνηση των Τούρκων ο Τσάφης διέταξε τους χιλίαρχους Κων/νο Βλαχθ-
πουλο και Γεώργιο Τσόγκα να επιτεθούν αιφνιδιαστικά εναντίον των Τούρ-
κων τού Καρβασαρά, προτού εκδηλωθεί αποβατική ενέργεια στα στενά τού Μα-
κρυνδρους και στο Μενίδι (55). Ο αντιπερισπασμός στον Καρβασαρά πέτυχε α-
πόλυτα, οι Τούρκοι νόμισαν ότι οι Έλληνες είχαν επιτεθεί για να καταλάβ-
σουν την πόλη, και για το λόγο αυτό μετέφεραν το μεγαλύτερο μέρος της
φρουράς τού Μακρυνδρους στον Καρβασαρά, για να αποκρούσουν τους Έλληνες
(56). Έτσι τη νύχτα της 24/25 Μαρτίου του 1829, που εκδηλώθηκε η αποβα-
τική ενέργεια στο Μενίδι και σε άλλα σημεία τής παραλίας τού Μακρυνδ-
ρους, τα αποβιβασθέντα τμήματα του Δήμου-Ίσέλιου και Νικολάου Ζέρβα, συν-
άντησαν ασθενή μόνο αντίσταση και κατόρθωσαν να εκδιώξουν τους Τούρκους
από την παραλία, προχωρώντας προς το εσωτερικό οι Έλληνες κατέλαβαν το
οχυρό Παλαιοκουδία. Οι Αλβανοί είχαν εγκαταλείψει το οχυρό αυτό και εί-
χαν μεταβεί στον Καρβασαρά, για να αποκρούσουν την επίθεση των σωμάτων
Γεωργίου Τσόγκα και Κων/νου Βλαχθπουλου, που είχε εκδηλωθεί εκεί (57).
Στις 26 Μαρτίου τα αποβιβασθέντα στο Μακρυνδρος Ελληνικά τμήματα κατα-
λαμβάνουν το Παλαιόκαστρο της Λαγκιάδας. Οι υπερασπιστές τού οχυρού αιφνι-
δικήστηκαν, το εγκατέλειψαν και έτρεξαν να σωθούν με τις υπόλοιπες τουρκι-
.....

53. α) ΣΠΥΡΙΔΩΝΟΣ ΤΡΙΚΟΥΠΗ, δ.π., τόμος Δ', σελ. 316 και β) ΓΕΝΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΣ, έσ-
τος Δ', φύλλο 20 τής 9-3-1829.

54. DOMNA N. DONTAS, δ.π., σελίδα 133.

55. α) ΓΑΚ- 'Οθωνικό 'Αρχείο 'Υπουργείου 'Εσωτερικών-Φάκ. 147 (ύποφ.- 'Αρχαι-
δτης 'Αξιωματικών", Πίνακας έκδουλεθσεων 'Υπομοιράρχου ΚΑΡΒΟΥΝΗ Δημητρή-
ου και β) DOMNA N. DONTAS, δ.π., σελ. 133.

56. α) ΓΑΚ- 'Οθωνικό 'Αρχείο 'Υπουργείου 'Εσωτερικών-Φάκ. 147 "Πίνακας έκ-
δουλεθσεων 'Υπομοιράρχου 'Αναστασίου Πλέσσου και β) ΣΤΕΦΑΝΟΥ Ι. ΠΑΠΑΔΟ-
ΠΟΥΛΟΥ, δ.π., σελ. 125.

57. DOMNA N. DONTAS, δ.π., σελ. 125.

58. DOMNA N. DONTAS, δ.π., σελ. 134.

κές δυνάμεις στον Πύργο του Μακρυνόρους (58). Στο μεταξύ τα σώματα του Κων/νου Βλαχόπουλου και Γεωργίου Τσόγκα, μετά τον επιτυχή αντιπερλοσπασμό στον Καρβασαρά, έσπευσαν σε βοήθεια των Ελληνικών τμημάτων, που πολιορκούσαν τους Τούρκους στον Πύργο του Μακρυνόρους και επιτάχυναν την παράδοσή τους (59). Από όλη τη Βορειοδυτική Ακαρνανία, μόνο ο Καρβασαράς παρέμεινε ακόμη στα χέρια των Τούρκων, η παράδοσή του ήταν πλέον ζήτημα χρόνου. Πράγματι στις 26 Μαρτίου 1829 οι Τούρκοι του Καρβασαρά παραδίδονται με συνθήκη και αναχωρούν για την Ήπειρο (60). Η απελευθέρωση του Καρβασαρά, της σημερινής Αμφιλοχίας, σήμανε το τέλος της υπό τον Τσάρτς εκστρατείας, για την απελευθέρωση της Δυτικής Ελλάδας. Ο Αρχιστράτηγος Τσάρτς σκόπευε να μεταφέρει τις επιχειρήσεις του εκστρατευτικού σώματος στο Αιτωλικό και στο Μεσολόγγι, αλλά τα γεγονότα τον πρόλαβαν, ο Κυβερνήτης είχε συγκροτήσει νέο εκστρατευτικό σώμα από Ρουμελιώτες και Πελοποννησίους αγωνιστές με Αρχιστράτηγο τον αδελφό του Αυγουστίνο Καποδίστρια. Ο Αυγουστίνος Καποδίστριας, με τη γενναία χρηματική ενίσχυση του Κυβερνήτη, κατόρθωσε μέσα σε σύντομο χρονικό διάστημα να εξουδετερώσει τις τουρκικές φρουρές Ρίου-Αντίρριου και Ναυπάκτου και να εξαναγκάσει τους Τούρκους του Μεσολογγίου σε παράδοση την 3η Μαΐου του 1829 (61). Οι επιτυχίες του Αυγουστίνου Καποδίστρια στην Αιτωλία (απελευθέρωση Ναυπάκτου-Μεσολογγίου-Αιτωλικού) έκαναν τον Αρχιστράτηγο Τσάρτς να παραιτηθεί για λόγους γήτρου. Αυτό, άλλωστε επεδίωκε και ο Κυβερνήτης, καθώς οι αντιθέσεις ανάμεσα στους δύο άντρες είχαν εκδηλωθεί από πολύ ενωρίς. Σχετικά το από 21 Ιανουαρίου/2 Φεβρουαρίου 1828 σχέδιο πολεμικών επιχειρήσεων, που είχε διαβιβάσει ο Κυβερνήτης προς τον Τσάρτς (62). Στη διαβιβαστική του σχεδίου επιστολή του ο Κυβερνήτης επανειλάμβανε τις υποδείξεις του σχεδίου για την απελευθέρωση του Μεσολογγίου. ● Σε νεώτερη επιστολή του Κυβερνήτη προς τον Τσάρτς, με ημερο

59. α) Αρχείο Καποδίστρια, φάκ. 227, αριθ. 26-3/7-4-1829, Πρωτ. Τσάρτς προς Καποδίστρια από Καρβασαρά και β) ΣΤΕΦΑΝΟΥ Ι. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ, β. π., σελ. 126

60. - ΔΙΟΜΥΣΙΟΥ Α. ΚΟΚΚΙΝΟΥ, β. π., τόμος 12ος, σελ. 58.

61. - ΚΩΣΤΑΣ ΣΑΡΑΔΑΝΗΣ: "ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΒΑΡΝΑΚΙΩΤΗΣ", Αθήναι 1980, σελ. 433-434.

62. - ΣΤΕΦΑΝΟΥ Ι. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ, β. π., σελ. 90.

63. - "ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ Ι. Α. ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑ ΚΥΒΕΡΝΗΤΟΥ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ", Αθήνησιν 1841, τόμος 1ος, σελ. 238 "... Διά τούτου και άμα φθάσας εις Ελλάδα έσπευσα να σας παραστήσω την τοιαύτην θεωρησιν του ζητήματος, και χαίρω βλέπων ότι τά αυτά παντάπασιν και ύμεεις φρονείτε, και έπομένως πῶσαν ύμών την σπουδήν κατατείνετε προς τον σκοπόν του Μεσολογγίου...".

μηνια 12 Μαρτίου 1828 επαναλαμβάνονται οι υποδείξεις για την απελευθέρωση του Μεσολογγίου, το οποίο ο Κυβερνήτης θεωρεί ισάξιο της Αθήνας, όπως δείχνει η πιο κάτω παράγραφος της επιστολής: "...Καθώς δέ διά τήν ανατολικήν Ἑλλάδα αἱ Ἀθῆναι καί ἡ Ἀκρόπολις εἶναι σημεῖον τῆς συμμεζεύσεως καί τοῦ προσεταιρισμοῦ τῶν ἀδελφῶν μας, οὕτω διά τοῦς εἶς τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος τὸ Μεσολογγίον πρέπει νά εἶναι..." (63). Ἦταν, λοιπόν, αδύνατο στον Τσάρτς να παραμείνει στο στρατεύμα μετά την απελευθέρωση του Μεσολογγίου από τον Αυγουστίνο Καποδίστρια. Θεώρησε σαμποτάρισμα, στρεφόμενο εναντίον του, τη χρηματική ενίσχυση τοῦ Κυβερνήτη προς τον αὐτό του Αυγουστίνου και ἀμφισβήτηση της δικῆς του στρατιωτικῆς αξίας. Για τὸν λόγο αὐτό ο Τσάρτς, γεμάτος πικρία, υπόβαλε τὴν παραίτησή του ἀπὸ τὸ στρατεύμα καὶ ἀναχώρησε.

Ἡ λήξη των πολεμικῶν ἐπιχειρήσεων βρήκε τὴν χιλιάρχη Βλαχόπουλου στην περιοχή του Μακρινόρους. Ἐκεῖ στις 30 Ἀπριλίου 1829, τὴν χιλιάρχη Βλαχόπουλου, που τὴν αποτελοῦσαν 306 ἐπίλεκτοι ἄνδρες, ἐπισκέπτεται καὶ ἐπιθεωρεῖ ὁ Γενικὸς Ἐπιθεωρητὴς τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδας, στρατηγὸς Γεώργιος Κίτζος (64). Ἡ σὺνθεση καὶ διάρθρωση τῆς χιλιαρχίας Βλαχόπουλου, ὅπως καταγράφτηκε στὴν Ἐπιθεώρηση τῆς 30-4-1829 ἀπὸ τὸν Ἐπιθεωρητὴ τοῦ Στρατοῦ στρατηγὸ Γεώργιο Κίτσο, παρατίθεται στο παράρτημα, γιατί παρουσιάζει μεγάλο ἱστορικὸ ἐνδιαφέρον (65). Με τὸ νέο διοργανισμὸ τοῦ στρατοῦ, ὁ Κων/νος Βλαχόπουλος ονομάζεται Ταγματάρχης καὶ ἀναλαμβάνει τὴ Διοίκηση τοῦ ΙΗ^ο Τάγματος, τὸ ὁποῖο τὸν Ἰούλιο τοῦ 1829 θα διακεραιωθεῖ στὴν Πελοπόννησο καὶ θα τεθεῖ στὴν ὑπηρεσία τοῦ Κυβερνήτη (66). Ὁ Κων/νος Βλαχόπουλος ἀποδέχτηκε με εὐχαρίστηση τὸ νέο διοργανισμὸ τοῦ στρατοῦ καὶ εἶναι ἓνας ἀπὸ τοὺς λίγους στρατιωτικοὺς, που συνέλαβε ὀρθῶς τὴν ἀνάγκη ἀνασυγκρότησης τοῦ στρατεύματος καὶ δὲν πρόβαλε προσκόμματα στὸν Κυβερνήτη (67).

66.-ΓΑΚ-Γενικὸν Φροντιστήριον, φάκ. 44.

65.-Παράρτημα α/α 8, ὅπου παρατίθεται ονομαστικὴ κατάσταση τῶν ἀνδρῶν τῆς χιλιαρχίας τοῦ Κων/νου Βλαχόπουλου, στὴν ὁποία φαίνεται ἡ σὺνθεση τοῦ Ἐπιτελεῖου καὶ των εκατονταρχιῶν τῆς, ὁ τόπος καταγωγῆς καὶ ἡ ἀνδρεία, ἡ ηλικία, καθὼς καὶ ἡ ἡμερομηνία εἰσόδου τοῦς στὴ δύναμή τῆς.

66.-ΝΙΚΟΛΑΟΥ Κ. ΚΑΣΟΜΟΥΛΗ, ὁ.π., τόμος Γ', σελ. 305.

67.-ΑΠΟΣ. Β. ΒΑΚΑΛΟΠΟΥΛΟΥ: "ΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΣΤΡΑΤΕΥΜΑΤΑ ΤΟΥ 1821", ἐκδόσεις Καραγιάννης, Θεσ/νίκη 1970, σελ. 257 "...Σ' αὐτὸ τὸ διάστημα στὴ Ναύπαικο ἀπὸ τῆς 14-25 Νοεμβρίου (σ.σ. 1829) ὁ Αυγουστίνος κατόρθωσε νὰ πείσει τοὺς χιλιάρχους Γαρδικιώτη Γρέβα καὶ Κώστα Βλαχόπουλο νὰ δεχθοῦν τὸ βαθμὸ τοῦ Ταγματάρχου καὶ σχημάτισε πέντε τάγματα, ποῦ τὰ ὀνόμασε κίβλας..."

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Χ

ΕΤΗΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΟΥ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑ ΚΑΙ ΩΣ ΤΗΝ ΑΦΙΞΗ ΤΟΥ ΘΩΝΑ.

Ετη Δυτική Πελοπόννησο και στην Καλαμάτα.

Η αποχώρηση του Ιμπραήμ από την Πελοπόννησο και η επιτυχής έκβαση των πολεμικών επιχειρήσεων στη Δυτική Ελλάδα επέτρεψαν στον Κυβερνήτη Ιωάννη Καποδίστρια να οργανώσει διοικητικά και οικονομικά τις απελευθερωμένες ελληνικές περιοχές(1).

Από τις αρχές του 1829 εκείνο που απασχολούσε σοβαρά τις Κυβερνητικές υπηρεσίες στην Πελοπόννησο ήταν η αδυναμία των κρατικών οργάνων να εισπράττουν τους οφειλόμενους από τους πολίτες προς το δημόσιο φόρους. Το φαινόμενο αυτό είχε λάβει καθολικές διαστάσεις, καθώς οι διάφοροι τοπικοί παράγοντες αντιδρούσαν στα κυβερνητικά σχέδια και προσκαλούσαν με κάθε τρόπο να αποφευχθούν την οφειλή τους προς το δημόσιο(2). Στη χειροτέρευση της οικονομικής κατάστασης συνετέλεσε σημαντικά και η αντιπολιτευτική κίνηση, που άρχισε να εκδηλώνεται κατά την ίδια χρονική περίοδο προς το ανερθωτικό έργο του Κυβερνήτη και που αποσκοπούσε στο να τον αποστερήσει από τους εσωτερικούς οικονομικούς πόρους και έτσι να κλονίσει τη θέση του, καθώς η εξωτερική βοήθεια ολοένα και μειωνόταν(3).

Ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης για να θεραπεύσει το κακό εισηγήθηκε στον Κυβερνήτη να μεταφερθούν στην Πελοπόννησο τρία επίλεκτα τάγματα από τη Δυτική Ελλάδα, όπου οι ευνοϊκές για τα ελληνικά όπλα επιχειρήσεις είχαν τερματίσει τον πόλεμο και τα οποία αδέσμευτα από τους τοπικούς παράγοντες της Πελοποννήσου θα μπορούσαν να εκτελέσουν στο ακέραιο το

1.-α) ΚΩΝ/ΝΟΥ ΜΕΤΑΞΑ: "ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ", επιμέλεια Έμμανουήλ Γ. Πρωτοφάλη, "Αθήναι 1956, σελ. 156 "... Εβούστησε προς τούτοις και Γενικόν Θροντιστήριον... Έκαμε δέ και έπιτροπήν επί των οικονομικών... Προέβη μετά ταύτα και εις Διοικητικόν Όργανισμόν..." και β) ΝΑΠΟΛΕΟΝΤΑ Σ. ΔΟΚΑΝΑΡΗ: " Η Δημόσια Τάξη και Ασφάλεια στην Καποδιστριακή Περίοδο", ΚΕΡΚΥΡΑΪΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ, τόμος XXVII, Κέρκυρα 1983, σελ. 94 "...Μετά την επιτυχή εξέλιξη των πολεμικών επιχειρήσεων ο Κυβερνήτης επιδόθηκε απερίσπαστα στο δημιουργικό του έργο. Καταβλήθηκαν σημαντικές προσπάθειες για την εξυγίανση της οικονομίας και την ανακούφιση των πτωχών λαϊκών στρωμάτων. Πήρθηκαν μέτρα στοιχειώδους προνοίας και ιδρύθησαν ορφανοτροφεία, γηροκομεία... Τέθηκε σε εφαρμογή ένα οργανωτικό διάγραμμα για την παιδεία..."

2.- ΤΕΡΤΣΕΤΗ, "ΑΠΑΝΤΑ-ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗ ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ", σελ. 203"

3.- ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ Α. ΚΟΚΚΙΝΟΥ: "Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΙΣ", β. π., τόμος 12ος, σελ. 253-258 "Αί κατά του Κυβερνήτου ύποκινήσεις".

καθήκον τους. Με υπόδειξη του Κολοκοτρώνη και την έγκριση του Κυβερνήτη μεταφέρθηκαν στην Πελοπόννησο τα τάγματα του Κίτσου Τζαβέλλα, του Κων/νου Βλαχόπουλου και του Γιάννη Μπαϊρακτάρη(4).

Αλλά σχετικά με το ζήτημα αυτό ας δούμε την περιγραφή που κάνει ο ίδιος ο Κολοκοτρώνης στα απομνημονεύματά του:

"Τό μέρος τό αρχοντικό, που δέν τους έβαλε εις δουλειά, μὴν εὐρίσκοντες ἄλλο σκαρί, ἔλαβαν αὐτὰ, καί εἶπαν τοῦ λαοῦ μὴν πληρῶντε... Ἐγώ, βλέποντας τήν ἀκαταστασία, ἤμουν εἰς τήν Τριπολιτσά, ἔγραφα τοῦ Κυβερνήτη νά φέρει ἕνα-ὄσο τάγματα ἀπό τήν Δυτικήν Ἑλλάδα νά τους βιάσουν νά πληρώσουν, διατί ἂν δέν πληρώσουν τώρα ποτέ λαόν δέν κάμνεις ὑπήκοον... Ἔστειλε διαταγές καί ἐμβήκε ὁ Τζαβέλλας μέ τό τάγμα του, καί ὁ Κώστας Βλαχόπουλος μέ τό εἰδικό του. Τρία τάγματα ἐπέρασαν ἀπό τή Δυτική Ἑλλάδα εἰς τήν Πάτρα. Καί τους ἔλεγεν ἡ διαταγή τους, ὅπου σᾶς διατάζει ὁ Κολοκοτρώνης νά πάτε, νά ἀκοῦτε τρεῖς ὁδηγούς του, γιὰτί ἐκεῖνους ὅπου ἤθελε μεταχειριστῶ εἰς ἐκστρατεῖαν ἦταν ἐναντοί, διατί δέν ἤθελαν νά πληρώσουν, ὅθεν ἦταν ἀνάγκη νά ἔλθουν ξένοι." Ἔστειλα ταχθοδρόμους νά ἔλθει τοῦ Κίτσου τό Τάγμα εἰς τήν Τριπολιτσά καί τοῦ Κώστα Βλαχόπουλου νά μένει εἰς τήν Γαστούνη ἕως τῆ δευτέρη διαταγή καί τό τρίτο τάγμα νά ἔλθει στά Τριπόταμα ἀνάμεσα Καλάβρυτα, Καρθαίνα καί Γαστούνη".

Πράγματι το τάγμα τοῦ Κων/νου Βλαχόπουλου παρέμεινε στην περιοχή Γαστοῦνης γυα μερικούς μήνες καί ἐξετέλεσε στο ἀκέραιο τήν ἀποστολή τοῦ που του εἶχε αναθέσει ὁ Κολοκοτρώνης. Λίγο ἀργότερα μετατοπίζεται στην περιοχή του Πύργου Ηλείας, ἀπό ὅπου ὁ Κων/νος Βλαχόπουλος ἔστειλε τήν ἀπό 20 Οκτωβρίου 1830 ἀναφορά του προς τόν Κυβερνήτη Ἰωάννη Καποδίστρια καί με τήν ὀποία του ζητοῦσε τήν ἀδεια νά παντρευτεῖ(5).

Τόν Ἰανουάριο του 1831 φθάνει στην Καλαμάτα, ὡς προσωπικός ἀπεσταλμένος του Καποδίστρια, ὁ Λοχαγός Νικόλαος Κασομούλης, με τήν ἐντολή νά ἐξετάσει τήν κατάσταση, που επικρατοῦσε στη Μεσσηνία καί στη Λακωνία, μετὰ

4.-ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗ: "ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ", δ.π., σελ.202-203 καί ΝΙΚΟΛΑΟΥ Κ. ΚΑΣΟΜΟΥΛΗ: "ΕΠΙΘΥΜΗΜΑΤΑ ΕΜΑ", δ.π., τόμος 3ος, σελ.369.

5.-Ν.Γ.ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΠΟΥΛΟΥ: "Ὁ γάμος τοῦ ὀπλαρχηγοῦ Κων/νου Βλαχόπουλου", περιοδικό "ΚΑΣΤΑΛΙΑ", τεύχος 39, Ἀπρίλιος-Ἰούνιος 1975, σελ.31-34.

τις στασιαστικές ενέργειες των Μαυρομιχαλαίων στη Μάνη και μετά την επιστροφή του στο Ναύπλιο να ενημερώσει σχετικά τον Κυβερνήτη, για να λάβει τα ανάλογα μέτρα (6). Ο Κασομούλης φθάνοντας στην Καλαμάτα, έφερε μαζί του προσωπική διαταγή του Γραμματέα (Υπουργού) των Στρατιωτικών Π. Ρόδιου προς τον Ταγματάρχη Κων/νο Βλαχόπουλο (7), διοικητή του 4ου Τάγματος, που είχε την έδρα του στον Πύργο της Ηλείας, με την οποία τον διέτασσε να μεταβεί με τους άντρες του στην Καλαμάτα και να επιβάλει την τάξη, που είχε διασαλευτεί από τις στασιαστικές ενέργειες των Μανιατών.

Ο Κων/νος Βλαχόπουλος έφθασε στην Καλαμάτα στις 27 Ιανουαρίου 1831 και τοποθέτησε τους άντρες του στις πιο επικαίρες οχυρές θέσεις της πόλης, πράγμα που είχε ως άμεσο αποτέλεσμα να επικρατήσει απόλυτη τάξη και οι διάφορες αντιμαχόμενες φατρίες να πειθαρχήσουν στις επιταγές του νόμου. Ο Κασομούλης είναι αποκαλυπτικός για την ευεργετική επίδραση που είχε στην επιβολή της τάξης και ασφάλειας η εμφάνιση του Κων/νου Βλαχόπουλου στην Καλαμάτα και σημειώνει τα ακόλουθα στα στρατιωτικά του ενθυμήματα (8):

"Το τάγμα (του Βλαχόπουλου), έμποδισθέν ένεκα της πλημμύρας του ποταμού της Αγουλινιτζής τέσσερας ημέρας, άφικθέν την 27ην Ιανουαρίου κατ' τοποθετηθέν εις τας πλέον καταλλήλους (περὶ τήν Καλαμάταν) οχυράς θέσεις, άφού άσφαλισθη ή πόλις, οί μὲν φιλήσυχοι έσβχασαν, οί δέ έντιπολιτευόμενοι συνεστάλησαν".

Στο μεταξύ έφθασε στην Καλαμάτα, έπειτα από σχετικό μήνυμα του Κασομούλη ο επικεφαλής της ανταρσίας του Διμενίου της Μάνης Κων/νος Μαυρομιχάλης, συνοδευόμενος από τον Ναβαρχο Κανάρη και ακολούθησε σβσκεψη στο Διοικητήριο της Καλαμάτας, ανάμεσα στους Κων/νο Μαυρομιχάλη, Ναβαρχο Κανάρη, διοικητή της Καλαμάτας Δημ. Ταγκόπουλο, Ταγματάρχη Κων/νο Βλαχόπουλο και λοχαγό Κασομούλη, απεσταλμένο του Κυβερνήτη (9). Η συζήτηση περιστράφηκε γύρω από τα άβτια, που ώθησαν τους Μανιάτες και τους Μαυρομιχαλαίους να λάβουν αρνητική στάση, έναντι του συντελουμένου ανορθωτικού έργου του Κυβερνήτη. Ο Κων/νος Μαυρομιχάλης προσπαθοόσε να πείσει τους συνμιλητές

6.-ΝΙΚΟΛΑΟΥ Κ. ΚΑΣΟΜΟΥΛΗ. : "ΕΝΘΥΜΗΜΑΤΑ ΚΑΤ.", δ.π., τόμος Γ', σελ. 350-351.

7.-ΝΙΚΟΛΑΟΥ Κ. ΚΑΣΟΜΟΥΛΗ: "ΕΝΘΥΜΗΜΑΤΑ ΚΑΤ.", δ.π., τόμος Γ', σελ. 351-352.

8.-ΝΙΚΟΛΑΟΥ Κ. ΚΑΣΟΜΟΥΛΗ: "ΕΝΘΥΜΗΜΑΤΑ ΚΑΤ.", δ.π., τόμος Γ', σελ. 360.

9.-ΝΙΚΟΛΑΟΥ Κ. ΚΑΣΟΜΟΥΛΗ: "ΕΝΘΥΜΗΜΑΤΑ ΚΑΤ.", δ.π., τόμος Γ', σελ. 361.

του ότι όλα προέρχονταν από τις διαβολές των εχθρών της οικογένειας Μαυρομιχάλη προς τον Κυβερνήτη και ότι τόσο ο Ιδιός(ο Κων/νος Μαυρομιχάλης), όσο και ο αδελφός του Πετρόμπεης και οι λοιποί συγγενείς τους, δεν είχαν λόγους να εναντιώνονται στον Κυβερνήτη, εκτός από την οικονομική δυσπραγία που τους πείζε και την οποία γνώριζε ο Κυβερνήτης και ενώ αυτός είχαν προσφέρει περισσότερες υπηρεσίες στην Πατρίδα, από όλους τους Έλληνες, τελευταία είχαν παραγκωνιστεί, εξαιτίας των διαβολών των εχθρών τους.

Τα πράγματα είχαν ευχάριστη τροπή και όλοι χαιρόντουσαν στην Καλαμάτα για τη συμφιλίωση που είχε επιτευχθεί. Ο λαός κληρονομήσει και τότε δεν έδεχε τη θύελλα, που θα ερχόταν έπειτα από μερικούς μήνες αργότερα και που θα είχε σαν ελιβερό επακόλουθο τη δολοφονία του Κυβερνήτη. Πάντως οι δημόσιοι άντρες της Καλαμάτας, στρατιωτικοί και πολιτικοί, έπραξαν στο ακέραιο το καθήκον τους και προσπάθησαν με τη διαλλακτική στάση τους να προλάβουν το μοιραίο. Τη συνετή στάση του Κων/νου Βλαχόπουλου και των αντρών του τάγματός του στην περίπτωση αυτή, επαινεί απροκάλυπτα και ο Κασομούλης με τα εξής: (10)

"Ο Κωνσταντήμπεης (Κων/νος Μαυρομιχάλης) εύρισκόμενος έν τῷ μέσω του τάγματος (του Βλαχόπουλου) καί έν τῷ μέσω τῶν αξιωματικῶν καί ὑπαλλήλων, αδιαφόρων ἀπό τὰ πάθη, δέν εἶχε νά ὀπορευθῆ ἑποτέ πλεον"

Αυτή την εμπιστοσύνη προς το πρόσωπό του και προς τους στρατιώτες του ήθελε να δώσει προς τον καχόπομπο Μαυρομιχάλη ο Κων/νος Βλαχόπουλος και το πέτυχε. Το αποτέλεσμα ήταν να φύγει ο Κων/νος Μαυρομιχάλης απόλυτα ευχαριστημένος και χωρίς να έχει σκιά υποψίας για τους κυβερνητικούς εκπροσώπους της Καλαμάτας έναντί του και έναντί της οικογένειάς του. Το τι μεσολάβησε όμως και ο Ναύαρχος Κανάρης δεν μετέφερε τον Κων/νο Μαυρομιχάλη στο Λιμένι, απ' όπου τον είχε παραλάβει, για να τον μεταφέρει στην Καλαμάτα, αλλά τον κράτησε στο πλοίο του, είναι από τα σκοτεινά και αξεδιέλυτα ακόμη και σήμερα ιστορικά σημεία της ταραχόδους εκείνης εποχής (11).

Ο Κων/νος Βλαχόπουλος, αφού προσπάθησε με όλες τις δυνάμεις του να αποτρέψει τη ρήξη και τον αδελφοκτόνο σπαραγμό και πικραμένος από την αφυλολόγητη αντικατάσταση τού συνετού και μετριοπαθή πολιτικού Διοικητή τής Καλαμάτας και του Νησιού (Μεσσηνίας) Δημ. Ταγκόπουλου με τον έπει-

10.-ΝΙΚΟΛΑΟΥ Κ. ΚΑΣΟΜΟΥΛΗ: "ΕΝΘΥΜΗΜΑΤΑ ΚΛΗ.", β. π., τόμος Γ', σελ. 362.

11.-α) ΝΙΚΟΛΑΟΥ Κ. ΚΑΣΟΜΟΥΛΗ: "ΕΝΘΥΜΗΜΑΤΑ ΚΛΗ.", β. π., τόμος Γ', σελ. 365 και β) ΧΡΗΣΤΟΥ Κ. ΛΟΥΚΟΥ: "Ο ΚΥΒΕΡΝΗΤΗΣ ΙΩΑΝ. ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙ ΜΑΥΡΟΜΙΧΑ-

ρο στα Μεσσηνιακά πράγματα και οξέθυμο Ιωάννη Ταμπουάκη, έβλεπε με αγωνία την επερχόμενη καταγλιδα και αθυμούσε, καθώς δεν το ήταν δυνατό να την εμποδίσει (12). Έτσι, αφού είχε εξαντλήσει όλα τα όρια της ανθρώπινης αντοχής και δεν εισάκουσταν από τους έξαλλους των αντιμαχόμενων πατριών και όταν πια τα πράγματα είχαν φθάσει στο απροχώρητο, καθώς οι Μανιάτες βιάζονταν πανστρατιά, για να εκπορθήσουν την Καλαμάτα, ο Κων/νος Βλαχόπουλος αρνήθηκε να βάψει τα χέρια του με αδελφικό αίμα και αποχώρησε σιωπηρά από τη διοίκηση του τάγματός του (13). Αν ενήργησε τρέμα και ηθικά, η ιστορία δεν το έχει ξεδιαλύνει ακόμη. Πολλοί είναι εκείνοι, που εξετάζοντας επιπόλαια τα πράγματα, του καταλογίζουν ευθύνες και, χωρίς αποδεικτικά στοιχεία, συμπεραίνουν υποθετικά, ότι ο Κων/νος Βλαχόπουλος θα

.....

ΛΑΙΟΙ", ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ "ΜΙΝΗΜΟΝ", ΤΟΜΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΣ: ΣΕΛ. 1-79, ΑΘΗΝΑ 1974. Ο Χρήστος Κ. ΛΟΥΚΟΣ στην πιο πάνω εργασία του ρίχνει αρκετό φως στα σκοτεινά παρασκήνια, που οδήγησαν στη δολοφονία του Κυβερνήτη Ι. Καποδίστρια, από τους Μαυρομιχαλάους.

12.- ΝΙΚΟΛΑΟΥ Κ. ΚΑΣΟΜΟΥΔΗ: "ΕΝΘΥΜΗΜΑΤΑ ΚΑΤ", τόπος, τόμος Γ' σελ. 362, υποσημ. 2: "...Είς αυτάς τὰς περιουσίας έφάνη ότι και η Γραμματεία των Γεωμετρικών έπερφε, (ιδίαιτέρως εις την Μάνην) τόν Ιωάννη Ταμπουάκην ως πιστότερον υπάλληλον να λάβη πληροφορίας, όστις (έπειτα), κατά την 20 Μαρτίου, αντικατέστησε και τόν Δημ. αγκόπουλον (εις την διοίκησην Ηρωικού-Καλαμάτας) χαρακτηρισθέντα ως ύποπτου". Και στην υποσημ. 1 της σελ. 363 ο επιμελητής της έκδόσεως Ι. Βλαχογιάννης, συνεχίζοντας το κατηγορώ για τις αφυλολόγητες αντικαταστάσεις των ανθρώπων που είχαν πέτρα και γνώση των τοπικών συνθηκών της Μεσσηνίας και της Μάνης, με ανθρώπους άπειρους και διαθέτοντας μόνο τη λογιότουσθηγράφει: "Ο Κορνήλιος αντικαταστάθηκε στις 18 Απριλ. 1831 από τόν Ιωάννη Ευγενίδη. Στόν τόπο του (έπαρχια Ανδροσάας κλπ.) διορίστηκε ο Στάμος Σεραφείμ Αθηναίος, νεαρός λογιώτατος. Έτσι ο Κυβερνήτης, έν τώ μέσω ανθρώπων χρηστών, αλλά χωρίς πέτρα και γνώση του λαού, νόμιζε πως θα οργανώση και θα διοικήση λαός δυστροπούς, μαθημένους από τά χρόνια της Τουρκίας να διοικούνται από ντόπιους, που γνωρίζανε καλά τόν τόπο τους". Από τις σωστές αυτές παρατηρήσεις των Κασομούδη και Βλαχογιάννη, γίνεται φανερό γιατί τα πράγματα πήραη τή δυσάρεστη εκείνη τροπή, που κατέληξε στη δολοφονία του Κυβερνήτη.

13.- ΓΕΝΝΑΙΟΥ ΚΟΔΟΚΟΤΡΩΝΗ: "Απομνημονεύματα", σελ. 211. Σχετικά με τη στάση τού Κων/νου Βλαχόπουλου στη σύγκρουση της Καλαμάτας, ο Γενναίος γράφει "Ο Γενναίος είχεν ως 300 είδικούς του και τό τάγμα τού Βλαχόπουλου, εστε ότι δεν ήθελε να πολεμήση, είτε διότι, ως έλεγον ήταν είσακουσμένοι μέρος Αξιωματούχων με τοβς Μανιάτες ή τυχαίως δεν ήτον και ο Κώστας Βλαχόπουλος παρών και έδιοικέταν από τόν Βελισσάριο Καλόγερον, αλλά όχι δραστήριον και πολεμικόν αξίον. Διά όλες τες άνω αίτιες δεν έδειξε ζήλο τό τάγμα (σ.σ. τού Κων/νου Βλαχόπουλου)".

πρέπει να ενήργησε με υπόδειξη του αδελφού του Αλεξάνη Βλαχόπουλου, που ήταν προσκολλημένος στο πολιτικό όργανο του Μαυροκορδάτου και ο οποίος την περίοδο αυτή ήταν ο υπ' αριθμόν ένα πολέμιος του Κυβερνήτη και έχει άμεση ευθύνη για τη δολοφονία του και το δράμα, που ακολούθησε. Με υποθέσεις, όμως, δεν καταρρίπτονται τα πραγματικά γεγονότα, όπως τα έζησε και τα περιέγραφε ο αυτόπτης Κασομούλης και ο οποίος, σε κάθε περίπτωση επαινεί τη συνετή στάση του Κων/νου Βλαχόπουλου και τις ακαταπάνητες προσπάθειες που κατέβαλε, για να αποτρέψει τον εμφύλιο σπαραγμό (14).

Εξάλλου, ο Κων/νος Βλαχόπουλος, είχε έλθει σε προσωπική ρήξη με τον Μαυροκορδάτο από το έτος 1824, εξαιτίας της διαφοροποιημένης στάσης του τελευταίου στη διένεξη του με το Γιαννάκη Στάτικο για το Αρματολίκι του Βλοχού, και, όπως είδαμε στο σχετικό κεφάλαιο, με δυσκολία δέχτηκε να μεταβεί στον Καρβασαρά τον Φεβρουάριο του 1825, για να ενισχύσει την τοπική φρουρά και να εμποδίσει την κίνηση του Κλουταχί προς το Αγρίνιο και το Μεσολόγγι. Από την εποχή δε αυτή παραιτήθηκε από τα δικαιώματά του στο Βλοχό και όλη την περίοδο της Επανάστασης παρέμεινε πιστός στρατιώτης της Πατρίδας. Μόνο στον εμφύλιο πόλεμο, που όσο εξαρτιόταν απ' αυτόν, προσπάθησε να τον αποτρέψει, αρνήθηκε να βάλει τα χέρια του με αδελφικό αίμα, όπως αναφέραμε και παραπάνω. Το πόσο πιστά και τίμια υπηρέτησε τον Κυβερνήτη ο Κων/νος Βλαχόπουλος, φαίνεται από πολλά περιστατικά, ανάμεσα στα οποία ενδεικτικά αναφέρουμε ότι μόνος αυτός, από όλους τους στρατιωτικούς της Πελοποννήσου, απηθύνε από την Καλαμάτα την 21η Μαρτίου 1831 προσωπική αναφορά " Προς την Επί των Στρατιωτικών Γραμματεία της Σ. Κυβερνήσεως", με την οποία δεχόταν ανεπιφύλακτα τις καινοτομίες, που είχαν αποφασιστεί να εισαχθούν στο στρατό, με το διάταγμα της 22 Φεβρουαρίου 1831 (15). Ακόμη και μετά τη δολοφονία του Κυβερνήτη διατηρεί σεβασμό στη μνήμη του και εκφράζει τον αποτροπιασμό του προς τους δολοφόνους του Μαυρομυχαλαούς στην από 10 Οκτωβρίου 1831 αναφορά, που απηθύνε από το Ήσσι (Μεσσήνη) Καλαμάτας, μαζί με τους Γενναίο Κολοκοτρώνη, Χατζηχρήστο και λοιπούς στρατιωτικούς της Καλαμάτας " Προς την Διοικητικήν Επιτροπήν" και της οποίας το πλήρες κείμενο παραθέτουμε στη συνέχεια (16):

.....

14. ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ Α. ΚΟΚΚΙΝΟΥ: "Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΙΣ", β. π., τόμος 12ος, σελ. 483-492 " Η ευθύνη του Μαυροκορδάτου".

15. ΓΕΝΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΕΥΣ, Έτος ΣΤ', αριθ. φύλλου 24 της 28 Μαΐου, 1831.-

16. ΓΕΝΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΕΥΣ Έτος ΣΤ', αριθ. φύλλου 80 της 17 Οκτωβ. 1831.-

" . Αναφορά του Συνταγματάρχου Ιωάννη Κολοκοτρώνη, του Ίπάρχου Χρ. Χριστού, του Ταγματάρχου Κων/νου Βλαχόπουλου και των λυθίων έπλαρχηγών αξιωματικών, ύπαξιωματικών και στρατιωτών του κατά την Μεσσηνίαν τοποθετημένου Στρατού.

ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗΝ

Σεβαστή Έπιτροπή,

Άθλη άνίστατος περιεκθλώσε τας ψυχάς μας, βαθεΐα θλίψις περιεχόθη εις τας άπαρηγορήτους καρδίας μας, άκούσαντες άμέλπίστως τον τραγικώτατον θάνατον του άειμνήστου Κυβερνήτου, προστάτου και ύπερασπιστού της Έλλάδος Ι.Α. Καποδίστρια, δολοφονηθέντος ύπό μιανών χειρών των πατροκτόνων και Έθνοκαταράτων Κων/νου και Γεωργίου Μαυρομιχαλέων, ούτε δυνάμεθα, ούτε λέξεις έχομεν καταλλήλους να παραστήσωμεν ζωηρώς τον άπεριγραπτον και θανατηφόρον πόμον των ψυχών μας: πάνον τον όποτον αίσθάνονται και οι άυτοθελήτως πενθοφορούντες άπλοι στρατιώται διά τό τρομερόν και δυσάφορητον τουτο συμβάν. Απειρους άπονέρομεν τας χάριτας εις την άξιοσέβαστον Γερουσίαν και Γραμματεΐς της Κυβερνήσεως, οίτινες διά του άπνου και προβλεπτικού αυτών οφθαλμού, άπήντησαν χωρίς άναβολής καιρού τας έννικας άνωμαλίας και ταραχάς της άναρχίας με την άμεσον σβστασιν της Σεβ. ταύτης Έπιτροπής. Είμεθα ευέλπιδες, ότι η δίκαια άπόφασις των νόμων παιδεύσει άντάξια τους έκτελέσαντας τό τρομερόν τουτο άνοσιόβρημα. Δεχθήτε, Σεβαστή Έπιτροπή, την όλικήν άφοσίωσιν και έντελή πειθαρχίαν προς τας Σ.όδιαταγάς αυτης ήμων των προσπαθούντων και άγρυπνούντων ύπερ της κοινής του Έθνους ήσυχίας. Η άξιοσέβαστος οικία της άειμνήστου Α.Ε. θέλει εΐσθαι άληθής μάρτυς των πράξεών μας. Με βαθύτατον σεβας ύποσημειούμεθα. Έν Νησίω, την 10η Οκτωβρίου 1831.

Ο Συνταγματάρχης Ι. Κολοκοτρώνης, Κ. Δημητρακόπουλος, Ταγματάρχης Κ. Βλαχόπουλος... κλπ.) . "

Από όλα αυτά γίνεται φανερό ότι ο Κων/νος Βλαχόπουλος προσπάθησε όσο του ήταν δυνατό να αποφύγει τη ρήξη με τους Μαυρομιχαλαίους, που υποκινούσαν τους Μανιάτες σε στάση εναντίον του Κυβερνήτη, γιατί ήταν πεπεισμένος ότι εάν τα πράγματα έφθαναν μέχρις εκεί, οι συνέπειες θα ήταν καταστρεπτικές για ολόκληρο το έθνος. Εγνώριζε, βέβαια, ο Κων/νος Βλαχόπουλος ότι οι απειθήσεις των Μαυρομιχαλαίων ήταν υπερβολικές και δεν ήταν δυνατό να ικανοποιηθούν από το φτωχό Βλληνικό Δημόσιο, παρατίς καλές προθέσεις του Κυβερνήτη (17).

Παραδειγματιζόμενος όμως από τον βίο του Κυβερνήτη, που σε κάθε περ-
πτωση προσπαθούσε να εξευμενίζει τους Μαυρομιχαλάους, πίστευε ότι μι-
α διαλλακτική στάση έναντι των αποστατών της Μάνης, θα μπορούσε να
αποφύγει την ένοπλη σύγκρουση και εάν εισακουόταν βίως τα πράγματα να
επαιρναν διάφορη τροπή.

Επακόλουθο, λοιπόν, της ασύνητης στάσης Καποδιστριακών και Αντικα-
ποδιστριακών ήταν η δολοφονία τού Κυβερνήτη από τους Μαυρομιχαλάους
την 27η Σεπτεμβρίου 1831 στο Ναύπλιο. Η δολοφονία του Κυβερνήτη, που σι-
εκλόνησε το Πανελλήνιο και είχε άμεσες επιπτώσεις στη δημόσια τάξη
και ασφάλεια της Χώρας, δεν ήταν ένα τυχαίο γεγονός, αλλά η συνισταμένη
των προσπαθειών των Ελληνικών ηγετικών ομάδων και των ξένων προστάτων
(18). Οι πρώτες, γιατί έβλεπαν με δέος το δημιουργικό έργο του Κυβερνή-
τη, που μοιραία τις οδηγούσε σε μόνιμη πολιτική διαθεσιμότητα και οι
δεύτερες (ξένοι προστάτες), γιατί στο πρόσωπο τού Καποδίστρια έβλεπαν
την εκμηδένιση των πολιτικών τους επιρροών στο νεοσύστατο Ελληνικό κρά-
τος (19). Τα υπόλοιπα, δηλαδή η οικονομική δυσπραγία και η φτώχεια που μά-
στιζε την οικογένεια Μαυρομιχάλη ήταν προσχηματικά αίτια. Η Ελληνική
και η ξένη αντίδραση βρήκαν στο πρόσωπο των Μαυρομιχαλαίων το εκτελε-
στικό τους όργανο. Ο βίος άλλωστε ο Κυβερνήτης αντιλαμβανόταν περισσό-
τερο από κάθε άλλον ότι αργά ή γρήγορα θα ερχόταν σε σύγκρουση με τους
Μαυρομιχαλάους, καθώς οι τελευταίοι θεωρούσαν τους οικονομικούς πόρους
δύο ολόκληρων περιφερειών, της Λακωνίας και της Μεσσηνίας, ως φέουδο της
.....

18.-ΑΣΠΡΕΑ ΓΕΩΡΓΓΙΟΥ: "Πολιτική Ιστορία της Νεωτέρας Ελλάδος", Αθήναι
1922, τόμος Α', σελ. 83, 106 και 107 "Είδεχθεις άναρχία και άδελφοκτονία
έξηπλώθη επί της δυστυχούς χώρας, έπασχεν, ό λαός, πλειότερον δέ όλων
οί της ύπαθρου, οίτινες έβλεπον να διαρπαζώνσαι τά κτήνη και τά γεν-
νήματά των και να κυρπολούνται τά πτωχικά των οικήματα...". "Επικράτη-
σε το μίσος, ή αβδήδεια και ή άλαζονεια, διά των όποιων καταστρέφονται
τά έθνη, όχι μόνον τά σχηματιζόμενα, αλλά και αυτά τά υπάρχοντα...".

19.-Ι. Δ. ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΣ -ΑΙΚ. ΚΟΥΜΑΡΙΑΝΟΥ: "Η θεμελίωση τού Έλληνικού κρά-
τους", Αθήναι 1982, σελ. 23, 29, 41, 46, 74 ".... Η ανάμειξη των ξένων στις
Έλληνικές υποθέσεις, δέν έπρόκειτο να ληξει με τον φερματισμό τού Α-
γώνα. Επιδραμούνταν έτσι οι έλληνοί φόβοι πως ή Εύρώπη μπορούσε και
ήθελε να διαδραματίσει καθοριστικό ρόλο στις τύχες τους...". σελ. 75
"Ανταγωνιστικές μεταξύ τους ή Βρετανία, ή Γαλλία, ή Ρωσία, καθιέρωσαν
ένα ίδιόμορφο διεθνές καθεστώς για την Ελλάδα, ένα είδος Ευρωπαϊκής
κυριαρχίας πάνω στον τόπο...". και σελ. 99 ".... ό Καποδίστριας... έπεδί-
ωκε να συντρέψει την πολιτική δύναμη των προυχόντων και των όπλαρχηγών
...". "Υστερα από αυτά βγαίνει άδίστακτα το συμπέρασμα ότι οι δύο αυτές
τάξεις (Κοινοβουλευτικές-Πολιτικοί και Οπλαρχηγοί), με την καθοδήγηση των
ξένων προστάτων συνεργάστηκαν για τον πολιτικό και φυσικό θάνατο του
Κυβερνήτη Ι. Καποδίστρια.

οικογενείας τους. Μέ όλα αυτά όμως ο Κυβερνήτης προσπαθούσε να αποφύγει ή τουλάχιστο να μετατοπίσει τη ρήξη και ασφαλώς θα το πετύχαινε εάν ορισμένοι Καποδιστριακοί παράγοντες δεν είχαν παράξηγηση το ρόλο και την αποστολή, που τους είχαν ανατεθεί (20). Δεν ήταν, λοιπόν, αφελείς ο Κασομούλης και ο Κων/νος Βλαχόπουλος, που ενεργούσαν με σβνεση για να προλάβουν τη συμφορά, αλλά απερίσκεπτοι και άμυαλοι ήταν εκείνοι, που στην προσπάθειά τους να φανούν "Καποδιστριακότεροι" του Καποδιστρια, συνετέλεσαν στην πυροδότηση τής έκρηξης, που μετέβαλε σε στάχτη και σε ερείπια ό,τι με μόχθο και με θυσές είχε εκτιύχει ο Κυβερνήτης σε διάστημα τεσσάρων ετών δημιουργικής εργασίας (21).

Μετά τη δολοφονία του Κυβερνήτη και τη ρήξη στις σχέσεις της Τριανδρίας (Αυγουστίνου-Κολοκοτρώνη-Κωλέττη) όλα τα επαρχιακά στρατεύματα συγκεντρώθηκαν από τον Κωλέττη στην πρωτεύουσα Ναύπλιο. Ο Κωλέττης όμως, αφού εδραιώθηκε στην εξουσία, θέλησε να απαλλαγεί από τους ενοχλητικούς υποστηρικτές του, καθώς δεν τους χρειαζόταν πια και μη έχοντας χρήματα να πληρώσει τα πειναλέα και άτακτα εκείνα στύφη, που κάθε μέρα αναστάζωναν την Πρωτεύουσα με τις απειθαρχίες τους, τα διαχέτευσε με τρόπο προς τις επαρχίες της Πελοποννήσου και έτσι η πυρκαϊά του εμφύλιου πολέμου άναψε σε όλη τη χώρα (22). Οι Πελοποννήσιοι στρατιωτικοί, μη αντέχοντας να βλέπουν τις επαρχίες τους να λεηλατούνται από τα πειναλέα στύφη των ατάκτων, άφηναν το στράτευμα και έτρεχαν στις επαρχίες τους, φια να τις προστατεύσουν.

Ο Κων/νος Βλαχόπουλος με τον Χατζηπέτρο είχαν σταλεί από τον Κωλέτη στην περιοχή των Καλαβρύτων (23), λίγο αργότερα το τάγμα του Κων/νου Βλαχόπουλου μετατοπίστηκε στην περιοχή τής Τριπολιτσάς, όπου ο συνετός άντρας θα προσφέρει τις τελευταίες του υπηρεσίες στην αιμόφυρτη πατρίδα, όπως θα δούμε στη συνέχεια.

Στην Τριπολιτσά.

Το έτος 1832, υπήρξε έτος τραγικών περιπετειών για τον πολυπαθό Ελλη-

.....

20.-ΝΙΚΟΛΑΟΥ Κ. ΚΑΣΟΜΟΥΛΗ: "ΕΝΘΥΜΗΜΑΤΑ ΚΑΤ'", δ.π., τόμος Γ', σελ. 368-369.

21.-ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ Α. ΚΟΚΚΙΝΟΥ: "Η ΒΑΛΗΝΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΙΣ", δ.π., τόμος 12ος, σελ. 393

22.-ΙΣΤΟΡΙΑ ΒΑΛΗΝΙΚΟΥ ΕΘΝΟΥΣ, "Εκδοτική 'Αθηνών, δ.π., τόμος ΙΒ', σελ. 572-573

23.-ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ Α. ΚΟΚΚΙΝΟΥ: "Η ΒΑΛΗΝΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΙΣ", δ.π., τόμος 12ος, σελ. 561."

νικό λαό, καθώς ο εμφύλιος πόλεμος είχε φθάσει στο αποκορύφωμα της καταστρεπτικής του μανίας και είχε μεταβάλει σε ερεβία ό,τι είχε απομείνει θείο από τον μακροχρόνιο απελευθερωτικό αγώνα. Όπως είναι γνωστό η Πελοπόννησος είχε δοκιμαστεί περισσότερο από τον εμφύλιο πόλεμο, απ' ό,τι οι άλλες ελληνικές περιοχές. Ξιδοικότερα η περιοχή της Τριπολιτσάς, όπου ο φοβερός για τις λεηλασίες και το μίσος του ενόσυντον των Κολοκοτρωνικών Θεοδωράκη Γρέβα είχε ~~απολαύσει~~ τα αρπακτικά φουσάτα του, προσβάλε εικόνα βιβλικής καταστροφής (24). Ο γηραιός στρατηγός Θεόδωρος Κολοκοτρώνης, μη αντέχοντας να βλέπει την ερήμωση της γενέτειράς του γης και τους ανθρώπους της να υποφέρουν και υπακούοντας στις σπαρακτικές εκκλήσεις των παλιών συμπολεμιστών του, με τους σκοπούς είχε κερδίσει τόσες νίκες στον αγώνα, αποφάσισε να δράσει και να απαλλάξει την περιοχή του, από τις βιαιότητες και τις ατασθαλίες τού Γρέβα. Έτσι στις αρχές Αυγούστου του 1832, εκμεταλλευόμενος την αδυναμία του Κωλέττη να ενισχύσει το φίλο του, συγκέντρωσε αξιόλογη δύναμη, ανερχόμενη σε 3000 άντρες περίπου και αφού έστειλε το γιό του Γενναίο Κολοκοτρώνη με 700 άντρες "Γενναίο όνομα και πράγμα" - κατά τον Κασομούλη - και έπραξε τον Ματζαρά, όπου έδωσε να καταλάβει στον υπερήλαλο Γρέβα "τι θα πει Κολοκοτρωνέικο ντουφέκι", έτοιμαζόταν και "ο ίδιος", για να καταφέρει το τελειωτικό χτύπημα εναντίον των ορδών τού Γρέβα, που κατείχαν την Τριπολιτσά και τη γύρω από αυτήν πεδινή χώρα (25)

Στην περιοχή της Τριπολιτσάς, εκτός από τη δύναμη του Γρέβα, ήταν με το μέρος των κυβερνητικών δυνάμεων και το τάγμα τού Κων/νου Βλαχόπουλου και το πεζικό και ιππικό σώμα τού Χατζηχρίστου. Οι βλαχόπουλος και Χατζηχρίστος τηρούσαν αμερόβληπη στάση και όσο μπορούσαν περιόριζαν τους άντρες τους από του να διακράτουν διαρπαγές και λεηλασίες σε βάρος των ανυπεράσπιστων κατοίκων, που είχαν αναλάβει και τη διατροφή τους (26)

Οι δύο άντρες, γνωστοί για τη μετριοφροσύνη και την εντιμότητά τους, προσπάθησαν να πείσουν τον Θεοδωράκη Γρέβα να εγκαταλείψει την περιοχή

.....

24. --ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ Α. ΚΟΚΚΙΝΟΥ: "Η ΒΑΛΗΝΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΙΣ", 6. π., τόμος 12ος, σελ. 562

25. --ΝΙΚΟΛΑΟΥ Κ. ΚΑΣΟΜΟΥΛΗ, Όπως παραπάνω, τόμος Γ', σελ. 578.

26. --ΓΕΝΝΑΙΟΥ ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗ, Όπως παραπάνω, σελ. 224.

και έτσι να αποφευχθεί η αιματοχυσία. Επειδή όμως ο Γρίβας ήταν ανένδοτος, οι δύο άντρες τήρησαν αυστηρή ουδετερότητα. Αλλά όταν οι δυνάμεις των Κολοκοτρωναίων περιέσφιξαν τον Γρίβα και κινδύνευσε ο αφανισμός ολόκληρου του Ρουμελιώτικου σώματος που διοικούσε, παρένβησαν συμβιβαστικά και ο μεν Χατζηχρίστος, χωρίς να λάβει ενεργό μέρος, κάλυπτε με το ιππικό του τα νώτα της παράταξης του Γρίβα προς την πεδιάδα, απ' όπου θα περνούσε ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης με το κύριο σώμα του, ο δε Κων/νος Βλαχόπουλος, αναλογιζόμενος τις ευθύνες του και θέλοντας να προλάβει τη συμφορά, έδωσε τον Γρίβα ενόπλιον των ευθυνών του. Του υποσχέθηκε βοήθεια για να τον απαλλάξει από τον πολιορκητικό κλοιό των Κολοκοτρωναίων, που ολοένα τον περιέσφγγε, αλλά με τον απαράβατο όρο, μόλις ελαφρυνθεί από την πίεση, να πάρει τους άντρες του και να εγκαταλείψει την περιοχή της Τριπολιτάδας, πράγμα που έγινε έπειτα από λίγο και αφού ο Γρίβας δεν μπόρεσε να εξασφαλίσει άλλη βοήθεια από τους κυβερνητικούς του Ναυπλίου. Έτσι, χάρη στη συνετή και πατριωτική στάση του Κων/νου Βλαχόπουλου και Χατζηχρίστου, αποφεύχθηκε μια από τις τραγικότερες συμφορές του εμφύλιου πολέμου, αφού και η Τριπολιτάδα απαλλάχτηκε από την κακοδαίμονια του Γρίβα και το Ρουμελιώτικο σώμα του, που είχε προσφέρει τόσες υπηρεσίες στην πατρίδα, δεν καταστράφηκε. (27)

Για το μεσολαβητικό και συμβιβαστικό ρόλο, που έπαιξαν οι Χατζηχρίστος και Κων/νος Βλαχόπουλος, στην ένοπλη σύγκρουση ανάμεσα στους Κολοκοτρωναίους και θ. Γρίβα, ο Κασομούλης γράφει τα εξής (28):

"Έν τώ μεταξύ ο Γρίβας, απελπισθείς να βοηθηθή, μετά τινάς μάχας και φόνους, οι ύποδοι ακολουθήσαν εις Μανταγράν, μεσολαβούντος του Χατζηχρίστου—αφού πλέον συνέλευσις δεν υπήρχεν να τή βασάξῃ—πεσόντες εις σύμβιβασμόν μεταξύ των ἰδών και ὁ Χ' Χρίστος, ὅτι ἄνευ τῆς ἀποχωρήσεως τοῦ Γρίβα ἀπὸ τῆν Τριπολιν ἦτον ἐδύνατο να παύσῃ ὁ πόλεμος, ἀπὸ τῆν ουδετερότητα τῆν ὁποίαν εἶχεν, κλίνας με τῆν γνώμην, διὰ να λείψῃ τὸ σκάνδαλον, να φύγῃ ὁ Γρίβας διὰ τῆν Στερεὰ Ἑλλάδα, σύμφωνα και ὁ Κ. Βλαχόπουλος εἰς τοῦτο. Ὁ Γρίβας

27.—Την περιγραφή της μάχης κάνει η εφημ. "ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΟΣ" στο φύλλο της 3ης Σεπτ. 1832. Βλέπε και ΓΕΜΝΑΙΟΥ ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗ, "Εγγραφα", Ἀθήναι 1856, σελ. 231.
 28.—ΝΙΚΟΛΑΟΥ Κ. ΚΑΣΟΜΟΥΛΗ, Ὅπως παραπάνω, τόμος Γ', σελ. 581.

βας τέλος ένδύσας είς τήν συνθήκην ταύτην ,δέκα ήμέρας έπειτα άπό τήν διάλυσον τής συνελεύσεως άφίχθεις είς "Αργος άγανακτισμένος-άπαρηγόρητος διά τήν διάλυσιν-όβριζων τόν Ζέρβαν, Γκριζιώτην και τά σώματά των ώς άπιστα, μετά μιξς συνεντεθεις, τήν όποσαν έκαμεν μέ τον ΚΑΛΕΤΤΗΝ, μέ τό σωμα του κινηθεις προς τήν Κόροντον διεβουνη προς τήν Αυτ. "Ελλάδα".

Συμβιβαστικός και κατευναστικός υπήρξε ο ρόλος τού Κων/νου Βλαχόπουλου σε όλη την περίοδο τού Αγώνα τής Ανεξαρτησίας, αλλά ιδιαίτερα στη μετακαποδιστριακή εποχή, που τα πολιτικά πάθη είχαν φθάσει στο κατάρυφο της καταστρεπτικής τους μανίας, έδειξε όλο το ψυχικό του μεγαλειο-δωκιανδυνεθοντας τη ζωή του και την υπόληψη του έδειξε ότι ήταν καμωμένος από διαφορετικό "μέταλλο" από εκείνο, που ήταν φτιαγμένοι οι μεγάλοι εκείνης της γενιάς. Τα ψυχικά του προσόντα και ο ακέραιος χαρακτήρας του μόνο με την ανιδιοτέλεια του Δημητρίου Υψηλάντη, μπορούν να παραβληθούν. Ανώτερος χρημάτων, ενώ διαχειριζόταν για μεγάλο χρονικό διάστημα το πλοσίο αρματολίκι τού Βλαχό, βγήκε από τον αγώνα πάμφτωχος. Η φτώχεια του ήταν τόσο μεγάλη, ώστε τον βλέπουμε-μέσα από επίσημα κρατικά έγγραφα-να ζητάει οικονομική ενίσχυση από τον Κυβερνήτη για να τελέσει τους γάμους του(29).

Αυτές είναι οι υπηρεσίες που πρόσφερε ο Κων/νος Βλαχόπουλος στη χερμαζόμενη πατρίδα κατά την τελευταία καποδιστριακή και μετακαποδιστριακή περίοδο.

Με την άφιξη τού Όθωνα και της ακολουθίας του ησυχία επικράτησε σε όλη τη χώρα. Ο Κων/νος Βλαχόπουλος, με διάταγμα της Αντιβασιλείας στις 14/26 Μαρτίου, 1833 διορίζεται άρχηγός τού επίλεκτου τάγματος των Ακροβολιστών(30). Τη θέση όμως αυτή ο Κων/νος Βλαχόπουλος διατήρησε για τρεις μόνο μήνες, γιατί στις αρχές Ιουνίου του 1833 εκιλέγεται τιμητικά ανάμεσα στους 40 πρώτους Μοιράρχους-Αγωνιστές της Επανόστασης του 1821-που στελέχωσαν την Ελληνική Χωροφυλακή(31).

29.- Ένικά "Αρχεζα τού Κράτους- "Αρχεζα Γενικής Γραμματείας τού Κυβερνήτη, Φ. 254 (ύποφ. μηνός Οκτωβρίου 1830), σχετική η από 22 Οκτωβρίου αναφορά του Κων/νου Βλαχόπουλου προς τον Κυβερνήτη Ι. Α. Καποδίστρια.
30.- ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΓΑΖΗ, ό. π., σελ. 186, σημ. 6.
31.- ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΚΤΕΝΙΑΔΗ: "Ελληνική Χωροφυλακή- "Ιστορικά Σελίδες", "Αθήνα 1960, σελ. 79, ("Τά πρώτα Στελέχη").

Έπειτα από οκτάχρονη ευδόκιμη υπηρεσία στη Χωροφυλακή, θα του ανατεθεί η αρχηγία του Σώματος και θα είναι ο πρώτος Έλληνας Αρχηγός Χωροφυλακής, που θα έχει την τιμή να την οργανώσει και να την προσαρμόσει στην ελληνική πραγματικότητα και ακόμη να της δώσει την αγωνιστική ένσημη της Μεγάλης Γενιάς του 1821, την οποία η Χωροφυλακή μας θα διατηρήσει σακρόβρη οφθαλμού, σε όλη τη μακροχρόνια μεταβίβαση της, όπως απέδειξαν οι κατοπινολ εθνικολ της αγώνες (32)

Αλλά την εθνική προσφορά του Κων/νου Βλαχόπουλου στην Οθωνική Ελλάδα, αρχικά ως στέλεχος και κατόπιν ως Αρχηγός του Σώματος της Χωροφυλακής, θα την παρακολουθήσουμε στο δεύτερο μέρος της εργασίας αυτής.

.....

32.-ΝΑΠΟΛΕΟΝΤΟΣ ΣΤΑΜ.ΔΟΚΑΝΑΡΗ: "Από τον Βλαχόπουλο στον Μ.Αρ. Γιάννη", εφημ. "ΕΘΝΙΚΗ ΑΝΤΙΣΤΑΣΙΣ", Οκτώβριος 1979, αριθ.φύλλου 239-240.-

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΘΕΩΝΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΚΑΙ ΜΕΧΡΙ ΤΟΥ ΘΑΝΑΤΟΥ ΤΟΥ

ΕΠΙΛΕΚΤΟ ΣΤΕΛΕΧΟΣ ΤΗΣ ΝΕΟΣΥΣΤΑΤΗΣ ΧΩΡΟΦΥΛΑΚΗΣ

Η δολοφονία του Κυβερνήτη υπήρξε το αποκορύφωμα του 10ετούς εθνικού δράματος. Οι επιπτώσεις της μακρής εκείνης πράξης υπήρξαν άμεσες. Αναρχία τρομακτικής έκτασης και υψής επικράτησε σε όλη τη χώρα και μετέβαλε σε στάχτη και σε ερείπια ό,τι είχε απομείνει όρθιο από τον μακροχρόνιο απελευθερωτικό αγώνα (1). Ήταν, λοιπόν, φυσικό ο ελληνικός λαός να περιμένει τον από μηχανής θεό που θα τον απάλλαζε από την κακοδαιμονία της αναρχίας. Και ο από μηχανής θεός ή ο ^{βρί}της γής μεσσίας δεν ήταν άλλος από τον αναμενόμενο βασιλιά Όθωνα (2). Ο ταλαίπωρος και πολύπαθος ελληνικός λαός είχε πιστέψει τότε-άσχετα αν αργότερα διαφεύτηκαν οι ελπίδες του-ότι στο πρόσωπο του νεαρού Όθωνα είχε βρει τον προστάτη και φύλακα άγγελο της γαλήνης και της ησυχίας του.

Σε καμιά ίσως άλλη περίοδο του εθνικού βίου δεν υπήρξε τόσο καθολικό το αίτημα λαού και στρατού για ειρηνική διαβίωση, ευνομία και τάξη. "Όπλαρχηγοί και στρατιώται-γράφει ο θυμώσος Κασομούλης έκφραζοντας τον γενικό πόθο- από τον θεόν κράζοντες καθημερινώς έναν σκύλον μόνον να πέμψη ο Βασιλεύς να τον αντιπροσωπεύση, ήθελον τον δεχθῆ μετά πάσης χαρᾶς διά να παύσουν τὰ βάσανά των, παρηγορίαν τινά δέν ἔβλεπον παρά εἰς τήν ἐπιθυμητήν ἀφιξίν τοῦ Βασιλέως". Με τα αισθήματα αυτά διακατεχόμενος ο λαός είχε επιφυλάξει ενθουσιώδη υποδοχή στον Βασιλιά Όθωνα όταν αποβιβάστηκε στην παραλία του Ναυπλίου τις μεσημβρινές ώρες της 25 Ιαν./6 Φεβ. 1833 (3).

1. Τη θλιβερή κατάσταση που επικρατούσε στη χώρα κατά την άφιξη του Όθωνα περιγράφει ο ιστορικός Διονύσιος Κοκκίνος με τα πικρά μελανά χρώματα "Ολόκληρος ή Ἑλλάς πλην τοῦ Ναυπλίου κατέκειτο κυριολεκτικῶς εἰς ἐρείπια. Ἐπὶ τῶν χαλασμάτων αὐτῶν, ἐπάνω εἰς τὰ αποκαΐδια καὶ τοὺς ἀμορφοὺς σωροὺς, ἔπρεπε νὰ κτισθοῦν σπίτια μέ παλαιὰ καὶ νέα εὔλα καὶ νὰ ἀνοίξουν δρόμοι καὶ σχολεῖα καὶ νὰ εἶρη ή ζωὴ κάποιον ρυθμόν. Καὶ κυρίως νὰ εὔρεθῆ ὀλίγος ἄρτος"., σελ. 583, τόμος 12ος "ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΙΣ" Διονυσίου Α. Κοκκίνου, έκδ. "Μέλισσα", Ἀθήναι 1960.
2. ΣΠ. Β. ΜΑΡΚΕΖΙΝΗ, "Πολιτική Ἱστορία τῆς Νεώτερης Ἑλλάδος", τόμ. 1ος, σ. 99.
3. Ζωντανή περιγραφή της υποδοχής του Όθωνα κάνουν οι δύο σπουδαιότεροι απομνημονευματογράφοι του αγώνα 1) Νικόλαος Κασομούλης και 2) Ιωάννης Μακρυγιάννης. Ο πρώτος στον Γ' τόμο, σελ. 611 των "Στρατιωτικῶν του Ενθυμημάτων" γράφει "Παράφοροι ἀπό τήν χαράν ὄλοι, ρίψαντες τὰ ὄπλα κάτω οἱ πολεμικοί, τὰ κονδύλια οἱ πολιτικοί ἀλημονήσαντες ὅσα κατὰ ἔπαθον, ἔτρεχαν εἰς τὰ παράλια νὰ δεχθοῦν τὸν Σωτήρα, τὸν Πανφθοδύναμο πατέρα τοῦ Ἔθνους" και ο Μακρυγιάννης, στη σελίδα 339 των "Απομνημονευμάτων του" σημειώνει: "Σήμερα ξανά-

Οι εκπρόσωποι της Αντιβασιλείας, διερμηνεύοντας τα αισθήματα του ελληνικού λαού και κατανοώντας και οι ίδιοι την ανάγκη της επιβολής της τάξης του νόμου στην αναρχοκρατούμενη χώρα, φρόντισαν να οργανώσουν την κρατική μηχανή και να εξασφαλίσουν ειρηνική διαβίωση στο λαό. Γι' αυτό έπειτα από προσεκτική μελέτη της κατάστασης, αναφορικά με τις συνθήκες που επικρατούσαν στην χώρα από απόψεως τάξης και ασφάλειας, αποφάσισαν να προβούν στη σύσταση ενόπλιου σώματος Ασφαλείας και Ανωτέρας Κρατικής Αστυνομίας (4).

Έτσι, κατά τα ευρωπαϊκά πρότυπα και μάλιστα της Γαλλικής GENDARMERIE (5), συστήθηκε με το από 20 Μαΐου/1 Ιουνίου 1833 Διάταγμα, που δημοσιεύτηκε στο ΦΕΚ (φύλλον Έφημερίδος Κυβερνήσεως) της 3ης Ιουνίου 1833, η Ελληνική Χωροφυλακή (6).

Τα μέτρα που έλαβε η Αντιβασιλεία για την οργάνωση της Χωροφυλακής υπήρξαν εξαιρετικά για τις ελληνικές δυνατότητες της εποχής εκείνης (7). Πράγματι η Χωροφυλακή από την σύστασή της παρουσίασε οργανωτική πληρότητα και σύμφωνα με τις διαπιστώσεις σοβαρών Ελλήνων και ξένων μελετητών της Οθωνικής περιόδου η Χωροφυλακή υπήρξε "ο έπιτυχεστέρος των στρατιωτικών οργανισμών της Ελλάδος" (8).

γεννιέται ή πατρίδα και ανασταίνεται όπου ήταν τσούν καιρό χαμένη και σβησμένη. Σήμερα ανασταίνονται οι αγωνιστάι, οι πολιτικοί, θρησκευτικοί και στρατιωτικοί, ότι ήρθε ο Βασιλέας μας, όπου άποχτήσαμεν με την δύναμιν του Θεού. Δόξα νάχη τό πανάγαθό σου όνομα, Κύριε παντοδύναμε, πολυέ-λαιγε, πολυέσπλαχνε...." Άλλο πράγμα αν ο ενθουσιασμός αυτός του λαού γρήγορα μεταβλήθηκε σε απαγοήτευση από τα απρεπή φερόματα της Αντιβασιλείας και αυτού του ίδιου του Όθωνα μετά την ενηλικίωσή του.

4. ΝΑΠΟΛΕΟΝΤΟΣ ΣΤΑΜ. ΔΟΚΑΝΑΡΗ, "Ελληνική Χωροφυλακή 1833-1978", περιοδικό "Στρατιωτική Επιθεώρησης", τεύχος 3ο, Μάρτιος 1979, σελ. 310.
5. ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΚΤΕΝΙΑΔΗ, "Ελληνική Χωροφυλακή-Ιστορικά σελίδες", σελ. 71.
6. Ο όρος GENDARMERIE, που αναλύεται σε GENSD'ARMES (GENDARMES), δηλαδή άνδρες των όπλων, δεν αποδίδεται με ακρίβεια στα ελληνικά με τη λέξη Χωροφυλακή, που είναι ελεύτερη απόδοση του Γαλλικού όρου. Ετυμολογικά Χωροφυλακή θα πεί η φύλαξη (φυλακή) του χώρου και Χωροφύλακας οι φύλακες του χώρου, λως οι ιδρυτές της Χωροφυλακής να ήθελαν με τον όρο αυτό να τονίσουν την σπουδαιότητα και την ευρύτητα της αποστολής της.
7. ΙΣΤΟΡΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΘΝΟΥΣ, δ.π., τόμος ΙΓ' σελ. 40 "Η ίδρυση του σώματος της Χωροφυλακής αποδείχτηκε πιδ έπιτυχής... Οι στολές, ο όπλισμός της Χωροφυλακής άκολούθησαν δυτικά πρότυπα και οι άμοιβές ήσαν ανώτερες από τις αντίστοιχες του στρατού...."
8. GUSTAN EICHTHAL, "Οικονομική και κοινωνική κατάσταση στην Ελλάδα μετά τό 1821", σελ. 39, προβλ. και G. EICHTHAL, "Η Ελλάδα του 1833-1835" έπιμ. Γ. Τ. Μίρκου, έν Άθήναις 1968, σελ. 36.-

Την καλή οργάνωση της Χωροφυλακής πέτυχε η Αντιβασιλεία δια της ανάθεσης της αρχηγίας της στον Γάλλο Φιλέλληνα και στρατηγό του Αγώνα της Ανεξαρτησίας Φραγκίσκο Γκραγιάρ. Ο Γκραγιάρ () ως αξιωματικός του Μεγάλου Ναπολέοντα γνώριζε την οργάνωση και λειτουργία της Αυτοκρατορικής Γαλλικής Χωροφυλακής και καθώς είχε συμπολεμήσει με τους Έλληνες σε όλη τη διάρκεια της Επανάστασης του 1821 είχε άμεση γνώση της ελληνικής πραγματικότητας. Έτσι, η ανάθεση της αρχηγίας της Χωροφυλακής σε αυτόν, υπήρξε μια επιτυχής ενέργεια της Αντιβασιλείας. Ο κατάλληλος άνθρωπος είχε τοποθετηθεί στην κατάλληλη θέση.

9. Τη ζωή και τη δράση του Γάλλου φιλέλληνα Φραγκίσκου Γκραγιάρ δίδει η νέα φιλόλογος και ιστορικός δίδα Χαρίκλεια Γ. Δημακοπούλου στην εμπειριστατωμένη εργασία της "Ο Σαινσιμονιστής FRANCOIS GRAILLARD-Περί των Έλληνικων Πολιτικων πραγμάτων (παρατηρήσεις και προτάσεις)" που δημοσιεύτηκε στον 22ο τόμο 1979 του "Δελτίου της 'Ιστορικής και Εθνολογικής Εταιρείας της Ελλάδος", σελ. 369-450 και που κυκλοφόρησε και σε ανάτυπο. Με βάση την ανωτέρω εργασία, με συμπληρωματικά στοιχεία από τη γνωστή βιβλιογραφία και με εντελώς νέα αρχαιολογικά στοιχεία, που αντλήσαμε από τα Ιστορικά αρχεία του Αρχηγείου Χωροφυλακής (Τμήμα Ιστορίας-Αριστοτέλους 175 Αθήνα) και τα Γενικά Αρχεία του Κράτους, παραθέτουμε συνοπτικά τη βιογραφία και του Φραγκίσκου Γκραγιάρ.

-Ο Φραγκίσκος Γκραγιάρ (FRANCOIS GRAILLARD) γεννήθηκε στη DIZON της Γαλλίας την 23η Αυγούστου 1792. Ο πατέρας του ήταν Συνταγματάρχης του Γαλλικού στρατού και ο Φραγκίσκος ακολουθώντας την οικογενειακή παράδοση κατετάγη εθελοντής στη Γαλλική Εθνοφυλακή στις 15 Μαΐου του 1822. Μετά από δύο μήνες προβιβάζεται σε Δεκανέα και έπειτα από άλλους τρεις μήνες σε Λοχία. Στις αρχές του 1813 προβιβάζεται σε Ανθυπασπιστή και στις 29 Σεπτεμβρίου του 1813 σε Ανθυπολοχαγό. Έλαβε μέρος ως αξιωματικός του Γαλλικού στρατού στις διάφορες μάχες των Ναπολεοντεινών πολέμων της τελευταίας περιόδου και παρέμεινε στο Γαλλικό στρατό μέχρι το 1821, εκτός από ένα μικρό χρονικό διάστημα που είχε διατελέσει σε διαθεσιμότητα ως σπαδός του Μ. Ναπολέοντα.

-Η έκρηξη της Ελληνικής Επανάστασης συνεκίνησε βαθύτατα την ευαίσθητη ψυχή του Γκραγιάρ και μαζί με άλλους φιλέλληνες την 8/20 Νοεμβρίου του 1821 αποβιβάζεται στην Καλαμάτα, Έζησε από κοντά ολόκληρο το δράμα του υπέρ Ανεξαρτησίας Αγώνα του Ελληνικού λαού και έλαβε μέρος σε πολλές μάχες.

Συμμετείχε στην πολιορκία και την άλωση του Ναυπλίου και στη συνέχεια διακρίθηκε στη μάχη της Κορίνθου. Ομοίως διακρίθηκε στη μάχη του Πέτα όπου ανδραγαθήσε, τραυματίστηκε και λόγω έλλειψε να σκοτώθει. Στη συνέχεια και υπό την οδηγία του Αλ. Μαυροκορδάτου λαμβάνει μέρος στην πρώτη πολιορκία του Μεσολογγίου ως υπερασπιστής της "Ιεράς πόλεως". Το 1825 μετέχει στο Επιτελείο του Δημητρίου Υψηλάντη και επολέμησε στη μάχη των Μύλων (13 Ιουνίου 1825) εναντίων του Ιμπραήμ όπου διακρίθηκε, τραυματίστηκε για δεύτερη φορά και προτάθηκε ο προβιβασμός του "επ' ανδραγαθία" στο βαθμό του Συνταγματάρχη. Τέλος, ως επιτελάρχης του Δημητρίου Υψηλάντη παίρνει μέρος στην εκστρατεία για την απελευθέρωση της Ανατολικής Ελλάδας και πολέμησε στη μάχη των Θηβών (12 Μαΐου 1829) και είχε την τύχη να λάβει μέρος στην τελευταία νικηφόρο μάχη του Αγώνα στην Πέτρα Βοιωτίας (12 Σεπτ. 1829).

Ο Φραγκίσκος Γκραγιάρ δέχτηκε με ευχαρίστηση την αρχηγία της Χωροφυλακής και έθεσε ως ανενεχόμενον όρο να του επιτραπεί να προβεί μόνος του στην εκλογή των στελεχών της Χωροφυλακής, πράγμα που έγινε φεκτό από την Αντιβασιλεία. Αδέσμευτος και απερίσπαστος ο Γκραγιάρ από οποιαδήποτε εξωπηρεσιακή παρέμβαση έκανε μια θαυμάσια επιλογή των πρώτων στελεχών της Χωροφυλακής.

Όλοι οι Αξιωματικοί της Χωροφυλακής (10) (10 Μοίραρχοι και 24 Υπομοίραρχοι ήταν η αρχική της δύναμη) έπρεπε να προέρχονται από τις τάξεις των αγωνιστών της Επανάστασης του 1821 και που, εκτός από τις πολεμικές τους δάφνες, θα έπρεπε να έχουν να επιδείξουν εντιμότητα ήθους και ακεραιότητα χαρακτήρος. Ανάμεσα στους 10 Μοιράρχους οι έξη πρώτοι, δηλαδή οι 1) Αντώνιος Μαυρομιχάλης, 2) Νικόλαος Πετμεζάς, 3) Κων/νος Βλαχόπουλος, 4) Ηλίας Πανάς, 5) Μήτρος Δεληγιώργης και 6) Ιωάννης Βελέντζας ήσαν στρατηγοί των ατάκτων επαναστατικών σωμάτων και οι υπόλοιποι τέσσερις, καθώς και όλοι οι Υπομοίραρχοι, ήσαν Αξιωματικοί των ατάκτων σωμάτων (11).

Στη διάρκεια του Αγώνα χρησιμοποιήθηκε και σε πολλές εμπιστευτικές αποστολές στη Γαλλία και σε άλλες Δυτικές χώρες για την ευδόση των σκοπών της επανάστασης. Μετά το τέλος του Αγώνα δεν αναχώρησε για την πατρίδα του αλλά παρέμεινε στην Ελλάδα και με πρόταση του Δημητρίου Υψηλάντη δια του υπ' αριθ. 79 της 25ης Μαΐου 1832 Διατάγματος διορίζεται Γενικός Διευθυντής του Τακτικού Σώματος και επιδίδεται, χωρίς όμως θεαματικά αποτελέσματα στην αναδιοργάνωση του μεταπελευθερωτικού ελληνικού στρατού. Στις 24 Μαΐου/5 Ιουνίου 1833 αναλαμβάνει την αρχηγία της Χωροφυλακής την οποία οργάνωσε τέλεια κατά τα πρότυπα της Γαλλικής Χωροφυλακής.

Ο Γκραγιάρ ως Αρχηγός Χωροφυλακής εργάστηκε ακαταπόνητα και κατέστρωσε μόνος του το οργανωτικό διάταγμα "πλανάκι Χωροφυλακής και οργανικής κατανομής" των Υπηρεσιών Χωροφυλακής και μάλιστα ο ίδιος προσωπικά επέλεξε τους αξιωματικούς της Χωροφυλακής ανάμεσα στους διαπρεπέστερους αγωνιστές της Επανάστασης του 1821. Τέλος, στην προσπάθειά του να καταστήσει το Σώμα της Χωροφυλακής εφάμιλλο των Ευρωπαϊκών Σωμάτων Ασφαλείας και επειδή δεν έβρισκε ανταπόκριση από την ανάμειξη του στρατού και της πολιτικής στην Διοίκηση της Χωροφυλακής υπέβαλε την παραίτησή του από την Αρχηγία της Χωροφυλακής και στις 13 Ιανουαρίου του 1835 αντικαταστάθηκε από τον Βαυαρό φιλέλληνα Ταγματάρχη Μαξιμιλιανό Ρόσνερ.

Στη συνέχεια, αφού παρέμεινε τυπικά σε διαθεσιμότητα, για λόγους υγείας, χρησιμοποιήθηκε σε διάφορες ανώτερες στρατιωτικές θέσεις (Γενικός Διοικητής Αθηνών και Πειραιώς, Προσωπάρχης στο Υπουργείο Στρατιωτικών, Πρόεδρος του Συμβουλίου για την αναθεώρηση του Οργανισμού του Στρατού κλπ.). Στις 19 Φεβρουαρίου του 1848 ο Φραγκίσκος Γκραγιάρ διορίζεται για δεύτερη φορά Αρχηγός της Χωροφυλακής, αλλά παρέμεινε στη θέση αυτή ως τις 24 Ιουνίου του αυτού έτους, γιατί το Αρχηγείο Χωροφυλακής καταργήθηκε για δεύτερη φορά. Τέλος, στις 19 Μαΐου του 1854 ο Γκραγιάρ προβιβάζεται σε Υποστράτηγο και μεταβαίνει σε μόνιμη διαθεσιμότητα. Απεβίωσε σχεδόν λησμονημένος στις 9 Μαΐου του 1863 και άφησε κληρονόμο της περιουσίας του τον Δήμαρχο Αθηναίων Ιωάννη Κόνιαρη.

10. ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΚΤΕΝΙΑΔΗ, δ.π., σελ. 79

11. Ιστορικά Αρχεία Αρχηγείου Χωροφυλακής.

Ο Κωνσταντίνος Βλαχόπουλος κατατάχθηκε στη Χωροφυλακή με το βαθμό του Μοιράρχου στις 12 Ιουνίου του 1833 και στις 26 του ίδιου μήνα τοποθετήθηκε ως Διοικητής της Μοιραρχίας Ακαρνανίας και Αιτωλίας με έδρα το Μεσολόγγι (12). Η τοποθέτηση του Μοιράρχου Κωνσταντίνου Βλαχόπουλου (13) στη νευραλγική Μοιραρχία Ακαρνανίας και Αιτωλίας, που έγινε με πρόταση του Αρχηγού του Σώματος προς το Υπουργείο Στρατιωτικών, δέχ- νει την εκτίμηση που έτρεφε στο πρόσωπό του ο Αρχηγός Χωροφυλακής Φραγκίσκος Γκραγιάρ. Σε αυτό συνέβαλε και η γνώση της περιοχής από τον κ. Βλαχόπουλο που είχε πολεμήσει σε αυτήν σε όλη τη διάρκεια του Αγώνα. Πράγματι ο Κωνσταντίνος Βλαχόπουλος δεν βιέφευσε τις προσδοκίες του Αρχηγού του, με ασυνήθιστη δραστηριότητα και ακαταπόνητη ενεργητικότη- τα κατόρθωσε να εμπεδώσει το αίσθημα ασφαλείας των κατοίκων της ακρι- τικής περιοχής του και να περιορίσει τη ληστεία και τις κάθε μορφής βιαιότητες σε απολύτως ανεκτά όρια.

Ο Μοιράρχος Κωνσταντίνος Βλαχόπουλος εισηγήθηκε στον Αρχηγό του Σώματος Φραγκίσκο Γκραγιάρ τη σύνθεση και τη διάρθρωση των υπηρεσιών Χωροφυλακής στο Νομό Ακαρνανίας και Αιτωλίας, στον οποίο υπαγόταν τότε και η Επαρχία Καρπενησίου και μερικά χωριά του σημερινού Νομού Φωκίδας. Έπειτα λοιπόν από σχετική έγκριση ο Κωνσταντίνος Βλαχόπουλος προέβη στην εγκατάσταση και των υφισταμένων της Μοιραρχίας του υπηρε- σιών.

Στη Μοιραρχία Ακαρνανίας και Αιτωλίας, που είχε εδαφική αρμοδιότητα όσο και ο ομώνυμος νομός. ιδρύθηκαν τρεις Υπομοιραρχίες, ανά μία στο Καρπενήσι, Βραχώρι (Αγρίνιο) και στη Βόνιτσα και 14 Ένωμοτες, από τις οποίες 12 ήταν Ένωμοτες πεζών Χωροφυλάκων και 2 ήταν Ένωμοτες εφιπ- πων Χωροφυλάκων (14). Η συνολική δύναμη της Μοιραρχίας Ακαρνανίας και Αιτωλίας τον Δεκέμβριο του 1833, δηλαδή μετά την εγκατάσταση των υφι- σταμένων της Μοιραρχίας υπηρεσιών, ανέρχεται σε 136 άνδρες, από τους οποίους 4 ήταν Αξιωματικοί, ο Μοιράρχος Κωνσταντίνος Βλαχόπουλος και 3 Υπομοιραρχοί, οι Γεώργιος Παλίσκας, Μιχαήλ Μόστρας και Νικόλαος Ζαλο- κώστας, 12 Ένωμοτάρχες (10 Διοικητές πεζών Ένωμοτιών και 2 Διοικητές εφιππων Ένωμοτιών) και Χωροφύλακες (100 πεζοί και 20 εφιπποί).

12. ΓΑΚ-Οθωνικό Αρχείο Υπουργείου Εσωτερικών (Αστυνομία-Χωροφυλακή) Φ. 147, Υποφάκελλος (Αρχαιότητα Αξιωματικών Χωροφυλακής)

13. ΓΑΚ-Οθωνικό Αρχείο Υπουργείου Στρατιωτικών (Μυστική Καταχώρησης) Φ. Ι "Γενική Ασφάλεια αναθεσμημένη εις την Χωροφυλακήν"

14. Η τότε Μοιραρχία ισοδυναμεί με τη σημερινή Διοίκηση Χωροφυλακής και είχε εδαφική αρμοδιότητα ίση, με την αντίστοιχη περιφέρεια Νομού. Το νεοσύστατο Ελληνικό Κράτος είχε διαρρευθεί σε 10 διοικητικές περι- φέρειες (Νομούς) και σε κάθε Νομό αντιστοιχούσε μία Μοιραρχία. Έδρα της Μοιραρχίας ήταν η αντίστοιχη πρωτεύουσα του Νομού. Βλ. Β. Δ/γμα της 20ης Μαΐου/1ης Ιουνίου 1833 "Περὶ σχηματισμοῦ τῆς Χω- ροφυλακῆς" ἀρθ. 4, καθ' ἑν καὶ Β. Δ/γμα τῆς 3/15 Ἀπριλίου 1833 "περὶ διαί- ρεσεως τοῦ Βασιλείου καὶ διοικήσεως αὐτοῦ". -

στη συνέχεια παραθέτουμε πίνακα χωρογραφικής και οργανικής κατανομής της δύναμης των υπηρεσιών της κοινωτικής αναρχίας και ατελλών που είναι απόσπασμα από Γενικό Πίνακα (15) των υπηρεσιών που εγκαταστάθηκαν στους διαφόρους νομούς του νεοσύστατου κράτους τον Δεκέμβριο του 1833.-

Ποίος	Έδρα της υπηρεσίας	Αριθμός					Σύνολο
		Αξιωματικοί	Εκπαιδευμένοι	Πεζόν Λοιπών	Ποσειδωνοί Λοιπών	Λοιπών	
Αξιωματικοί και Λοιπών	Ζακύνθος	13		1	10		11
	Αλεποχώρι	18		1	10		11
	Άγιος Ανδρέας	9		1	10		11
	Καρκενήσι	16	1	1	10		12
	Μεσολόγγι	-	1	1	10		12
	Βραχάρι (Άγρινιο)	8	1	1		10	12
	Δεκενός	12		1	5		6
	Κουβαράς	15			5		5
	Αμβρακία (Αμφιλοχία)	20		1	5		6
	Άρτας	24			5		5
	Άργυρη	5		1	5		6
	Αιγιοβότση	9 και 1/2			5		5
	Αρκαμύλιο	10		1	10		11
	Κανόβα	14			5		5
	Κατούνα	15		1	5		6
Κόνιτσα	26	1	1			28	
Γενικό σύνολο			4	12	100	20	136

15. Γαλλο-ουγγική Αρχείο Υπουργείου Στρατιωτικών (μυστική καταχώριση).
 α.Ι. Ο πίνακας αυτός, που είναι γραμμένος στη Γαλλική, φέρει ημερομηνία 8/12 εκεμβρίου 1833 και την υπογραφή του Αρχηγού Στρατού Γκράγιερ.

Στο διάστημα της παραμονής του στη Μοιραρχία Αιτωλοακαρνανίας ο Κωνσταντίνος Βλαχόπουλος συμμετείχε προσωπικά στην καταδίωξη των ληστρικών συμμοριών που λυμαίνονταν την περιοχή. Αυτό επισημαίνεται και επαινείται από τον ίδιο τον Έκτακτο Επίτροπο και Νομάρχη Αιτωλοακαρνανίας Α. Μοναρχίδη σε αναφορά (16) του προς το Υπουργείο των Εσωτερικών με ημερομηνία 7 Ιουλίου 1835.

Ο παλαίμαχος του Αγώνα της Ανεξαρτησίας Μοιραρχος δεν μπορούσε να ησυχάσει παραμένοντας στο Μεσολόγγι και η υπαίθρος χώρα της Αιτωλοακαρνανίας να καταδυναστεύεται από τους ληστές. Γιαυτό συχνά άφησε την έδρα του και ετίθετο επικεφαλής των καταδιωκτικών δυνάμεων της Χωροφυλακής. Ειδικότερα κατά τη χρονική περίοδο Απρίλιος 1835-Μάιος 1836 που σημειώθηκε μεγάλη έξαρση της ληστείας στην περιοχή του ο Κωνσταντίνος Βλαχόπουλος άφησε προσωρινό αντικαταστάτη του στη Διοίκηση της Μοιραρχίας στο Μεσολόγγι τον Υπομοίραρχο Δημήτριο Καρβούνη (17) (ή Καρπούνη) και τέθηκε ο ίδιος επικεφαλής των καταδιωκτικών δυνάμεων Χωροφυλακής και σε συνεργασία με τις στρατιωτικές και διοικητικές αρχές άρχισε δεινή καταδίωξη εναντίον των μεγάλων ληστρικών συμμοριών που δρούσαν στην περιοχή της Αιτωλοακαρνανίας.

Οι φοβεροί λησταρχοί Χοσιάδας, Καλαμάτας, Ρουπακιάς, Μελισσόβας, Μπατράκταρης, Γιαταγάνας, Χαμχούγιας, Πεσλής, Γιαμάς και άλλοι, καταδιωκόμενοι από τους άνδρες του Κωνσταντίνου Βλαχόπουλου, από περιοχή και από βράχο σε βράχο, αναγκάστηκαν να εγκαταλείψουν την Αιτωλοακαρνανία και να εισέλθουν στη γειτονική Φθιωτιδοφωκίδα, όπου τους περίμενε νέα καταδίωξη από τους άνδρες της Μοιραρχίας του γενναίου Μοιράρχου Βελέντζα (18).

Τέλος, κατά το στατιστικό κίνημα που ξέσπασε στην Ακαρνανία το Φεβρουάριο του 1836, ο Κωνσταντίνος Βλαχόπουλος τίθεται επικεφαλής της δύναμης Χωροφυλακής της περιοχής του (3 Ενωμοτιών Ιππέων και 4 Ενωμοτιών πεζών Χωροφυλάκων) και σε συνεργασία με τους Κίτσο Τζαβέλλο Ανδρέα Ίσκο και λοιπούς στρατιωτικούς συνέβαλε αποφασιστικά στην καταστολή του. Έτσι ο αποστάτης Νικόλαος Ζέρβας και οι προσχωρήσαντες σ' αυτόν στρατεύοι ετέθησαν υπό δεινή καταδίωξη από τους άνδρες του Κωνσταντίνου Βλαχόπουλου σε συνεργασία με τις στρατιωτικές δυνάμεις

16. ΓΑΚ-Αρχείο Ανακτοβουλίου-Όθωνος-Β. ΙΧ (Ασφάλεια-Ληστεία). Η αναφορά του Νομάρχη Α. Μοναρχίδη προς το Υπουργείο Εσωτερικών είναι καταχωρημένη στην Εισαγωγή του "Ημερολογίου Νικολάου Κ. Κασομούλη" που επιμελήθηκε ο Καθηγητής κ. Εμμαν. Γ. Πρωτοφάλης (σελ. 27-29).

17. Νικολάου Κ. Κασομούλη, "Ημερολόγιον", Επιμέλεια-εισαγωγή-σχόλια Εμμ. Γ. Πρωτοφάλη, Αθήναι 1968, σελ. 24-25.

18. ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΚΤΕΝΙΑΔΗ, δ. π., σελ. 165.

της περιοχής. Ούτε η 200μελής ληστρική συμμορία των αρχιληστών Χοσιάδα, Ρουπακιά, Καλαμάτα, Μελισσόβα και των λοιπών λησφόρων, που ήρθαν σε ενόχηση των αποστατών, δεν μπόρεσαν να μεταβάλουν τα πράγματα για τους αποστάτες που η δύναμή τους ξεπερνούσε τους 600 άνδρες.

Ο Κωνσταντίνος Βλαχόπουλος από την Κομποθέκλα της Αμβρακίας που βρισκόταν, με την υπ' αριθ. 18 από 25 Μαρτίου 1836 μακρά αναφορά (19) του προς την έδρα της Μοιραρχίας εκθέτει με σαφήνεια και παραστατικότητα τα διατρέξαντα γεγονότα και τις φονικές συγκρούσεις που έλαβαν χώρα γύρω από το Μοναστήρι Βαρυτάδων και τα χωριά Βαρυτάδες και Σαρδίνια ανάμεσα στους ληστοεπαναστάτες και στις κυβερνητικές δυνάμεις. Αναφορικά με τη δράση των ανδρών Χωροφυλακής, που με τις προσωπικές τους θυσίες κράτησαν το Μοναστήρι Βαρυτάδων παρά την αριθμητική υπεροχή των επαναστατών και έσωσαν την κατάσταση, ο Κωνσταντίνος Βλαχόπουλος κλείνοντας την ανωτέρω αναφορά του γράφει τα εξής:

"Κοινοποιών ταῦτα πρὸς τὴν Μοιραρχίαν δὲν δύναμαι νὰ ἀποσιωπήσω τὸν ζῆλον καὶ προθυμίαν, τὴν ὅποیان ἔδειξεν ἅπασα ἡ κάμνουσα μέρος εἰς τὴν ἐκστρατείαν ταύτην Χωροφυλακὴ, ἔξοχος δὲ ὁ διοικητὴς τοῦ μεταβατικοῦ σώματος κύριος Μ. Πρίβας καὶ ὁ ἔνωμοτάρχης Θεοδόσιος Βράσκας, καθὼς καὶ ὁ ἔνωμοτάρχης Δημήτριος Βίκος καὶ τινὲς χωροφύλακες τοῦ μεταβατικοῦ σώματος, οἵτινες, ἀγ' οὐδ' ὤρμησαν οὐδὲ κατὰ τῶν ἀνταρτῶν καὶ τοὺς ὠπισθοδρόμησαν καὶ τὰς δύο ταύτας φορές ἔκαμον τὴν ἐπαινετὴν ταύτην πρᾶξιν ὅπου καταλαβόντες τὴν ἐκκλησίαν, τὴν ἐκράτησαν ἀνδρείως ἕως οὗ οἱ ἀντάρται ἐφυγον.

Κ. Βλαχόπουλος

Μοιραρχος

Η Χωροφυλακή κατά τις συγκρούσεις αυτές (από 21-24 Μαρτίου 1836) είχε και τα θύματά της σύμφωνα με το παρακάτω απόσπασμα της αναφοράς του Βλαχόπουλου.

"Εἰς αὐτὴν τὴν μάχην ἐφονεύθησαν ἐκ τῶν ἡμετέρων ἑννέα καὶ ἐπληγώθησαν εἴκοσι. Μεταξὺ αὐτῶν ἐφονεύθη ὁ ἔνωμοτάρχης τῆς 15ης Ἐνωμοτίας τῶν πεζῶν Σπυρίδων Γιαννακόπουλος καὶ ἐπληγώθησαν τρεῖς Χωροφύλακες τῆς 60ης Ἐνωμοτίας, ἔξ ὧν οἱ μὲν δύο ἐλαφρῶς, ὁ δε εἰς βαρέως, οἱ ὅποιοι ὅλοι, ὁ φονευμένος καὶ πληγωμένοι, εἶναι πρὸς μεταβατικοῦ σώματος. Ἐκ τῶν ἀποστατῶν ἐφονεύθησαν... ὀκτώ καὶ ἐπληγώθησαν δέκα ἑπτὰ, μεταξὺ τῶν φονευθέντων εἶναι καὶ ὁ ἀδελφὸς τοῦ Ν. Χέρβα.

Μετά την καταστολή της εξέγερσης στην Ακαρνανία ο Μοιραρχος Κωνσταντίνος Βλαχόπουλος στις αρχές του θέρους του 1836 μετατίθεται στη Μοιραρχία Αχαΐας και Ήλιδας (20) και αναπτύσσει έντονη δραστηριότητα σε όλες τις εκδηλώσεις της υπηρεσιακής ζωής. Μετά πάροδο όμως εξαμήνου μετατίθεται και πάλι στη Μοιραρχία Αργολίδας και Κορινθίας αυτή τη φορά.

Σε αναγνώριση των υπηρεσιών που είχε προσφέρει στον Αγώνα της Ανεξαρτησίας, η Πολιτεία του απένειμε τον Αργυρούν Σταυρόν των Ιπποτών του Σωτήρος και τον Ιούνιο του 1837 τον προήγαγε (21) "κατ'εκλογήν" στο βαθμό του Ταγματάρχη, αναδρομικώς από 20 Μαΐου 1837. Συνέβη, όμως, κατά την απονομή των παρασήμων του έτους εκείνου, να απονεμηθεί σε ορισμένους αξιωματικούς του στρατεύματος ή της Χωροφυλακής παράσημο ανωτέρας κλάσης από εκείνο που απονεμήθηκε σ'αυτόν, χωρίς οι πρώτοι να έχουν να επιδείξουν ανάλογη εθνική προσφορά.

Το γεγονός αυτό έθιξε την ευαίσθητη χορδή της ψυχής του Κωνσταντίνου Βλαχόπουλου και τον ανάγκασε να υποβάλει από το Ναύπλιο, όπου υπηρετούσε ως διοικητής της εκεί Μοιραρχίας, την από 22 Μαΐου/3 Ιουνίου του 1837 αίτηση παραπόνων προς το Αρχηγέο Χωροφυλακής, ζητώντας από την προϊσταμένη του αρχή να γνωστοποιήσει αρμοδίως τις υπηρεσίες που είχε προσφέρει στην Πατρίδα κατά τη διάρκεια του Αγώνα της Ανεξαρτησίας και για τις οποίες επίστευε ότι δικαιούταν να λάβει ανώτερο παράσημο.

Το Αρχηγέο Χωροφυλακής με την υπ' αριθ. 3120 από 26 Μαΐου/7 Ιουνίου 1837 αναφορά του προς το Υπουργέο Στρατιωτικών διαβίβασε την πιδ πάνω αίτηση παραπόνων με την παρατήρηση ότι οι υπηρεσίες που έχει προσφέρει ο Κωνσταντίνος Βλαχόπουλος στον Αγώνα της Ανεξαρτησίας είναι γνωστές στη Κυβέρνηση και γιαυτό θεωρεί περιττό να τις απαριθμήσει (22).

20. ΓΑΚ-Θρωνικό Αρχείο Υπουργέου Εσωτερικών-Φ.152.

21. ΓΑΚ-Θρωνικό Αρχείο Υπουργέου Εσωτερικών-Φ.147, Υποφίκελλος "Αρχαιότης Αξιωματικών Χωροφυλακής", όπου και Επετηρίδα Αξιωματικών Χωροφυλακής του 1839.

22. ΓΑΚ-Θρωνικό Αρχείο Υπουργέου Στρατιωτικών (ΜΚ)-Φ.83. Επειδή τα έγγραφα αυτά είναι ανέκδοτα και παρουσιάζουν ιδιαίτερο ιστορικό ενδιαφέρον, όχι μόνο για την προσωπικότητα του βιογραφούμενου, αλλά και γενικότερα για την ιστορία του τόπου μας, τα παραθέτουμε αυτοδύο στο Παράρτημα υπ'α/α .6 . . . και σε φωτοτυπία στην επομένη σελίδα.

S. N. N. 3120 Jan 24 Maio 1827
5 Janvier

Handwritten text at the top left, partially obscured.

Handwritten text in the upper middle section.

Handwritten text in the middle left section.

Handwritten text in a small circle on the left.

Handwritten text in the lower middle left section.

Handwritten text in the lower left section.

Handwritten text in the middle right section.

Handwritten text in the lower right section.

Έπειτα από αναθεώρηση της υπόθεσης ο Κωνσταντίνος Βλαχόπουλος δικαιώθηκε και η Πολιτεία του ανένειμε τον Χρυσούν Σταυρόν των Ιπποτών του Σωτήρος με το από 18/30 Σεπτεμβρίου 1839 Β.Διάταγμα (23), το σχετικό απόσπασμα του οποίου έχει ως εξής:

Αριθ. 3382

ΘΘΩΝ ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Διαταγή του Στρατού

Αριθ. VIII

Παρ. 1

Παρ. 11

Παράσημα λαμβάνουν

Τόν χρυσούν Σταυρόν τών 'Ιπποτών του Σωτήρος:

'Ο άντισυνταγματάρχης Φροδραρχος Πύλου Νικόλαος Σκαρβέλλης,

'Ο Ταγματάρχης του Σώματος τής Χωροφυλακής Κωνσταντίνος Βλαχόπουλος.

.....

Άθηναι την 18/30 Σ/μβρίου 1839

Ο Θ Ω Ν

Στις αρχές του 1838 ο Ταγματάρχης Κωνσταντίνος Βλαχόπουλος μετατίθεται στην Μοιραρχία Μεσσηνίας, όπου υπηρέτησε επί μία ολόκληρη τετραετία και με υπεράνθρωπες προσπάθειες, καθοδηγώντας ο ίδιος προσωπικά τους άνδρες του, κατόρθωσε να επιβάλει το κράτος του νόμου στην αναρχοκρατούμενη περιοχή. Τη δραστηριότητα του Κωνσταντίνου Βλαχόπουλου στη δίωξη της ληστείας στην περιοχή της Μεσσηνίας εξάγει και ο Υπουργός Εσωτερικών Ν. Ρ. Θεοχάρης με την υπ' αριθ. 15506 από 29 Νοεμβρίου 1840 αναφορά του προς τον Βασιλιά Όθωνα (24). Στην αναφορά του ο Υπουργός Εσωτερικών επαινεί τον Κωνσταντίνο Βλαχόπουλο που τέθηκε επικεφαλής των Χωροφυλάκων της δύναμής του και εξόντωσε μια ληστρική συμμορία στην περιοχή του Δήμου Ιθάμης Μεσσηνίας και προτείνει να απονεμηθούν ηθικές και υλικές αμοιβές στον Κωνσταντίνο Βλαχόπουλο και στους άνδρες του, για την αυτοθυσία που έδειξαν στη συγκεκριμένη περίπτωση.

23. ΓΑΚ-Οθωνικό Αρχείο Υπουργείου Στρατιωτικών (ΜΑ)-Φ. 212.

24. ΓΑΚ-Οθωνικό Αρχείο Υπουργείου Εσωτερικών (Αστυνομία-Χωροφυλακή) Φ. 183. Αντίγραφο της αναφοράς αυτής παραθέτουμε στο Παράρτημα υπ' α/α 9.-

Είναι άπειρα τα ανέκδοτα ιστορικά έγγραφα που σχετίζονται με τη δραστηριότητα του Κωνσταντίνου Βλαχόπουλου στη δίκωξη της ληστείας, αλλά η αναφορά μας σε αυτά θα εκούραζε τον αναγνώστη με περιττές λεπτομέρειες και δεν θα προσέφερε και σπουδαία πράγματα στην όλη προσωπικότητα του βιογραφουμένου.

Το Δεκέμβριο του 1840 ο Ταγματάρχης Χωροφυλακής Κωνσταντίνος Βλαχόπουλος επανατοποθετείται και πάλι στη Μοιραρχία Αιτωλοακαρνανίας (25).

Εκεί όμως θα παραμείνει για 10 μόνο μήνες, γιατί, όπως θα δούμε στο επόμενο κεφάλαιο, το Σεπτέμβριο του 1841 θα επιλεγεί από τον Όθωνα Αρχηγός Χωροφυλακής και θα κληθεί στην Αθήνα να αναλάβει τα νέα του καθήκοντα.-

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙ.

ΠΡΩΤΟΣ ΕΛΛΗΝΑΣ ΑΡΧΗΓΟΣ ΤΗΣ ΧΩΡΟΦΥΛΑΚΗΣ

Στις αρχές του 1841 μεγάλη αναταραχή επικρατούσε σε όλη τη χώρα γιατί ο Όθωνας και μετά την ενηλικίωσή του και τη λήξη της από 1ης Νοεμβρίου 1832 Συνθήκης, που προέβλεπε την επί μία οκταετία πρόσληψη Βαυαρών αξιωματούχων στις ελληνικές δημόσιες υπηρεσίες για να τις οργανώσουν, εξακολουθούσε να κρατά στις θέσεις κλειδιά τους Βαυαρούς συνεργάτες του. Ο ελληνικός λαός και οι εκπρόσωποι του (πολιτικά κόμματα, στρατιωτικοί και ο πνευματικός κόσμος της χώρας) είχαν θέσει στον Όθωνα μερικά αμετακίνητα αιτήματα, έπειτα από τη χρεωκοπημένη πολιτική των ανακτόρων της περασμένης οκταετίας (1833-1840) (1). Ανάμεσα στα αιτήματα, που υποβλήθηκαν στον Όθωνα από την κοινή γνώμη, ήταν: Η κατάργηση του Ανακτοβουλίου, που αποτελούνταν κυρίως από Βαυαρούς, η τελεβα απομάκρυνση των Βαυαρών από το στρατό και τη δημοσία διοίκηση. *Τελού η υπεύθυνη πολιτική της χώρας να ασκείται από Έλληνα Πρόεδρο του Υπουργικού Συμβουλίου, χωρίς την παραμικρή ανάμιξη του Βασιλιά (2).* Στα πλαίσια αυτά ήταν και η αντικατάσταση των Βαυαρών Σμάλτς και Ρόνερ, Υπουργού των Στρατιωτικών του πρώτου και Αρχηγού Χωροφυλακής του δεύτερου, από Έλληνες στρατιωτικούς. Αλλά ας παρακολουθήσουμε τα πράγματα με τη σειρά.

Στον ελληνικό πολιτικό χώρο είχαν σημειωθεί μεγάλες ανακατατάξεις και για πρώτη φορά οι εκπρόσωποι και των τριών πολιτικών τάσεων συμφωνούσαν μεταξύ τους και αξίωναν από τον Όθωνα να προβεί σε μεταρρυθμίσεις και να απομακρύνει από το στρατό και την κρατική μηχανή τους Βαυαρούς συνεργάτες του. (3). Οι πρεσβευτές των τριών μεγάλων δυνάμεων (Αγγλίας, Γαλλίας, Ρωσίας), συμφωνούσαν και αυτοί μεταξύ τους και ασκούσαν ανάλογη πίεση στον Όθωνα να

1. Ι. Α. ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΣ-ΑΙΚ. ΚΟΥΜΑΡΙΑΝΟΥ: "Η θεμελίωση του Έλληνικού Κράτους", Αθήνα 1982, σελ. 224 - 227.

2. Ι. Α. ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΣ-ΑΙΚ. ΚΟΥΜΑΡΙΑΝΟΥ: "Η θεμελίωση του Έλληνικού Κράτους", Αθήνα 1982, σελ. 230.

3. Είναι η πρώτη φορά που υπήρξε ομοφωνία ανάμεσα στους εκπροσώπους του Αγγλικού, του Γαλλικού και του Ρωσικού κόμματος. Σκοπός της συνένωσής αυτής των πολιτικών δυνάμεων της χώρας ήταν η ανάγκη για να ασκηθεί μια υπεύθυνη εθνική πολιτική και να περιορισθούν οι αυθαιρεσίες της Αυλής και του έδου του Όθωνα, που επί μία ολόκληρη οκταετία είχαν ταλαιπωρήσει τη χώρα. Το σπουδαιότερο δε είναι ότι υπήρξε ειλικρινής συνεργασία ανάμεσα στους εκπροσώπους των διαφόρων πολιτικών τάσεων, τις πράξεις και τις ενέργειές τους χαρακτήριζε υπευθυνότητα και μετριοπάθεια. Για το λόγο αυτό ο Όθωνας απέφυγε να συγκρουσθεί μαζί τους και προσκοιήθηκε ότι ήταν πρόθυμος να προβεί σε φιλελευθεροποίηση του καθεστώτος. (Σαν χειρονομία καλής θέλησής) από τον Όθωνα δύναται να θεωρηθεί η κατάργηση του Ανακτοβουλίου, που το αποτελούσαν στην κλειοψηφία Βαυαροί, η σταδιακή απομάκρυνση των Βαυαρών από το στρατό και τις άλλες δημόσιες θέσεις, η ανάθεση του Υπουργείου των Στρατιωτικών σε Έλληνα και η προεδρία του Υπουργικού Συμβουλίου να ασκείται από τον υπεύθυνο υπουργό και όχι από τον Βασιλιά, όπως γινόταν μέχρι τότε. Βλ. και ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΘΝΟΥΣ, ό. π., τόμ. ΙΓ', σελίδες 83 - 85.

προβεί σε φιλελευθεροποίηση του καθεστώτος του και να απομακρύνει τους Βαυαρούς συνεργάτες του από την κρατική μηχανή.

Υπό την πίεση των παραγόντων αυτών ο Όθωνας αναγκάστηκε να επιδείξει κάποια ευκαμψία. Ο μόνιμος Υπουργός των Στρατιωτικών Βαυαρός Συνταγματάρχης Σμάλτς αντικαταστάθηκε από τον Έλληνα πολιτικό και αγωνιστή της Επανάστασης του 1821 Ανδρέα Μεταξά. Ο Όθωνας έκανε μερικές δεκτά τα αιτήματα του πολιτικού κόσμου και το Υπουργείο Μαυροκορδάτου που σχηματίστηκε έθεσε σε εφαρμογή ένα ευρύτατο σχέδιο εξελληνισμού της Διοίκησης και της κρατικής μηχανής (4).

Η απομάκρυνση του Σμάλτς από το Υπουργείο Στρατιωτικών και στη συνέχεια η αναχώρησή του για τη Γερμανία κλόνισε και τη θέση του στενοβού συνεργάτη και φίλου του Αρχηγού Χωροφυλακής Μαξιμιλιανού Ρόσνερ (5). Ο Ρόσνερ ήταν Βαυαρός αξιωματικός της ακολουθίας του Όθωνα και τον Ιανουάριο του 1835 είχε αντικαταστήσει στην Αρχηγία της Χωροφυλακής τον παραιτηθέντα Αρχηγό του Σώματος Γάλλο φιλέλληνα Φραγκίσκο Γκραγιάρ. Τη θέση του Αρχηγού Χωροφυλακής ο Ρόσνερ, ως προστατευόμενος του Σμάλτς, διατήρησε για μια ολόκληρη εκταετία (13 Ιαν. 1835 μέχρι 7 Σεπτ. 1841) (6).

Εδώ θα πρέπει να σημειώσουμε ότι από τη σύσταση της Χωροφυλακής τον Ιούλιο του 1833 και μέχρι τον Σεπτέμβριο του 1841 τα έγγραφα των ανωτέρων κλιμακίων Χωροφυλακής (Μοιραρχιών-Αρχηγείου) που απευθύνονταν προς την Αντιβασιλεία και τα Ανάκτορα συντάσσονταν σε τρεις γλώσσες: στην Ελληνική, στη Γαλλική και στη Γερμανική γλώσσα. Η σύνταξη των εγγράφων στη Γαλλική και στη Γερμανική γλώσσα οφειλόταν στους εξής λόγους: Όπως είπαμε και στα προηγούμενα η Ελληνική Χωροφυλακή συστήθηκε κατά τα πρότυπα της Γαλλικής GENDARMERIE και ο πρώτος Οργανισμός και ο Κανονισμός Χωροφυλακής υπήρξαν αντίγραφα των αντίστοιχων Οργανισμών και Κανονισμών της Γαλλικής Χωροφυλακής (7), Γάλλος δε (ο Φραγκίσκος Γκραγιάρ) ήταν ο πρώτος οργανωτής και

4. Το Υπουργείο Μαυροκορδάτου σχηματίστηκε στις 6/18 Ιουλίου του 1841 και προσπάθησε να προχωρήσει στη φιλελευθεροποίηση του καθεστώτος αλλά προσέκρουσε στην αντίδραση του Όθωνα και ο Μαυροκορδάτος έπειτα από μερικές βρομάδες εξαναγκάστηκε σε παραίτηση. Βλ. και ΣΠΥΡΟΥ Β. ΜΑΡΚΕΖΙΝΗ, "Πολιτική Ιστορία της Ελλάδος", τόμος 1ος, σελ. 180 - 181.

5. Ο Ρόσνερ ήταν εκφραστής του Βαυαρικού πνεύματος στη Χωροφυλακή και ο εντολοδόχος του Υπουργού των Στρατιωτικών Σμάλτς. Ωστόσο η θητεία του στη Χωροφυλακή άφησε καλές εντυπώσεις. Πρβλ. Νικολάου Κτενιάδη, δ. π., σελ. 224 - 225.

6. Η αντικατάσταση του Υπουργού των Στρατιωτικών Σμάλτς από Έλληνα πολιτικό ήταν επόμενο να επιφέρει αλλαγή και στο πρόσωπο του Αρχηγού της Χωροφυλακής. Ο Ρόσνερ παρά τις καλές του προθέσεις δεν κατάφερε να αποφύγει την επιρροή του Σμάλτς που ήταν ο εκφραστής του Βαυαρικού πνεύματος στο στρατό και στη Χωροφυλακή. Εχθρική στάση τήρησαν οι Σμάλτς και Ρόσνερ στη Φιλορθόδοξη Εταιρεία και είναι υπεύθυνοι για τα γεγονότα του 1839 και τις δίκες που ακολούθησαν το 1840. Πρβλ. ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΘΝΟΥΣ, δ. π., τόμ. ΙΓ', σελ. 73 και 77 - 79.

7. ΝΑΠ. ΔΟΚΑΝΑΡΗ: "Η σύσταση της Χωροφυλακής", περιοδικό Επιθεώρηση Χωροφυλακής, τεύχος 162/Ιούλι - 1983, σελ. 394.

Αρχηγός της Ελληνικής Χωροφυλακής. Ήταν λοιπόν αναγκαίο τα έγγραφα των ανωτέρων κλιμακίων Χωροφυλακής προς την Αντιβασιλέα και τα Ανάκτορα να συντάσσονται και στη Γαλλική γλώσσα. Για τον ίδιο λόγο και επειδή οι ασκούντες την Αντιβασιλέα και οι ανώτεροι υπάλληλοι των Ανακτόρων και άμεσοι βοηθοί του Όθωνα ήσαν Βαυαροί κρέθηκε επίσης απαραίτητο τα έγγραφα να συντάσσονται και στη Γερμανική γλώσσα (8).

Όλα αυτά και η κακή συμπεριφορά των Βαβαρών απέναντι στο ελληνικό στοιχείο προκαλούσαν αντιδράσεις στους κόλπους των αξιωματικών της Χωροφυλακής και δεν είναι λίγες οι περιπτώσεις που άνδρες της Χωροφυλακής έρχονταν σε ρήξη με Βαυαρούς αξιωματούχους (9).

Ο Κων/νος Βλαχόπουλος φερόταν ως ο επικεφαλής του αντιβαυαρικού πνεύματος στη Χωροφυλακή, όπως φαίνεται από μαρτυρίες του τύπου της εποχής (10). Ήταν λοιπόν ο φυσικός αντικαταστάτης του προσανατολιζομένου σε παραβίαση Αρχηγού Χωροφυλακής Μαξιμιλιανού Ρόσνερ. Αλλά ας παρακολουθήσουμε τις διεργασίες της υποχρεωτικής παραβίασης του Αρχηγού Χωροφυλακής Ρόσνερ και της αντικατάστασής του από τον Κων/νο Βλαχόπουλο μέσα από αρχαιακά έγγραφα, που για πρώτη φορά βλέπουν το φως της δημοσιότητας.

Στις 15 Αυγούστου του 1841 ο Αρχηγός Χωροφυλακής Μαξιμιλιανός Ρόσνερ υπέβαλε την παραβίασή του από την Αρχηγεία της Χωροφυλακής (11). Ο Υπουργός των Στρατιωτικών Ανδρέας Μεταξάς ανέφερε αυθημερόν την παραβίαση του Ρόσνερ στο Βασιλιά Όθωνα και με την υπ' αριθ. 10680 από 15 Αυγούστου 1841 αναφορά του προς αυτόν πρότεινε δύο ανώτερους αξιωματικούς του στρατεύματος για την κενή θέση του Αρχηγού Χωροφυλακής (12). Φυσικά ο Όθωνας είχε τη δυνατότητα να επιλέξει τον ένα από τους δύο προταθέντες στρατιωτικούς ή και να

8 Το ίδιο άλλωστε γινόταν και με άλλες κρατικές υπηρεσίες. Αυτή δε η επίσημη "Εφημερίς της Κυβερνήσεως του Βασιλείου της Ελλάδος" συντάσσονταν αρχικά σε Ελληνική και Γερμανική γλώσσα. Το πρώτο φύλλο της "Εφημερίδος της Κυβερνήσεως" της 16ης Φεβρ. 1833, στο οποίο δημοσιεύτηκε το Διάγγελμα του Όθωνα προς τον ελληνικό λαό, στη μια του στήλη είναι τυπωμένο με Ελληνικά και στην άλλη με Γερμανικά στοιχεία.

9. α) ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΚΤΕΝΙΑΔΗ, δ.π., σελίδες 121 - 123 και

β) Εφημερίδα "ΑΘΗΝΑ", φύλλα 231/1835 και 366/1836.

10. Εφημερίδα "ΕΛΠΙΣ", αριθ. φύλλου 49/50 της 29 Απριλίου 1837.

11. Ο εξαναγκασμός σε παραβίαση του Ρόσνερ από την Αρχηγεία της Χωροφυλακής περιλαμβάνονταν μέσα στο γενικό κώδικα της αποχώρησής των Βαβαρών αξιωματούχων από το στρατό και την κρατική μηχανή. Οι αλλαγές αυτές στη δομή του καθεστώτος οφείλονταν στην άσκηση πίεσής από την κοινή γνώμη και από ολόκληρο τον πολιτικό κόσμο της χώρας. Βλ. και ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΚΤΕΝΙΑΔΗ, δ.π., σελ. 224. "Κατόπιν της έκδηλωθείσης λαϊκής δυσφορίας έναντι των Βαβαρών ή όποια είχε ως αποτέλεσμα την έξ' Ελλάδος αποκομήν των, ο Αρχηγός Χωροφυλακής, αντισυνταγματάρχης Ρόσνερ, υπέβαλε την παραβίασίν του εις τον Υπουργόν των Στρατιωτικών, γενομένην άμέσως άποδεκτήν".

12. ΓΑΚ-Οθωνικό Αρχείο Υπουργείου Εσωτερικών (Αστυνομία-Χωροφυλακή)-Φ. 147.

τους απορρίψει και τους δύο και να επιλέξει άλλον αξιωματικό, εβτε από το στρατό, εβτε από τη Χωροφυλακή.

Οι προταθέντες στρατιωτικοί από τον Μεταξά ήσαν: 1) Ο Συνταγματάρχης Αλεξάνης Βλαχόπουλος, Στρατιωτικός Νομοεπιθεωρητής Αργολίδας και Κορινθίας και 2) Ο Αντισυνταγματάρχης Σπύρος Μήλιος, Διοικητής της Στρατιωτικής Σχολής Ευελπίδων. Το κλήρες κείμενο της αναφοράς του Υπουργού Στρατιωτικών Μεταξά προς τον Βασιλιά Όθωνα έχει ως εξής (13):

Αριθ. 10680

Έν Αθήναις τήν 15ην Αύγουστου 1841

Η
ΕΠΙ ΤΩΝ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΩΝ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ
ΠΡΟΣ
ΤΗΝ ΑΥΤΟΥ ΜΕΓΑΛΕΙΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΒΑΣΙΛΕΑ

"Περὶ διορισμοῦ ἀρχηγοῦ εἰς τὸ
σῶμα τῆς Χωροφυλακῆς".

Μεγαλειότατε

Συνεπερὶ τῆς ὑπὸ τὸν αὐτὸν ἀριθμὸν καὶ τὴν αὐτὴν ἡμερομηνίαν ἀναφορᾶς μου περὶ παραιτήσεως τοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ σώματος τῆς Χωροφυλακῆς Ἀντισυνταγματάρχου Κυρίου Μαξιμιλιανοῦ Ρόνσερ, σκεφθεὶς ὠρίμως περὶ τοῦ σοβαροῦ τοῦτου ἀντικειμένου, νομίζω εἰλικρινῶς ὅτι ὑπάρχουν εἰς τὸν ἑλληνικὸν στρατὸν ἀνώτεροι αξιωματικοὶ ἔχοντες ὅλας τὰς ἀπαιτούμενας ἰδιότητες, διὰ νὰ καθέξουν μίαν τῶσον σημαντικὴν θέσιν, καὶ δυνάμενοι νὰ ἐκπληρώσωσι τὰ καθήκοντά των ἐπαξίως τῶν προσδοκιῶν καὶ τῆς ἐμπιστοσύνης τῆς Ὑμετέρας Μεγαλειότητος.

Ὅθεν προτείνω ὡς τοιοῦτους τὸν συνταγματάρχην νομοεπιθεωρητὴν Ἀργολίδος καὶ Κορινθίας Κύριον Ἀλέξιον Βλαχόπουλον, καὶ δεύτερον τὸν ἀντισυνταγματάρχην διοικητὴν στρατιωτικῆς σχολῆς Κύριον Σπύρον Μήλιον. Ἀμφότεροι εἰσὶν ἄνδρες τοῦ ἀγῶνος καὶ ἔγκυροι τῆς τῶν διὰ τὴν θέσιν ταύτην ἀπαιτούμενων στρατιωτικῶν, προσωπικῶν καὶ τοπικῶν γνώσεων, διὰ νὰ διευθύνουν κατ'εὐχὴν τὸ στρατιωτικὸν σῶμα τῆς Χωροφυλακῆς, ἐξ οὗ ἐξαρτᾶται κατὰ μέγα μέρος ἡ εὐταξία, ἡ ἡσυχία καὶ ἡ ἀσφάλεια τοῦ Κράτους καὶ τοῦ πόλεως, καὶ ἡ ἐκτέλεσις τῶν νόμων καὶ τῶν βασιλικῶν διαταγμάτων.

Με τὴν ἐλπίδα ὅτι οὗτοι θέλουν δικαίως τὴν ἐκλογὴν τῆς Ὑμετέρας Μεγαλειότητος καὶ τὰς ὁποίας κἀμνη ὑπὲρ αὐτῶν συστάσεις μένει εἰς τὴν Ὑψηλὴν φρονήσιν Της νὰ εὐαρεστηθῇ νὰ ἐκλέξῃ ἓν ἐκ τῶν εἶσο ἀνωτέρων τοῦτων αξιωματικῶν διὰ τὴν προκειμένην κενὴν θέσιν τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς Χωροφυλακῆς.

Ὑποσημειωθῆναι με βαιθότατον σέβας
τῆς

Ὑμετέρας βασιλικῆς Μεγαλειότητος
Ἐπιειθέστατος καὶ πιστός ὑπῆκοος

Ὁ
Ἐπὶ τῆς Στρατιωτ. Γραμματείας τῆς
Ἐπικρατείας

Α. Μεταξᾶς

Ο Όθωνας με την υπ' αριθ. 2360 από 27 Αυγούστου / 8 Σεπτεμβρίου 1841 απόφαση του έκανε δεκτή την παραίτηση του Ρόσνερ από την Αρχηγία της Χωροφυλακής και του εξέφρασε την ευαρέσκειά του (14). Με νεώτερή του όμως απόφαση ο Όθωνας απέρριψε τους δυο προταθέντες στρατιωτικούς από τον Υπουργό των Στρατιωτικών Ανδρέα Μεταξά και επέλεξε Αρχηγό Χωροφυλακής τον Ταγματάρχη Χωροφυλακής Κων/νου Βλαχόπουλο, Διοικητή της Μοιραρχίας Ακαρνανίας και Αιτωλίας. Την απόφασή του αυτή ο Όθωνας δικαιολόγησε με σπάνια για την εποχή του προοδευτικότητα, που, εκτός των άλλων, δείχνει ότι στη συγκεκριμένη περίπτωση είχε συλλάβει σωστά τα πράγματα. Ο Αρχηγός Χωροφυλακής, λέγει ο Όθωνας, πρέπει να προέρχεται από τις ίδιες τις τάξεις του Σώματος της Χωροφυλακής. Μία αρχή που για να γενικευθεί χρειάστηκε να περάσει ένας ολόκληρος αιώνας. Μόνο στις αρχές της δεκαετίας του '30 (1930) αναγνωρίστηκε στη Χωροφυλακή το δικαίωμα να επιλέγει τον Αρχηγό της μέσα από τις τάξεις των αξιωματικών της.

Ακόμη ο Όθωνας, παρακάμπτοντας τις κάθε είδους σκοπιμότητες, αναγνωρίζει την αναγκαιότητα της προώθησης των νέων στην πυραμίδα της ιεραρχίας και επισημαίνει ότι με την προαγωγή του Κων/νου Βλαχόπουλου θα ακολουθήσει σειρά προαγωγών σε όλη την κλίμακα της ιεραρχίας των αξιωματικών της Χωροφυλακής.

Επειδή οι παραπάνω ενέργειες του Όθωνα είναι πρωτοποριακές και παρουσιάζουν ιδιαίτερο ιστορικό ενδιαφέρον στην εξελικτική πορεία του Σώματος της Χωροφυλακής, κρίνουμε σκόπιμο να παραθέσουμε αυτούσια την υπ' αριθ. 2361 από 28 Αυγούστου / 9 Σεπτεμβρίου 1841 απόφασή του (15):

Αριθ. 2361

ΘΩΩΝ ΒΛΕΩ ΘΕΟΥ ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Θέλοντες να αναπληρώσωμεν ήδη την θέσιν του Αρχηγού του Σώματος της Χωροφυλακής, την όποσαν άφηκε κενήν ή έγκεκριμένη παραίτησις του άντισηνταγμαράρχου Κυρίου Ρόσνερ δι' άξιωματικοῦ λαμβανομένου εκ των εις τό άξιόπαινον τουτο Σώμα καί να επιφέρωμεν τοιουτοτρόπως νέους προβιβασμούς καί εις τάς άλλας τάξεις των άξιωματικών αυτοῦ, καί λαβόντες υπ' όψιν τάς παλαιάς

13. Ο όρος "ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ" στην Όθωνική έποχή άφορούσε τό άντίστοιχο "ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ", π.χ. "Η επί των Στρατιωτικών Γραμματεία άφορούσε τό "Υπουργείο Στρατιωτικών. "Η επί των Έσωτερικών Γραμματεία τό "Υπουργείο των Έσωτερικών" κ.λ.π.

14. Γ Α Κ - Όθωνικό Αρχείο Υπουργείου Έσωτερικών - Φ.147.

15. Γ Α Κ - Όθωνικό Αρχείο Υπουργείου Έσωτερικών - Φ.147.

ἐκδουλεύσεις, τὴν ἱκανότητα, ἀκεραιότητα καὶ τὴν πρὸς τὸν Ἡμέτερον Θρόνον πίστιν καὶ ἀφοσίωσιν τοῦ Ταγματάρχου Κυρίου Κωνσταντίνου Βλαχοπούλου, ἀπεφασάμεν νὰ διορίσωμεν αὐτὸν ἀρχηγὸν τῆς Χωροφυλακῆς, προβιβάζοντες ταυτοχρόνως αὐτὸν εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ ἀντισυνταγματάρχου.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 28 Ἀυγούστου 1841
9 Σεπτεμβρίου

Ο Θ Ω Ν

Βλέπουμε λοιπὸν ὅτι με τὴν ἀπόφασί του αὐτῆ ο Ἵθωνας ἐπέλεξε γιὰ τὴν κενὴ θέση τοῦ Ἀρχηγοῦ Χωροφυλακῆς τὸν Ταγματάρχη Χωροφυλακῆς Κων/νο Βλαχόπουλο, τὸν ὁποῖο προβέβασε ταυτόχρονα στο βαθμὸ τοῦ ἀντισυνταγματάρχου καὶ με τὸν τρόπο αὐτὸ ἐπέφερε σειρᾶ προαγωγῶν σε ὅλη τὴν κλίμακα τῆς Ἱεραρχίας τῶν αξιωματικῶν τῆς Χωροφυλακῆς.

Ὁ Ἵθωνας στὴ συγκεκριμένη περίπτωση πρόσεξε καὶ τὸ οὐσιαστικὸ μέρος τῆς ἐκλογῆς τοῦ νέου Ἀρχηγοῦ τῆς Χωροφυλακῆς, γιὰτὶ ἐπέλεξε γιὰ Ἀρχηγὸ τοῦ Σώματος τὸν διακεκριμένον στρατηγὸ τοῦ Ἀγῶνα τῆς ἀνεξαρτησίας Κων/νο Βλαχόπουλο, ποῦ, ἐκτὸς ἀπὸ τὶς πολεμικὲς τοῦ δάφνης, τὴ διοικητικὴ τὴν ἱκανότητα καὶ τὴν ἀφοσίωσή του στο ὑπηρεσιακὸ καθήκον σαν αξιωματικὸς τῆς Χωροφυλακῆς, εἶχε νὰ ἐπιδείξει σπάνια γιὰ τὴν ἐποχὴ τοῦ μόρφωσι καὶ μάλιστα γλωσσομάθεια.

Ἐδῶ θα πρέπει νὰ πούμε ὅτι οἱ διεργασίες γιὰ τὴν αντικατάσταση τοῦ Ἀρχηγοῦ Χωροφυλακῆς ῥῶσιν ἀπὸ Ἕλληνα αξιωματικὸ εἶχαν ἀρχίσει πολὺ ἐνωρὲς (16). Ὁ Ἵθωνας καὶ στὴν περίπτωση αὐτῆ ἐνήργησε με περισκέψη ἱκανοποιώντας τόσο τὸ δημόσιον αἶσθημα ὅσο καὶ τοὺς ἀνδρες τῆς Χωροφυλακῆς, ποῦ ἀπὸ τὸ ἔτος 1836 εἶχαν ἐκδηλώσει τὴν ἐπιθυμίαν ὅπως ὁ Ἀρχηγὸς τοὺς προέρχεται ἀπὸ τὶς τάξεις τοῦ Σώματός τοὺς (17).

16. Τὶς διεργασίες αὐτές βλέπουμε καὶ στὸν τύπο τῆς ἐποχῆς (βλ. ἐφημ. "ἈΘΗΝΑ", φύλλα 380/21-10-1836 καὶ 382/28-10-1836).

17. Μοναδικὴ ἐξάλρεση ἀποτελεῖ ὁ Μοβραρχὸς Δημήτριος Τζήνος ποῦ εἶχε ἐκδηλώσει ὑπὲρ τῆς διατήρησης τοῦ ῥῶσιν στὴν ἀρχηγία τῆς Χωροφυλακῆς καὶ γιὰ τὴν αἰτία αὐτῆ κρίνεται ἀπὸ τὴν ἐφημ. "ἈΘΗΝΑ", φύλλο 835/26-7-1841 με τὰ ἐξῆς: "Ὁ κ. Τζήνος ἐνεργεῖ ἀναφορὰ πρὸς τὸν Βασιλέα ὑπὲρ τῆς διαμονῆς τοῦ Ἀρχηγοῦ Χωροφυλακῆς κ. ῥῶσιν. Δὲν πιστεύομεν νὰ εὑρεθῇ ἄξιωματικὸς Χωροφυλακῆς τῶσιν ἔχων ἀναδείαν καὶ ἀναίσθησιν ὥστε νὰ ζητῇ τῶρα, ὅπου τὰν καὶ αἱ πέτραι καταβοῶσι κατὰ τῆς ξενοκρατείας, νὰ παρουσιασθῇ εἰς τὸ κοινὸν με τοιαύτης χαμερπεστάτης κολακείας ἔνδυμα. Τοιαύτην ἀτιμίαν δὲν πιστεύομεν νὰ κἀνῃ οὐδεὶς ἀξιωματικὸς εἰς τὸ Σῶμα τῆς Χωροφυλακῆς".

Πέραν όμως από τις επίσημες αυτές υπηρεσιακές διαδικασίες το βέβαιο είναι ότι στην απόφαση του Όθωνα να επιλέξει Αρχηγό Χωροφυλακής τον Κων/νο Βλαχόπουλο πολύ βάρυνε και η πολιτική σκοπιμότητα. Γνώριζε ο Όθωνας ότι ο Κων/νος Βλαχόπουλος ήταν αξιολάπητος στον ελληνικό λαό και αποδεκτός από ολόκληρο τον πολιτικό κόσμο της χώρας. Με την ενέργειά του αυτή νόμιζε ότι θα κατεύναζε τα πολιτικά πάθη και θα βοηθούσε σε πολιτική και κοινωνική όφηση. Αν μάλιστα συνέχιζε την πολιτική αυτή του κατευνασμού και της φιλελευθεροποίησης ασφαλώς θα απόφευγε το πικρό ποτήρι της 3ης Σεπτεμβρίου (18) του 1843.

Αλλά ας αφήσουμε τον Όθωνα να τον κρίνει η ιστορία (19) και ας επανέλθουμε στη βιογράφηση του Κων/νου Βλαχόπουλου. Αφού λοιπόν έγινε δεκτή η παρατήρηση του Ρόσνερ και επιλέχθηκε από τον Όθωνα Αρχηγός Χωροφυλακής ο Κων/νος Βλαχόπουλος, εκδόθηκε από τον ασκούντα ακόμη τα καθήκοντα του Αρχηγού Χωροφυλακής Ρόσνερ η υπ' αριθ. 7578 από 29 Αυγούστου 1841 κατεπεύγουσα " Διαταγή Συνοδεδόσεως ".

18. ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΘΝΟΥΣ: , δ. π., τόμος ΙΓ', σελ. 86. " Έχει διατυπωθεί η άποψη ότι το έπεισόδιο Μαυροκορδάτου, δηλαδή η όλη προσπάθειά του για μεταρρυθμίσεις και η άποτυχία του, ώδηγησε ανάποδευκτα στην επανάσταση της 3ης Σεπτεμβρίου". Βλέπε και ΔΑΚΙΒΙΑΔΗ ΠΡΟΒΑΤΑ, " Πολιτική Ιστορία της Ελλάδος 1821 - 1980", Αθήνα 1980, σελ. 238.
19. Ο Όθωνας και οι Βαυαροί συνεργάτες του διακατέχονταν από το ψυχρό και κειθαρχημένο πνεύμα της Βαυαρίας και νόμιζαν ότι μπορούσαν να μεταφυτεύσουν το αυταρχικό κλίμα των Ανακτοβουλιών της Ευρώπης και στην Ελλάδα και να την μεταβάλουν σε Γερμανικό κρατίδιο. Δεν μπόρεσαν να εισέλθουν στην ελληνική ψυχολογία και παρά τις καλές τους προθέσεις, περισσότερο έβλαψαν απ' ό,τι ωφέλησαν τον τόπο. Δεν θεωρούσαν αξίους τους Έλληνες για δημοκρατικές διαδικασίες και να διαχειρίζονται τις υποθέσεις τους και περιφρονησαν την ελληνική παράδοση ήθελαν από τη μια μέρα στην άλλη να αλλάξουν συνήθειες και νοοτροπίες αιώνων και να μεταβάλουν την Ελλάδα σε Γερμανία. Αυτό τους έφερε σε αντίθεση με το λαϊκό αίσθημα και έγινε αιτία προστριβών και εξεγέρσεων, για να καταλήξει στη γνωστή έκρηξη του 1862. Είναι αλήθεια ότι τόσο ο ίδιος ο Όθωνας όσο και οι Βαυαροί συνεργάτες του εργάστηκαν φιλότιμα και έθεσαν τις βάσεις και τα θεμέλια του νεοσύστατου Ελληνικού Κράτους. Σε πολλούς τομείς, όπως στη Δικαιοσύνη και στην Παιδεία το έργο τους υπήρξε αξεπέραστο για την εποχή τους και επηρέασε θετικά την πορεία του εθνικού σκάφους. Βλέπε και:
 - α. ΣΠΥΡΟΥ Β. ΜΑΡΚΕΖΙΝΗ, δ. π., τόμος 1ος, σελίδες 114 - 118.
 - β. ΝΑΠΟΔΕΟΝΤΟΣ ΣΤΑΜ. ΔΟΚΑΝΑΡΗ. "Τό Κύκνειον Άσμα του Όθωνικού Δράματος", περιοδικό " Ηπειρωτική Έστια", τεύχος 325 - 326 Μάιος-Ιούνιος 1979, σελίδες 387 - 400.
 - γ. ΜΙΧΑΗΛ ΧΟΥΔΙΑΡΑΚΗ. "Γεωγραφική, Διοικητική και Πληθυσμιακή Έξελιξις της Ελλάδος 1821-1971", τόμος Δ', σελίδες Ιε'-Ιστ', Αθήνα 1974, έκδοσις Εθνικού Κέντρου Κοινωνικών Έρευνών και
 - δ. ΤΙΤΟΥ ΔΘΑΝΑΣΙΑΔΗ. "Ένας Άκάνθινος Θρόνος. Από τον Όθωνα στον Κωνσταντίνο", εφημ. " Η ΒΡΑΔΥΝΗ", φύλλα της 16 και 17 Φεβρουαρίου 1981.

Η διαταγή αυτή παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον για το γραφικό τρόπο με τον οποίο ειδοποιήθηκε ο Ταγματάρχης Χωροφυλακής Κων/νος Βλαχόπουλος, που υπηρετούσε ως Διοικητής της Μοιραρχίας Ακαρνανίας και Αιτωλίας στο Μεσολόγγι, για να έλθει στην Αθήνα να αναλάβει τα καθήκοντα του Αρχηγού Χωροφυλακής. Τη "Διαταγή Συνοδευσεως" προς τον Κων/νο Βλαχόπουλο παρέλαβε έφιππος χωροφύλακας της Μοιραρχίας της Πρωτεύουσας και την προώθησε ως τα Μέγαρα. Από τα Μέγαρα την παρέλαβε άλλος έφιππος αγγελιαφόρος και την προώθησε ως την Κορίνθο. Με τον ίδιο τρόπο, δια των κατά μήκος της οδού Κορίνθου-Πατρών Σταθμών Χωροφυλακής, η διαταγή μεταβιβαζόταν από τον ένα Σταθμό στον άλλο. Τελικά έφιππος χωροφύλακας της Μοιραρχίας Αχαΐας και Ήλιδας, δια των Φρουρών Ρίου και Αντιρρίου, μετέφερε τη διαταγή στο Μεσολόγγι και την παρέδωσε στο νέο Αρχηγό Χωροφυλακής Κωνσταντίνο Βλαχόπουλο.

Αμέσως μετά την παραλαβή της "Διαταγής Συνοδευσεως" ο Κων/νος Βλαχόπουλος αναχώρησε από το Μεσολόγγι με τιμητική συνοδεία για την Πρωτεύουσα, προς ανάληψη των υψηλών του καθηκόντων του. Ήταν μια ιδιαίτερη τιμή για το λαμπρό αγωνιστή και τίμιο πατριώτη που σε όλη του τη ζωή του υπηρέτησε πιστά και με ανιδιοτέλεια την Πατρίδα και τον ελληνικό λαό. Παραθέτουμε το έγγραφο αυτοόσιο: (20).

Άριθ. 7578

ΒΑΣΙΛΙΚΟΝ ΣΩΜΑ ΤΗΣ ΧΩΡΟΦΥΛΑΚΗΣ
ΔΙΑΤΑΓΗ ΣΥΝΟΔΕΥΣΕΩΣ

Διά την υπ' αριθ. 7578 κατεπεύγουσαν διαταγήν του Αρχηγείου διευθυρωμένην διά των Σταθμών της Χωροφυλακής προς τον μέχρι τούδε Ταγματάρχην Διοικητήν της Μοιραρχίας Ακαρνανίας και Αιτωλίας και ήδη Αντισυνταγματάρχην Αρχηγόν του Σώματος της Χωροφυλακής Κόριον Κ. Βλαχόπουλον, ὅστις παρακαλεῖται νά ἐπιστρέψῃ τήν παροῦσαν εἰς τὸ Ἀρχηγεῖον ὑπογεγραμμένην διά τήν ἀπόδειξιν τῆς παραλαβῆς.

Ἡ μετακίνησις τοῦ ἐγγράφου αὐτοῦ θέλει πραγματοποιηθῆ διὰ τῶν Σταθμῶν Μεγάρων, Κορίνθου, Συκιᾶς, Ἀκράτας καὶ Πατρῶν. Ἡ Μοιραρχία Αχαΐας καὶ Ἡλιδας θέλει τήν διευθύνει εἰς Μεσολόγγιον δι' ἐπίτηδες ἰπέως χωροφύλακος διὰ τῶν φρουρῶν Ρίου καὶ Ἀντιρρίου.

Συνιστάται ταχύτης εἰς τήν μετακίνησιν τοῦ ἐγγράφου αὐτοῦ, καὶ ὅλοι οἱ Σταθμοὶ θέλουν προσυπογράψει τήν ὥραν τῆς παραλαβῆς καὶ ἀποστολῆς. Ὅπου δέν ὑπάρχουν ἔφιπποι χωροφύλακες οἱ πεζοὶ θέλουν ἀγωγιάζει ἵππους καὶ τὸ ἔξοδον θέλει πληρῶνεσθαι παρὰ τῶν Μοιραρχιῶν κατὰ τήν ἐπὶ τούτῳ ἐγκύκλιον.

Ἀθῆναι τὴν 29 Δεκεμβρίου 1841
τὴν 2 1/2 ὥραν μετὰ μεσημβρίαν

Ὁ Ἀρχηγὸς τῆς Χωροφυλακῆς
(Τ. Σ.) Ρόσονερ-Ἀντισυνταγματάρχης

Η διαταγή αυτή, όπως προκύπτει από σχετική απόδειξη παραλαβής που υπάρχει στο δευτερο φύλλο αυτής, έφθασε στα χέρια του νέου Αρχηγού Χωροφυλακής Κων/-νου Βλαχόπουλου στις 31 Αυγούστου 1841, δηλαδή μέσα σε δυο μέρες.

Ακολουθεί η υπ' αριθ. 11711 από 6 Σεπτεμβρίου 1841 διαταγή (21) του Υπουργείου των Στρατιωτικών, με την οποία διατασσόταν ο Κων/νος Βλαχόπουλος -που στο μεταξύ είχε αφιχθεί στην Αθήνα- να μεταβεί την επομένη ημέρα (Κυριακή) στο Υπουργείο των Στρατιωτικών, για να δώσει τον κανονισμένο όρκο. Με την ίδια διαταγή διατασσόταν και ο Ταγματάρχης Χωροφυλακής Αντώνιος Μαυρομιχάλης να συνοδεύσει τον νέο Αρχηγό Χωροφυλακής Κων/νο Βλαχόπουλο στο Υπουργείο των Στρατιωτικών, όπου θα γινόταν η ορκωμοσία από στρατιωτικό ιερέα της Ανωτέρας Στρατιωτικής Φρουράς της Πρωτεύουσας. Μετά την ιερούργια συντάχθηκε πρωτόκολλο (22) ορκωμοσίας το οποίο και παραθέτουμε, γιατί παρουσιάζει και αυτό σχετικό ενδιαφέρον.

Π Ρ Ω Τ Ο Κ Ο Λ Λ Ο Ν

Συνταχθέν διά την ορκωμοσίαν του 'Αρχηγού του Σώματος της Χωροφυλακής κ. 'Αντισυνταγματάρχου Κώστα Βλαχόπουλου.

(Παρουσία του Κου επί των Στρατιωτικών Γραμματέως της 'Επικρατείας).

'Εν 'Αθήναις την 7ην Σε/βρίου 1841

'Ο διορισθείς διά του υπ' αριθ. 2361 Υ.Β. Διατάγματος της 28 Αυγούστου ε.ε.
9 Σε/βρίου
'Αρχηγός του Σώματος της Χωροφυλακής Κος Κώστας Βλαχόπουλος, έδωκεν τόν προσδιορισμένον όρκον της υπηρεσίας, διά του Υ.Β. Διατάγματος της 20 Μαΐου 1833 'Εφημερίς της Κυβερνήσεως αριθ. 21 άρθρον 17, επί του 'Ιεροσ Εύαγγελίου, ως έπεται:

"'Ορκίζομαι και υπόσχομαι να υπηρετήσω την Α.Μ. τόν Βασιλέα, μέ πίστιν και ζήλον· να φέρω τό άνθηκον σέβας προς τους 'Ανωτέρους μου είς όσα άφορώσι την υπηρεσίαν, και να μη κόμω χρήσιν της δοθείσης μου έξου-
σίας, είμή μόνον προς διατήρησιν της κοινής ήσυχίας και εύταξίας
και είς έκτέλεσιν των νόμων".

Προς βεβαίωσιν δέ της ορκωμοσίας ταύτης, συνετάχθη τό παρόν πρωτόκολλον, και υπεγράφη παρ' αυτόσ, του 'Ιερέως και των επί τουτψ διορισθέντων παρ' του Κου 'Υπουργού 'Αξιωματικών.

'Η 'Επιτροπή
('Υπογραφή)

Κ. Βλαχόπουλος
'Αντισυνταγματάρχης

21. ΓΑΚ-Θθωνικό Αρχείο Υπουργείου Στρατιωτικών (ΜΑ) - Φ. 603.

22. ΓΑΚ-Θθωνικό Αρχείο Υπουργείου Στρατιωτικών (ΜΑ) - Φ. 603.

Ακολούθησε η παράδοση και παραλαβή της υπηρεσίας από τον απερχόμενο Αρχηγό Ρόσνερ στον παραλαμβάνοντα Κων/νο Βλαχόπουλο και συντάχθηκε σχετικό πρωτοκόλλο (23). Αντίγραφο του πρωτοκόλλου αυτού διαβίβασε ο νέος Αρχηγός Χωροφυλακής Κων/νος Βλαχόπουλος προς το Υπουργείο των Στρατιωτικών με την από 7 Σεπτεμβρίου του 1841 αναφορά του (24).

Εδώ έχουμε να παρατηρήσουμε δύο πράγματα: 1) Ο επιλεγόμενος Αρχηγός Χωροφυλακής ορκιζόταν εκ νέου και πέραν του όρκου που είχε δώσει ως αξιωματικός και 2) Ο Αρχηγός Χωροφυλακής παρέδιδε αποχωρώντας από την υπηρεσία και ο νέος παρελάμβανε την υπηρεσία και τα υλικά του Αρχηγείου Χωροφυλακής και αυτό επιβεβαιωνόταν με τη σύνταξη και υπογραφή σχετικού πρωτοκόλλου. Σήμερα, βέβαια, αυτά δεν ισχύουν, γιατί είναι περιττά και ξεπερασμένα.

Ο Κων/νος Βλαχόπουλος αναλαμβάνοντας την Αρχηγία του Σώματος της Χωροφυλακής φρόντισε να προσαρμόσει αυτό στις ανάγκες της ελληνικής κοινωνίας. Αμέσως κατέστρωσε και εφάρμοσε τα θεσμικά πλαίσια μέσα στα οποία κινήθηκε και έδρασε το Σώμα της Χωροφυλακής επί αρχηγίας του και το σπουδαιότερο του έδωσε την αγωνιστική του πνοή και την κατεύθυνση που ακολούθησε το Σώμα αυτό στους μεταγενέστερους χρόνους (25). Πρώτη φροντίδα του νέου Αρχηγού ήταν να απομακρύνει από τον κορμό του Σώματος κάθε τι που θύμιζε ξενική επιρροή και επίδραση. Τα έγγραφα που απευθύνονταν προς τον Βασιλιά έπαυσαν πια να συντάσσονται σε άλλη γλώσσα εκτός από την Ελληνική και μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις συντασσόταν κανένα έγγραφο στη γερμανική γλώσσα για ενημέρωση του Όθωνα. Ο γραφειοκρατικός μηχανισμός απλοποιήθηκε και περιορίστηκαν οι γραφειοκρατικές διατυπώσεις και οι κομπόδει εκφράσεις που είχαν καθιερωθεί, σύμφωνα με τα Δυτικά πρότυπα, οι δύο προγενέστεροι ξένοι Αρχηγοί του Σώματος (οι Γάλλος Γκραγιάρ και Βαυαρός Ρόσνερ).

Ο ασκητικός στρατιώτης της πατρίδας Κων/νος Βλαχόπουλος, που την άνοδό του στην Αρχηγία της Χωροφυλακής την όφειλε σε επιταγή της κοινής γνώμης, που τον εκτιμούσε πολύ για το ηθικό του ανάστημα και την αγωνιστική του προέλευση, καθιέρωσε ένα λιτό και ανθρώπινο τρόπο διοίκησης στη Χωροφυλακή Ένα τρόπο βαθύ και ανθρώπινο και ελληνικό που ανταποκινόταν στην ελληνική ψυχολογία και που τον καθιέρωσε στη συνέδηση των συγχρόνων του αλλά και των μεταγενεστέρων στελεχών της Ελληνικής Χωροφυλακής.

23. Αντίγραφο του πρωτοκόλλου παραδόσεως και παραλαβής της υπηρεσίας του Αρχηγείου Χωρ/κής παραθέτουμε στο Παράρτημα α)α σ. 66.....

24. ΓΑΚ-Οθωνικό Αρχείο Υπουργείου Στρατιωτικών (ΜΑ)-Φ.603.

25. ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΥ: "Η Χωροφυλακή στους έθνικούς αγώνες", περιοδική Επιθεώρηση Χωροφυλακής, τόμ. 1983, σελ. 406 ".... Αναμφισβήτητα η Χωροφυλακή από τα πρώτα άκδη χρόνια της συστάσεώς της, προσέφερε εις τὸ ἔθνος ἀνεκτίμητες ὑπηρεσίες διὰ τῆς ἐνεργοῦ συμμετοχῆς της σὲ ὅλους τοὺς ἔθνικούς αγώνες καὶ ἔθνικοαπελευθερωτικὰ κινήματα ποὺ ἔγιναν κατὰ καιροὺς, γιὰ τὴν ἀπελευθέρωση τῶν ἀλυτρώτων ἀδελφῶν"

Πράγματι ο Κωνσταντίνος Βλαχόπουλος υπήρξε η κυριαρχική μορφή του άξιου ηγέτη, πρώτου Έλληνα Αρχηγού Χωροφυλακής, που οι μεταγενέστεροι διάδοχοι και συνεχιστές του στην ηγεσία της Χωροφυλακής προσπαθούν να μιμηθούν και να φθάσουν (26). Εδώ δεν θα ασχοληθούμε με τις ιδιαίτερες λεπτομέρειες της διευτούς αρχηγίας του στη Χωροφυλακή, που υπήρξε η γονιμότερη περίοδος στην ιστορία της Χωροφυλακής, αλλά θα τονίσουμε όσο πιο συνοπτικά μπορούμε τα αποτελέσματα της χρηστής διοίκησης στον τομέα της τάξης και ασφάλειας.

Από τη μελέτη της πολιτικής ιστορίας του τόπου μας και από την επισκόπηση του τύπου της Οθωνικής περιόδου διαπιστώνουμε ότι η διετία (1841-1843) της αρχηγίας του Κωνσταντίνου Βλαχόπουλου υπήρξε η πιο ειρηνική και ήρεμη στον τομέα της δημόσιας τάξης και ασφάλειας από όλη την παρακάτω εκείνη εποχή. Η επανάσταση της 3ης Σεπτεμβρίου του 1843 δεν υπήρξε αναρχική εκδήλωση και επακόλουθο μακροχρόνιας αναρχίας αλλά εθνικό ξέσπασμα για τον περιορισμό της ξενικής δεσποτείας. Γιαυτό και επικράτησε αναβίβατα και επέβαλε την αρχή της δημοκρατικής τάξης στη χώρα και την δημιουργία του κράτους δικαίου, αρχές για τις οποίες είχε αγωνισθεί ιδιαίτερα ο Κωνσταντίνος Βλαχόπουλος.

Κλείνουμε το κεφάλαιο αυτό με τις διαπιστώσεις δύο σοβαρών μελετητών της Οθωνικής περιόδου, ενός ξένου περιηγητή, σύγχρονου προς τα γεγονότα, του Γερμανού BRANDIS, και ενός μεταγενέστερου Έλληνα ιστορικού, του Νικολάου Κτενιάδη, από τις οποίες προκύπτει η κατάσταση της δημόσιας τάξης και ασφάλειας που επικρατούσε στη διετία 1841 - 1843, που διετέλεσε Αρχηγός Χωροφυλακής ο Κωνσταντίνος Βλαχόπουλος: Ο BRANDIS που επισκέφτηκε την Ελλάδα το καλοκαίρι του 1843 βεβαιώνει ότι " χάρις εις τας προσπαθείας των έντεταλμένων τήν τήρησιν τής τάξεως όργάνων ή ασφάλεια εις τήν ύπαιθρον Έλλάδα κατά τό θέρους του 1843, ήτο άσυγκρίτως καλύτερα ή εις τήν Γερμανίαν και 'Ιταλίαν " (27).

26. ΚΩΝ/ΝΟΥ ΔΑΝΟΥΣΗ: "Η 150χρονη πορεία της Χωροφυλακής", περιοδικό Επιθεώρηση Χωροφυλακής, τεύχος 162/Ιούνιος 1983, σελ. 399 "..... Ο Κων/νος Βλαχόπουλος, από τους δέκα πρώτους Μοιράρχους της Χωροφυλακής, υπήρξε και ο πρώτος Έλληνας αρχηγός του Σώματος Ο Βλαχόπουλος υπήρξε μία από τις ήγαιτικές μορφές στα χρόνια

27. ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΚΤΕΝΙΑΔΗ, " Έλληνική Χωροφυλακή - 'Ιστορικά Σελίδες " Αθήνα 1960, σελ. 228.

Ο Νικόλαος Κτενιάδης, στο βιβλίο του " Έλληνική Χωροφυλακή - Ιστορικά Σελίδες ", για το ίδιο θέμα, σημειώνει τα εξής (20): " Από το 1842 και μέχρι του Αυγούστου του 1843, η δημοσία ασφάλεια διετηρήθη εις ευχάριστον σημειον. Η Χωροφυλακή εργασθεύσα μετά ζήλου και δραστηριότητος, ήδυνήθη να επαναφέρει την τάξιν και την ήσυχίαν εις την ύπαιθρον και να δώση εις τους αγροτικούς πληθυσμούς την ασφάλειαν την οποίαν επί τόσα έτη έστερηθησαν κατόπιν των συχνών επίδρομών των ληστών ".

Αλλά το αποκορύφωμα της δημιουργικής αρχηγίας του Κωνσταντίνου Βλαχόπουλου υπήρξε η επί των ημερών του ίδρυση και λειτουργία του πρώτου Σχολείου Χωροφυλακής, για το οποίο θα μιλήσουμε στο αμέσως επόμενο κεφάλαιο.

Η ΑΝΩΤΕΡΑ ΣΧΟΛΗ ΕΝΩΜΟΤΑΡΧΩΝ ΕΡΓΟ ΤΟΥ ΚΩΝ/ΝΤΙΝΟΥ ΒΛΑΧΟΠΟΥΛΟΥ

Η εκπαίδευση στη Χωροφυλακή υπήρξε ένα άλυτο πρόβλημα σε όλο τον περασμένο αιώνα (1). Ούτε οι ιδρυτικοί της Χωροφυλακής νόμοι, ούτε και τα εκτελεστικά τους διατάγματα είχαν προβλέψει τη σύσταση και λειτουργία παραγωγικών ή έστω και επιμορφωτικών σχολείων Χωροφυλακής (2). Οι κατατασσόμενοι συνεχώς στη Χωροφυλακή άνδρες, χωρίς καμμία θεωρητική εκπαίδευση, τοποθετούνταν στις υπηρεσίες και την εκπαίδευσή τους κάνω σε τρέχοντα υπηρεσιακά θέματα ανελάμβαναν οι διοικούντες βαθμοφόροι (3). Έπειδή όμως ούτε οι έδροι οι βαθμοφόροι της Χωροφυλακής δεν είχαν υποστεί τη σχετική εκπαίδευση, η λειτουργία της υπηρεσίας παρουσίαζε πολλές δυσχέρειες. Η εκπαίδευση αυτή ήταν υποτυπώδης και δεν ανταποκρίνονταν στις αυξημένες ανάγκες τάξης και ασφάλειας της αναπτυσσόμενης ελληνικής κοινωνίας, που σπαράζονταν από τα στασιαστικά κινήματα, τις εσωτερικές έριδες και τη μίστιγα της λιστείας (4). Η άνοδος λαικών του Κων/νου Βλαχόπουλου στην αρχηγία της Χωροφυλακής, που συμπίπτει χρονικά με την απομάκρυνση των Βαυαρών αξιωματικών από τις ελληνικές δημόσιες υπηρεσίες, είχε τις ευεργετικές της επιπτώσεις στην οργανωτική αναδιάρθρωση των υπηρεσιών Χωροφυλακής (5). Ανάμεσα στα μέτρα, που έλαβε, ο Κων/νος Βλαχόπουλος για τον εκσυγχρονισμό της Χωροφυλακής ήταν και η σύσταση σχολείου Χωροφυλακής. Το σχολείο Χωροφυλακής, που ίδρυσε, ο Κων/νος Βλαχόπουλος ονομάστηκε "Ανωτέρα Σχολή Ένωμοταρχών". Σε αυτό φοιτούσαν οι έχοντες τα προσόντα Ένωμοτάρχες Ι' Τάξης

1. ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΑΡΧΕΙΑ ΑΡΧΗΓΕΙΟΥ ΧΩΡΟΦΥΛΑΚΗΣ - Ανέκδοτη Πραγματεία Αναστασίου Καρωτίτη: "Σχολές Χωροφυλακής", Αθήναι 1970, σελ. 6-10.
2. α) ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΚΤΕΜΠΑΔΗ: "Ιστορία της Σχολής Χωροφυλακής", Αθήναι 1950, σελ. 7-10 και β) ΚΩΝ/ΝΟΥ Σ. ΔΗΤΩΝΙΟΥ: "Ιστορία Ελληνικής Βασιλικής Χωροφυλακής", Αθήναι 1964, τόμος Α', σελ. 133 "... Έν τῷ Κανονισμῷ Χωροφυλακής δὲν διελήφθη διάταξις ἀφορῶσα τὴν ἐκπαίδευσιν...".
3. ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΑΡΧΕΙΑ ΑΡΧΗΓΕΙΟΥ ΧΩΡΟΦΥΛΑΚΗΣ - Ανέκδοτο 'Ιστορικό Δελτίωμα γιά τά 150 χρόνια τῆς 'Ελληνικῆς Χωροφυλακῆς (1833-1983)', Αθήναι, 1983, σελ. 26-27 "... Οἱ 'Αξιωματικοί τῆς Χωροφυλακῆς καί οἱ 'Ένωμοτάρχες ὑποχρεῶνταν νά διδάσκουν στά καταστήματα τῶν ὑπηρεσιῶν Χωροφυλακῆς στούς ἄνδρες, τοῦς Κανονισμοῦς Χωροφυλακῆς, 'Αστυνομικοῦς Νόμους, 'Αριθμητικῆ καί 'Ορθογραφία...".
4. ΔΑΣΚΑΛΑΚΗ Β. ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ: 'Ιστορία 'Ελληνικῆς Χωροφυλακῆς', Αθήναι 1973, τόμος Α', σελ. 47.
5. Ἡ κατά τό ἔτος 1841 ἀπομάκρυνση μεγάλου ἀριθμοῦ Βαυαρῶν ἀξιωματικῶν ἀπό τήν κρατικῆ μηχανή στηρέχτηκε στη λήξη τῆς ἀπό 1ης Νοεμβρίου 1832 συνθήκης μεταξύ Ἑλλάδος καί Βαυαρίας. Μετά τη λήξη τῆς ἰσχῦος τῆς συνθήκης αὐτῆς οἱ Βαυαροί θά ἔπρεπε νά ἀπομακρυνθοῦν ἀπό τόν ἐλληνικό κρατικό μηχανισμό, ἀλλά μέ διάφορα προσήματα ἐπιδιώχτηκε ἡ παράταση τῆς παραμονῆς τοῦς σε αὐτόν. Το τελευταίο ἐξόργισε τήν κοινῆ γνώμη καί τόν τύπο τῆς ἐποχῆς καί ζητούσαν ἐκτίμονα τήν ἀπομάκρυνση τῶν Βαυαρῶν ἀπό τήν Ἑλλάδα. Στα πλαίσια αὐτά ἦταν καί ἡ ἀντικατάσταση τοῦ Ρόσνερ στήν ἀρχηγία τῆς Χωρ/κῆς ἀπό τόν Κων/γο Βλαχόπουλο: Βλ. σχετ. α) ΓΑΚ - Ὁθωνικό Ἀρχείο Ὑπουργ. Στρατιωτικῶν, Φ. 147, υπ' ἀριθ. 2360/27 Δευ. 1841 Διάταγμα τοῦ Ὁθῶνα καί β) Ἐφημ. "ΑΘΗΝΑ", φύλλα 797/4-31841, 812/3-5-1841, 823/12-7-1841 καί 840/13-8-1841.

για να προαχθούν στο βαθμό του Υπομ/ρχου "III Τάξως". Έτους νεότερους όμως χρόνους αμφισβητήθηκε η λειτουργία της Ανωτέρας Σχολής Ενωμοταρχών. Οι διάφοροι συγγραφείς, που ασχολήθηκαν με το θέμα αυτό, ήταν διχασμένοι. Η μία μερίδα συγγραφέων υποστήριζε ότι κατά την ύπαρξη του ιδρυτικού του σχολείου νόμου στην πραγματικότητα δεν τέθηκε ποτέ σε λειτουργία (6). Η άλλη μερίδα αποδέχονταν την λειτουργία του σχολείου αλλά σε υποτυπώδη μορφή και ότι αφού εγκαθιδρύσε 4 μόνο Ενωμ/ρχες έκλεισε (7). Στη διαμάχη αυτή ενεπλάκησαν και πανεπιστημιακοί διδάσκαλοι (8). Το θέμα λοιπόν της λειτουργίας ή όχι της Ανωτέρας Σχολής Ενωμοταρχών παρέμεινε για μακρό χρονικό διάστημα ένα άλυτο πρόβλημα, γιατί το σχετικό τμήμα του Οργανικού Αρχείου του Υπουργείου Στρατιωτικών δεν είχε τακτοποιηθεί ακόμη. Το 1981 όμως η υπηρεσία των Γενικών Αρχείων του Κράτους έθεσε σε χρήση των ερευνητών το σχετικό τμήμα του Οργανικού Αρχείου του Υπουργείου Στρατιωτικών. Έβλεπε την τήξη να είναι ο πρώτος που ερευνήσει το τμήμα και εντόπισε το σχετικό φάκελλο (9). Από τα στοιχεία που ήρθαν για πρώτη φορά στο φως υποδεικνύεται η λειτουργία της Ανωτέρας Σχολής Ενωμ/ρχών σε μορφή μάλιστα τέλεια για την εποχή εκείνη, που δεν την ανέμεναν, ούτε οι υποστηρικτές της τμήμας λειτουργίας της σχολής συγγραφείς. Για το λόγο αυτό και για να δοθεί τέρμα στις αποπειρώδες αμφισβητήσεις πάνω στο καλυπόμενο θέμα θα το παρουσιάσω σε εντελώς νέα διάσταση με βάση τα αρχικά στοιχεία που έχω στη διάθεσή μου και από τα οποία προκύπτει ότι ο Κων/νος Βλαχόπουλος συνέστησε και έθεσε σε λειτουργία την Ανωτέρα Σχολή Ενωμ/ρχών το έτος 1842. Το ιστορικό και οι ιδιαίτερες λεπτομέρειες λειτουργίας της σχολής έχουν ως εξής: Το 1842 Αρχηγός Χιροφυλακής ήταν ο Κων/νος Βλαχόπουλος και Υπουργός των Στρατιωτικών ο αδελφός του Αλεξάνδης Βλαχόπουλος (10). Ο Κων/νος Βλαχόπουλος με αναφορά του στον

6. ΚΩΝ/ΜΟΥ Ε. ΜΗΤΩΧΙΟΥ: "Ιστορία Έλληνικής Βασιλικής Ανωμ/χης", Αθήναι 1964, τόμ. Α, σελ. 133 "...έως επί Γενικά Αρχεία του Κράτους (φ.κ. V-17) εύρηται έν Β. Δ. ... κατ' γίνεται λόγος περί προπαρασκευαστικών ενεργειών διά την λειτουργίαν του σχολείου τούτου, άλλ' ούδαμής προκύπτει ότι έκλειτοδργήσασιν ...".
7. Οι Κωνσταντίνος και Χαριστής αποδέχονται τη λειτουργία του σχολείου του Κων/χης το έτος 1842 αλλά σε υποτυπώδη μορφή και ότι αφού εγκαθιδρύσε 4 μόνον Ενωμοτάρχες, χωρίς μάλιστα να ολοκληρωθεί η εγκατάστασή τους, διακόπηκε η λειτουργία του και έκλεισε, βλέπε σχετικά α) ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΚΤΑΜΙΛΑΗ: "Ιστορία της Σχολής Χιροφυλακής", δ. π., σελ. 13-14 και β) ΑΛΕΞΑΝΔΡΙΟΥ ΚΑΡΥΩΤΗ: "Σχολές Χιροφυλακής", δ. π., σελ. 12-13.
8. Ο Καθηγητής Δασκάλικης αμφιβάλλει αν τέθηκε σε λειτουργία η Ανωτέρα Σχολή Ενωμ/ρχών το έτος 1842, βλ. σχετικά ΔΑΔΕΚΑΛΑΚΗ Β. ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ: "Ιστορία Έλληνικής Χιροφυλακής", δ. π., τόμ. Α, σελ. 41 "... Ένωμοτάρχες ή λειτουργία του σχολείου τούτου είναι αμφίβολος, λόγω της άνάγκης όπως διασκορπισθούν οι Ένωμοτάρχες ανά την χώραν προς τήρησιν της διαρκώς διασαλευμένης τάξεως..... και σελ. 50.
9. Γακ-Θεωνικό Αρχείο Υπουργείου Στρατιωτικών (Κλ) - φ.κ. 604, νκ' αριθ. 9239/11 Ιουλίου 1842 Δεκαταγή του Υπουργείου Στρατιωτικών.
10. Εφημ. "ΑΙΩΝ", φύλλο 424 της 7ης Μαρτίου 1843. Το σχόλιο της αναφέρει ότι οι αδελφοί Βλαχόπουλοι κατείχαν αντίστοιχος ο πρώτος (Κων/νος Βλαχόπουλος) τη θέση του Αρχηγού Χιροφυλακής και ο δεύτερος (Αλεξάνδης Βλαχόπουλος) του Υπουργού των Στρατιωτικών.

προϊστρέμενδ του Υπουργού εισηγήθημε (11) τη σύσταση και λειτουργία Αντιέρας Σχολής Ένωμ/ρχών, στην οποία θα φοιτούσαν οι έχοντες τα προσόντα για το βαθμό του Υπομ/ρχου ΙΙΙ τάξεως Ένωμ/ρχες. Άπομ, βλέπουμε ότι ο Ένωμ/νος Βλαχόπουλος/12 εκιτύχει την απόφαση της στέδρης του μορφωτικού και επαγγελματικού εκπέδου των νέων στελεχών της λμρ/κής, χρησιμολογήσε κέι τους συγγενικούς δεσμούς και την κίρρησή που είχε στον αδελφό του Υπουργού των Έτρατιωτικών Αλεξάνη Βλαχόπουλο. Άπειτα από τις κίσηγίσεις αυτές του Αρχηγού λμρ/κής Ένωμ/νου Βλαχόπουλου, το Υπουργέλο Έτρατιωτικών, σε εκτέλεση του άρθρου 12 του Δ/τος της 17ης Μαΐου του 1835, συνέταξε και έθεσε σε έγκρη εφαρμογή την υπ' αριθ. 5159 από 11 Απριλλίου 1842 απόφαση του Υπουργού των Έτρατιωτικών "Περ έκρη προτάσεων όριοιμομ εις έκκενουμιένας θέσεις Υπομοιράρχην ΙΙΙ κλάδης εις τό Σέμα της λμρ/κής" (12). Η παραπάνω Υπουργική απόφαση περιλαμβάνει 18 άρθρα καθοριστικά των λεπτομερειών προαγωγής των Ένωμ/ρχών Ι τάξεως υποψηφίων για το βαθμό του Υπομ/ρχου ΙΙΙ τάξεως. Τα άρθρα 1-4 της απόφασης καθορίζουν τα προσόντα και τις γνώσεις των υποψηφίων. Το άρθρο 5 καθορίζει τα της έδρυσης και λειτουργίας της Αντιέρας Σχολής Ένωμ/ρχών. Έέλος, τα άρθρα 6-18 καθορίζουν τις ιδιαιτερές λεπτομέρειες σόνταξης των προτάσεων, ελέγχου των προτάσεων, εκκέρωσης του πέναμα των υποψηφίων, τη φοίτησή τους στη Σχολή, τη διεξαγωγή των εκτέδσεων και του τρόπου προαγωγής των εκτευχόντων στις εκτέδσεις Ένωμ/ρχών. Σπουδαία κίνση της υπουργικής απόφασης ήταν η καθέρωση της αρχής, σύμφωνα με την οποία στο βαθμό του Υπομ/ρχου ΙΙΙ τάξεως θα προδύγονται μόνον οι Ένωμ/ρχες Ι τάξης που είχαν τα ανάλογα προσόντα και έπειτα από εκτευχές εκτέδσεις στην καθορισμένη όλη (13). Με τον τρόπο αυτό έκανσαν οι μετατέξεις αξ/κών του στρατεύματος

11. α) Υπ' αριθ. 2474-4094 από 21 Ιουνίου 1842 αναφορά του Αρχηγού λμρ/κής Ένωμ/νου Βλαχόπουλου προς το Υπουργέλο Έτρατιωτικών (ΓΑΚ-Όθωνικό Αρχέλο Υπουργέ Έτρατιωτικών (ΜΑ) - φ. 604), βλ. και ΜΙΧΟΛΟΥ ΚΤΑΜΙΛΑΔΗ, "Έλληνική Λιποφυλακή - Έστορικά σελόες", Αθήνα 1960, σελ. 92: "...Μέ την άνδληφίν των καθήκοντων του Αρχηγού της λμρ/κής υπό του Ένωμ/νου Βλαχόπουλου και κατόκιν εισήγίσεις αυτού, έπεφασίση όπως οι Ένωμ/κοί του Σέματος εκκαιοδόνται στρατιωτικάς και επαγγελματικάς. Προς τόν σκοπόν αυτόν έδρθη την 7ην Ιουλίου 1842 "Σχολέον Εκκαιοδός Ένωμοταρχών" εις τό έπίκεν εισήγοντο οι συγκεντρούντες τό προσόντα όιά να προβιβασθούν εις τόν βαθμόν του Υπομοιράρχου γ' τάξης"....".

12. ΓΕΝΙΚΑ ΑΡΧΙΑ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ (ΓΑΚ)-Όθωνικό Αρχέλο Υπουργέλου Έτρατιωτικών (ΜΑ) - φ. 604.

13. Οι Υπομοιράρχοι ΙΙΙ κλάδης εξομοιόνονταν με άνθυκολοχαγός. Οι εκτευχόμενοι όηλαδή από την Αντιέρα Σχολή Ένωμοταρχών, εφ' όσον υπήρχαν κενά, προβιβόονταν σε Υπομοιράρχους ΙΙΙ κλάδης (άνθυκολοχαγός). Αργότερα, με το Β. Δ. της 21ης Ιουνίου 1859 έγινε μετονομασία των τριών τάξεων των Υπομοιράρχων. Οι Υπομοιράρχοι Ι κλάδης ονομάστηκαν Αντιμοιράρχοι και εξομοιόνονταν με λοχαγός. Οι Υπομ/ρχοι ΙΙ κλάδης ονομάστηκαν απλώς Υπομ/ρχοι και εξομοιόνονταν με Υπολοχαγός. Έέλος, οι Υπομ/ρχοι ΙΙΙ κλάδης ονομάστηκαν Ανθυμ/ρχοι και εξομοιόνονταν με άνθυκολοχαγός, βλ. και ΜΙΧΟΛΟΥ ΤΡΟΧΙΛΑΚΗ, "Η Άστυνομία των Έλλήνων", έν Αθήνα 1904, σελ. 332.

στη Χωροφυλακή, που προβλέπονταν από τους ιδρυτικούς της Χωρ/κής νόμους. Ήδη από του έτους 1836 οι μετατάξεις αξ/κών του στρατεύματος στη Χωροφυλακή είχαν περιοριστεί στο ελάχιστο. Τώρα με επίσημο πια τρόπο καθιερώνεται όπως οι αξ/κοί της Χωροφυλακής προέρχονται μόνο δια της προαγωγής των Ένωμ/ρχών Ι τάξης στο βαθμό του Υπομ/ρχου ΙΙΙ (14). Η αρχή αυτή βέβαια θα παραβιαστεί και στο μέλλον αλλά οπωσδήποτε το κακό περιορίστηκε. Το Αρχηγείο Χωροφυλακής με την υπ' αριθ. 2474-4094 από 21 Ιουνίου 1842 αναφορά του προς το Υπουργείο των Στρατιωτικών υποβάλλει "Πίνακα ήθων και Ικανοτήτων" είκοσι (20) υποψηφίων Ένωμ/ρχών καταλλήλων προς εκπαίδευση στην Ανωτέρα Σχολή Ένωμ/ρχών - στη σχολή αξ/κών Χωρ/κής, με τη σημερινή αντιστοιχία (15). Το Υπουργείο των Στρατιωτικών με την υπ' αριθ. 8726 από 4 Ιουλίου 1842 διαταγή του εγκρίνει τη λειτούργεια του σχολείου - κατ' εφαρμογή του άρθρου 5 της υπ' αριθ. 5159 από 11 Απριλίου 1842 υπουργικής απόφασης - και διατάσσει την εισαγωγή των 10 πρώτων Ένωμοταρχών του πίνακα προς εκπαίδευση (16). Διοικητής της Ανωτέρας Σχολής Ένωμοταρχών (17), έπειτα από πρόταση του Αρχηγείου Χωροφυλακής και έγκριση του Υπουργείου Στρατιωτικών, ορίστηκε ο Υπομοβάρχος Δ' τάξης Βασίλειος ΔΡΑΓΩΝ. Την εποπτεία της λειτουργίας του σχολείου είχε κατά πρώτο λόγο ο Διοικητής της Μοιραρχίας της Πρωτεύουσας και κατά δεύτερο λόγο ο Αρχηγός Χωροφυλακής. Η διάρκεια της φοίτησης και τα διδασκόμενα μαθήματα καθορίζονται με την υπ' αριθ. 4652 από 7/19 Ιουλίου 1842 αναφορά (18) του Αρχηγείου Χωρ/κής προς το Υπουργείο Στρατιωτικών, απόσπασμα της οποίας και παραθέτουμε:

14. Το ότι η Ανωτέρα Σχολή Ένωμοταρχών θα απέβαινε το φυτώριο δημιουργίας μορφωμένων στελεχών του Σώματος της Χωρ/κής διαγράφει η παράγραφος στ', εδάφιο 2, της υπ' αριθ. 9293 από 11 Ιουλίου 1842 διαταγής του Υπουργείου Στρατιωτικών, προς το Αρχηγείο Χωροφυλακής, στην οποία αναγράφονται τα εξής: "Ελπίζομεν ότι ο Αρχηγός του Σώματος, ως και ο της Μοιραρχίας, θέλουσιν επιστήσει όλην τήν απαιτούμενην προσοχήν εις αυτό τό ουσιαστές αντικείμενον, προς όσον δυνατόν έκτενεστέραν έπιτυχίαν του εις τό άρθρον 5 της από 11 Απριλίου τ. έ. υπ' αριθ. 5159 διαταγής της επί των Στρατιωτικών Γραμματείας (δηλαδή του Υπουργείου Στρατιωτικών) αποφανθέντος σκοπού εις τό Σώμα κατά κατάλληλον τρόπον" (ΓΑΚ-Οθωνικό Αρχείο Υπουργείου Στρατιωτικών (ΜΑ)-Φ.604.

15. ΓΑΚ - Οθωνικό Αρχείο Υπουργείου Στρατιωτικών (ΜΑ) - Φ.604.

16. ΓΑΚ - Οθωνικό Αρχείο Υπουργείου Στρατιωτικών (ΜΑ) - Φ.604.

17. ΓΑΚ - Οθωνικό Αρχείο Υπουργείου Στρατιωτικών (ΜΑ) - Φ.604, υπ' αριθ. 9293/11-7-1842 διαταγή του Υπουργείου Στρατιωτικών προς το Αρχηγείο Χωροφυλακής.

18. ΓΑΚ - Οθωνικό Αρχείο Υπουργείου Στρατιωτικών (ΜΑ) - Φ.604.

- α) Ἡ διδασκαλία θέλει ἐνεργεῖσθαι ὀς τῆς ἡμέρας, ἐκτός τῆς Κυριακῆς, τὴν πρῶταν καὶ τὴν ἑσπέραν.
- β) Ἀπὸ τῆς 6ης ὥρας τῆς πρῶτας μέχρι τῆς 8ης θέλει ἐνεργεῖσθαι ἡ θεωρητικὴ διδασκαλία, καὶ ἀπὸ τῆς 4ης ὥρας τῆς ἑσπέρας μέχρι τῆς 6ης ἡ πρακτικὴ.
- γ) Ἀντικείμενον τῆς πρῶτης ἐνασχολήσεως θέλει εἶσθαι αἱ τέσσαρες πράξεις τῆς ἀριθμητικῆς, αἱ ὅποσαι θέλουσι ἐπεκταθῆ μετὰ τῶν κλασμάτων μέχρι τῶν ἀναλογιῶν καὶ προϋδόντος τοῦ χρόνου θέλει διδασθῆ καὶ ὀνοματολογία γεωμετρικῶν σχημάτων. Τὸ πρῶτον μέρος 1 καὶ 3 Τμήμα τοῦ Κανονισμοῦ τῶν Γυμνασίων τοῦ Πεζικοῦ. Τὸν Κανονισμόν τῶν Γυμνασίων μετὰ τὸ κοντοτοῦφεκον καὶ τὴν σπάθην ἐμπεριεχόμενον πρῶτον μέρος τοῦ Κανονισμοῦ τῶν Γυμνασίων τοῦ Πυροβολικοῦ. Ἡ ἐρμηνεία καὶ ἡ ἐξήγησις τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Χωροφυλακῆς ἐφαρμοζομένου εἰς τὰ καθήκοντα καὶ εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τοῦ βοηθητικοῦ ἀστυνομικοῦ ὑπαλλήλου. Τὰ προανακριτικὰ χρέη δηλ.: τόποι διαφόρων ἐκθέσεων καὶ πρωτοκόλλων αὐτοψιῶν, συλλήψεων, κατατηνύσεων, ἐνταλμάτων, ἐμφανίσεων, φυλακίσεων, ἐπιδοτηρίων καὶ τὰ λοιπὰ. Οἱ ὀικονομικοὶ ὀρισμοὶ δηλ.: αἱ διάφοροι ἀποδοχαὶ καὶ μισθοδοσίαι, σχέδια Βιβλίων Ταμεῖου καὶ ὑλικοῦ, φύλλων καταθέσεων καὶ ἀποδοχῶν, διατίμησις τῶν εἰς τὸ Δημόσιον ἀνηκόντων σκευῶν καὶ γνῶσις τῆς διάρκειας αὐτῶν, σύνταξις συναλλαγματικῶν χρηματικῶν ἀτιμήσεων καὶ λοιπὰ ἄλλα λεπτομερῆ λογιστικὰ ἀντικείμενα.
- δ) Μετὰ τὸ μεσημέριον θέλει διδάσκεσθαι τὰ Γυμνάσια κατὰ τὸ βῆδισμα καὶ τὴν ὀπλαστικὴν μ' ὄλην τὴν ἐντέλειαν, ἅπαξ δὲ τῆς ἑβδομάδος θέλει προστίθεσθαι καὶ διδασκαλίαν διὰ τὸ λῦσιμον καὶ δέσιμον τοῦ ὀπλου μετὰ ὄλην τὴν ὀνοματολογίαν καθ' ἑνὸς εἴδους.
- ε) Ἡ διάρκεια τῆς σειρᾶς ὄλων τῶν μαθημάτων αὐτῶν προσδιορίζεται διὰ τρεῖς μῆνας, ἐάν δὲ πρὸ τῆς ἐκπνεύσεως τῆς προθεσμίας αὐτῆς ἀναδειχθῶσι τινὲς ἐκ τῶν ἐκπαιδευομένων ὡς προχωρήσαντες ἀρκούντως θέλουσι παθεῖν ἀπὸ τῆν περαιτέρω διδασκαλίαν".

Οἱ 10 πρῶτοι Ἐνωμοτάρχες που ἀποφοβήθησαν ἀπὸ τὴν Ἀνωτέρα Σχολὴ Ἐνωμοταρχῶν καὶ που ἀργότερα ἐξελέχθησαν σε ἐπίλεκτα στελέχη τῆς Ἑλληνικῆς Χωροφυλακῆς ἦσαν, κατὰ τὴν πειρὰ εἰσόδου τους στὴ Σχολή, οἱ ἐξῆς: 1) Ἀνδρέας Κρητικὸς, 2) Γεώργιος Ζωγράφος, 3) Δημήτριος Βέκος, 4) Νικόλαος Παπαζαφειρόπουλος, 5) Γεώργιος Ἡλιάδης, 6) Ἀντώνιος Μοσχοβάκης, 7) Δημήτριος Ἀθανασίου, 8) Δημήτριος Νασυμίδης, 9) Παναγιώτης Μιχαλόπουλος καὶ 10) Βαλαμῆς Κοκκινιάδης.

Τὴν ἐπίδοσιν τῶν ἐκπαιδευομένων ἀνέφερε στὸ τέλος καθὲ μῆνα ὁ Διοικητὴς τοῦ Σχολείου στὴ Μοιραρχία τῆς Πρωτεύουσας καὶ ἐκεῖνη μετὰ τὴν παρατηρήσειν

του Μοιράρχου τη διαβίβαζε στο Αρχηγείο Χωροφυλακής και έπειτα από την τελική γνωμοδότηση του Αρχηγού Χωροφυλακής, η αναφορά υποβάλλονταν στο Υπουργείο των Στρατιωτικών. Ο τρόπος παρακολούθησης της επίδοσης των εκπαιδευομένων και η επί μέρους ανάλυση των προσόντων και ικανοτήτων, με πρόβλεψη τη μελλοντική τους εξέλιξη στις ανώτατες βαθμίδες της Ιεραρχίας, φανεράνει τη σωστή βάση πάνω στην οποία είχε τεθεί σε λειτουργία το πρώτο εκείνο Σχολείο Χωροφυλακής, ο μακρινός πρόδρομος της σημερινής Σχολής Αξιωματικών Χωροφυλακής.

Για τη σωστή ενημέρωση των αναγνωστών πάνω στην αξιολόγηση της επίδοσης των εκπαιδευομένων παραθέτουμε απόσπασμα από την υπ' αριθ. 6 και 8 Σεπτεμβρίου 1842 αναφορά του Διοικητή, Καθηγητή και Εκπαιδευτή της Σχολής Χομοιράρχου Βασιλείου Οραγώνη (19) :

"(.....). Εκτός των περιών ο λόγος γυμνασίων μας, κρίνω χρέος μου να έκθεσω εν συντόμω πάλι ότι εις τό διάστημα της έξασκήσεώς μας ήδυνήθην να γνωρίσω δι' έκαστον, περιστρεφόμενος έπίσης εις στρατιωτικά πλεονεκτήματα. Καθ' κατά πρώτον δέ δύναμαι να διαβεβαιώσω τήν Μοιραρχίαν ότι μεταξύ του όλου των Ένωμοταρχών παρουσιάζεται ο υπ' αριθ. Μητρώου 524 Ένωμοτάρχης Δημήτριος Αθανασίου, όστις παραδειγματικώς διά τόν ζήλον του προς τά γυμνάσια και λοιπά θεωρητικά μαθήματα δέν έμεινε επί τέλους κατόπιν των λοιπών εις τήν εποχήν της ένάρξεώς μας, ήτοι άρκοδντως ούτος έδειξε και άλλας ιδιότητας της ελίγκρυνειας και εύθνητος, αϊτινες σχηματίζουν τόν στρατιωτικόν χαρακτήρα του με έπαισητην τήν ύπεροχήν μεταξύ των άλλων.

Κατά δεύτερον ο υπ' αριθ. Μητρώου 132 Δημήτριος Ναουμίδης θεωρείται εις των Ένωμοταρχών διά τήν στρατιωτικήν του επιμέλειαν, κειθαρχίαν και διά (δυσανάγνωστη λέξη), άκόμη και διά τήν ικανήν φρόνησιν περί της όποίας έδωκε όχι όλίγα θεύγματα.

Ο Ένωμοτάρχης Αντώνιος Κοσχοβάκης υπ' αριθ. Μητρώου 858 θεωρούμενος εις των έχόντων τάς μεγαλυτέρας των λοιπών γραφικάς γνώσεις δέν έφάνη ύποδεέστερος των λοιπών καθ' όλα τά άντικείμενα των γυμνασίων μας και διά του ζήλου του δέν άμφιβάλλω ότι εις τό μέλλον θέλει άποκατασταθί στρατιωτικός άξιοδλογος.

Ο υπ' αριθ. 412 Ανδρέας Κρητικός έχει τάς αύτάς του άνωτέρω ιδιότητας ως έγγιστα και μάλιστα νομίζω ότι άνθρωπος ως αύτός, όστις δέν είχεν ιδέαν

παντάσιν τῶν γυμνασίων ἔκαμε πῆδημα ἐπαισθητόν, συμμορφωθείς ἐντελῶς μέ τοὺς ἄλλους.

Ὁ ὑπ' ἀριθ. 182 Ἐνωμοτάρχης Β' Κοκκινιάδης θεωρεῖται εἰς τῶν καλῶν Ἐνωμοταρχῶν προοδεύσας εἰς ὅλα τὰ ἀντικείμενα ὡς οἱ λοιποὶ χωρὶς ἐξαίρεσιν.

"Ἄπαντες οἱ λοιποὶ Ἐνωμοτάρχαι δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς ἱκανοί, μὴ διαφέροντες μεταξύ των, εἰμὴ εἰς ἐπουσιώδεις τινὰς ἰδιότητες

Ὁμοίως παραθέτομε ἀπόσπασμα ἀπὸ τὴν υπ' αριθ. 7 ἀπὸ 21 Σεπτεμβρίου 1842 ἀναφορὰ τοῦ Ἰπομοιάρχου Βασιλείου Δραγάνου στὴ Μοιραρχία τῆς Πρωτεύουσας στὴν ὁποία ἐκθέσεται συνοπτικὰ ἡ ὄλη που διδάχτηκε στὸ κάθε μάθημα, ὁ τρόπος τῆς διδασκαλίας καὶ ὁ βαθμὸς αφομοίωσης τῆς ὄλης ἀπὸ τοὺς ἐκπαιδευομένους, σε ἐπίπεδο τέτοιο, που ὄχι μόνον οἱ ἴδιοι νὰ εἶναι ἐγκρατεῖς τῆς ὄλης που διδάχτηκαν, ἀλλὰ νὰ εἶναι σε θέση καὶ ἄλλους νὰ ἐκπαιδεύσονται (2):

"..... Κατὰ συνέπειαν ὄθεν τῆς υπ' ἀριθ. 5 μηνιαίας ἐκθέσεώς μας καὶ ὑπὸ ἡμερομηνίαν 1ην Σεπτεμβρίου, ἀνακεφαλαιοῦντες τὴν σειράν τῶν μαθημάτων μας σημειοῦμεν τ' ἀκόλουθα:

Ὁπλασκία τοῦ κοντοτουφεκίου τοῦ κυροβολικοῦ, μεταχείρισις τῆς σπάθης, γυμνάσια τοῦ Πεζικοῦ τῆς Γραμμῆς, Α' Μέρος Τμήμα III. Ἀριθμητικὴ, ἀνακριτικὰ χρέη, Οἰκονομικὸς τοῦ Σώματος Κανονισμὸς, Ὅλα ταῦτα ἐπραγματοποιήθησαν ἀκριβῶς διὰ καθημερινῶν ἐξασκήσεων καὶ προηγουμένων εἰς αὐτὰ θεωριῶν, ὥστε δυνάμεθα νὰ συστήσωμεν τοὺς γυμνασθέντας ἤδη Ἐνωμοτάρχας ὅτι ἐπροώδευσαν εἰς βαθμὸν τοιοῦτον, ὅποτε εἶναι ἱκανοὶ διὰ νὰ χρησιμεύσουν εἰς ἄλλους προγυμνασταί, ἂν ἤθελον διαταχθῶσι.

Μεταξὺ τῶν ρηθέντων τούτων μαθημάτων μας ἡ ἀριθμητικὴ ἔλαβε πλεον κατὰ τὴν προσδιορισθεῖσαν ἔκτασιν καὶ μέχρι τοῦδε ἅπαντες οἱ Ἐνωμοτάρχαι δύνανται ἀκωλύτως νὰ λύουν ὁποιοδήποτε ἀριθμητικὸν πρόβλημα ἐπὶ τῶν ἀκολουθῶν πράξεων: τῆς προσθέσεως, ἀφαιρέσεως, πολλαπλασιασμοῦ καὶ διαιρέσεως τῶν κλασμάτων ἐν γένει, ὅλας τῶν τὰς πράξεις τῶν ἀναλογιῶν, εὐθειῶν καὶ ἀντιστρόφων μέ τὸν πλεον σὺνθετον τρόπον ὅπου ἠδύναντο νὰ τύχωσιν, τῶν συμμιγῶν ἀριθμῶν καὶ τῶν δεκαδικῶν.

Ὅς μὴ περιττόν θεωρήσαντες ἐδιδάξαμεν ἀρχὰς τινὰς τῆς Γεωμετρίας ἐπιπολάσας μὲν, ἀλλ' ἱκανὰς νὰ χρησιμεύσωσιν εἰς πολλὰ ἄλλα μαθήματα.

Βοηθητικὰ εἶναι δὲ αἱ ἀκόλουθοι: γνωρίζουν μέχρι τοῦδε τὴν ὀνοματολογίαν τῶν διαφόρων γραμμικῶν σχημάτων, μετροῦν ὁποιαδήποτε ἐπιφάνειαν καὶ

αὐτὸν τὸν κύκλον, μετροῦν στερεὰ τινὰ σχήματα, ὡς τοῦ κυλίνδρου καὶ τῶν παραλληλεπιπέδων, ὅπου διὰ τῆς ἀναλογίας τῶν ὁμολόγων πλευρῶν τῶν τριγώνων δύνανται νὰ μετρήσουν ὁποιαδήποτε ἀπρόσιτον ἀπόστασιν.

Δὲν ἄγνοοῦν τὴν θεωρίαν τῆς σκοποβολῆς διαφόρων ὄπλων, γνωρίζουν μέρος ὀνοματολογίας τῆς πλέον οὐσιώδους αὐτῶν, καὶ γνωρίζουν κάλλιστα τὸ λείσιμον καὶ δέσιμον τῶν ὄπλων μὲ τὴν ἀπαιτούμενην εἰς αὐτὰ τάξιν

Ἀπὸ τῆς παραθέσεως αὐτῆς γίνεται φανερὴ ἡ ολοκληρωμένη μόρφωση τοῦ ἐκπαιδευτοῦ Διοικητοῦ τοῦ Σχολείου Ἐνωμοταρχῶν Υπομοιράρχου Βασιλείου Δραγῶνος καὶ ἡ ἐπιτυχὴς ἐκλογή τοῦ Ἀρχηγοῦ Χωροφυλακῆς Κωνσταντίνου Βλαχόκουλου νὰ τοποθετηθεῖ τὸν κατάλληλο ἄνθρωπο σὲν κατὰλληλη θέσῃ (2).

21. Βιογραφικὰ στοιχεῖα τοῦ Υπομοιράρχου Δραγῶνα Βασιλείου

ΒΑΣΙΛΙΟΣ ΔΡΑΓΩΝ

Γεννήθηκε στὶς 22 Σεπτεμβρίου τοῦ 1804 στὴ Σμύρνη, ὅπου ἔλαβε ἀρτίαν μόρφωση, στα τότε ακμάζοντα σχολεῖα τῆς πρωτεύουσας τῆς Ἰωνίας. Τὸ 1826 φεύγει κρυφὰ ἀπὸ τὴ Μικρὰ Ἀσία καὶ ἔρχεται σὲν ἐπαναστατημένη Ἑλλάδα, ὅπου παρνεῖ μέρος σὲν διάφορες συμπλοκὲς σὲν Ροδόμη καὶ σὲν Πελοπόννησο. Τὸ 1828, λόγω τῆς μόρφωσής του καὶ τῆς ἐπίδοσής του σὲν μαθηματικά, προσλαμβάνεται σὲν Ἐπιτελεῖο τοῦ Πυροβολικοῦ Σάματος. Σὲν συνέχεια προάγεται σὲν Ἐπιλοχία καὶ τοποθετεῖται σὲν 3ο Ἀδχο τοῦ Πυροβολικοῦ. Στὶς 3 Φεβρουαρίου τοῦ 1830 προάγεται σὲν Ἀνθυπολοχαγὸ τοῦ Πυροβολικοῦ καὶ στὶς 12 Ἰουνίου τοῦ 1833 ἐπιλέγεται καὶ προσλαμβάνεται σὲν Χωροφυλακὴ μὲ τὸ βαθμὸ τοῦ Υπομοιράρχου Β' Τάξεως.

Στὶς 29 Σεπτεμβρίου τοῦ 1834 προάγεται σὲν Υπομοιράρχο Α' Τάξεως. ὡς Υπομοιράρχος υπηρέτησε ἀρχικὰ σὲν Μοιραρχία Ἀργολίδας καὶ Κορινθίας καὶ ἀργότερα—μετὰ τὴ μεταφορὰ τῆς Πρωτεύουσας τοῦ Κράτους σὲν Ἀθήνα— σὲν Μοιραρχία Ἀττικῆς. Τὸν Ἰούλιο τοῦ 1842, ὅπως ἐβδαμε, διορίστηκε Διοικητὴς, Καθηγητὴς καὶ Ἐκπαιδευτὴς τῆς Ἀνωτέρας Σχολῆς Ἐνωμοταρχῶν. Στὶς 18 Σεπτεμβρίου τοῦ 1844 προάγεται σὲν Μοιράρχο καὶ τὸ 1859 σὲν Ταγματάρχη τῆς Χωροφυλακῆς. Ἀποστρατεύθηκε τὸ 1865 μὲ τὸ βαθμὸ τοῦ Ἀντισυνταγματάρχη καὶ πέθανε στὶς 8 Μαρτίου τοῦ 1877, σὲν ηλικία 73 ἐτῶν. Ἰπῆρξε ἀπὸ τὰ πιο μορφωμένα στελέχη τῆς Χωροφυλακῆς καὶ πάντοτε χρησιμοποιοῦνθηκε σὲν λεπτῆς φύσεως υπηρέτες. (ΓΑΚ—Θεωνικὸ Ἀρχεῖο Υπομνηστοῦ Βωστικῶν—Φ. 147. Πίνακας ἐκδουλεύσεων Υπομοιράρχου Δραγῶνα Βασιλείου τῆς 9ης Οκτωβρίου 1842). Βλέπε καὶ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΚΤΕΝΙΑΔΗ, " Ἑλληνικὴ Χωροφυλακὴ — Ἱστορικὲς Σελίδες ", Ἀθήνα 1960, σελ. 92.

αυτό θα το εκτιμήσει και ο Υπουργός των Στρατιωτικών Αλεξάνης Βλαχόπουλος και θα εκφράσει την ευαρέσκειά του στον υπέραρχο Υπομοίραρχο Βασιλίου Δραχίνα για τις μεγάλες προσπάθειες που είχε καταβάλει για την άρτια εκπαίδευση των Ενωμοταρχών υποψηφίων Υπομοιράρχων III τάξεως (22).

Ο Μοίραρχος της Πρωτεύουσας, Δημήτριος Κουτσογιαννόπουλος, αφού έλαβε την πιο πάνω αναφορά του Δραχίνα, έκανε τις παρατηρήσεις του και τη διεβίβασε στο Αρχηγείο Χωροφυλακής. Ο Αρχηγός Χωροφυλακής Κων/νος Βλαχόπουλος έκανε στο αριστερό ημίκλαστο της 3ης και 4ης σελίδας της αναφοράς σχετική γνωμοδότηση (23).

Έπειτα από την εισήγηση αυτή του Αρχηγού Χωροφυλακής Κων/νου Βλαχόπουλου, ο Υπουργός των Στρατιωτικών Αλεξάνης Βλαχόπουλος εξέδωσε την υπ' αριθ. 12724 από 7 Οκτωβρίου 1842 διαταγή του με την οποία διέτασσε τη λήξη των μαθημάτων της πρώτης σειράς εκπαιδευομένων Ενωμοταρχών στις 20 Οκτωβρίου και την έναρξη της εκπαίδευσης της δεύτερας σειράς Ενωμοταρχών από 1ης Νοεμβρίου 1842 (24).

22. ΓΑΚ-Οθωνικό Αρχείο Υπουργείου Στρατιωτικών (ΜΑ)-Φ.604.

23. Αριθμός 6452

Τό

Αρχηγείο της Βασιλικής Χωροφυλακής
Πρός

Την επί των Στρατιωτικών Γραμματεία
της Έπικρατείας

Είς Αθήνας

Καθυποβάλλεται η παρούσα προς γνώσιν της Β. ταύτης Γραμματείας.
Έπειδή εξ αυτής εξάγεται ότι οι διδασκόμενοι Ένωμοτάρχαι γέγοντο κάτοχοι όχι μόνον των απαιτηθέντων γνώσεων της Β. ταύτης Γραμματείας, αλλά προσαπέκτησαν και διαφόρους άλλας, παρακαλείται η Β. αυτή Γραμματεία όπως ευαρεστηθείσα διατάξη να επιστρέψωσιν ούτοι είς τας θέσεις των και έλθωσιν ένταυθα οί άλλοι δέκα υποψήφιοι διά να διδαχθώσι παρομοίως.

Αθήναι την 21 Σ/βρίου 1842
Κωνσταντίνος Βλαχόπουλος
Αντισυνταγματάρχης

24. ΓΑΚ-Οθωνικό Αρχείο Υπουργείου Στρατιωτικών (ΜΑ)-Φ.604.

Επειδή και η πιο πάνω διαταγή του Υπουργείου Στρατιωτικών παρουσιάζει ιδιαιτέρως ενδιαφέρον, αναφορικά με τη λειτουργία της "Ανωτέρας Σχολής Ενωμοταρχών", που είναι προσωπικό δημιούργημα του Κων/νου Βλαχόπουλου και που αναγράφεται στο ενεργητικό του, την παραθέτουμε αυτούσια:

Αριθ. 12724

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΩΝ

Πρός

Τό Αρχηγείον του Σώματος της Χωρ/κής

"Περὶ Ἀνωτέρας Σχολῆς Ἐνωμοταρχῶν".

Ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ. 6455 τῆς 21 Σεβρίου ἀναφορῆς τοῦ Ἀρχηγείου τοῦ Σώματος διατάσσεται νὰ λήβῃ τέλος τὴν 20 τρ. μηνός ἡ διδομένη ἐκπαίδευσις εἰς τοὺς δι' ἡμετέρας διαταγῆς τῆς 7ης Ἰουλίου τ. ἔ. ὑπ' ἀριθ. 8726 ἐνταῦθα προσληφθέντων καὶ ἐν γένει εἰς αὐτὴν ὀνομασμένους Ἐνωμοτάρχας, ὥστε θέλουν ἐπιστρέφει τότε εἰς τοὺς Σταθμούς των.

Τὴν 1 Σεβρίου (σ. σ. Νοεμβρίου) θέλει ἀρχίσει ἡ ἐκπαίδευσις τῶν λοιπῶν εἰς τὸν πλῆθους προβιβασμῶν ἐγγεγραμμένων Ἐνωμοταρχῶν. Κατὰ συνέπειαν θέλουν διαταχθῆναι νὰ ἐλθῶσιν εἰς τὴν Πρωτεύουσάν οἱ Ἐνωμοτάρχαι: Νικόλαος Παζαράκης, Διονύσιος Βεργόπουλος, Θεοχάρης Ἠλίου, Δημήτριος Σκυρόδης, Ἀθανάσιος Κωνσταντινίδης, Πέτρος Ἰωαννίδης, Δημήτριος Μόστρας, Παναγιώτης Χονδροδήμοπουλος, θέλει δὲ λάβει μέρος εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν καὶ ὁ ἐνταῦθα Ἐνωμοτάρχης Ἀθανάσιος Πανάς. Ἐκ μέρους τοῦ Ἀρχηγείου τοῦ Σώματος θέλουν ληφθῆναι ἀναγκαῖα μέτρα διὰ νὰ μὴ ὑποφέρῃ ἡ ὑπηρεσία ὡς ἐκ τῆς ἀκουσίας τῶν εἰρημένων Ἐνωμοταρχῶν.

Ὡς πρὸς τὰ λοιπὰ μένουσιν ἐν βουλή οἱ ὅρισμοί τῆς ἡμετέρας διαταγῆς τῆς 11 Ἰουλίου ὑπ' ἀριθ. 9239.

Θέλει γίνῃν ἰδιαιτέρως πρὸς τὰς ἀνεκτικὰς τοῦ ἐνοικίου τοῦ καταστήματος.

Ἐπειδὴ ἐκ τῆς ἀναφορῆς τοῦ ἐπιφορτισμένου τὴν διδασκαλίαν ἀξιωματικοῦ τῆς 21 Σεβρίου τ. ἔ. ὑπ' ἀριθ. 7 εἶδομεν ὅτι ἡ ἐκπαίδευσις ἐκτελεσθῆναι καὶ εἰς τὴν Γεωμετρίαν καὶ μάλιστα εἰς περισσώτερον τῶν ἀρχικῶν στοιχείων αὐτῆς καὶ εἰς τὴν τριγωνομετρίαν αὐτῶν παρατηροῦμεν ὅτι βέλτιστος ἐκπαίδευσις εἰς τὰ ἀντικείμενα τὰ σημειωμένα εἰς τὸ ἄρθρον 4 τῆς ἡμετέρας διαταγῆς τῆς 11 Ἀπριλίου τ. ἔ. ὑπ' ἀριθ. 5159 καὶ ἂν ἡ ἀρκετὴ προβεβηκυῖα μὲν τῶν ἀτόμων τὸ συγχωρῆ ἦσιν, εἰς τὰ ἀντικείμενα τὰ προσδιωρισμένα διὰ τοῦ ἀριθ. 11 τῆς διαταγῆς τῆς 23 Αὐγούστου 1840 περὶ Ἀνωτέρας Σχολῆς τῶν Ἀξιωματικῶν τῶν Ταγμάτων τοῦ Πεζικοῦ προτιμᾶται εἰς ἐπιπολαίους γνώσεις περὶ μαθηματικῶν ἐπιστημῶν.

Μετὰ ταῦτα θέλει συμμορφωθῆναι ὁ εἰρημένος Κύριος Ἀξιωματικός.

Ἀθῆναι τῆς 7 Σεβρίου 1842

Ἀλεξάνης Βλαχόπουλος

Οι παρατηρήσεις του Υπουργού των Στρατιωτικών είναι θετικές, οι υποδείξεις του εποικοδομητικές και θίγουν την ουσία του θέματος. Συνιστά το εκπαιδευτικό πρόγραμμα να είναι σύμφωνο με την καθορισμένη από το νόμο όλη και να μην υπερβαίνει τις πνευματικές δυνατότητες των εκπαιδευομένων. Από την άποψη αυτή οι υποδείξεις και παρατηρήσεις του Υπουργού των Στρατιωτικών Αλεξάκη Βλαχόπουλου υπήρξαν επιτυχείς.

Η λήξη των μαθημάτων της πρώτης εκπαιδευτικής σειράς Ενωμοταρχών έγινε την 20η Οκτωβρίου και η έναρξη των μαθημάτων της δεύτερης εκπαιδευτικής σειράς έγινε την 1η Νοεμβρίου του 1842.

Ο Διοικητής της Ανωτέρας Σχολής Ενωμοταρχών Υπομοβράρχος Βασίλειος Δραγών έλαβε σοβαρά υπόψη του τις υποδείξεις του προϊσταμένου του Υπουργού, αναφορικά με το πρόγραμμα και τη διδακτέα όλη της νέας εκπαιδευτικής σειράς Ενωμοταρχών, και με περιοδικές αναφορές μέσω των προϊσταμένων του υπηρεσιών (Μοιραρχίας της Πρωτεύουσας και Αρχηγείου Χωροφυλακής) ενημέρωνε το Υπουργείο επί της πορείας της εκπαίδευσης και της επίδοσης των εκπαιδευομένων, όπως έλλωσσε γινόταν και με την πρώτη εκπαιδευτική σειρά.

Τέλος, με την υπ' αριθ. 15 από 15 Ιανουαρίου 1843 αναφορά του προς τη Μοιραρχία της Πρωτεύουσας αναφέρει ότι η προβλεπόμενη ύλη του προγράμματος διδασκαλίας διδάχθηκε με κάθε δυνατή λεπτομέρεια και έγινε κατανοητή από τους εκπαιδευομένους (25). Στην αναφορά του αυτή ο Υπομοβράρχος Βασίλειος Δραγών προτείνει τη συντόμηση της εκπαίδευσης κατά 10 μέρες ενωρίτερον του προβλεπόμενου χρόνου φοίτησης των Ενωμοταρχών. Την αναφορά του κλείνει με τα εξής διασαφιστικά της πρότασής του στοιχεία:

" Ένεκα των είρημένων φρονεί ο υποσημειούμενος ότι οι περί των λόγων Ένωμοτάρχαι έπρόλαβον πρό του τέλους της προσδιορισθείσης προθεσμίας των νό φανθίσιν αξίαι των διατεταγμένων και ότι μη ύπαρξοσης έπαισθητής μεταξό των διαφοράς καθ' όλα τά είδη των γυμνασίων των, δέν έκρίναμεν λόγου αξίον νό περιγράψωμεν λεπτομερώς τάς ιδιότητας ενός έκάστου ως μη δυναμένας να παρέξωσι σπουδαιότερας συνεπείας λόγω άπολύτου ή διακεκριμένης ικανότητας άλλά περιορισθέντες εις την γενικωτέραν μας τάστην έκθεσιν, νομίζομεν χρέος μας να καθυποβάλωμεν ότι από τήν σήμερον δύνανται πάντες οι Ένωμοτάρχαι ούτοι να διαταχθώσιν τοι να έκανέλωσιν εις τάς θέσεις των, όπου θέλουν εύκολυνθή μάλλιστα εις τό να έξασκώσι τά όποια παρεδόθησαν, γυμνάζοντες ένιαστος άλλους ένωμοτάρχας και χωροφυλακας, μη γυμνασθέντας είσέτι".

Κατά την άποψη του εκπαιδευτή Διοικητή του Σχολείου Ενωμοταρχών, όχι μόνον οι εκπαιδευόμενοι Ενωμοτάρχες είχαν καταστεί τέλειοι, για τον εαυτό τους, αλλά ήσαν σε θέση και τους λοιπούς Ενωμοτάρχες και τους Χωροφύλακες της υπαίθρου να εκπαιδεύσουν. Την πρόταση του Υπομοιράρχου Δραγώνος υιοθετούν ο Διοικητής της Μοιραρχίας της Πρωτεύουσας Μοιραρχος Κουτσογιαννόπουλος Δημήτριος και ο Αρχηγός Χωροφυλακής Κων/νος Βλαχόπουλος με ειδική ο καθένας τους γνωμοδότηση στο περιθώριο της αναφοράς.

Έπειτα από την αναφορά αυτή το Υπουργείο των Στρατιωτικών με την υπ' αριθ. 681 από 22 Ιαν. 1843 διαταγή του προς το Αρχηγείο Χωροφυλακής διατάσσει τη λήξη της εκπαίδευσης των Ενωμοταρχών της δεύτερης εκπαιδευτικής σειράς, την επιστροφή τους στις υπηρεσίες τους και το κλείσιμο του Σχολείου Ενωμοταρχών (26).

Παραθέτουμε τη σχετική διαταγή του Υπουργείου Στρατιωτικών:

Αριθ. 681

ΕΠΕΙΓΟΝ

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΩΝ

- Π ρ ό σ

Τό Αρχηγείον του Σώματος της Χωρ/κής

"Περὶ ἐκπαίδευσως τῶν Ἐνωμοταρχῶν"

Κατὰ συνέπειαν τῆς υπ' αριθ. 368 τῆς 16 Ἰανουαρίου καθυποβληθείσης ἀναφορᾶς τοῦ ἐπὶ τῆς ἐκπαίδευσως τῶν Ἐνωμοταρχῶν Κου Ἰπομοιράρχου ἐγκρίνομεν τὴν ἐπιστροφὴν αὐτῶν εἰς τὰς Ἐνωμοτίας των ἔχοντες πρὸ πάντων τὰς δευτέρας ἀνάγκας τῆς ὑπηρεσίας.

Τό Ἀρχηγείον θέλει λάβει ἰδιαιτέραν φροντίδα ὅπως οἱ Ἰπαξιωματικοὶ οὗτοι ὡς καὶ οἱ προηγουμένως ἐκπαιδευθέντες μεταδώσωσι τὰς ὁποίας ἀπέκτησαν ἐνταῦθα γνώσεις εἰς τοὺς υπ' αὐτοὺς καὶ πρὸ πάντων ὡς πρὸς τὰ τῆς ὑπηρεσίας τῆς Χωροφυλακῆς, τοῦ βοηθητικοῦ ἀνακριτικοῦ ὑπαλλήλου καὶ τὰ τῶν γυμνασίων, τῆς πειθαρχίας καὶ τῆς κανονικῆς ἐνδυμασίας (LENUE), διὰ νὰ φθάσῃ ὀλίγον κατ' ὀλίγον τὸ Σῶμα εἰς τὸν βαθμὸν ἐκείνου τῆς ἐντέλειας εἰς τὸν ὅποιον ἐπιθυμεῖ νὰ τὸ βλέπῃ ἡ Κυβέρνησις τῆς Χ.Α.Μ. καὶ εἰς τὸν ὅποιον διατηρεῖται ἡ Χωροφυλακὴ ἀπανταχοῦ.

Πρὸς τὸν Ἰπομοιραρχὸν Κύριον Βασίλειον Δραγῶν θέλετε ἐκφράσει τὴν ἡμετέραν ἰδιαιτέραν εὐαρέσκειαν, ὡμῶς τοὺς ὁποίους κατέβαλε κόπους ἀπὸ 11 Ἰουλίου 1842.

Είς τὰς πόλεις ὅπου ὑπάρχουν περισσότεροι τῆς μιᾶς Ἐνωμοταί, οἱ ἐκπαι-
δευθέντες Ἐνωμοτάρχαι θέλουν χρησιμεύσει ὑπὸ τὴν ὄδηγίαν τῶν σχετικῶν
Ἀξιωματικῶν πρὸς ἐκπαίδευσιν καὶ τῶν λοιπῶν Ἐνωμοταρχῶν πρὸς Ἐνωμοτιῶν.

Κατὰ συνέπειαν τῆς παροδοῦς διαταγῆς παύει ἡ δι' ἡμετέρας διαταγῆς ὑπ'
ἀριθ. 9239 λειτουργία τῆς Σχολῆς Ἐνωμοταρχῶν μέχρι ἄλλων διαταγῶν.

Ἀθῆναι τῆ 22 Ἰανουαρίου 1843

(Μονογραφῆ)

Ἀ(λεξάνης) Β(λαχόπουλος)

Ἐπειτα ἀπὸ τὴν παρουσίαση αὐτὴ βλέπουμε ὅτι ἡ Ἀνωτέρα Σχολὴ Ἐνωμοταρχῶν,
το πρῶτο δηλαδὴ Σχολεῖο Χωροφυλακῆς, που συστήθηκε με τὴ φροντίδα καὶ τὴν
ἐπιμέλεια τοῦ πρῶτου Ἑλληνα Ἀρχηγοῦ Χωροφυλακῆς Κωνσταντῖνου Βλαχόπουλου,
λειτουργῆσε κανονικῶς καὶ ἐκπαίδευσεν δύο σειρὰς Ἐνωμοταρχῶν. Ἡ καθὲς ἐκπαιδευ-
τικὴ σειρὰ περιελάμβανε 10 Ἐνωμοτάρχες, ὥστε τὸ σύνολο τῶν ἐκπαιδευθέντων
ἔφθασε τοὺς 20 Ἐνωμοτάρχες (27).

Ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐκπαιδευθέντων Ἐνωμοταρχῶν-υποψηφίων ἀξιωματικῶν ἐκάλυψε
τις ἀνάγκες τοῦ Σώματος γιὰ ἓνα πολὺ μεγάλον χρονικὸν διάστημα.

Ἄν μάλιστα ληφθῆι ὑπόψη ὅτι τὸ ἔτος 1843 τὸ σύνολο τῆς δυνάμεως τῶν ἀξιω-
ματικῶν τῆς Χωροφυλακῆς ἀνερχόταν μόνον σὲ 44 ἀξιωματικούς καὶ γιὰ νὰ
προαχθῆι ἓνας Ἐνωμοτάρχης ἀπὸ τὸν πῆνακα τῶν ἐκπαιδευθέντων σὲ ἀξιωματικὸν
ἔκρεπε νὰ ὑπάρχει ἀντίστοιχη κενὴ θέσις στὸ βαθμὸ τοῦ Ὑπομοιράρχου III
"τάξεως", γίνεταί κατανοητὸ ὅτι οἱ ἐξελεθόντες τῆς Σχολῆς Ἐνωμοταρχες κάλυ-
ψαν τις ἀνάγκες τοῦ Σώματος γιὰ μιὰ ολόκληρη 20ετία (28).

27. Γιὰ τὴν ἀκρίβεια οἱ ἐκπαιδευθέντες Ἐνωμοτάρχες ἦσαν 19, γιὰτὶ ἓνας ἀπὸ
τοὺς 10 εἰσαχθέντες τῆς Β' ἐκπαιδευτικῆς σειρᾶς, ὁ Θεοχάρης Ηλίου ἦταν
Ἐνωμοτάρχης Β' "κλάσεως". Ὁ Ἀρχηγὸς Χωροφυλακῆς Κων/νος Βλαχόπουλος γιὰ
νὰ ἀποφευχθοῦν παράπονα ἀπὸ τοὺς ἄλλους Ἐνωμοτάρχες τῆς Α' "κλάσεως",
με τὴν υπ' ἀριθ. 6881/10 Οκτωβρίου 1842 ἀναφορὰ τοῦ πρὸς τὸ Ὑπουργεῖο
Στρατιωτικῶν πρότεινε τὴν μὴ εἰσαγωγὴ τοῦ πιο πάνω Ἐνωμοτάρχη στὴ Σχο-
λῆ, πράγμα που ἐγένετο ἀποδεκτὸ ἀπὸ τὸν Ὑπουργὸ τῶν Στρατιωτικῶν που διέ-
ταξε με τὴν υπ' ἀριθ. 14092/21 Οκτ. 1842 διαταγὴ τοῦ τὸν ἀποκλεισθῆναι τοῦ-
του ἀπὸ τὴ Σχολῆ. (Βλέπε ΓΑΚ-Ὁθωνικὸ Ἀρχεῖο Ὑπουργεῖου Στρατιωτικῶν
(ΜΑ) - Φ. 604.

28. Τὸ 1843 ἡ σὲ ἀξιωματικούς δυνάμη τῆς Χωρ/κῆς ἀνερχόταν: 1) Σὲ ἓνα Ἀντι-
συνταγματάρχη, Ἀρχηγὸ Χωροφυλακῆς, 2) Τέσσερες Ταγματάρχες Χωρ/κῆς, Διοικη-
τὲς Μοιραρχιῶν, 3) Ἐπτὰ Μοιράρχους, Διοικητὲς Μοιραρχιῶν καὶ 4) Τριάντα δύο
Ὑπομοιράρχους Α', Β' καὶ Γ' τάξεως. Σύνολο 44. Βλ. Φ. 147 Ὁθωνικὸ Ἀρχεῖο
Ὑπουργεῖου Ἑσωτερικῶν (ΓΑΚ), Ἐπετηρίδα Ἀξιωματικῶν Χωροφυλακῆς (1839)
καὶ Νικολάου Κτενιάδη, δ. π., σελ. 96.

Ήταν λοιπόν δικαιολογημένο το κλείσιμο της Ανωτέρας Σχολής Ενωμοταρχών αφού είχαν εκπληρωθεί ο σκοπός για τον οποίο είχαν ιδρυθεί.

Εδώ θα πρέπει να σημειώσουμε ότι η Σχολή των Ευελπίδων κατά τα δύο σχολικά έτη 1842 και 1843 εξεπαίδευσε συνολικά 11 Ευέλπιδες (πέντε Ανθυπολοχαγούς εξήλθαν από τη Σχολή Ευελπίδων το έτος 1842 και έξη το 1843) (29).

Οι εξελθόντες από την Ανωτέρα Σχολή Ενωμοταρχών υποψήφιοι αξιωματικός κάλυψαν τις κενές θέσεις Αξιωματικών Χωροφυλακής μέχρι τέλος της δεκαετίας του 1860. Γιαυτό μόνον έπειτα από το έτος 1859 έγιναν ενέργειες για την επαναλειτουργία της Σχολής Ενωμοταρχών και την ίδρυση παραγωγικού Σχολείου Χωροφυλάκων, χωρίς όμως και να τεθούν σε λειτουργία (30).

Η Ανωτέρα Σχολή Ενωμοταρχών τέθηκε σε λειτουργία από το διορατικό και δημιουργικό Αρχηγό Χωροφυλακής Κωνσταντίνο Βλαχόπουλο και εκτός των άλλων για να δοθεί μία μόνιμη λύση στο θέμα της εξέλιξης των Ενωμοταρχών που μέχρι τότε βρισκόνταν σε βαθμολογική αποτελμάτωση. Σχετικά με το θέμα αυτό η τότε εκδιδόμενη εφημερίδα " ΖΕΦΥΡΟΣ " γράφει τα εξής:

" ... Ο Ταγματάρχης της Χωροφυλακής κ. Κ. Βλαχόπουλος προβιβασθεύς εις τόν βαθμόν ύποσυνταγματάρχου (σ.σ. Αντισυνταγματάρχου) διωρίσθη 'Αρχηγός της Χωροφυλακής αντί του παραιτηθέντος κ. Ρόσονερ, συγχαίρομεθα και τοῦτο τὸ σῶμα διὰ τόν νέον αξιόλογον ἄρχηγόν του ὁ ὁποῖος θέλει δικαίως τοὺς μέχρι τοῦδε ἀδικουμένους εἰς τὴν ὑπηρεσίαν ταύτην παλιούς ἐνωμοτάρχας" (31).

29. ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΛΕΥΚΩΜΑ. "Στρατιωτική Σχολή Ευελπίδων"-150 χρόνια 1828-1978, Αναμνηστική Έκδοση τῆς Σχολῆς Ευελπίδων, Αθήναι 1978, σελ. 110.

30. ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΤΡΟΥΠΙΑΚΗ, δ.π., σελ. 332, υποσημ. (2), Β.Δ. της 30 Σεπτ. 1861, "Περὶ ἐκπαιδεύσεως τοῦ ὑποδεεστέρου προσωπικοῦ τῆς Χωροφυλακῆς".

31. Εφημερίδα " ΖΕΦΥΡΟΣ ", φύλλο 51 της 31-8-1841.

ΠΑΡΑΙΤΗΣΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΡΧΗΓΙΑ ΧΩΡΟΦΥΛΑΚΗΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΤΑΞΗ ΤΟΥ ΕΤΟ ΣΤΡΑΤΕΥΜΑ

Ο Κωνσταντίνος Βλαχόπουλος υπήρξε η κυρίαρχικότερη φυσιογνωμία της Χωροφυλακής του περασμένου αιώνα. Άφησε βαθεία απήχηση το πέρασμά του από τη Χωροφυλακή και το όνομά του συνδέεται με την πρώτη και σωστή οργάνωσή της. Ακόμη, στους ανθρώπους που τον είχαν ζήσει από κοντά, ο Κωνσταντίνος Βλαχόπουλος είχε περιβληθεί με το θρόνο. Ένα θρόνο που ξεκινάει από τους κλεφταρματολικούς χρόνους για να φθάσει στο αποκορύφωμά του στην τραγωδία του κολλορκουμένου μεσολογγίου και στη δραματική πορεία της εξόδου και να υψωθεί στη νικηφόρο εκστρατεία απελευθέρωσης της Δυτικής Ελλάδας, κατά την τελευταία περίοδο του αγώνα (1827-1829).

Αρχηγός Χωροφυλακής, περιβεβλημένος με το θρόνο του κολέμαρχου του αγώνα της ανεξαρτησίας, χορηγούσε βεβαιώσεις εκδουλεύσεων στους καλιούς συμπολεμιστές του του αγώνα, πολλοί από τους οποίους υπηρετούσαν στη Χωροφυλακή (1) και στο στράτευμα με το βαϊμό του Δξιωματικού ή του Υπεξιωματικού, αλλά και στους κολλίτες για να τις χρησιμοποιήσουν στις ανάλογες από το Νόμο περιπτώσεις και να τύχουν τα προβλεπόμενα ενεργητήματα.

Στο Παράρτημα (α/α εγγράφου 12) παραθέτουμε ενδεικτικά μία αναφορά (2) του Αρχηγού Χωροφυλακής Κωνσταντίνου Βλαχόπουλου προς το προϊστάμενό του Υπουργείο Στρατιωτικών με την οποία καθορίζει τη θέση και τις υπηρεσίες που είχε προσφέρει ο τότε Υπομοίραρχος Δημήτριος Καρβόβνης, άλλοτε γραμματέας και καταλυματίας της Χιλιαρχίας του στη διάρκεια της εκστρατείας απελευθέρωσης της Δυτικής Ελλάδας (1828-1829).

Από τη μελέτη του περιεχομένου της αναφοράς αυτής βλέπουμε την ανεπαιδίστητα του χαρακτήρα και το ανώτερο ήθος του συντάκτη της που δεν παρασύρεται από συναισθηματισμούς υπέρ του υφισταμένου και να του

1. ΓΑΚ-Θρωνικό Αρχείο Υπουργείου Σωτηρικών-Φ.147, Πίνακας εκδουλεύσεων Υπομοιράρχου ΠΛΕΣΣΟΥ ή ΠΛΕΣΣΑ Αναστασίου.
Στον πιο πάνω πίνακα με ημερομηνία συνταξ. 16 Οκτωβρίου 1842 αναφέρεται ότι ο Πλέσσος είχαν υπηρετήσει ως Εκατόνταρχος στη Χιλιαρχία που διοικούσε ο Κωνσταντίνος Βλαχόπουλος στη Δυτική Ελλάδα και είχε λάβει μέρος στη μάχη του Μάχαλα, στις επιχειρήσεις ανακατάληψής του Ανατολικού (Αιτωλικού), στη μάχη της Βόνιτσας και στον αποκλεισμό του φρουρίου αυτής. Στις δύο επιδρομές που ενήργησε η Χιλιαρχία Κωνσταντίνου Βλαχόπουλου εναντίον των Τούρκων του Καρβασαρά (Αμφιλοχίας), στις επιχειρήσεις της Ρίγανης και της Παλιοκούλλιας.
2. ΓΑΚ-Θρωνικό Αρχείο Υπουργείου Σωτηρικών-Φ.147, όπου η από 19 Μαρτ. 1845 προσωπική αναφορά του Αρχηγού Χωρ/κής Κωνσταντίνου Βλαχόπουλου προς το Υπουργείο Στρατιωτικών με την οποία καθορίζεται η θέση του Υπομ/ρχου Δ. Καρβόβνη στη Χιλιαρχία Βλαχόπουλου κατά το 1828 & 1829.

παραχωρήσει τιμητικές διακρίσεις που θα τον έφερναν σε πλεονεκτικότερη θέση από τους λοιπούς συναδέλφους του. Ο Κωνσταντίνος Βλαχόπουλος με την κρίση του υπεύθυνου ηγέτη βεβαιώνει ότι ο Υπομ/ρχος Δημήτριος Καρβούνης είχε υπηρετήσει μεν κάτω από τις διαταγές του στη Χιλιαρχία της Δυτικής Ελλάδας αλλά ως γραμματέας και καταλυματίας αυτής και όχι σε μάχιμες υπηρεσίες για να δικαιούται τιμητικών διακρίσεων που θα τον έφερναν στην επετηρίδα των Αξιωματικών Χωροφυλακής μπροστά από άλλους συναδέλφους του.

Έπειτα από την αναφορά αυτή του Κωνσταντίνου Βλαχόπουλου ο Υπομ/ραρχος Δημήτριος Καρβούνης πήρε στην επετηρίδα των Αξιωματικών Χωροφυλακής την κανονική θέση που του ανήκε, ανάλογα με τις πραγματικές υπηρεσίες που είχε προσφέρει στον Αγώνα. Βλέπουμε λοιπόν ότι ο Κωνσταντίνος Βλαχόπουλος ήταν πραγματικός ηγέτης, δεν χαριζόταν σε κανένα και δεν παρασυρόταν από συναισθηματισμούς, γιαυτό και η κρίση του ήταν σεβαστή και οι αποφάσεις του αποδεκτές από όλους.

Αλλά ο Κωνσταντίνος Βλαχόπουλος δεν ήταν αγαπητός μόνον ανάμεσα στους συναδέλφους του της Χωροφυλακής και του στρατεύματος και σεβαστός ανάμεσα στους υφισταμένους του υπήρξε ακόμη κάτι παραπάνω, το εζώλο του Ελληνικού λαού. Ο τύπος της εποχής, εκφραστής της κοινής γνώμης, όταν ασχολούταν με τον Κωνσταντίνο Βλαχόπουλο, είτε ως Διοικητή Μοιραρχίας είτε ως Αρχηγό Χωροφυλακής, αφιέρωνε μόνο κολακευτικά σχόλια και συνήθως αναφερόταν σε τιμητικές διακρίσεις και σε άλλες αξιέπαινες πράξεις του (3).

Από την επισκόπηση του τύπου της Οθωνικής περιόδου συναντήσαμε μόνον στην εφημερίδα "ΑΙΩΝ" το παρακάτω σχόλιο με το οποίο υποδεικνύεται στον Αρχηγό Χωροφυλακής Κωνσταντίνο Βλαχόπουλο και στον αδελφό του Υπουργό των Στρατιωτικών Αλεξάνη Βλαχόπουλο να μεταθέσουν από το Μεσολόγγι το Διοικητή της Μοιραρχίας Ακαρνανίας και Αιτωλίας Ταγματάρχη Χωροφυλακής Μήτρο Δεληγιώργη, γιατί, κατά τους ισχυρισμούς της εφημερίδας, σαν Μεσολογγίτης που ήταν δεν μπορούσε να ασκήσει με αμεροληψία τα καθήκοντά του.

". . . . Έν τοσοῦτω ὄχι μικροτέρας ἀφορίας φαίνεται ἀξία καὶ ἡ ἐπιμονὴ τοῦ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν Γραμματέως κ. Βλαχοπούλου, καὶ τοῦ ἀδελφοῦ του Ἀρχηγοῦ τῆς Χωροφυλακῆς, εἰς τὸ νὰ διατηρήσουν εἰσέτι ὡς Μοιραρχον, καὶ μάλιστα, κατὰ τὸν Νομὸν τοῦτο, τὸν κ. Δεληγιώργην, τὸν ὁποῖον ἄλλως οἰκτιρομεν διὰ τὴν ὄντως λυπηρὰν, εἰς ἣν εὗρεσκεται θέσιν. . . . (4).

3. Εφημ.: "ΦΗΜΗ" της 3 Σεπτ. 1838, "ΑΙΩΝ" της 11 Μαΐου 1841, "ΑΙΩΝ" της 20 Δεκ. 1842 κ.ά.

4. Εφημ. "ΑΙΩΝ", αριθ. φύλλου 424 της 7 Μαρτίου 1843.

Ο σχολιογράφος όμως του "ΑΙΩΝΑ" με τις παρατηρήσεις του αυτές, άθελά του, προσέφερε μία σπουδαιότερη υπηρεσία στη νεώτερη Χωροφυλακή, γιατί από το σχόλιο αυτό εκινήσαμε και ανασύραμε από τη λήθη τη σχεδόν λησμονημένη μορφή του πρώτου Έλληνα Αρχηγού Χωροφυλακής Κωνσταντίνου Βλαχόπουλου. Εδώ θα πρέπει να ανοίξουμε μία παρένθεση, γιατί μέχρι τώρα υπήρξε αμφισβήτηση ως προς την πραγματική ταυτότητα του πρώτου Έλληνα Αρχηγού Χωροφυλακής Κωνσταντίνου Βλαχόπουλου, από τους συγγραφείς που ασχολήθηκαν με αυτόν. Το πρόβλημα που αντιμετώπιζαν οι συγγραφείς και επεδίωκαν τη λύση του ήταν: Ποιος Κωνσταντίνος Βλαχόπουλος υπήρξε ο πρώτος Έλληνας Αρχηγός Χωροφυλακής; Ο στρατηγός του Αγώνα της Ανεξαρτησίας ή κάποιο άλλο συνώνυμο με αυτόν πρόσωπο;

Οι δύο σπουδαιότεροι μελετητές της Ιστορίας της Χωροφυλακής 1) Νικόλαος Κτενιάδης και 2) Κων/νος Αντωνίου, ενώ μας δίνουν αξιόλογα βιογραφικά στοιχεία και για δευτερεύοντα ακόμη στελέχη της πρώτης Χωροφυλακής, δεν αναφέρουν σχεδόν τίποτε για την ηγετική μορφή του πρώτου Έλληνα Αρχηγού Χωροφυλακής Κωνσταντίνου Βλαχόπουλου. Ο πρώτος (5), στο βιβλίο του "Ελληνική Χωροφυλακή-Ιστορικά Σελίδες", αναφέρει τον Κωνσταντίνο Βλαχόπουλο ανάμεσα στους 10 πρώτους Μοιράρχους που στελέχωσαν τη νεοσύστατη Χωροφυλακή τον Ιούνιο του 1833, ως πρώην Ταγματάρχη των Ατάκτων Σωμάτων, χωρίς να δίδει άλλα βιογραφικά στοιχεία. Ο δεύτερος (6), στο έργο του "Ιστορία της Ελληνικής Βασιλικής Χωροφυλακής" δεν προσθέτει περισσότερα βιογραφικά στοιχεία για τον Κωνσταντίνο Βλαχόπουλο.

Κανένας από τους μελετητές της Ιστορίας της Χωροφυλακής δεν μπόρεσε να εντοπίσει και να ταυτίσει την προσωπικότητα του πρώτου Έλληνα Αρχηγού Χωροφυλακής με το στρατηγό του Αγώνα της Ανεξαρτησίας Κωνσταντίνο Βλαχόπουλο. Τα πράγματα βέβαια δεν είναι και τόσο απλά όπως εε πρώτη άποψη φαίνονται (7). Ο γνωστός μας Αρχηγός Χωροφυλακής Κωνσταντίνος Βλαχόπουλος, αφού κατόρθωσε να οργανώσει τη Χωρο-

5. ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΚΤΕΝΙΑΔΗ, "Ελληνική Χωροφυλακή-Ιστορικά Σελίδες", Αθήναι 1960, σελ. 79.

6. ΚΩΝ/ΝΟΥ Σ. ΑΝΤΩΝΙΟΥ, "Ιστορία Ελληνικής Βασιλικής Χωροφυλακής", Αθήναι 1964, τόμος Α', σελ. 108.

7. Η δυσκολία ταύτισης του πρώτου Έλληνα Αρχηγού Χωροφυλακής Κωνσταντίνου Βλαχόπουλου με το στρατηγό του Αγώνα της Ανεξαρτησίας Κωνσταντίνο Βλαχόπουλο οφείλεται στο γεγονός ότι όλες οι Εγκυκλοπαίδειες (1) Μεγάλη Ελληνική Εγκυκλοπαίδεια, τόμος Ζ', σελ. 418, (2) Εγκυκλοπαίδεια Ελευθερουδάκη, τόμος Γ', σελ. 332, (3) Στρατιωτική και Ναυτική Εγκυκλοπαίδεια, (4) Εγκυκλοπαίδεια "ΗΛΙΟΣ", τόμος Δ', σελ. 595, (5) Λεξικόν της Ελληνικής Επανάστασης του 1821 (Χρ. Στασινοπούλου), τόμος 1ος σελ. 277 και όλα τα σχετικά με την Επανάσταση του 1821 βιβλία και έντυπα αναφέρονται με αριετές λεπτομέρειες στη ζωή και τη δράση

φυλακή και να την προσαρμόσει στην ελληνική πραγματικότητα και, όπως είδαμε, να ιδρύσει και να θέσει σε λειτουργία το πρώτο Σχολείο Χωροφυλακής, ζήτησε από την Κυβέρνηση ν' αυξήσει τη δύναμη της Χωροφυλακής, για να μπορέσει να ανταποκριθεί το Σώμα στις αυξανόμενες απαιτήσεις της εξελισσόμενης ελληνικής κοινωνίας. Το θέμα όμως αυτό προσέκρουσε στην ανεπάρκεια των οικονομικών της χώρας και η Κυβέρνηση αρνήθηκε να ικανοποιήσει το αίτημα του Αρχηγού της Χωροφυλακής, για να μην επιβαρύνει τον ελλειμματικό κρατικό προϋπολογισμό (8). Σε αντιστάθμισμα η Κυβέρνηση προσπάθησε να κολακεύσει τον Αρχηγό Χωροφυλακής Κωνσταντίνο Βλαχόπουλο τιμώντας τον με το ανώτερο παράσημο των Ταξιαρχών (9).

Ο Κωνσταντίνος Βλαχόπουλος όμως δεν δίστασε να υπενθυμίσει στην Κυβέρνηση τις ευθύνες της. Γιαυτό διαβίβασε στην Κυβέρνηση δια του αρμόδιου Υπουργού ότι εάν πραγματικά επιθυμούσε την ευημερία και την πρόοδο του Ελληνικού λαού θα έπρεπε να αυξήσει χωρίς αντίρρηση τη δύναμη της Χωροφυλακής. Αντιλαμβανόταν, φαν ηγέτης Σώματος Ασφαλείας που ήταν ότι, χωρίς τάξη και ασφάλεια, η χώρα δεν μπορούσε να εξέλθει από το φάσμα της οικονομικής της καχεξίας.

του στρατηγού του Αγώνα της Ανεξαρτησίας Κωνσταντίνου Βλαχόπουλου, αλλά σε καμιά περίπτωση δεν αναφέρουν την υπηρεσιακή του σταδιοδρομία στο Σώμα της Χωροφυλακής. Τη δυσκολία αυτή επέτεινε και το γεγονός ότι ο Κωνσταντίνος Βλαχόπουλος μετά τη μετάταξή του από τη Χωροφυλακή στο στρατεύμα προβιβάστηκε σε Υποστράτηγο και προς το τέλος της ζωής του σε Αντιστράτηγο. Έτσι σιγά-σιγά οι λεπτομέρειες από τη Ιοχρηνή του μπήρεσα στο Σώμα της Χωροφυλακής ξεχάστηκαν και έσβησαν. Όλοι μιλούσαν για τον στρατηγό του Αγώνα της Ανεξαρτησίας και μετέπειτα στρατηγό Κωνσταντίνο Βλαχόπουλο, αλλά κανένας δεν μιλούσε για τη δημιουργική διαβάση του από το Σώμα της Χωροφυλακής. Το γεγονός αυτό δημιούργησε αμφιβολίες αν ο στρατηγός του Αγώνα Κωνσταντίνος Βλαχόπουλος και ο πρώτος Έλληνας Αρχηγός Χωροφυλακής ήταν ένα και το αυτό πρόσωπο ή αν επρόκειτο περί απλής συνωνυμίας. Μόνον η αρχειακή έρευνα, όπως θα δοήμε στη συνέχεια της εργασίας αυτής, απέδειξε ότι ο στρατηγός του Αγώνα της Ανεξαρτησίας Κωνσταντίνος Βλαχόπουλος και ο Πρώτος Έλληνας Αρχηγός Χωροφυλακής Κωνσταντίνος Βλαχόπουλος είναι το ίδιο πρόσωπο.

8. ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΚΤΕΝΙΑΔΗ, "Διατί κατηργήθη τό 1844 τό 'Αρχηγείο Χωροφυλακής περιοδικό "Κήρυξ Δημοσίας 'Ασφαλείας", τεύχος 694, Ιούλιος 1971, σελ. 16.

9. Εφημ. "ΑΙΩΝ" της 27 Ιανουαρίου 1843. Βλ. και Β.Δ. 19 της 20ης Μαΐου 1843 "Περί τής συστάσεως Τάγματος 'Αριστείας διά τό Βασίλειον τής 'Ελλάδος", άρθ. 3, σύμφωνα μέ τό όποιο ό αριθμός τών μελών τών 'Ανωτέρων Ταξιαρχών (GRANDS COMMANDERS) όέν έπρεπε νά υπερβαίνει τούς είκοσι (20).

10. ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΚΤΕΝΙΑΔΗ, ο.π., "Κήρυξ Δημοσίας 'Ασφαλείας", σελ. 16.

Αφοῦ λοιπόν ἐξάντλησε ὅλα τα περιθώρια γιὰ νὰ κάνει τὴν Κυβέρνηση νὰ ἀποδεχθῆί τις εἰσηγήσεις του καὶ νὰ αὐξήσει τὴ δύναμιν τῆς Χωροφυλακῆς καὶ δὲν τα κατάρφερε, στὰ μέσα Ἰουλίου τοῦ 1843 υπέβαλε τὴν παραίτησή του ἀπὸ τὴν ἀρχηγία τῆς Χωροφυλακῆς (10). Με τὴν πράξιν αὐτὴ ἐδείξε ποιὸ εἶναι τὸ χρέος τοῦ ἡγέτη σὲ ἀνάλογες περιπτώσεις (11).

Ἡ Κυβέρνηση καταθρουβήθηκε γιὰτὶ ὁ Κωνσταντῖνος Βλαχόπουλος ἦταν ἀξιαγάπητος στὸν Ἑλληνικὸ λαὸ καὶ δὲν ἤθελε νὰ ἔλθῃ σὲ ἀντίθεση με τὸ δημόσιον αἶσθημα.

Ἐξάλλου ἦταν πολὺ δύσκολη ἡ ἀντικατάσταση ἐνὸς τόσο ἀξιόλογου ἡγέτη με πρόσωπο ἄλλο πού νὰ ἔχει τὰ ἀνάλογα προσόντα καὶ προτερήματα με τὸν παραιτηθέντα Ἀρχηγὸ Χωροφυλακῆς Κωνσταντῖνο Βλαχόπουλο.

Ἡ Κυβέρνηση γιὰ νὰ ἀποφύγει αὐτὴ τὴ σύγκριση σοφίστηκε νὰ καταργήσῃ τὸ Ἀρχηγεῖο Χωροφυλακῆς. Ἐτσι με εὐσχημο τρόπο θὰ ἀπαλλασσόταν ἀπὸ τὴν παρουσία τοῦ Κωνσταντῖνου Βλαχόπουλου (12) καὶ ἀπὸ τις δυσάρεστες συνέπειες πού θὰ εἶχε ἡ ἀντικατάστασή του με ἄλλο πρόσωπο. Τα γεγονότα ὁμῶς τῆς 3ης Σεπτεμβρίου τοῦ 1843 σταμάτησαν τὰ πράγματα καὶ τὸ Διάταγμα κατάρτησης τοῦ Ἀρχηγεῖου Χωροφυλακῆς πού εἶχε ετοιμάσει ἡ Κυβέρνηση δὲν εἶχε προφθάσει νὰ υπογραφῆ ἀπὸ τὸν Ὅθωνα, γιὰ νὰ τεθεῖ σὲ ἐφαρμογή (13). Ἐτσι τὸ θέμα ἐμείνε ἀνοικτό.

11. Οὐδὲντα χρόνια ἀργότερα καὶ συγκεκριμένα τὸ 1922 ὁ ἰσάξιός του Κωνσταντῖνος Βλαχόπουλος στὴν ἀρχηγία τῆς Χωροφυλακῆς Ὑποστράτηγο Χωροφυλακῆς Νικόλαος Τρουπάκης θὰ παραδειγματισθῆ ἀπὸ τὸν Βλαχόπουλο καὶ θὰ υποβάλῃ τὴν παραίτησή του, ὅταν ἡ τότε Κυβέρνηση ἀγνόησε τις εἰσηγήσεις του καὶ προέβη στὴ νομοθετικὴ ρύθμιση ὀργανωτικῶν θεμάτων τῆς Χωροφυλακῆς, τὰ ὅποια, κατὰ τις ἀπόψεις τοῦ Ἀρχηγοῦ Χωροφυλακῆς, ἦσαν ἀσύμφορα γιὰ τὸ Σῶμα. Βλ. καὶ Κων/νοῦ Σ. Ἀντωνίου, ο.π., τόμος Β', σελ. 1203-1207, ἰδιαίτερα στὴ σελ. 1205". . .

Ὁ στρατηγὸς Τρουπάκης διὰ τῆς στάσεώς του παρέδωκε εἰς τὸ Σῶμα τῆς Χωροφυλακῆς τὴν ὠραιότεραν κληρονομίαν καὶ διδασκαλίαν. Ἀρχηγὸς διαφωνῶν ἐπὶ βασικῶν καὶ οὐσιαστικῶν σημείων παρατεῖται, διότι ἄλλως καλύπτει τὴν ἐνοχλητικῶς πολυπράγμονα διοίκησιν εἰς τὰ ἐκ πᾶσης ἢ σκόπιμα σφάλματα".

12. ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΚΤΕΝΙΑΔΗ, ο.π., "Κῆρυξ Δημοσίας Ἀσφαλείας", σελ. 16.

13. ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΚΤΕΝΙΑΔΗ, ο.π., "Κῆρυξ Δημοσίας Ἀσφαλείας", σελ. 16. "Τὸ διάταγμα ὁμῶς ἐκεῖνο δὲν ἐπρόλαβε νὰ δημοσιευθῆ, διότι ἐμεσολάβησεν ἡ μεταβολὴ τῆς 3ης Σεπτεμβρίου 1843, ὅποτε ὁ Βλαχόπουλος προήθη εἰς Συντ/ρχην καὶ ἐποποθετήθη εἰς τὴν θέσιν τοῦ Νομοεπιθεωρητοῦ Ἀργολιδοκορινθίας".

Με την επικράτηση της επανάστασης της 3ης Σεπτεμβρίου ο Κωνσταντίνος Βλαχόπουλος τέθηκε για μερικές ώρες υπό προστατευτικό περιορισμό και αφού έδωσε τις ανάλογες εξηγήσεις στους ηγέτες της επανάστασης αφέθηκε ελεύθερος (14).

Ο Αρχηγός Χωροφυλακής τόνισε ότι είχε καθήκον και υποχρέωση από το νόμο έναντι του έθνους και του λαού να επιβλέπει τα μέτρα τάξης και ασφάλειας κατά την εκδήλωση της εξέγερσης για να αποφευχθεί η αιματοχυσία που μπορούσε να προκληθεί από ανεβθυνα πρόσωπα, αφού όμως το κίνημα επικράτησε και μεταβλήθηκε σε επανάσταση η Χωροφυλακή δεν είχε κανένα λόγο να έλθει σε αντίθεση με την από την επανάσταση επελευθερωμένη μεταβολή.

Οι σχέσεις Αρχηγού Χωροφυλακής και επαναστατικής ηγεσίας αποκαταστάθηκαν αμέσως έπειτα από τις διευκρινήσεις αυτές του Κωνσταντίνου Βλαχόπουλου. Χαρακτηριστικό της αποκατάστασης των σχέσεων του Αρχηγού Χωροφυλακής με την επαναστατική ηγεσία είναι και το γεγονός ότι στις 5 Σεπτεμβρίου, δηλαδή δύο μόνο μέρες μετά τη μεταπολίτευση, η επαναστατική Κυβέρνηση προήγαγε τον Αντισυνταγματάρχη Αρχηγό Χωροφυλακής Κωνσταντίνο Βλαχόπουλο στο βαθμό του Συνταγματάρχη και τον μετέταξε στο στράτευμα.-

Την αρχηγία της Χωροφυλακής ο Κωνσταντίνος Βλαχόπουλος παρέδωσε στον ισάξιά του, επαναστατικό στέλεχος, Συνταγματάρχη Σπύρο Μήλιο (15). Η απομάκρυνση του Κωνσταντίνου Βλαχόπουλου από την αρχηγία της Χωροφυλακής ήταν επιβεβλημένη για λόγους ψυχολογικούς. Ο Κωνσταντίνος Βλαχόπουλος, με την προαγωγή του στο βαθμό του Συνταγματάρχη και τη μετάταξή του στο στράτευμα τοποθετήθηκε ως Στρατιωτικός Νομοεπιθεωρητής Αργολίδος και Κορινθίας. Από εδώ και πέρα η ζωή και η δράση του συνδέεται με το στράτευμα.

Πριν όμως κλείσουμε το κεφάλαιο αυτό είναι ανάγκη να κάνουμε μια παρατήρηση, αναφορικά με την ταχεία εξέλιξη του Κωνσταντίνου Βλαχόπουλου

14. Εφημ. "ΑΙΩΝ", αριθ. φύλλου 408 της 8 Σεπτεμβρίου 1843. "Ο δέ υπό του 'Ανθυπολοχαγού 'Αναργύρου συλληφθείς 'Αρχηγός Χωροφυλακής Κωνσταντίνος Βλαχόπουλος, έδήλωσεν άμέσως ότι δέν έπρόκειτο να προβή εις άντενέργειάν τινά, δι' ό καί άφέθη άμέσως έλεύθερος".

15. ΓΑΚ- 'Οθωνικό Αρχείο Υπουργείου Στρατιωτικών (ΜΑ)-Φ.604, υπ' αριθ. 5820 από 6 Σεπτεμβρίου 1843 αναφορά του Αρχηγού Χωροφυλακής προς το Υπουργείο των Στρατιωτικών.-

στην κλίμακα της Ιεραρχίας της Χωροφυλακής. Είδαμε ότι: α) στις 12 Ιουνίου του 1833 κάτετάγη στη Χωροφυλακή με το βαθμό του Μοιράρχου, β) στις 20 Μαΐου του 1837 προήχθη "κατ'έκλογήν" στο βαθμό του Ταγματάρχη Χωροφυλακής (16), γ) στις 7 Σεπτεμβρίου του 1841 προβιβάστηκε στο βαθμό του Αντισυνταγματάρχη Χωροφυλακής και του ανατέθηκε η αρχηγία του Σώματος της Χωροφυλακής (17) και δ) στις 5 Σεπτεμβρίου του 1843 προδύγεται σε Συνταγματάρχη και μετατάσσεται στο στράτευμα.

Η ταχύτητα αυτή εξέλιξη του Κωνσταντίνου Βλαχόπουλου, μοναδικό φαινόμενο στην εξέλιξη των στελεχών της Χωροφυλακής σε όλο τον περασμένο αιώνα, οφείλεται στην εξαιρετική προσωπικότητά του, στο ήθος του, στο χαρακτήρα του, στα πνευματικά του εφόδια και στα μεγάλα του ψυχικά προσόντα. Η αξιόλογη μάστιγα θέση που κατέλαβε στο στράτευμα και η μεγάλη φήμη που απέκτησε σ' αυτό έγιναν αιτία, μετά το θάνατό του και το θάνατο των συγχρόνων του, να ξεχαστεί η δημιουργική διάβασή του από τη Χωροφυλακή και από τότε μέχρι και σήμερα να αμφισβητείται ποιος Κωνσταντίνος Βλαχόπουλος υπήρξε ο πρώτος Έλληνας Αρχηγός Χωροφυλακής.

Η αρχειακή όμως έρευνα και συγκεκριμένα οι βεβαιώσεις που χορηγούσε ως Αρχηγός Χωροφυλακής στους παλιούς συμπολεμιστές του, που είχαν υπηρετήσει κάτω από τις διαταγές του στη διάρκεια του Αγώνα της Ανεξαρτησίας, επιβεβαίωσαν την πληροφορία του "ΑΙΩΝΑ" και αποκάλυψαν με τον πιο εμφανή τρόπο την πραγματική ταυτότητα του πρώτου Έλληνα Αρχηγού Χωροφυλακής, που δεν είναι άλλος από τον στρατηγό του Αγώνα της Ανεξαρτησίας Κωνσταντίνο Βλαχόπουλο, αδελφό του γνωστού μας στρατηγού και πολιτικού Αλεξάκη Βλαχόπουλου (18).

16. ΓΑΚ-Οθωνικό Αρχείο Υπουργείου Εσωτερικών (Αστυνομία-Χωροφυλακή)-Φ.147 "Πίναξ όλων των 'Αξιωματικών του Σώματος της Β.Χωροφυλακής Έτους 1839".

17. ΓΑΚ-Οθωνικό Αρχείο Υπουργείου Στρατιωτικών (ΜΑ)-Φ.603.

18. Βλέπε 1 και 2 υποσημειώσεις του παρόντος Κεφαλαίου καθώς και στο Παράρτημα, α/α εγγράφων 11 και 12 όπου παραθέτουμε:

- α) Πίνακα εκδουλεύσεων του Υπομοιράρχου Πλέσσου ή Πλέσσα Αναστασίου
- β) Την από 19 Μαρτίου 1843 προσωπική αναφορά του Αρχηγού Χωροφυλακής Κωνσταντίνου Βλαχόπουλου προς το Υπουργείο των Στρατιωτικών που αναφέρεται στις εκδουλεύσεις του Υπομοιράρχου Δημητρίου Καρβοβνη.-

ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΟΣ ΝΟΜΟΕΠΙΘΕΩΡΗΤΗΣ ΣΕ ΔΙΑΦΟΡΟΥΣ ΝΟΜΟΥΣ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ.

Μακροχρόνια υπήρξε η παραμονή του Κωνσταντίνου Βλαχόπουλου στο στράτευμα μετά τη μετάταξή του σ' αυτό από τις τάξεις της Ελληνικής Χωροφυλακής. Εκεί θα προαχθεί σε υποστράτηγο και προς το τέλος της ζωής του σε αντιστράτηγο και σε αναγνώριση των μεγάλων υπηρεσιών που είχε προσφέρει στην πατρίδα και στον ελληνικό λαό θα του απονεμηθεί ισοβίως ο τίτλος του επίτιμου υπασπιστή του Βασιλιά (1).

Όμως, σε μια εποχή εσωτερικής στασιμότητας, που κανένα εξωτερικό γεγονός δεν στάθηκε ικανό να σταματήσει το αλληλοφάγωμα ανάμεσα στις πολιτικές και ανακτορικές φατρίες, ήταν φυσικό να μην είναι κατάλληλο το έδαφος για να διοχετευθεί η γεμάτη από πατριωτικό σφρίγος δραστηριότητα του Κωνσταντίνου Βλαχόπουλου.

Ο Κωνσταντίνος Βλαχόπουλος υπήρξε πάντοτε αγνός στρατιώτης της πατρίδας και απεχθανόταν την ανάμιξη της πολιτικής στο στράτευμα. Δεν ανήκε ούτε στο Αγγλικό, ούτε στο Γαλλικό, ούτε στο Ρωσικό κόμμα. Γιαυτό ποτέ του δεν πήρε μέρος στα διάφορα στρατιωτικά κινήματα που ξεσπούσαν με την υποκίνηση της μίας ή της άλλης μεγάλης δύναμης και που δυστυχώς παρουσιάζονταν στα αθάνα μάτια του λαού σαν εθνοσωτήρες πράξεις (2).

Έτσι πέρασε αλώβητος από τις συμπληγάδες της πολιτικής διαμάχης και απέσπασε την αγάπη και την εκτίμηση ολοκλήρου του Ελληνικού λαού. Στις δύσκολες μάλιστα περιστάσεις, όπως θα δούμε στη συνέχεια, θα χρησιμοποιηθεί για να καταυνώσει τα πνεύματα και να προσφέρει τις υπηρεσίες του εκεί που οι άλλοι, με τη γνωστή πολιτική τους θέση, δεν μπορούσαν να προσφέρουν καμμία θετική υπηρεσία στο έθνος και στο λαό (3). Άλλά ας παρακολουθήσουμε τη ζωή και τη δράση του Κωνσταντίνου Βλαχόπουλου από τη μετάταξη του στο στράτευμα μέχρι το θάνατό του.

1. Βλέπε: α) Επετηρίδα ΑΕ/κών έτους 1864 και β) Νεκρολογία Κωνσταντίνου Βλαχόπουλου, Εφημ. "ΠΑΛΙΓΓΕΝΕΣΙΑ", αριθ. φύλλου 1382 της 15 Μαρτίου 1868.
2. Ιστορικά Αρχεία Αρχηγείου Χωροφυλακής. α) Εφημ. Κωνσταντίνος Βλαχόπουλος πρώτος Έλληνας Αρχηγός Χωροφυλακής. β) Ανέκδοτη βιογραφία Κωνσταντίνου Βλαχόπουλου.
3. Εφημ. "ΕΛΠΙΣ", αριθ. φύλλου 349, της 24-10-1846.

Όπως είδαμε και στο προηγούμενο κεφάλαιο, μετά την παραίτησή του από την αρχηγία της Χωροφυλακής και την προαγωγή του στο βαθμό του Συνταγματάρχη, τοποθετήθηκε ως Στρατιωτικός Νομοεπιθεωρητής στην Αργολιδοκορινθία (4). Ένα χρόνο αργότερα εξαιτίας της έκρυθμης κατάστασης που επικρατούσε στο νομό Αιτωλοακαρνανίας, μετατίθεται στο Μεσολόγγι. Η παρουσία του Κωνσταντίνου Βλαχόπουλου στα Μεσολόγγι καταθρούβησε τον παλιό και προσωπικό του αντίπαλο στο Αρματολόγιο του Βλοχού Γιαννάκη Στάϊκο, ο οποίος σε επιστολή του προς τον στρατηγό Κώστα Μπότσαρη γράφει, ανάμεσα στα άλλα, και τα εξής (5): "Ο Κώστας Βλαχόπουλος διορίσθη Νομοεπιθεωρητής Αιτωλοακαρνανίας, έννο-εως λοιπόν κ. Μπότσαρη κατ'αυτά".

Ο Γιαννάκης Στάϊκος, άλλοτε Κοτζάμπασης της περιοχής Βλοχού και Αγρινίου, ήθελε και μετά την απελευθέρωση της χώρας από τον τουρκικό ζυγό να διατηρήσει την πολιτική του επιρροή στην περιοχή αυτή, όπου και πολιτευόταν (6). Ήταν, λοιπόν, φυσικό να μη δει με καλό μάτι την τοποθέτηση του Κωνσταντίνου Βλαχόπουλου στη Στρατιωτική Νομοεπιθεώρηση Αιτωλοακαρνανίας, γιατί ο νους του έτρεξε στο παρελθόν και νόμιζε πως ο άλλοτε αντίπαλός του στην αρχηγία των αρμάτων του Βλοχού θα διατηρούσε κάτι από τις παλιές τους έχθρες και θα γινόταν τώρα εμπόδιο στις πολιτικές του επιδιώξεις. Έπεσε όμως έξω στις προβλέψεις του και στις εκτιμήσεις του ο παλιός Κοτζάμπασης, γιατί τα έργα και οι ενέργειες του Κωνσταντίνου Βλαχόπουλου έδειξαν ότι τίποτε δεν τον συνέδεε πια με το παρελθόν. Άλλωστε οι παλιές αντιθέσεις τους δεν είχαν βάση προσωπικά ελατήρια και οφείλονταν στη διαφορετική εκτίμηση της κατάστασης από στρατιωτικής πλευράς.

4. ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΚΤΕΝΙΑΔΗ, "Ελληνική Χωροφυλακή - Ιστορικά σελίδες", Αθήναι 1960, σελ. 238. "Την επομένη της όρκωμοσίας της νέας Κυβερνήσεως υπεγράφη διαταγή, διά της οποίας ο, έως τότε, Αρχηγός της Χωροφυλακής Κωνσταντίνος Βλαχόπουλος, έτοποθετείτο ως στρατιωτικός Νομοεπιθεωρητής Αργολίδος και Κορινθίας, κατ' προήγετο συγχρόνως εις τόν βαθμόν του Συνταγματάρχου".
5. (Δ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ), "Αρχείο του Στρατηγού Κώστα Μπότσαρη", Έκδοσις Ναυτικής Έπιθεωρήσεως, Αθήναι 1934, σελ. 279, όπου η από 30 Σεπτεμβρίου 1844 επιστολή του Γιαννάκη Στάϊκου προς τόν Κ. Μπότσαρη.
6. ΧΡ. ΣΤΑΣΙΝΟΠΟΥΛΟΥ, "Λεξικό της Έλληνικής Έπαναστάσεως του 1821", Αθήναι 1976, τόμος 3ος, σελ. 495.-

Ο Κωνσταντίνος Βλαχόπουλος, που προεπαναστατικά ήταν αρματολός Βλοχού και Αγρινίου, πίστευε πως αυτός ήταν αρμόδιος για να διευθύνει τον απελευθερωτικό αγώνα στην περιοχή αυτή και όχι ο κοτζάμπασης. Όταν όμως η πατρίδα ελευθερώθηκε και απέκτησε δικό της στρατό και διοίκηση η αποστολή του Κωνσταντίνου Βλαχόπουλου ως οπλαρχηγού είχε λήξει. Εξ άλλου, όπως είδαμε στο πρώτο μέρος της εργασίας αυτής, ο Κωνσταντίνος Βλαχόπουλος από την εποχή που βρισκόταν στο πολιορκούμενο Μεσολόγγι (1825) είχε παραιτηθεί οικειοθελώς από κάθε διεκδίκηση στο Αρματολίκι του Βλοχού και μετά την έξοδο δεν παρέμεινε στην περιοχή αλλά ακολούθησε τους άλλους στρατιωτικούς και συνέχισε τους αγώνες του στην Πελοπόννησο με τον Κολοκοτρώνη και στην Αττική με τον Καραϊσκάκη (7).

Αντίθετα, ο Γιαννάκης Στάϊκος μετά την έξοδο επανήλθε στην περιοχή του και έκανε μάλιστα τα γνωστά "καπάνια" με τους Τούρκους που του ανέθεσαν το Αρματολίκι του Βλοχού. Δεν μπορούσε λοιπόν να αντιληφθεί την ανωτερότητα του Κωνσταντίνου Βλαχόπουλου και πίστευε ότι και τώρα θα του ήταν εμπόδιο στις πολιτικές του επιδιώξεις. Κι όμως ο Κωνσταντίνος Βλαχόπουλος φάνηκε ανώτερος άνθρωπος, γιατί ήταν στρατιωτικός με ήθος και με συνείδηση της αποστολής του. Ποτέ δεν ανάμειχθηκε στην πολιτική και στη συγκεκριμένη περίπτωση αποδείχθηκε ανώτερος κάθε υποψήφιας.

-Το 1846 ο Κωνσταντίνος Βλαχόπουλος, θα μετατεθεί στη Νομοεπιθεώρηση Αρκαδίας (8). Προκάτοχός του στη θέση αυτή ήταν ο υποστράτηγος Δημήτριος Καλλέργης που είχε πρωτοστατήσει στο κίνημα της 3ης Σεπτεμβρίου του 1843 και που μετά την επιτυχία του του απονεμήθηκαν υψηλές τιμές και αξιώματα (9).

7. Ιστορικά Αρχεία Αρχηγείου Χωροφυλακής.

- α) Φάκ. Κωνσταντίνος Βλαχόπουλος - πρώτος Έλληνας Αρχηγός Χωροφυλακής και
- β) Ανέκδοτη βιογραφία Κωνσταντίνου Βλαχόπουλου.

8. Ο Κωνσταντίνος Βλαχόπουλος μετατέθηκε στη Στρατιωτική Νομοεπιθεώρηση Αρκαδίας με την υπ' αριθ. 15227 από 21 Οκτωβρίου 1846 διαταγή του Υπουργείου των Στρατιωτικών (ΓΑΚ-Θθωνικό Αρχείο Υπουργείου Στρατιωτικών-ΜΑ-Φ.605) αντίγραφο της οποίας παραθέτουμε στο Παράρτημα υπ' α/α .13. .

9. Βλέπε σχετικό άρθρο Θ. ΒΕΛΙΑΝΙΤΗ στη "Μεγάλη Έλληνική Έγκυκλοπαίδεια" τόμος ΙΓ', σελ. 564, όπου ανάμεσα στα άλλα αναγράφονται και τα εξής: "Η επιτυχία της επανάστασης ταύτης (σ.σ. της 3ης Σεπτεμβρίου 1843) όφειλεται κυρίως εις τόν Καλλέργην, ούτος δ' έγένετο ή προσωποποίησης αυτής, δι' ό και απέυλασε, πλειστον τιμών. Προήχθη υπό του Βασιλέως εις τόν βαθμόν του Ύποστράτηγου, έγένετο στρατιωτικός διοικητής τών Αθηνών, ό Δήμος Αθηναίων προσήνεγκεν αύτῳ τιμητικήν σπάθην, διωρίσθη δε Φρούραρχος τής Έθνικής Συνελεύσεως κτλ. . . ., Ύπασπιστής του Βασιλέως κτλ".

Έπειτα, όμως, από την πτώση της Κυβέρνησης Μαυροκορδάτου και την ανάληψη της πρωθυπουργίας από τον Ιωάννη Κωλέττη, ο Δημήτριος Καλλέργης τέθηκε σε δυσμένεια (10) και το 1845 μετατέθηκε στη Νομοεπιθεώρηση Αρκαδίας.

Η δυσμενής αυτή μετάθεση έθιξε την ευαίσθητη χορδή του φιλόδοξου Καλλέργη, ο οποίος σύντομα άρχισε να κινείται σπασμωδικά εναντίον της Κυβέρνησης. Ο Κωλέττης, όμως, που παρακολουθούσε στενά όλες τις κινήσεις του Καλλέργη, μόλις συγκέντρωσε επαρκή σε βάρος του στοιχεία κίνησε την υπηρεσιακή διαδικασία και τον έθεσε σε απόταξη.

Η κατάσταση που δημιουργήθηκε ύστερα από την απόταξη του Καλλέργη ο οποίος σημειωτέον ασκούσε αξιόλογη επιρροή τόσο στις τάξεις του στρατού, όσο και στις λαϊκές μάζες, εγκυμονούσε κινδύνους διασάλευσης της τάξης στην περιοχή της Αρκαδίας. Η Κυβέρνηση, για να κατευθύνει τα πνεύματα και για να προλάβει ενδεχόμενη εξέγερση από τους οπαδούς του Καλλέργη, αναζήτησε και βρήκε στο πρόσωπο του Κωνσταντίνου Βλαχόπουλου τον κατάλληλο στρατιωτικό ηγέτη που θα μπορούσε να αποσοβήσει την υποβόσκουσα στην περιοχή αυτή εξέγερση. Έτσι, τον Οκτώβριο του 1846, βλέπουμε τον Κωνσταντίνο Βλαχόπουλο να μετατίθεται από τη Στρατιωτική Νομοεπιθεώρηση Αιτωλοακαρνανίας στην αντίστοιχη της Αρκαδίας, όπου και μόνη η παρουσία του έφθασε για να ηρεμήσουν τα πνεύματα και να επανέλθει η γαλήνη στην αναστατωμένη περιοχή (11). Στη Νομοεπιθεώρηση Αρκαδίας ο Κωνσταντίνος Βλαχόπουλος υπηρέτησε επί μία ολόκληρη εξαετία και άφησε τις καλύτερες αναμνήσεις στους κατοίκους της περιοχής.

Τον Απρίλιο του 1852 ο Κωνσταντίνος Βλαχόπουλος μετατίθεται στη Νομοεπιθεώρηση Φθιωτιδοφωκίδας (12). Τρία χρόνια αργότερα και συγκεκριμένα τον Μάρτιο του 1855 με απόφαση των κατοίκων της Αιτωλοακαρνανίας, που διερμηνεύεται στα σχόλια του τύπου της εποχής, ο Κωνσταντίνος Βλαχόπουλος θα υποδειχθεί και θα επιλεγεί ως ο πιο αξίος στρατιωτικός ηγέτης που θα μπορούσε να επιβάλει την τάξη του νόμου στη ληστοκρατούμενη Αιτωλοακαρνανία (13).

10. Θ. ΒΕΛΙΑΝΙΤΗ, ο.π., τόμος ΙΓ, σελ. 564.

11. Εφημ. "ΕΛΠΙΣ", αριθ. φύλλου 349 της 24 Οκτωβρίου 1846. "Ο Στρατηγός Δημ. Καλλέργης έτέθη εις διαθεσιμότητα άντ' αυτού διωρίσθη Νομοεπιθεωρητής του Νομού Μαντινείας (σ.σ. Αρκαδίας) ο Κωνσταντίνος Βλαχόπουλος".

12. ΓΑΚ-Οθωνικό Αρχείο Υπουργείου Στρατιωτικών (ΜΑ)-Φ.98, όπου βρίσκεται το πρωτότυπο της διαταγής μεταθέσεως του Συνταγματάρχη Κωνσταντίνου Βλαχόπουλου από τη Νομοεπιθεώρηση Αρκαδίας στη Νομοεπιθεώρηση Φθιωτιδοφωκίδας.

13. Εφημ. "ΑΘΗΝΑ", αριθ. φύλλου 2230 της 4ης Μαρτίου 1855".

Μετά το άδοξο τέλος της μεγάλης Ηπειροθεσσαλικής Επανάστασης του 1854 τα διαλυθέντα σώματα, που είχαν εισβάλλει στο τουρκικό έδαφος, επανήλθαν άπρακτα και διασκορπίστηκαν στους παραμεθόριους νομούς Φθιωτιδοφωκίδας και Αιτωλοακαρνανίας. Ιδιαίτερα η Αιτωλοακαρνανία, στην οποία είχαν καταφύγει και φυγάδες από την Ήπειρο και τη Θεσσαλία παρουσιάζε εικόνα ληστοκρατούμενης περιοχής και ο λαός υπέφερε τα πάντα από τις διαρπαγές των διαλυθέντων σωμάτων. Την εικόνα της φρικτής κατάστασης που επικρατούσε στην Αιτωλοακαρνανία διεκτραγωθεί η εφημερίδα "ΑΘΗΝΑ" στο φύλλο της 4 Μαρτίου του 1855, όπου ανάμεσα στα άλλα γράφει:

"(Γ. . .) 'Αλλά τό έπιτυχέστερον είναι έν είναι φυνατόν νά τεθῆ έπικεφαλής ό Κώστας Βλαχόπουλος. 'Ο Κώστας Βλαχόπουλος έχει έπιρροήν ένωμένην μέ ύπδληφιν καί εις τόν Βάλτον καί εις τούς Βλάχους, καί ό μόνος ποῦ μπορεῖ νά έξασθενήση τήν ληστείαν είναι αυτός".

*Έκτοτε ο Κωνσταντίνος Βλαχόπουλος θα παραμένει στο Μεσολόγγι για πολλά χρόνια. Εκεί θα προαχθεί σε Υποστράτηγο (14) και προς το τέλος της ζωής του σε Αντιστράτηγο και θα τεθεί σε ιαόβια τιμητική διαθεσιμότητα με το βαθμό του Αντιστρατήγου και τον τίτλο του επίτιμου Υπασιπιστή του Βασιλεία.

14." Ονομαστικός Κατάλογος (Έπετηρίδα) της Αρχαιοτήτος τών Αξιωματικών καί τών Ανθυπασπιστών του Στρατού Ήρῶς της 1ης Αυγούστου του 1864. Στην επετηρίδα αυτή αναφέρεται ότι ο Κωνσταντίνος Βλαχόπουλος προβιβάστηκε σε Υποστράτηγο στις 4 Ιουλίου του 1863.

Η ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΖΩΗ ΚΑΙ Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΒΛΑΧΟΠΟΥΛΟΥ

Στα προηγούμενα κεφάλαια εξετάσαμε με κάθε δυνατή λεπτομέρεια τη δημόσια ζωή του Κωνσταντίνου Βλαχόπουλου. Στη συνέχεια θα αναφερθούμε διεξοδικά και στην ιδιωτική ζωή, στο γάμο του, στην οικογένειά του και στην κοινωνική του προσφορά μέσα στο Μεσολόγγι, όπου σαν ιδιώτης πέρασε τα τελευταία χρόνια της ζωής του. Αρχίζουμε με ένα σπουδαίο περιστατικό, που έλαβε χώρα μετά την απελευθέρωση του Αγρινίου από τους Τούρκους τον Ιούνιο του 1821, το οποίο σημάδεψε την υπόλοιπη ζωή του Κωνσταντίνου Βλαχόπουλου. Όπως είδαμε στο σχετικό κεφάλαιο οι Τούρκοι του Αγρινίου παραδόθηκαν με συνθήκη στους Έλληνες (1). Οι επίσημοι Τούρκοι δόθηκαν για ασφάλεια και φύλαξη στους σημαντικότερους Έλληνες οπλαρχηγούς. Η οικογένεια του θρησκευτικού ηγέτη του Αγρινίου (Μουλά) Αλήμπεη δόθηκε για φύλαξη στον Καπετάνιο Κωνσταντίνο Βλαχόπουλο (2). Ο τελευταίος με αξιόλογη για την εποχή του μόρφωση, είπαμε ότι είχε σπουδάσει στα Γιάννενα και είχε υπηρετήσει για μικρό χρονικό διάστημα ως αξιωματικός του αγγλικού στρατού στα Ήπταννησα, συμπεριφέρθηκε στην οικογένεια του Μουλά Αλήμπεη με άφογο και πολιτισμένο τρόπο. Όλη η οικογένεια ήταν υποχρεωμένη στον Έλληνα Καπετάνιο μα περισσότερο από όλους η κόρη του Αλήμπεη Αϊσέ. Σιγά σιγά ανάμεσα στον Κωνσταντίνο Βλαχόπουλο και στην Αϊσέ αναπτύχθηκε ένα τρυφερό αίσθημα που αρχικά πέρασε στο θρόνο και αργότερα στην ιστορία. Η νεαρή Αϊσέ μαζί με την αγάπη της για τον Καπετάνιο Κωνσταντίνο Βλαχόπουλο δέχτηκε και την πίστη του και αφού βαπτίστηκε κρυφά Χριστιανή έλαβε το όνομα Μαρία (3).

Έτσι όταν τον επόμενο χρόνο (1822) ο Αλεξάνης Βλαχόπουλος αντάλλαξε την επίσημη αυτή τουρκική οικογένεια με την οικογένειά του, που την κρατούσαν οι Τούρκοι αιχμάλωτη στην Πρέβεζα, η Μαρία αρνήθηκε να ακολουθήσει τον πατέρα της και παρέμεινε με τον αγαπημένο της στο Αγρίνιο (4).

-
- 1.- α) ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ Α. ΚΟΚΚΙΝΟΥ: "Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ", δ.π., τόμος Β' σελ. 313-318 και β) ΝΙΚΟΛΑΟΥ Κ. ΚΑΘΜΟΥΛΗ, δ.π., τόμος Α' σελ. 114 και 115.
 - 2.- Γ. Ν. ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΠΟΥΛΟΥ: "Ο γάμος του Όπλαρχηγού Κωνσταντίνου Βλαχόπουλου", Περιοδικό "ΚΑΣΤΑΛΙΑ", τεύχος 39, Απρίλιος-Ιούνιος 1975, σελ. 31-32.
 - 3.- ΓΕΝΙΚΑ ΑΡΧΕΙΑ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ (Καποδιστριακό Αρχείο), Γεν. Γραμματεία του Κυβερνήτου, φάκ. 254-υποφάκελλος Οκτωβρίου 1830.
 4. Για την ανταλλαγή της οικογενείας του Μουλά Αλήμπεη με την οικογένεια του Αλεξάνη Βλαχόπουλου, βλέπε: α) ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ Α. ΚΟΚΚΙΝΟΥ: "Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ", ο.π., τόμος Β', σελ. 317 και β) Γ. Ν. ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΠΟΥΛΟΥ: "Ο γάμος του Όπλαρχηγού Κωνσταντίνου Βλαχόπουλου", ο.π., σελ. 32-33.-

Η Μαρία, ως επίσημη αρραβωνιστική του Κωνσταντίνου Βλαχόπουλου έμεινε μαζί του και τον ακολούθησε σε όλες τις πολεμικές του καταδρομές. Τον Ιούνιο του 1825 κλείστηκε μαζί του στο πολιορκούμενο Μεσολόγγι και υπέμεινε τα δεινά της πολιορκίας (5). Κατά την αιματηρή έξοδο η Μαρία συλλαμβάνεται αιχμάλωτη, αναγνωρίζεται από τους Τούρκους και στάλθηκε δέσμια στον πατέρα της Αλήμπεη, που τότε κατοικούσε στην Πρέβεζα. Ο Μουλάς Αλήμπεης προσπάθησε με ήπιο τρόπο να μεταπείσει την κόρη του να αλλάξει την πίστη της και να επανέλθει στο Μωαμεθανικό δόγμα. Η Μαρία υποκρινόταν ότι αποδέχεται τις υποδείξεις του πατέρα της αλλά ζητούσε πίστωση χρόνου για να προετοιμασθεί ψυχολογικά. Στο μεταξύ η Μαρία στην Πρέβεζα γνωρίζει ένα Έλληνα ιερέα και ζητάει από αυτόν να τη βοηθήσει να μεταβεί στην Κέρκυρα. Ο ιερέας με κίνδυνο της ζωής του έκρυψε για μερικές μέρες τη Μαρία στο σπίτι του και τελικά μπόρεσε και τη φυγάδευσε με ένα καΐκι στην Κέρκυρα (6). Στην Κέρκυρα η Μαρία φιλοξενήθηκε στο αρχοντικό του Καποδίστρια και με ενέργειες του Δεσπότη Κερκύρας στον Κόμητα Γκίλφορντ στάλθηκε στην Πελοπόννησο και συνάντησε τον αρραβωνιαστικό της. Τέλος το 1830 ο Κωνσταντίνος Βλαχόπουλος με αναφορά του από τον Πύργο της Ηλείας, που υπηρετούσε ως αξιωματικός στη φρουρά της πόλης, προς τον Κυβερνήτη Ιωάννη Καποδίστρια του εκθέτει το ιστορικό της Μαρίας και του ζητάει την άδεια και τη χρηματική ενίσχυση για να την παντρευτεί (7). Γύρω από το ειδύλλιο του Κωνσταντίνου Βλαχόπουλου με την τουρκοπούλα δημιουργήθηκε ένας θρύλος που επιζεί ακόμη στις μέρες μας στις ορεινές περιοχές της Ακαρνανίας (Βλοχό και Θέρμο), που είχε ζήσει ο Κωνσταντίνος Βλαχόπουλος. Στις αρχαικές έρευνες που έκανα επισκέφθηκα την περιοχή Βλοχού και άκουσα αυθεντικά το θρύλο της παράδοσης. Είχα δε σχηματίσει τη γνώμη ότι ο θρύλος αυτός θα πρέπει να έχει ιστορικό πυρήνα. Πράγματι, ύστερα από έρευνες στο Καποδιστριακό Αρχείο εντό-

5. Γ. Ν. ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΠΟΥΛΟΥ, ο.π., σελ. 33.

6. Γ. Ν. ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΠΟΥΛΟΥ: "Ο γάμος του Όπλαρχηγού Κωνσταντίνου Βλαχόπουλου", ο.π., σελ. 34.

7. Αρχείο Ιεράς Μητροπόλεως Κερκύρας. Στην αναφορά του Κωνσταντίνου Βλαχόπουλου προς τον Κυβερνήτη Ιωάννη Καποδίστρια με ημερομηνία 22 Οκτωβρίου 1830 δεν γίνεται μνεία για το όνομα του Δεσπότη Κερκύρας, αλλά αναφέρεται "παρά του εκεί μακαρίτου Δεσπότη". Πράγμα που δείχνει ότι το έτος 1830 ο Δεσπότης Κερκύρας είχε αποθάνει. Πράγματι από έρευνα που έκανα στα αρχεία της Ι.Μ. Κερκύρας προέκυψε ότι το 1826 που έλαβε χώρα το γεγονός που αναφέρεται στην αναφορά Βλαχόπουλου, Δεσπότης Κερκύρας ήταν ο Ρωλής Μακάριος, ο οποίος πέθανε το έτος 1827. Το τελευταίο δείχνει την ιστορική αλληλουχία των γεγονότων που αναφέρονται στην αναφορά Βλαχόπουλου.

πια την από 22 Οκτωβρίου 1830 αναφορά του Κωνσταντίνου Βλαχόπουλου προς τον Κυβερνήτη Ιωάννη Καποδίστρια με την οποία αποδεικνύεται η ιστορικότητα του θρύλου της παράδοσης για το ειδύλλιο και το γάμο του Κωνσταντίνου Βλαχόπουλου με την Τουρκοπούλα (8). Επειδή το έγγραφο αυτό παρουσιάζει σπουδαίο ιστορικό ενδιαφέρον το παραθέτω στο Παράρτημα (9). Από το γάμο του ο Κωνσταντίνος Βλαχόπουλος με τη Μαρία απέκτησε τρία παιδιά, δύο αγόρια και ένα κορίτσι. Ο Κωνσταντίνος Βλαχόπουλος στην τελευταία περίοδο της στρατιωτικής του ζωής υπηρετούσε με το βαθμό του Συντ/ρχη στο Μεσολόγγι ως Στρατιωτικός Νομοεπιθεωρητής Αιτωλίας και Ακαρνανίας. Στο Μεσολόγγι, όπως είδαμε στα προηγούμενα, προβιβάστηκε σε υποστράτηγο και πέρασε σε τιμητική διαθεσιμότητα για να προαχθεί λίγο αργότερα στο βαθμό του Αντιστρατήγου και να του απονεμηθεί ο τίτλος του επιτίμου υπασπιστή του Βασιλιά. Η ιδιωτική ζωή του Κωνσταντίνου Βλαχόπουλου υπήρξε υποδειγματική και σε όλα άφογη. Έζησε μέσα σε ζεστή οικογενειακή ατμόσφαιρα και απολάμβανε την αγάπη και την εκτίμηση των Μεσολογγιτών (10). Οι παλιοί συμπολεμιστές του από τον Αγώνα της Ανεξαρτησίας πηγαινοερχόνταν στο σπίτι του και πολλοί από αυτούς του ζητούσαν βεβαιώσεις εκδουλεύσεων για τις υπηρεσίες που είχαν προσφέρει στον Αγώνα κάτω από τις διαταγές του και τις οποίες χρειαζόντουσαν είτε για τη δική τους τακτοποίηση είτε για την τακτοποίηση των παιδιών τους (11). Τελευταία δημόσια εμφάνιση του Κωνσταντίνου Βλαχόπουλου είναι η από 25 Μαΐου ¹⁸⁶⁵ αίτησή του προς την "Επιτροπήν Ἀγώνος" με την οποία ζητάει να του επιστρέψει το Ελληνικό Δημόσιο τα οφειλόμενα χρηματικά ποσά που είχε δαπανήσει για τη μισοτροφοδοσία των ανδρών του τμήματός του στο πολιορκούμενο Μεσολόγγι και τα οποία χρηματικά ποσά του είχαν επιδικασθεί παλαιότερα από τις αρμόδιες επιτροπές

8. ΓΑΚ-Γενική Γραμματεία του Κυβερνήτη, φάκ. 254-υποφ. Οκτωβρίου 1830, σχετική η από 22 Οκτωβρίου αναφορά του Κωνσταντίνου Βλαχόπουλου προς τον Κυβερνήτη Ιωάννη Καποδίστρια.

9. Βλέπε Παράρτημα α/α 5.

10. Εφημ. "ΑΛΗΘΕΙΑ", αριθ. φύλ. 602 της 15ης Μαρτίου 1868 "...Συγκαταβιῶν πρό ἐτών ἐν Μεσολογγίῳ καὶ μακρὰν πάσης πολιτικῆς μερίμνης ὁ μακαρίτης Βλαχόπουλος ἐλλύεν εἰς ἑαυτὸν πλήρη καὶ ἀνυπόκριτον ἀγάπην ὄλων τῶν πολιτῶν καὶ διεκρίνετο ἀπὸ τῆν σῶφρονα συμπεριφορὰν του καὶ τοὺς γλυκεῖς καὶ ὀμιλητικούς αὐτοῦ τρόπους....".

11. Κ.Σ. ΚΩΝΣΤΑ: "Ἡ Γουριὰ στὸ Εἰκοσιένα", Ἀθῆναι 1972, σελ. 90-96. Ο ΚΩΝΣΤΑΣ στην αντέρω εργασία του αναφέρει ότι μόνο από το χωριό Γουριὰ είχαν υπηρετήσει 26 ἄνδρες στη χιλιάρχη του Κωνσταντίνου Βλαχόπουλου. Σε εκατοντάδες ανέρχονται οι βεβαιώσεις εκδουλεύσεων που είχε χορηγήσει τότε ο Κωνσταντίνος Βλαχόπουλος στους παλιούς συμπολεμιστές του. Αρκετά αντίγραφα από τις βεβαιώσεις αυτές περιέχονται στο βιβλίο του Κ.Σ. ΚΩΝΣΤΑ: "Ἡ Γουριὰ στὸ Εἰκοσιένα".-

Συγκεκριμένα τρεις άλλες φορές, το 1826, 1833 και 1846, ο Κωνσταντίνος Βλαχόπουλος είχε ζητήσει με σχετικές αιτήσεις του από το Ελληνικό Κράτος να του αποδώσει τα οφειλόμενα χρηματικά ποσά που είχε δαπανήσει για τη μισθοτροφοδοσία των ανδρών του σώματός του κατά τη διάρκεια της Β' Πολιορκίας του Μεσολογγίου (12). Αλλά και η τέταρτη αίτηση του Κωνσταντίνου Βλαχόπουλου είχε την ίδια τύχη^{ΜΕ}/τις προηγούμενες. Το Ελληνικό Δημόσιο αναγνώρισε για τέταρτη φορά τις οφειλές του προς τον Κωνσταντίνο Βλαχόπουλο, αλλά ευρισκόμενο σε οικονομική αδυναμία δεν εξεπλήρωσε και πάλιν τις υποχρεώσεις του. Η ιδιοχειρή αίτηση του Κωνσταντίνου Βλαχόπουλου, στην οποία αναφέρεται και ο τόπος γέννησής του, βρίσκεται στο Τμήμα Χειρογράφων της Εθνικής Βιβλιοθήκης. Στην αίτησή του αυτή επισυνάπτονται και οι υπ' αριθ. 517/1826 και 1074/1826 αποφάσεις των αρμοδίων επιτροπών, με τις οποίες είχαν επιδικασθεί, αμέσως μετά την έξοδο, τα αντίστοιχα χρηματικά ποσά των 25.271 και 8.829 γροσίων. Επειδή η αίτηση αυτή του Κωνσταντίνου Βλαχόπουλου αποτελεί ιστορικό κειμήλιο και επειδή από αυτήν προκύπτει ο τόπος γέννησής του, που παλαιότερα ήταν αμφισβητούμενος, την παραθέτουμε στο Παράρτημα (13). Από το 1865 και μέχρι το 1868 δεν έχουμε άλλη δημοσία εμφάνιση του Κωνσταντίνου Βλαχόπουλου. Την 29η Φ/βρίου του 1868 ο Κωνσταντίνος Βλαχόπουλος πέθανε σε ηλικία 79 χρόνων. Η είδηση του θανάτου του διαδόθηκε με ταχύτητα αστραπής και γέμισε με κατήφεια και θλίψη την ατμόσφαιρα του Μεσολογγίου. Η κηδεία του έγινε στις 2 το απόγευμα της 1ης Μαρτίου του 1868 μέσα σε γενικό πένθος και ενταφιάστηκε στον Κήπο των Ηρώων του Μεσολογγίου δίπλα στους τάφους του Λόρδου Έδερνα, του Μάρκου Μπότσαρη και του Θεοδώρητη Γρίβα (14). Αλλά για να δοθεί καλύτερα τη συγκρίνηση που προκάλεσε στους κατοίκους του Μεσολογγίου ο θάνατος του Κωνσταντίνου Βλαχόπουλου παραθέτουμε δύο αποσπάσματα από τις εφημερίδες "ΠΑΛΙΓΓΕΝΕΣΙΑ" και "ΑΥΓΗ", που ανήγγειλαν στο Πανελλήνιο την είδηση του θανάτου του.

12. Τμήμα Χειρογράφων της Εθνικής Βιβλιοθήκης, "Κυτλο 24"

13. Βλέπε Παράρτημα α/α 64.

14. ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΑΡΧΕΙΑ ΑΡΧΗΓΕΙΟΥ ΧΩΡ/ΚΗΣ, φ.κ. "Ο ΣΤΡΑΤΗΓΟΣ ΤΟΥ ΑΓΩΝΑ ΤΗΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΒΛΑΧΟΠΟΥΛΟΣ-ΠΡΩΤΟΣ ΕΛΛΗΝΑΣ ΑΡΧΗΓΟΣ ΧΩΡ/ΚΗΣ", σχετικό το υπ' αριθ. 217/16/14γ από 17-6-1981 έγγραφο του Αρχηγείου Χωρ/κής προς το Δήμο Μεσολογγίου.-

(α) Ἐφημερίδα "ΠΑΛΙΓΓΕΝΕΣΙΑ" (15).

"Ἡ πατρίς θρηνεῖ τὴν στέρησιν καὶ ἑτέρου προσφιλοῦς τέκνου, ὑπὲρ αὐτῆς μοχθήσαντος καὶ ἀγωνισθέντος. Ὁ Κωνσταντῖνος Βλαχόπουλος ἀντιστράτηγος καὶ ἐπίτιμος τοῦ Βασιλέως ὑπασπιστῆς δὲν ὑπάρχει πλέον εἰς τὴν ζωὴν. Τὴν 4. μ. μ. ὥραν τῆς 29 Φεβρουαρίου παρέδωκεν ἐν Μεσολογγίῳ τὸ πνεῦμα πρὸς τὸν Πλάστην τοῦ ἀπέθανε τὸν ὕπνο τοῦ δικαίου. Ἐπὶ τῇ θλιβερῇ ταύτῃ ἀγγελίᾳ τὴν πόλιν ἐκάλυψε πένθος. Ἡ ἐκφορὰ τοῦ νεκροῦ, τοῦ σεβαστοῦ τούτου λειψάνου τοῦ ἱεροῦ Ἀγῶνος, ἐγένετο τὴν ἐπιούσαν 1 Μαρτίου, ἐκτός δέ τῆς φρουρᾶς, ἦτοι ἀποσπασμάτων Πεζικοῦ, Πυροβολικοῦ καὶ Χωροφυλακῆς μετὰ μουσικῆς, πάντες οἱ τῆς πόλεως κάτοικοι αὐθορμήτως διακόψαντες τὰ ἔργα των, προσέφερον τὸν τελευταῖον φόρον σεβασμοῦ πρὸς τὸν μακαρίτην συνοδεύσαντες μέχρι τοῦ τάφου. Τρεῖς ἐξεφωνήθησαν λόγοι, οἱ μὲν ὑπὸ τῶν κ. Ἀ. Μάνεση Ἀνθυπολοχαγὸ τοῦ Πυροβολικοῦ, καὶ Θ. Παπαλουκά Γυμνασιάρχου, ἐπ' ἐκκλησίας, ὁ δὲ τοῦ κ. Δ. Σταῖκου Ἀνθυπασπιστοῦ Πεζικοῦ ἐπὶ τοῦ τάφου. Κοινὴ ἐπιθυμία τῆς πόλεως ἐτάφη εἰς τὸ ἡρώων παρὰ τὸν τάφον τοῦ Μάρκου. Αἰωνία ἡ μνήμη σου, ὁ δὲ βίος σου ἔσσι παράδειγμα τοῖς μεταγενέστεροις ἀείμνηστε Βλαχόπουλε".

(β) Ἐφημερίδα "ΑΥΓΗ" (16).

Ὁ Ἀντιστράτηγος Κωνσταντῖνος Βλαχόπουλος. Τὸ σκληρὸν τοῦ θανάτου δρέπανον κατελθὼν τὴν ὥραν 4 μ. μ. τῆς 29ης Φεβρουαρίου ἔκοψε τὸ νῆμα τῆς ζωῆς καὶ ἑτέρου λειψάνου τοῦ ἱεροῦ ἀγῶνος τοῦ 21 τοῦ Ἀντιστρατήγου καὶ ἐπιτίμου Ὑπασπιστοῦ τῆς Α. Μ. Κωνσταντῖνου Βλαχόπουλου.

Ἄμα οἱ κώδωνες τῶν Ἐκκλησιῶν ἀνήγγειλον τὸν θάνατον του, ἅπανα ἡ πόλις κατελήφθη ὑπὸ ἀφάτου λυπῆς, καὶ τὴν ἐπιούσαν τοῦ θανάτου αὐτοῦ ἐσφάλισαν ἅπαντες ἀπὸ πρῶτας τὰ καταστήματά αὐτῶν σιγῇ πένθους βαθειὰ εἶχεν ἐπέλθει καθ' ἅπασαν τὴν πόλιν, μέχρι τῆς δευτέρας ὥρας μ. μ. καὶ ἅπαντες οἱ Μεσολογγῖται καὶ ἄλλοι συνώδευον τὸν ἀγαπητὸν αὐτοῖς νεκρὸν τοῦ Κώστα ἕως τοῦ τάφου, μεθ' ἀπάσης τῆς ἐνταῦθα φρουρᾶς τῶν διαφόρων Σωμάτων, ἡγουμένου τοῦ ἱεροῦ κλήρου.

Τὸ Δημοτικὸν Συμβούλιον, συμφώνως τῇ ἐπιθυμίᾳ τῶν εὐγενῶν συμπολιτῶν τοῦ γηραιοῦ Στρατηγοῦ ἀφθορεῖ ἐξελέξατο τὸν τάφον του ἐν τῷ Περιβόλῳ τῶν Ἡρώων, ἐν οἷς ὁ Βύρων, ὁ Μάρκος, ὁ Βρίβας κ. λ. π. -

15. Ἐφημερίδα "ΠΑΛΙΓΓΕΝΕΣΙΑ", ἀριθ. φύλλου 1382 τῆς 15 Μαρτίου 1868.

16. Ἐφημερίδα "ΑΥΓΗ", ἀριθμὸς φύλλου 2133 τῆς 12ης Μαρτίου 1868.

17. Ἐφημερίδα "ΑΛΗΘΕΙΑ", φύλλο 62 τῆς 15-3-1868.

-Τρεῖς τῶ ἐξεφωνήθησαν λόγοι ὑπὸ τῶν κ.κ.Θεμ.Παπαλουκά, Γυμνασιάρχου Ἐνταῦθα, Ἀριστ. Μάνεση, Ἀνθυπολοχαγοῦ τοῦ Πυροβολικοῦ καὶ Δ. Στάϊκου Ἀνθυπασπιστοῦ, ὡς ὁ τοῦ τελευταίου ἦν ἐπιτάφιος. Τέλος-καταβαίνων τὴν τελευταίαν του κατοικίαν συνωδεύθη ὑπὸ τῆς ἐγκαρδίου εὐχῆς τοῦ λαοῦ τῆς πόλεως ταύτης καὶ τοῦ νενομισμένου πυροβολικοῦ.

-Γαλαν ἔχης ἐλαφρὰν ἀείμνηστε Στρατηγέ!" -

-Το μεγάλο προσόν του στρατιωτικοῦ ηγέτη ἦταν καὶ εἶναι νὰ ἀπόσχει τῆς πολιτικῆς διαμάχης, ὄχι μόνον ὅταν βρισκεται στὴν ἐνέργεια, ἀλλὰ καὶ ὅταν ἀκομῆ περάσει στὴν διαθεσιμότητα (ἀποστρατεία). Αὐτὸ το προσόν το εἶχε ὁ Κωνσταντῖνος Βλαχόπουλος καὶ το διατήρησε μέχρι τοῦ θανάτου του, γι' αὐτὸ καὶ ἀπολαμβάνει τῆς γενικῆς ἐκτίμησης τῆς κοινῶνας μέσα στὴν ὁποία ζοῦσε (17).

-Αὐτὴ εἶναι σε γενικὲς γραμμὲς ἡ ζωὴ τοῦ Κωνσταντῖνου Βλαχόπουλου, μιὰ ζωὴ πολυκύμαντὴ γεμάτῃ ἀγῶνες καὶ θυσίες γιὰ το μέγαλο τοῦ ἔθνους καὶ τὴν ευημερίαν τοῦ λαοῦ μας. Οἱ δεσμοὶ ὅμως τοῦ Κωνσταντῖνου Βλαχόπουλου με τὴ Χωροφυλακὴ καὶ τὸ στράτευμα δὲν κόπηκαν ὅτε μετὰ τὴν μετάταξή του στὸ στράτευμα, ἀλλὰ οὔτε καὶ μετὰ τὸ θάνατό του. Πολλοὶ ἀπὸ τοὺς ἀπογόνους του υπηρέτησαν στὴ Χωροφυλακὴ καὶ στὸ στράτευμα. Ὁ μεγαλύτερος ἀπὸ τοὺς γιούς του Νικόλαος, ποὺ γεννήθηκε στὸ Μεσολόγγι στὶς 7 Σεπτεμβρίου τοῦ 1829, κατατάχθηκε στὴ Χωροφυλακὴ (18) στὶς 28 Σεπτεμβρίου τοῦ 1853. Δέκα χρόνια ἀργότερα, στὶς 9 Ἰανουαρίου τοῦ 1863, προάγεται σε Ἀνθυπομοίραρχος. Στὶς 29 Ἰανουαρίου τοῦ 1877 προάγεται σε Ὑπομοίραρχος, στὶς 7 Φεβρουαρίου τοῦ 1881 σε Ἀντιμοίραρχος, στὶς 29 Ὀκτωβρίου τοῦ 1882 σε Μοίραρχο, στὶς 29 Ἰουλίου τοῦ 1888 σε Ταγματάρχη τῆς Χωροφυλακῆς καὶ ἀναλαμβάνει τὴ Διεύθυνση τῆς Διοικητικῆς Αστυνομίας Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς (19).

Λίγο ἀργότερα προάγεται σε Ἀντισυνταγματάρχη τῆς Χωροφυλακῆς καὶ ἀποστρατεύθηκε στὶς 8 Ἰανουαρίου τοῦ 1897 με τὸ βαθμὸ τοῦ Συνταγματάρχη.

-Πέθανε στὶς 8 Ἀπριλίου τοῦ 1901 στὴν Ἀθήνα καὶ ἄφησε κληρονόμο (20) τοῦ τον μονάκριβο γιό του Κωνσταντῖνο Βλαχόπουλο, ἐγγονὸ τοῦ Στρατηγοῦ. Ὁ ἐγγονὸς Κωνσταντῖνος Βλαχόπουλος γεννήθηκε στὶς 16 Φεβρουαρίου τοῦ

18. Τα στρατολογικὰ στοιχεῖα καὶ ἡ σταδιοδρομία τοῦ Νικόλαου Βλαχόπουλου ὡς τὸ 1891, περιλαμβάνονται στὴν Ἐπετηρίδα τοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ τοῦ ἔτους 1891, ἐρανισθεῖσα ἐκ τῶν Πινάκων καὶ Μητρώων τοῦ Ὑπουργοῦ Στρατιωτικῶν Ἀθηνῶν 1891, ἐκ τοῦ Τυπογραφείου τοῦ Ὑπουργοῦ Στρατιωτικῶν σελ. 28.

19. ΜΕΓΑΛΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΔΕΙΑ, τόμος 7ος, σελ. 419. "Βλαχόπουλος Νικόλαος τοῦ Κων/νου, Ἀξιωματικὸς τῆς Χωροφυλακῆς (1829-1901) προαχθεὶς μέχρι τὸ βαθμὸ τοῦ Ἀντισυνταγματάρχου. Ὑπηρετήσε ὡς Διευθυντὴς τῆς ἄλλοτε Διοικητικῆς Αστυνομίας Ἀθηνῶν-Πειραιῶς."

20. ΑΡΧΕΙΟ ΔΗΜΟΥ ΑΘΗΝΑΙΩΝ-Φάκ. Κληρονομικῶν πληρῆστερων συγγενῶν, ἔτους 1901, ἀριθ. ἐγγράφου 4070 τῆς 10ης Ἀπριλίου τοῦ 1901.

1865 και κατατάχθηκε στο στρατό (21) στις 12 Αυγούστου του 1887 με το βαθμό του Ανθυπολοχαγού του Πυροβολικού. Στις 21 Οκτωβρίου του 1896 προάγεται στο βαθμό του Υπολοχαγού, στις 31 Δεκεμβρίου του 1904 στο βαθμό του Λοχαγού και στις 31 Δεκεμβρίου του 1908 στο βαθμό του Ταγματάρχη. Αποστρατεύθηκε το άτος 1911 και εθωρείτο αυθεντία στο όπλο του Πυροβολικού που υπηρετούσε.-

21. Τα στρατολογικά στοιχεία και η υπηρεσιακή σταδιοδρομία του Κωνσταντίνου Βλαχόπουλου, εγγονού του στρατηγού, περιλαμβάνονται στην επετηρίδα των Αξιωματικών και Ανθυπασπιστών του κατά γην Στρατού, Αθήνησιν 1909, εκ του Στρατιωτικού Τυπογραφείου, σελ. 34 και 35.-

ΜΕΤΑΘΑΝΑΤΙΕΣ ΤΙΜΕΣ ΜΕ ΚΑΘΥΣΤΕΡΗΣΗ

Η εθνική προσφορά του Κωνσταντίνου Βλαχόπουλου είχε καθολική αναγνώριση από τους ανθρώπους του καιρού του και το όνομά του είχε περιβληθεί με το θρόνο (1).

- Μεταθανάτια και ύστερα από σημαντική καθυστέρηση το Σώμα της Χωροφυλακής τιμώντας τη μνήμη του Πρώτου Έλληνα Αρχηγού του με την επιμέλεια και φροντίδα του Τμήματος Ιστορίας /Α.Χ.κίνησε τις διαδικασίες φιλοτέχνησης της προτομής του Κωνσταντίνου Βλαχόπουλου με προοπτική να την τοποθετήσει στον Κήπο των Ηρώων Μεσολογγίου, εκεί που κατά τις ιστορικές μαρτυρίες ενταφιάστηκε ο θρυλικός πολέμαρχος του 1821 (2). Η φιλοτέχνηση της προτομής έγινε από το γλύπτη Κ. ΠΑΝΟΥΡΓΙΑ (3). Το Αρχηγείο Χωροφυλακής πριν αναθέσει τη φιλοτέχνηση της προτομής στον ανωτέρω γλύπτη, με έγγραφό του προς το Δήμο Μεσολογγίου ζήτησε από αυτόν να παραχωρήσει το σχετικό χώρο, στον Κήπο των Ηρώων Μεσολογγίου για την τοποθέτηση της προτομής του Κωνσταντίνου Βλαχόπουλου (4). Ο Δήμαρχος Μεσολογγίου Κων/νός ΑΝΤΩΝΙΟΥ απαντώντας στο έγγραφο του Αρχηγείου Χωροφυλακής γνώρισε σε αυτό ότι το Δημοτικό Συμβούλιο Μεσολογγίου με την υπ' αριθ. 164/1981 ομόφωνη απόφασή του ενέκρινε την τοποθέτηση της προτομής του Στρατηγού Κωνσταντίνου Βλα-

1. α) ΑΝΤΩΝΙΟΥ Σ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ: " ΙΣΤΟΡΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΒΑΣΙΛΙΚΗΣ ΧΩΡΟΦΥΛΑΚΗΣ ΑΘΗΝΩΝ 1964, τόμος Α', σελ. 108, 109, 123, 263, 269, 273, 276 και 289 και
β) ΝΙΚΟΛΑΟΥ Κ. ΚΑΣΟΜΟΥΛΗ: " ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ "Επιμέλεια, εισαγωγή, σχέδια Β Μ Μ . Γ. ΠΙΩΤΟΥΑΛΤΗ, ΑΘΗΝΑΙ (α.χ.), σελ. 33-38.
2. ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΑΡΧΕΙΑ ΑΡΧΗΓΕΙΟΥ ΧΩΡΟΦΥΛΑΚΗΣ, φάκ. Ο Στρατηγός του Αγώνα της Ανεξαρτησίας Κωνσταντίνος Βλαχόπουλος Πρώτος Έλληνας Αρχηγός Χωροφυλακής, υπ' αριθ. 217/16/14γ έγγραφο. από 17-6-1981 Αρχηγείου Χωροφυλακής προς το Δήμο Μεσολογγίου.
3. ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΑΡΧΕΙΑ ΑΡΧΗΓΕΙΟΥ ΧΩΡΟΦΥΛΑΚΗΣ, σ.π., υπ' αριθ. 217/16/3 από 29-5-1983 έγγραφο της Διοίκησης Χωροφυλακής Αιτωλίας προς Αρχηγείο Χωροφυλακής.-
4. ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΑΡΧΕΙΑ ΑΡΧΗΓΕΙΟΥ ΧΩΡΟΦΥΛΑΚΗΣ, ο.π., υπ' αριθ. 217/16/14ε από 2-9-1981 έγγραφο Αρχηγείου Χωροφυλακής προς το Δήμο Μεσολογγίου.-

χόπουλου στον Κήπο των Ηρώων Μεσολογγίου και παραχώρησε το σχετικό χώρο (5).

-Τα αποκαλυπτήρια της προτομής έγιναν την 29-7-1983 παρουσία των επισήμων και χιλιάδων λαού από τη Δυτική Ελλάδα και Πελοπόννησο (6).

Την προτομή αποκάλυψε, ως εκπρόσωπος της Κυβέρνησης, ο τότε Γενικός Γραμματέας του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης κ. Τάκης Αναγνωστόπουλος. Ακολούθησε δεξίωση και η όλη εκδήλωση έλαβε πανηγυρικό χαρακτήρα (7).-

5. Υπ' αριθ. 5051 από 6-10-1981 έγγραφο του Δήμου Μεσολογγίου προς το Αρχηγείο Χωροφυλακής.-
6. Εφημερίδα "ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ", φύλλο της 30-7-1983.-
7. Περιοδικό Επιθεώρηση Χωροφυλακής, τεύχος 165/Σεπτέμβριος 1983, σελ. 737, όπου παρατίθεται εκτενές ρεπορτάζ του εορτασμού των αποκαλυπτηρίων.-

Η εργασία αυτή, καρπός μακρόχρονης αρχαιακής και βιβλιογραφικής έρευνας, πιστεύουμε ότι δικαιώνει τις προσδοκίες μου εις το να παρουσιάσουμε τεκμηριωμένη τη ζωή και τη δράση του Στρατηγού του Αγώνα τη ανεξαρτησίας Κωνσταντίνου Βλαχόπουλου. Ακόμη θα πρέπει να τονισθεί ότι στην εργασία αυτή σκιαγραφείται η προσωπικότητα του βιογραφουμένου αγωνιστή σε σχέση πάντα με τα γεγονότα της εποχής και παρουσιάζονται δύο ολόκληροι κόσμοι—ο επαναστατικός και ο μεταπελευθερωτικός Ελληνισμός—με όλα τα πάθη και τις αδυναμίες τους, μέσα στις δραματικότερες συγκρούσεις της νεώτερης ιστορίας μας. Ο Κωνσταντίνος Βλαχόπουλος στη διάρκεια της επανάστασης του 1821 συνέβαλε αποφασιστικά στην αποτίναξη του τουρκικού ζυγού και προσέφερε ανεκτίμητες υπηρεσίες μετά την απελευθέρωση για τη θεμελίωση του νέου ελληνικού κράτους.

Από την άποψη αυτή και οι δύο φάσεις της ζωής του, η επαναστατική και η μετεπαναστατική, παρουσιάζουν εξαιρετικό ενδιαφέρον για την ιστορία του τόπου μας. Η πρώτη φάση της ζωής του, δηλαδή η προεπαναστατική και η περίοδος του 1821 καταξιώνουν τον άνδρα και τον κατατάσσουν ανάμεσα στις αγνότερες και ευγενέστερες μορφές του Αγώνα. Ο Κωνσταντίνος Βλαχόπουλος, τόσο στη διάρκεια του Αγώνα της Ανεξαρτησίας όσο και στους Καποδιστριακούς και Μετακαποδιστριακούς χρόνους, υπήρξε ο συνετός και ήρεμος στρατιωτικός ηγέτης που σε κάθε περίπτωση ενεργούσε με γνώμονα το εθνικό συμφέρον και απέφευγε τις οξύτητες και τους φατριασμούς.

Στις δύσκολες ώρες του Αγώνα ουδέποτε ήλθε σε συνδιαλλαγή με τους Τούρκους και ουδέποτε μεταχειρίστηκε τη στρατιωτική δύναμη που διέθετε για ιδιοτελείς σκοπούς. Διαχειρίστηκε για πολλά χρόνια το πλούσιο Αρματολίκι του Βλοχού και Αγρινίου και διοίκησε πολυάνθρωπες στρατιωτικές μονάδες και θα μπορούσε να βγει πλουσιότερος από τον Αγώνα αλλά βγήκε φτωχός, πάλμπωχος και για να τελέσει τους γάμους του το 1830 ζήτησε την οικονομική ενίσχυση του Κυβερνήτη, όπως είδαμε στο σχετικό κεφάλαιο.

Στις ταραχές που ξέσπασαν στην τελευταία Καποδιστριακή και Μετακαποδιστριακή περίοδο τήρησε άφογη στάση και δεν είναι λίγες οι περιπτώσεις που χάρη στις μεσολαβητικές του προσπάθειες αποφεύτηκαν ένοπλες συγκρούσεις.-

Στην πρώτη Οθωνική περίοδο της απόλυτης μοναρχίας τήρησε στάση πατριωτική και με κάθε τρόπο εξεδήλωνε τη δυσαρέσκειά του προς τη Βαυαρική διοίκηση που ερχόταν σε αντίθεση με την εθνική παράδοση και την ελληνική φιλοτιμία. Έμεινε μακριά από τις πολιτικές διαμάχες και υπηρέτησε με πίστη και αφοσίωση τα συμφέροντα του έθνους και του λαού.

Έμεινε πιστός στις Ελληνικές παραδόσεις και αντιτάχθηκε με περσμά στις ξενικές επιρροές. Δεν τέθηκε κάτω από τη σημαία κανενός κόμματος, ούτε του Αγγλικού ούτε του Γαλλικού, ούτε και του Ρωσικού, γιατί πίστευε ότι κόμματα με ξενικές ονομασίες και επιρροές δεν κάνουν τίποτε άλλο από του να εξυπηρετούν ξένα συμφέροντα. Για τις ιδέες του αυτές ο Κωνσταντίνος Βλαχόπουλος πολύ τιμήθηκε από τους ανθρώπους του καιρού του.

Η ανάθεση της Αρχηγίας της Χωροφυλακής στον Κωνσταντίνο Βλαχόπουλο οφείλεται σε πίστη της κοινής γνώμης προς τον Βασιλέα Όθωνα και σχετίζεται με τις γενικότερες πολιτικές διεργασίες που έλαβαν χώρα την Άνοιξη του 1841 και που αποσκοπούσαν στη φιλελευθεροποίηση του καθεστώτος.

Η άνοδος λοιπόν του Κωνσταντίνου Βλαχόπουλου στην Αρχηγία της Χωροφυλακής συμπέπει με την αρχή του ξυλώματος της Βαυαροκρατίας από την Ελληνική δημόσια διοίκηση.

Μία θετική αυταρχικής διακυβέρνησης από τους Βαυαρούς ήταν αρκετή για να πείσει τους Έλληνες ότι ο δυτικός τρόπος ζωής δεν μπορούσε να μεταφυτευθεί στη δική τους χώρα, χωρίς να αλλοιώσει την εθνική της φυσιογνωμία. Ο Όθωνας αρχικά υποκρίθηκε ότι προσαρμόζεται στη λαϊκή θέληση και είναι βέβαιο ότι, εάν μετ' ολίγον δεν υπαναχωρούσε στις εξαγγελίες του της Άνοιξης του 1841 για βαθμιαία φιλελευθεροποίηση του καθεστώτος του, θα αποφεύγονταν τα επαναστατικά γεγονότα της 3ης Σεπτεμβρίου του 1843 και ίσως η μοίρα της χώρας να ήταν διαφορετική. Αλλά ο Όθωνας ήταν τέκνο της εποχής του και με τις πράξεις του επαλήθευσε τον κανόνα: "Ότι τα απολυταρχικά καθεστώτα μένουν ανεξέλιχτα από την ίδια τους τη φύση". Στις περιπτώσεις αυτές δεν μένει άλλη λύση από την επανάσταση. Οπωσδήποτε όμως οι πολιτικές διεργασίες του 1841 υπήρξαν το προανάκρουσμα της εξέγερσης που ακολούθησε δύο χρόνια αργότερα. Πάντως η παρουσία του Κωνσταντίνου Βλαχόπουλου στις διεργασίες της μικρής πολιτικής Άνοιξης του 1841 δείχνει την επιρροή που είχε στις λαϊκές μάζες και το πόσο υπολογιζόταν από τους πολιτικούς και ανακτορικούς παράγοντας της εποχής.-

Βλέπουμε λοιπόν ότι και η δεύτερη περίοδος της ζωής του Κωνσταντίνου Βλαχόπουλου, η μετεπαναστατική, είναι ισοξία της πρώτης περιόδου, της επαναστατικής.

Όχι μόνον η δημόσια αλλά και η ιδιωτική ζωή του Κωνσταντίνου Βλαχόπουλου υπήρξε υποδειγματική σε όλες της τις εκδηλώσεις.-

Ακόμη και από το όψος των 79 του χρόνων είχε τη δύναμη να επιβάλλεται στις καρδιές των ανθρώπων και να τους εμπνέει το σεβασμό και την εκτίμηση προς τα ιερά της πατρίδας σύμβολα.

Τελικά έγινε και ο ίδιος σύμβολο. Ένα σύμβολο που το σεβάστηκαν οι αμέσως μετά τον Αγώνα γενεές.-

Π Α Ρ Α Ρ Τ Η Μ Α

Τα έγγραφα που σχετίζονται άμεσα ή έμμεσα με τη ζωή και τη δράση του Κων/νου Βλαχόπουλου, τόσο στη διάρκεια της Βπανάστασης του 1821, όσο και στην Οθωνική περίοδο, ανέρχονται σε εκατοντάδες.

Από αυτά αξιολογήσαμε και παραθέτουμε στο Παράρτημα βσα, κατά την κρίση μας, είναι απαραίτητα για τη συμπλήρωση και την τεκμηρίωση του κειμένου.

Τα πιο πάνω έγγραφα, εκτός από ένα, είναι ανέκδοτα και παρατίθενται με αύξοντα αριθμό και με τη χρονολογική σειρά, που αναφέρονται στο κείμενο ή στις βιβλιογραφικές σημειώσεις και παραπομπές.

513/196). Σημειώσεις τῶν ἀνθρώπων ὁποῦ ἔφυγαν ἀπὸ Πλάκα ἀπὸ τὸ τμήμα
βλοχοῦ.

Κερασιά

Πλακωπέρη

Ι. Καλπουζάκης

Ι. Μπερλίνας

5 Ι. Στιγγόπουλος

Ι. Μήτσο Βασιλοπούλας

Ι. Μπιτζικίδης

Ι. Ἀκέρδουλος

Σετόμενα

Προσήλεια

Ι. Δερμάτης

Ι. Στουρναρόπουλος

10 Ι. Καστανιώτης

Ι. Τριανταφυλλόπουλος

Ι. Κραβαρίτης

Ι. Χειλοτόρας

Ι. Γιολτασόπουλος

Ι. Κωνσταντῆς Στουρνάρας

Ι. Κώστα Βροχολιώτης

Ι. Κουρκοῦτης

15

Ζελίχοβον

Λυκουσιῶτες

Ι. Ράπτης

2. Καμπαλέοι

Ι. Κατσιμπάρδος

Ι. Κιτζόπουλος

Ι. Ἀναστασόπουλος

Ι. Σταματοδημητρόπουλος

20

Ι. Ἀγγελόπουλος

Ι. Χρήστος Παῦλος

Ι. Καψάλης

Ι. Μουτζιροθανάσης

Ι. Τριανταφυλλόπουλος

Ι. Σαλαγιάννης ἀπὸ Καινούργιον

Γράμμα πρὸς τὸν Σακελλαρίδην καὶ καπετάν Κωνσταντῖνον Βλαχό-
πουλον.

25

Ὅτι τοῦ περικλεόμεν τὸ ἀνωθεν κατάστιχον ὁποῦ ἐλιποτάκτησαν
ἀπὸ Πλάκας, γράμμα τοῦ χιλιάρχου Ἀλεξίου, καὶ κατὰ τὴν ἀπόφασιν
ὁποῦ ἐγιναν ἀπὸ τῆς Δάσπης, εὐθὺς νὰ τοὺς πιάσῃ δεμένους καὶ νὰ μᾶς
τοὺς στείλῃ ἐδῶ. Τὰ σπῆτια τοὺς νὰ τὰ καθύσουν καὶ ὄρον τὸν βνόν
τοὺς μὲ καλὴν καταγραφὴν νὰ μᾶς τὰ στείλουν ἐδῶ.

1. Βλαχόπουλου.

(ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ, "Μνημεῖα τῆς Ἑλληνικῆς Ἱστορίας", τόμος Πέμπτος,
τεῦχος II, "Ἱστορικὸν Ἀρχεῖον Μαυροκορδάτου", ἐκ. Ε.Γ. Πρωτοψάλτη
Ἀθῆναι 1965, σελ. 130-131).

Ἐπιστολή Κωνσταντίνου Βλαχόπουλου πρὸς τὸν ἀδελφὸ του Ἀλεξάνη Βλαχόπουλο.

Γενναϊότατε στρατηγέ ἀδελφικῶς ἀσπάζομαι, ἔγραφα καὶ προχθές τοῦ Πρίγκηπα μὲ τὸν Δημητράκη περὶ Γιαννάκη Σταῦκου ὅτι αὐτὸς ἦρθε κατὰ τὴν ὄρα ὅπου ξεκίνησε τὸν Δημητράκη μὲ τοὺς συντρόφους του, τὴν ἄλλη μέρα ἐβγήκε πέρα μαζὶ του μὲ τοὺς κλέπτας πῆγε εἰς Λυκοβραϊς καὶ τοὺς ἐκυνήγησα.

-Ἀπ' ἐκεῖ ὕστερα κατέβηκα εἰς Ζελέχοβο ἀλλ' ἔφυγαν (δυσανάγνωστες 3 λέξεις) καθὼς καὶ εἰς Λογοδιανά καὶ Προσήλια φαίνεται νὰ εἶναι καὶ μερικοὶ ραγιάδες μὲ αὐτοὺς κατὰ τὸ γράμμα ὅπου γράφω σήμερον τῶν δημογερόντων, διότι ὁ Σταμάτης Κόλιας, ὁ Παλιούρας καὶ ὁ Κώστας Κερασώτης, Ἀλέξης Μπαρλίνας ἀπὸ Προσήλια εἶναι μαζὶ μου ὅτι καὶ ὁ Παπαϊσαῆς μοῦ λένε τοῦτο πῶς ἡμεῖς δὲν ξεβρούμεν ἀπὸ ταῦτα ὅπου γίνονται. Ἐφυγαν ὅλοι ἀπὸ τὸ φόβο τῶν Τούρκων καὶ τῶν Κλεφτῶν καὶ πάνε στὸ Ἀποκούρο. Ὁ Πρίγκηπας (ἐννοεῖ Μαθροκορδάτο) μοῦ ἔγραψε χθές διὰ νὰ πιάσω τὸ Παλιόκαστρο καὶ νὰ γράψω καὶ τοῦ Τρομάρα νὰ συνάξῃ τὸν κόσμον διὰ νὰ πιάσῃ τὸ Ντογρί, μάλιστα μοῦ γράφει ὁ Πρίγκηπας πῶς ἔγραφε καὶ στή γενναϊότητά σου γιὰ νὰ ἔλθῃ κάτω σήμερα μὲ ἑκατὸν πενήντα νὰ γένωμεν ἕως τριακόσιοι, βλέπω ὅτι δὲν ἐφάνη ἀκομῆ λοιπὸν λαβαίνοντας τὸ γράμμα μου ἀμέσως νάρθεῖς διὰ νὰ κάνωμεν καλὴ Κυβέρνησις νὰ εἰδοῦμε καὶ τοὺς τοὺς ἀποκάμουμεν πάλιν ἂν ἐμποδισθεῖς νὰ μοῦ στείλῃς τὸν Δημητράκη (6.6. ἐννοεῖ τὸν ἀδελφὸν τοὺς Δημητράκη Βλαχόπουλο) μὲ ὅλους τοὺς συντρόφους καὶ νάρθῃτε χωρὶς ἄλλο, περισσότερα δὲν σοῦ γράφω πάρε καμμιά διαταγὴ διὰ (μια δυσανάγνωστη λέξη) ἐλπίζω τὸ γράμμα μου νὰ σᾶς εὔρῃ εἰς τὸν δρόμον θεοθεν ὑγιαίνονμεν.

Ὁ ἀδελφός σου

Κώστας Βλαχόπουλος

Λάβε καὶ τὸ γράμμα ὅπου μοῦ ἔστειλας σήμερον οἱ δημογέροντες καὶ νὰ τ'όχεις φυλαγμένο νὰ ἴδωμεν ποῦ τοὺς ἐπροσκύνησαν αὐτοὺς τοὺς κλέφτας φαίνεται νὰ τὸ ἔχουν ἕνα μὲ τοὺς κλέφτας καὶ νὰ ἀποκριθῶσιν τί ἔγινε εἰς τὸ Βιλαέτι.-

Πηγὰδια Αὐγούστου 8 1824

Ἀριθμὸς ἔγγράφου 37.

Ἀνεκδότο Ἀρχεῖο Ἀλεξάνη Βλαχόπουλου.

*Επιστολή Κωνσταντίνου Βλαχόπουλου.

Ερως τόν Έξοχώτατο Στρατηγόν Κύριον Άλεξάνην Βλαχόπουλον εἰς Ναύπλιον.

Εὐλατάτεμου αὐτάδελφε ἐκ ψυχῆς σέ ἀσπάζομαι.

Διάθε διά λόγους μας θέλοντας ὁ θεός καλῶς ὑγιαίνομεν σοῦ ἔχω γράψει τόσα γράμματα καί ἀποκρίσιν σου δέν ἔλαβα μόνον ὅπου ἦρθαν τόσοι πεζοί τό αἴτιο δέν τό ξέρω κι' αὐτό μ' ἔβαλε εἰς ὑποψίαν ὥστε νά μάθω διά τήν ὑγείαν σας, εἰς τῆς εἰκοσιτρεῖς τοῦ παρόντος ἔλαβα γράμμα ἀπό τόν αὐτάδελφόν μας καπετάν Γέρο Λαμπρόπουλον ὁ ὁποῖος ἔφθασε εἰς Κράβαρα εἰς χωριό Λυμποτινά μαζί μέ τόν Κύριον Καναβόν καί ἀμέσως τοῦ στείλαμε ὁδηγίας διά νάρθουν μέσα καί ὅμως δέν ἐφάνηκαν νάρθουν μου ἔγραψε καί διά τήν ἀφεντιά σου ὅτι εἶσαι καλά καί ἔχει καί γράμμα σου καί μέ αὐτό ἀναπαύτηκα τά γράμματά σου δέν μου τά ἔστειλε μόνο μου ἔγραψε ἅμα ἔλθει τά φέρνει ὁ ἴδιος-ἔστω μάθαμε ἀπό κάτι γράμματα ὅτι ὁ μισθός τῶν στρατιωτῶν κατεβάσθει αὐτό ἐτάραξε τό στρατιωτικό τόσον ὅπου δέν ἤμπορῶ νά τοῦς ἐκαρηγόρησα ὅτι δέν εἶναι σωστά αὐτά, τοῦς λένε ὅτι ὁκοῖος εἶχε νά λάβει ἕκατό λαμβάνει εἰκοσι ἔξ καί προομένουν τοῦς ἀπεσταλμένους μας μέ ἀνυπομονησία καί αὐτά ὕστερα ἀπό τόσας θυσίας καί κινδύνους ὅπου ὑπέφερε τό στρατιωτικό καί ὑποφέρει.

-Ποῦ ἀκούσθη ποτέ τόσον καιρό χωρίς μισθό καί χωρίς σιτηρέσιο καί σέ τέτοιο κλίμα τί νά ὑποφέρουν ὅσο κατήντησαν νά πωλοῦν τά ἄρματά τους καί κοῖος τά παίρνει σέ τέτοια κατάσταση πού κατήντησε τό στρατιωτικό θέλεις πληροφορηθεῖ καί ἀπό τήν ἀναφοράν ὅπου γράψαμεν στή Διοίκηση ἔχομε εἰκοσι ἡμέρες νά τρώμε καλαμπόκι βρασμένο καί μέλιξυλα νά τό βράσης ὁ θεός μόνο τό ἡξεύρει, ἦλθε ἡ στιγμή πού ἐσώσαμε καί τό καλαμπόκι καί μέ τόν ἐρχομό τοῦ ἀθανάτου Μιαούλη ὁ ὁποῖος μέ μυστικό τρόπο ἤμπόρσε καί μάς ἔμπασε ὀλίγο σιτάρι ἀπό τήν Ζάκυνθο διά δεκαπέντε ἡμέρες.

*Ἐκαμε τέσσαρας πολέμους ἀνδρείους εἰκοσι κομμάτια καρβία μικρά νά πολεμᾷ μέ ἕκατό φρεγάτες μεγάλο πρᾶγμα σέ βεβαιώνω ὅτι ἡ ἀρμάδα μας τήν ἀρμάδα τήν ἐχθρικήν τήν ἐγελάσαμε τέλος τελείωσα τά πολεμοφόδια καί ὅλα τά ἀναγκῶτα καί στοχάζομαι νά ἀνεχώρησε δι' αὐτοῦ διότι βλέπομεν ἀκόφε ὅτι ὁ ἐχθρικός στόλος ἦρθε καί ἄραξε μακράν ἀπό τόν λιμένα του Μεσολογγίου. Τέλος εἴμαστε πολιορκιμένοι στενά τώρα ζαηρέ ἔχομεν σχεδόν διά δεκαπέντε ἡμέρες καί ἂν δέν μάς καταφθάσουν τά καρβία τά δικά μας ὅλα καί δέν φροντίζει ἡ Διοίκησης δι' ὅλα τά ἀναγκαῖα του Μεσολογγίου. Τό Μεσολόγγι χάνεται χάνεται χάνεται (SIC) καί δέν χάνεται ἀπό πόλεμο ἀλλά ἀπό τήν κακήν κυβέρνησιν καί ὡς ὀφονται.-

...//...

-'Ο Κοκετάν Σπύρος δέν μοῦ ἐφάνέρωσε τί μισθοὺς ἔλαβε εἰς αὐτόν
 ἔδωκε καί τοὺς ἰδιότους μου ἠξεύρεις ἀδελφέ ὅτι ὑποφέρω ὑποφέρω
 (6.6.δ.ις) μέ τοὺς συντρόφους μου καὶ ὅτι καί ἂν εἶχα τοὺς τὰ ξέωσα
 ὅλα καί τῶρα ἔμεινα χωρὶς κανένα παρὰ καί νά γυρέψεις δανεικά ποιός
 σοῦ δίνει. Γράψε μου ἀμέσως ἂν ἔλαβες τὰ σιτηρέσια καί ὅταν τὰ λάβεις
 νά μοῦ τὰ στείλεις ἀμέσως διὰ νά ἠμπορέσω νά κρατήσω τοὺς συντρόφους
 μου.-

-Τώρα ἔχω 150 μόνον συντρόφους ὅμως ὅλο καλοὺς μὰ τί τό ὄφελος που
 θέλουν ἔξοδα.

'Από τό σίτι μας ἔχω ἡμέρες νά λάβω γράμμα μόλον ὅπου τοὺς ἔστειλα
 τόσα ἐξ αἰτίας τῶν παραβιῶν ὅμως τραβᾶν στενοχώρια ἀπό ὅλα, τί νά τοὺς
 κάνω ἂν δέν εἶναι τό κέλαγος σέ βεβαιώνω ὅτι καμμιά φαμελιά δέν κάθε-
 ται. Παρακαλῶ μέ τό πρῶτο νά ἔχω ἀποκρισίν σου. 'Ο Δημητράκης οἷς ἀσπρ-
 ζεται, ὁ Κόλιος οἷς ἄφησε χρόνους ταῖς προάλλαις, ἔρχονταν νά μπεῖ στό
 "εσολόγγι καί στό ἔρδομο τοῦ ἔκαναν καρτέρι οἱ Τοῦρκοι καί τόν βάρεσαν
 μέ ἄλλους τέσσαρες συντρόφους του. 'Όλοι οἱ συντρόφοί μου σᾶς προσκυ-
 νοῦν.-

'Ο ἀδελφός σου
 Κώστας Βλαχόπουλος
 Μεσολόγγι 28 Νοεμβρίου 1825

'Αριθμός ἐγγράφου 48, 'Ανέκδοτο 'Αρχεῖο 'Αλεξάνη Βλαχόπουλου.-

Χ Ι Λ Ι Α Ρ Χ Ι Α ¹

Κώστα

Βλαχόπουλου

Ἐπιθεώρησις τῆ 30ῆ Ἀπριλίου 1829, ἐν Λαγγάδα

1. Γενικά Ἀρχεῖα τοῦ Κράτους, "Γενικόν Φροντιστήριον", Φ.44.

α/α	Όνομα και Έπίθετον	Πατρίδα	Ηλικία	Βαθμός	Εποχή	Παρατηρήσεις
1.	Γεώργιος Καπλάνης	Μαυρολιθάρι	30	Φκατόνταρχος	5-5-1828	
2.	Χρήστος Εκλιπούνης	Κουνοπίνα	26	Πεντηκόνταρχος	"	
3.	Χρήστος Εαλμογιάννης	Ζυγός	28	Πεντηκόνταρχος	"	
4.	Νικόλαος Μουστρούφας	Ζυτούνη	30	Στρατιώτης	"	
5.	Δημήτριος Μελίσσης	Καδτανιά	30	Όμοιος	"	
6.	Ετάθης Τζούνης	Κατούνα	26	"	"	
7.	Νικόλαος Νιαρχόσουλας	Αρκαδία	28	"	"	
8.	Αποστόλης Βλάχος	Βόνιτζα	26	"	"	
9.	Λάμπρος Γιάννου	Ζυτούνη	20	"	"	
10.	Αναστάσιος Κανέλος	Πατρατζίκι	22	"	"	
11.	Κωστούλας Πολυζώης	Μοσνίτζα	21	"	"	
12.	Δημήτριος Γεωργίου	Αράχωβα	19	"	"	
13.	Γεώργιος Θεοδώρου	Λιβαδιά	31	"	"	
14.	Γιάννης Βελέντζας	Δρακοθελιά	26	"	"	
15.	Κώστας Καφρίκας	Κατούνα	26	"	"	
16.	Γιάννης Εκλιπούνης	Κουνοπίνα	45	"	"	
17.	Γούλας Πάνου	Κατούνα	20	"	"	
18.	Θανάσης Εκλεπούνης	Κουνοπίνα	21	"	"	
19.	Κώστας Μωραϊτης	Αχυρά	21	"	"	
20.	Κώστας Παπαγεωργίου	Χρυσοβίτζα	40	"	"	
21.	Νάκος Δεβανής	Γαβαλοῦ	21	"	"	
22.	Γιάννης Σταθόπουλος	Γραμματικό	21	"	"	
23.	Νάσιος Αησιόπουλος	Μπουτίνου	26	"	"	
24.	Θανάσης Μαυρίκης	Μούρτζα	30	"	"	
25.	Δημήτρης Μιχάλης	Δέρβενα	25	"	"	
26.	Ανδρέας Δρακόπουλος	Αχαγιά	26	"	"	
27.	Γαλάνης Θανασόπουλος	Μανολάδα	25	"	"	
28.	Γεώργιος Κυριαζής	Αθηναῖος	32	"	"	
29.	Γεώργιος Καρατασσόπουλος	Μωρέα	30	"	"	
30.	Αποστόλης Χαντζάρας	Κονιδάρι	35	"	"	
31.	Στράτος Κωνσταντίνου	Όμοιος	26	"	"	

α/α	Όνομα και Έπίθετον	Πατρίδα	Ηλικία	Βαθμός	Εποχή	Παρατήρησι
32.	Κώστας Φητᾶς	Κατούνα	33			
33.	Γιάννης Μπακατζέλος	Τρύφου	30			
34.	Κώστας Κατουνιώτης	Κατούνα	20			
35.	Θανάσης Παναγιωτόπουλος	Καρπενήσι	20			
36.	Γεώργιος Μπαλασκόπουλος	Μποτίνου	20			
37.	Ζαφείρης Γιαντζαρής	Μεσολόγγι	22			
38.	Γιάννης Τζιάφος	Βλάχος	20		15 Φεβρουαρίου	
39.	Σταμούλης Λεσινιώτης	Λεσίνι	20			
40.	Πᾶνος Στραβοκέφαλος	Βλάχος	29			
41.	Γεώργιος Ἀλεξανδρῆς	Ὀμοίως	30			
42.	Χρῆστος Μουσκούδας	Ὀμοίως	28			
43.	Γιάννος Λάγιας	Ὀμοίως	40			
44.	Πᾶνος Ζυγιώτης	Ζυγός	22			
45.	Γεώργιος Ζυγιώτης	Ὀμοίως	22			
46.	Χρῆστος Στραβοκέφαλος	Βλάχος	18			
47.	Γεώργιος Γαρδικιώτης	Ὀμοίως	25			
48.	Γιάννης Δημητρίου	Καρπενήσι	28		15 Φεβρουαρίου	
49.	Θανάσης Φονιάς	Μωραΐτης	20		15 Φεβρουαρίου	
50.	Δημήτριος Γεωργίου	Ἀράχωβα	25			
51.	Κώστας Κουνοπινιώτης	Κουνωπίνα	30			

α/α	Όνομα καί Έπίθετον	Πατρίδα	Ηλικία	Βαθμός	Εποχή	Παρατηρήσεις
1.	Αθανάσιος Σπύρου	Βόνιτσα	30	Εκατόνταρχος	5-5-1828	
2.	Βασίλειος Μπίτζας	Βόνιτσα	28	Πεντηκον/ρχος	Όμοίως	
3.	Μέτζος Σαρακινός	Λευκάδα	26	Πεντηκον/ρχος	"	
4.	Γιάννος Σκιαδάς	Βλάχος	27	Στρατιώτης	"	
5.	Γιάννος Στάμου	Μποχώρι	35	"	"	
6.	Σωτήρης Ξενάκης	Βόνιτσα	25	"	"	
7.	Νικόλαος Κοταντάκης	Κατοχή	25	"	"	
8.	Κώστας Νικολακόπουλος	Μάστρη	32	"	"	
9.	Νικόλαος Ριζόπουλος	Ιωάννινα	25	"	"	
10.	Αντώνιος Μπακογιάννης	Κατοχή	32	"	"	
11.	Γιάννης Τζακαλότζας	Μάστρη	24	"	"	
12.	Ζαχαρής Καραγεώργης	Άγραφα	25	"	"	
13.	Νικόλαος Σταυρόπουλος	Κατοχή	31	"	"	
14.	Στάθης Κατοχιανός	"	23	"	"	
15.	Γεώργιος Κατοχιανός	"	19	"	"	
16.	Πάνος Τότας	"	30	"	"	
17.	Σπύρος Μπακογιάννης	"	28	"	"	
18.	Δημήτριος Ματαράγκας	"	29	"	"	
19.	Ιωάννης Πιστόγιας	"	20	"	"	
20.	Τόλιος Άλεξίου	Πρωτόπαπα	32	"	"	
21.	Θεόδωρος Γκασούκας	Κατοχή	20	"	"	
22.	Κώστας Ιωάννου	Πρωτόπαπα	30	"	"	
23.	Βασίλειος Ζαλάπας	Βλάχος	20	"	"	
24.	Πάνος Ανδρέου	Σάλωνα	24	"	"	
25.	Πάνος Κώνστας	Κόρινθος	21	"	"	
26.	Δημήτριος Γκασούκας	Κατοχή	30	"	"	
27.	Νικόλαος Σταθάκης	Κατοχή	23	"	"	
28.	Νικόλαος Σταμούλης	Άρτα	24	"	"	
29.	Γεώργιος Δολός	Δολό	36	"	"	
30.	Θανάσης Κοσμερίτης	Κοσμερά	28	"	"	
31.	Θανάσης Πρεβεζάνος	Πρέβεζα	20	"	"	
32.	Γεώργιος Μπίτζας	Άγραφα	26	"	"	
33.				"	"	
34.	Γεώργιος Κάλιος	Βόνιτσα	19	"	"	
35.	Βασίλειος Πέτρου	Βραχώρι	21	"	"	
36.	Τάτζης Άγραφιώτης	"	20	"	"	

α/α	Όνομα και Έπίθετον	Πατρίδα	Ηλικία	Βαθμός	Εποχή	Παρατηρήσεις
37.	Σπύρος Τριώρτζης	Βραχώρι	20	Στρατιώτης	5-5-1828	
38.	Κων/νος Αγραφιώτης	"	36	"	"	
39.	Φλώρος Αγραφιώτης	"	36	"	"	
40.	Αντώνιος Μαγουλιώτης	Μαγούλα	19	"	"	
41.	Πάνος Κατοχιανός	Κατοχή	38	"	"	
42.	Χρήστος Πατούλας	Βλάχος	28	"	"	
43.	Γεώργιος Πατούλας	Βλάχος	27	"	"	
44.	Μήτρος Ματούλας	"	26	"	"	
45.	Νικόλαος Πατούλας	"	25	"	"	
46.	Νάσος Χέρας	Βραχώρι	35	"	"	
47.	Κων/νος Λευκαδίτης	Λευκάδα	23	"	"	
48.	Γιάννος Λιδντος	Βόνιτζα	36	"	"	
49.	Γεώργιος Κατοχιανός	Κατοχή	28	"	"	
50.	Γεώργιος Σέιτου	Παλίμπεϊ	24	"	"	
51.	Γιάννος Λούλου	Βόνιτζα	25	"	"	
52.	Νικόλαος Λαχανᾶς	Κατοχή	25	"	"	
53.	Μέτζος Πατούλας	Βλάχος	45	"	"	
54.	Γιάννης Αγραφιώτης	"	17	"	"	
55.	Δημήτριος Κότας	Μπόϊκο	24	"	"	
56.	Σπύρος Χούσος	Βλάχος	30	"	"	
57.	Πάνος Βονίτζαρης	"	25	"	"	
58.	Αναστάσιος Παπανικολάου	Κατοχή	21	"	"	
59.	Κώστας Κότας	Μπόϊκο	40	"	"	
60.	Θανάσης Μαστριώτης	Μάστρη	25	"	"	
61.	Κώστας Στάθης	Νιχώρι	20	"	"	
62.	Γιαννάκης Χασακῆς	Βλάχος	35	"	"	
63.	Βασίλειος Χασακῆς	Βλάχος	38	"	"	
64.	Κων/νος Σκιαδᾶς	Βλάχος	40	"	"	
65.	Χρήστος Μπούρχας	Βλάχος	35	"	"	
66.	Δημήτριος Στάμου	Μποχώρι	20	"	"	

α/α	Όνομα και Έπίθετον	Πατρίδα	Ηλικία	Βαθμός	Εποχή	Παρατηρήσεις
1.	Άθανάσιος Τσαδήμας	Κατούνα	39	Εκατόνταρχος		
2.	Κώστας Τζήντζος	Κατούνα	30	Πεντηκόνταρχος		
3.	Γεώργιος Κόντος	Δομοκός	30	Πεντηκόνταρχος		
4.	Πάνος Κουτζολήνης	Κατούνα	28			
5.	Γεώργιος Νάκος	Ομοίως	30			
6.	Γιάννος Τζήντζος	Ομοίως	28			
7.	Γιάννος Παλιούρας	Μπαμπήνι	30			
8.	Στάθης Παπασταθόπουλος	Κατούνα	38			
9.	Κώστας Μαχαλιώτης	Μαχαλά	28			
10.	Γιάννης Γεωργίου	Κόριτζα	20			
11.	Κώστας Βούργαρης	Βλάχος	35			
12.	Γεώργιος Δημητρίου	Έπαχτο	30			
13.	Γιάννης Αντωνίου	Καλάβρυτα	21			
14.	Δημήτριος Παπαρούσου	Κατούνα	18			
15.	Δημήτρης Τζάμης	Ζελίστα	24			
16.	Κώστας Νικολάου	Ζουγαράκι	30			
17.	Δημήτριος Αντωνίου	Μεγαδέενδρι	19			
18.	Νικόλαος Μεταξάς	Λεχινά	25			
19.	Σπύρος Σκληπούνης	Κατούνα	19			
20.	Νικόλαος Χρηστόπουλος	Βραχώρι	21			
	Γεώργιος Κατζήμας	Ομοίως	23			
21.	Κων/νος Δεβερούκας	Άρτα	30			
22.	Κων/νος Καρούσος	Ζάβιτζα	36			
23.	Παναγής Νικολάκης	Ομοίως	20			
24.	Καρούσος Νικολάκης	Ομοίως	19			
25.	Θεόδωρος Παλιούρας	Μπαμπήνι	35			
26.	Γεώργιος Σκληπούνης	Κατούνα	20			
27.	Γιάννος Μέτζος	Καλύβια	26			
28.	Χρήστος Βούργαρης	Κεσανιά	32			
29.	Χαράλαμπος Νικολάου	Ζάβιτζα	21			
30.	Δημήτριος Αλεξάνδρου	Τρύφου	28			
31.	Δημήτριος Βούργαρης	Βλάχος	30			
32.	Αλέξης Κατοχινός	Κατοχή	34		15 Φεβρουαρίου	

α/α	Όνομα και Έπίθετον	Πατρίδα	Ηλικία	Βαθμός	Εποχή	Παρατηρήσεις
34.	Νικόλαος Δαμασκηνός	Αϊτός	30			
35.	Θανάσης Δαμασκηνός	Ομοίως	25			
36.	Κώστας Ραυταποστόλης	Ομοίως	22			
37.	Σπύρος Τομαράς	Ομοίως	20		15 Φεβρουαρίου	
38.	Στέργιος Μοσκόπουλος	Σαλωνίτης	25			
39.	Χρηστόδουλος Τζουτζούνης	Κόριτζα	45			
40.	Γεώργιος Φιλίππου	Θηβαῖος	22			
41.	Νικόλαος Γιολλάσης	Γαρδίκι	32			
2.	Γιάννης Μαυρολιθαρίτης	Μαυρολιθάρι	25			
3.	Κώστας Ταλαντινός	Ταλάντι	30			
44.	Τριαντάφυλλος Πυρόβολος	Αρμηρό	25			
45.	Δημήτριος Αραχωβίτης	Αράχωβα	20			
46.	Κώστας Ντάρδης	Κόριτζα	32		15 Μαρτίου	
47.	Κώστας Γιάννης	Σαλωνίτης	21			
α/α	Όνομα και Έπίθετον	Πατρίδα	Ηλικία	Βαθμός	Εποχή	Παρατηρήσεις
1.	Κων/νος Καλογήρου	Πάργα	23	Εκατόνταρχος		
2.	Μήτρος Χατζηνικολάου	Αηβαλή	25	Πεντηκόνταρχος		
3.	Μήτρος Αναστασίου	Τζάμης	23	Πεντηκόνταρχος		
4.	Φώτης Βεργήνης	Γαλατῶ	40			
5.	Διονύσιος Παύλου	Πάτρα	26			
6.	Νικόλαος Μήτρου	Πηρή	22			
7.	Αθανάσιος Πανταζής	Μποχώρι	40			
8.	Μιχάλης Ιωάννου	Βάγια	25			
9.	Γιάννης Καλιαπέρας	Πάργα	29			
10.	Σπύρος Καβαδίας	Πρέβεζα	23			
11.	Γεώργιος Νικολάου	Βελίτζα	20			
12.	Διονύσιος Ιωάννου	Πάτρα	25			
13.	Σωτήρης Αθανασίου	Κόρινθος	20			
14.	Νικόλαος Σταύρου	Πάργα	25			
15.	Δημήτριος Βεργήνης	Γαλατῶ	25			
16.	Τάσιος Φώτου	Γαλατῶ	20			
17.	Γιάννης Αθανασίου	Μποχώρι	22			
18.	Τάσιος Αθανασίου	Ομοίως	20			
19.	Κων/νος Μπουρτος	Μποχώρι	20			

α/α	Όνομα και Επίθετον	Πατρίδα	Ηλικία	Βαθμός	Εποχή	Παρατηρήσεις
20.	Νικόλαος Κουτρούμπος	Νιοχώρι	40			
21.	Κων/νος Παναγιώτου	Αρκαδιά	25			
22.	Αναστάσιος Κοκκαλής	Πάργα	50			
23.	Νικόλαος Καλόγερου	Όμοίως	20			
24.	Χρήστος Βούργαρης	Νιοχώρι	25			
25.	Αποστόλης Καπόνης	Γουργιά	22			
26.	Δημήτριος Χαραλάμπου	Βραχτζάμη	25			
27.	Σπύρος Νανόπουλος	Βραχώρι	23			
28.	Κων/νος Γιάννου	Μποχώρι	20			
29.	Τζοβέλης Μότζος	Αγιά	25			
30.	Θανάσης Παναγιώτου	Όμοίως	30			
31.	Στέργιος Μπορλέτης	Όμοίως	30			
32.	Κίτζος Μέτζης	"	25			
33.	Γιαννάκης Χρήστου	"	25			
34.	Μήτρος Αθανασίου	"	25			
35.	Γεώργιος Ρίζου	"	20			
36.	Τζάτζης Κότζου	"	22			
37.	Ανδρέας Κότζου	"	25			
38.	Δήμος Κόλα	"	30			
39.	Πάσκος Πούλη	"	35			
40.	Μήτρος Ντάσης	"	30			
1.	Ρίζος Τόκα	"	20			
42.	Βασίλης Ανδρέα	"	20			
43.	Γιαννάκης Παπᾶ	"	25			
44.	Σταμάτης Γκέγκα	"	19			
45.	Τζάτζης Παπᾶ	"	20			
46.	Μόσκος Γκήγκα	"	18			
47.	Θεόδωρος Τόκα	"	45			
48.	Νικόλαος Γκήγκα	"	22			
49.	Στέλιος Γκήγκα	"	21			
50.	Χρήστος Ντάση	"	20			
51.	Αποστόλης Αδάμ	"	27			
52.	Χρήστος Γιαννάκη	"	40			
53.	Θανάσης Χρήστου	"	45			
54.	Θύμιος Θανάση	"	25			
55.	Σωτήρης Χρήστου	Ανατολήτης	23			
56.	Φώτης Λαμπουργός	Πάργα	35			

α/α	Όνομα και Έπίθετον	Πατρίδα	Ήλικία	Βαθμός	Εποχή	Παρατηρήσεις
57.	Γεώργιος Ίωάννου	Μποχώρι	25			
58.	Γεώργιος Γαλατιανός	Γαλατά	22			
59.	Αντώνης Στηρόπουλος	Κατοχή	19			
60.	Φώτης Πήτηκος	Πολίτης	35			
61.	Κών/νος Σταμούλη	Ζυγιώτης	35			
62.	Γιάννης Θανάση	Αηβαλιώτης	22			
63.	Θανάσης Δημουλίτζα	Πάργα	18			
64.	Δημήτρης Γαλωνᾶς	Μαχαλά	20			
65.	Γεώργιος Δημητρίου	Μποχώρι	21			
66.	Γιάννης Βασιλᾶς	Πάργα	35			
67.	Πᾶνος Γιάννη	Πάργα	20			
68.	Τόλης Κονιτζώτης	Κόνιτζα	30			
69.	Βασίλης Θηβαῖος	Θῆβα	30			
70.	Γιώργης Τζάμη	Τζάμης	25			
71.	Αναστάσης Γεωργίου	Αγιώτης	25			
72.	Γιάννης Τζάμη	Ομοίως	25			
73.	Γιώργης Κατζάνος	"	25			
74.	Σωτήρης Μαργαριτιώτης	"	25			
75.	Πάσκος Πάλας	"	25			
76.	Κώστας Πάλας	"	22			
77.	Χρῆστος Γιαννάκη	"	24			
78.	Γεώργιος Ρεστέλας	Βόνιτζα	30			
79.	Γιάννης Αλεξάνδρου	Ομοίως	35			
80.	Κώστας Νικολάου	Τηρκλήτσα	25			
81.	Γιάννης Αθανασίου	Ακρυσό	20			
82.	Κώστας Γιάννου	Αγραφα	25			
83.	Δημήτριος Κώστα	Πάτρα	30			
84.	Γεώργιος Κακαβᾶς	Τζηπιτσιάνος	30			

α/α	Όνομα και Έπίθετον	Πατρίδα	Ηλικία	Βαθμός	Εποχή	Παρατηρήσεις
1.	Επύρος Κολάτζας	Γουργιά	37	Εκατόνταρχος		
2.	Κώστας Περγαντιής	Γουργιά	45	Πεντηκόνταρχος		
3.	Τζάτζης Μπορλέτης	Άγιά	38	Πεντηκόνταρχος		
4.	Αθανάσιος Ζαβός	Γουργιά	30			
5.	Νικόλας Πετρογιάννης	Νιοχώρι	25			
6.	Επύρος Ανδρέα	Γουργιά	35			
7.	Σταμούλης Ηλία	Όμοίως	30			
8.	Χρήστος Ιωάννου	Όμοίως	35			
9.	Κων/νος Κολιάτζας	Κατούνα	20			
10.	Πέτρος Σταυρόπουλος	Γουργιά	30			
11.	Αθανάσιος Στάμου	Όμοίως	35			
12.	Αντώνιος Κόντος	Όμοίως	35			
13.	Γεώργιος Ανδρέα	Άηλιώτης	20			
14.	Δημήτρης Πετρογιάννη	Νιοχώρι	27			
15.	Αναστάσης Πετρογιάννης	Όμοίως	18			
16.	Δημήτρης Γκανιάς	Γουργιά	38			
17.	Σταύρος Γκανιάς	Όμοίως	20			
18.	Γεώργιος Σπύρου	Όμοίως	14			
19.	Καλόγηρος Ανδρέα	Γουργιά	20			
20.	Ιωάννης Δημητρίου	Όμοίως	15			
21.	Αθανάσιος Δημητρίου	Όμοίως	17			
22.	Χρήστος Κόντος	Όμοίως	25			
23.	Επύρος Πλιάκος	Όμοίως	22			
24.	Αντώνης Σπαθίλας	Σταμνᾶ	40			
25.	Γιάννος Αντώνη	Σταμνᾶ	25			
26.	Αγγελῆς Μήτζου	Γουργιά	20			
27.	Γιωργάκης Ταμπούρα	Κατούνα	20			
28.	Θόδωρης Λευκαδίτης	Όμοίως	30			
29.	Αποστόλης Ανδρέα	Άηλιώτης	15			
30.	Γεωργάκης Κομπορόζος	Κατούνα	40			
31.	Χρήστος Κομπορόζος	Όμοίως	23			
32.	Νικολός Περγαντιής	Γουργιά	30			
33.	Βασίλης Περγαντιής	Γουργιά	19			

α/α	Όνομα καί Έπίθετον	Πατρίδα	Ηλικία	Βαθμός	Εποχή	Παρατηρήσεις
34.	Νταλακώστας	Γουργιά	45			
35.	Αθανάσιος Ίωάννου	Όμοίως	25			
36.	Νικολός Άνδρέα	Γουργιά	23			
37.	Γιωργάκης Πρηκέλος	Κατούνα	25			
38.	Δημήτρης Πλιάκος	Νιοχώρι	25			
39.	Δημήτρης Ντωνέζος	Κατούνα	40			
40.	Θωδωρής Κολοκοτρώνης	Κατούνα	20		15 Μαρτίου	
41.	Εωτήρης Ζανᾶς	Μπιδολοβίτζι	40			
42.	Ετάθης Νταμπούρας	Κατούνα	20			
43.	Δημήτρης Πλιαμήρης	Βασιλόπουλο	40			
44.	Κωνσταντῆς Λαχανᾶς	Σταμνά	18			
45.	Δημήτρης Καζάνας	Κατούνα	40			
46.	Αθανάσιος Σημητζῆς	Νιοχώρι	30			
47.	Δημήτρης Ἡλία	Γουργιά	15			
48.	Πᾶνος Θανασούλας	Γουργιά	25			
α/α	Όνομα καί Έπίθετον	Πατρίδα	Ηλικία	Βαθμός	Εποχή	Παρατηρήσεις
1.	Κώστας Βλαχόπουλος	Νικόπολι	40	Χιλίαρχος		
2.	Βελισσάριος Καλογέρου	Πάργα	36	Πεντηκόνταρχος		
3.	Δημήτριος Καρβούνης	Μεσολόγγι	26	Γραμματεὺς		
4.	Ίωάννης Δημολίτζας	Πάργα	35	Υπασπιστής		
5.	Κων/νος Τζακανίνα	Βραχώρι	45	Ταμείας		
6.	Κολιός Τζάμης	Ζελίστα	40	Φροντιστής		
7.	Αποστόλης Κήκης	Μαγούλα	30	Σημαιοφόρος		
8.	Νικόλαος Γεωργίου	Σοντήπουλη	28	Όμοίως		
9.	Γεώργιος Ίωάννου	Άρκαδιά	29	Έκατόνταρχος		
10.	Πᾶνος Νίκου	Ζάβιτζα	35	Ίατρος		
				Ό Χιλίαρχος Κ. Βλαχόπουλος		
				Ό Γενικός Έπιθεωρητής τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος Γεώργιος Κίτζου		

Πρός τόν Ἐξοχώτατον Κυβερνήτην τῆς Ἑλλάδος

Ι.Α.Καποδίστριαν

Εἰς Ναύπλιον

Ἐξοχώτατε

Εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ Ἱεροῦ τῆς Πατρὸς ἀγῶνος εὐρισκόμενος ἀρχηγὸς τῶν ἀρμάτων τῆς ἐπαρχίας Βραχωρίου καὶ Βλοχοῦ, ὁ αὐτάδελφός μου Ἀλέξιος, εἰς τὴν συγκροτηθεῖσαν μάχην κατὰ τῶν ἐχθρῶν εἰς Βραχώρι, συνέπεσεν εἰς χεῖρας μου ἡ θυγάτηρ τοῦ Μολᾶ Ἀλημπη Βραχωρίου, ἡ ὅποια εὐχαριστως ἐδέχθη τὰ Ἱερά δόγματα τῆς θρησκείας μας, κι' εὐρίσκετο πάντοτε μ' ἐμέ. Ἀλλὰ εἰς τὴν τρομερὰν ἔξοδον τοῦ Μεσολογγίου, ἐπίσθη παρὰ τῶν ἰδίων αὐτῆς συγγενῶν κι' ἐστάλη εἰς Πρέβεζαν εἰς τὴν οἰκογένειάν της, αὐτὴ μὴ εὐχαριστηθεῖσα νὰ μένη εἰς τὴν πρωτητερονίην της θρησκείαν, μετεχειρίσθη μυρίους τρόπους, καὶ συμβουλευθεῖσα μὲθ' ἑνὸς Ἱερέως εὔρετρόπο ἀρμόδιον καὶ ἐξέφυγεν, ἡ ὅποια ἀπέδρασεν εἰς Κέρκυραν, ὅπου ἔλαβε τὰς ἀπειρους φιλοφενίας, ἀπὸ τὴν ἔξοχον καὶ φιλελεήμονα οἰκογένειαν σας καὶ παρὰ τοῦ ἐκεῖ μακαρίτου Δεσπότη. Μετὰ παρέλευσιν ὀλίγων ἡμερῶν ἔστειλον καὶ τὴν ἔφερον ὅπου εὐρισκόμεν καὶ ἐγώ. Ἀλλὰ ἐπειδὴ καὶ ἀποφασίσα νὰ τὴν νυμφευθῶ, διὰ τοῦτο παρακαλῶ νὰ μοῦ δοθῇ ἡ ἄδεια ν' ἀπερώσω εἰς Μεσολόγγιον νὰ τελειώσω αὐτὸ τὸ ἔργον.

Ἐξοχώτατε, ὅλη ἡ πατρομητρικὴ της οὐσία εὐρίσκεται εἰς Βραχώρι καὶ ἡ Κυβέρνησις ὅπως ευαρεστηθῇ περὶ αὐτῆς ὡς διατάξει. Παρακαλῶ προσέτι τόν Σ.Κυβερνήτην ἵνα ευαρεστηθῇ καὶ κάμη πρὸς ἐμέ τινὰ χρηματικὴν ἐξοικονόμησιν διὰ νὰ προφθάσω τὰς κατεπειγουσὰς ἀνάγκας τοῦ οἴκου μου, καὶ μένω μὲ ὄλον τὸ βαθύτατον σέβας.-

Τη 22 8/βρλου 1830, ἐν Πύργῳ

Ὁ εὐπειθέστατος τῶν διαταγῶν της

Κ.Βλαχόπουλος

Ἐν Ναυπλίῳ τῇ 22 Μαΐου 1837
3 Ἰουνίου

Μοιραρχος Ἀργολίδος καὶ Κορινθίας.-

Πρὸς
τὸ Ἀρχηγεῖον τῆς Β.Χωροφυλακῆς
εἰς Ἀθήνας

Ἀριθ. 3120

τὸ
Ἀρχηγεῖον τῆς Β.Χωροφυλακῆς
Πρὸς
τὴν ἐπι τῶν Στρατιωτικῶν Γραμματεῖαν τῆς Ἐπικρατείας.-

Λαμβάνει τὴν τιμὴν τὸ Ἀρχηγεῖον νὰ καθυποβάλλῃ εἰς τὴν Βῆν ταύτην Γραμματεῖαν τὴν παρούσαν ἀναφορὰν τοῦ Μοιραρχοῦ Κυρίου Βλαχόπουλου μετὰ τὴν προσθήκην ὅτι ἐπειδὴ αἱ ἀπ' ἀρχῆς τοῦ ἀγῶνος ἐκδουλεύσεως του καὶ αἱ διάφοροι ὑψηλαὶ θέσεις εἰς τὰς ὁποίας ὑπῆρξε εἶναι γνωσταὶ εἰς τὴν Κυβέρνησιν, τὸ Ἀρχηγεῖον κρίνει περιττὸν νὰ τὰς ἀπαριθμῆσιν.-

Ἀθῆναι τὴν 26 Μαΐου 1837
7 Ἰουνίου

Ἐν ἀπουσίᾳ δι' ὑπηρεσίαν τοῦ Ἀρχηγοῦ.

Ὁ ἐκτ. χρέη Ταγματάρχου
τ.σ. ὑπογραφή
Ἀ. Μαυρομιχαλῆς
Μοιραρχος

Διὰ τῆς ὑπ' αριθ. 2637 διαταγῆς τῆς ἡμέρας τοῦ Ἀρχηγείου ἐγνωστοποιήθη εἰς τὸν ὑποσημειούμενον ὅτι ἡ αὐτοῦ Μεγαλειότης ὁ Βασιλεὺς ηὐδόμησε νὰ τὸν τιμῆσιν μετὰ τὸν ἀργυροῦν Σταυρὸν τῶν Ἱπποτῶν τοῦ Τάγματος τοῦ Σωτήρος.-

-Πλήρης ἀνεκφράστου εὐγνωμοσύνης ὁ ὑποσημειούμενος διὰ τὴν ὑψηλὴν Βασιλικὴν αὐτὴν χάριτα καὶ συγχάρων εαυτὸν, διότι τὸ ἄτομον του ἐγείνεν ἀντικείμενον ἐνασχολήσεως τῶν ἐργασιῶν τοῦ Ὑψηλοῦ Ἐθρῶνου δὲν δύναται νὰ ἀποσιωπήσῃ καὶ τὴν ὁποῖαν ἡσθάνθη ἐνδομυχὸν λύπην, διότι δὲν ἴσοτιμήθη μετὰ τοὺς συναδέλφους του ἐνῶ αἱ ἀπ' ἀρχῆς τοῦ ἀγῶνος τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς πατρίδος μέχρι τῆς παρουσίας περιστάσεως ἐκδουλεύσεις του, ἀν παρατηρηθῶσιν καὶ παραλληληθῶσιν, τὸ ἐξαγόμενον θέλει ἀποδειχθῆ ἀσυγκρίτως διαφορετικόν.

-Τὸ παράπονον τοῦτο, τὸ ὁποῖον με κατατῆκει καὶ με καταθλίβει ἀπεριγράπτως, λαμβάνω τὴν τόλμην νὰ τὸ γνωστοποιήσω εἰς τὸ Ἀρχηγεῖο τοῦτο, καὶ νὰ τὸ παρακαλέσω ὅπως εὐαρεστηθῆν τὸ καθυποβάλλῃ εἰς τοὺς πόδας τοῦ Ἐθρῶνου τῆ αὐτοῦ Μεγαλειότητος, προσθέτου ἐν λέπτμερα καὶ τὰ περὶ ἐμοῦ ὡς ἀπ' εὐθείας προϊσταμένη μου ἀρχῆς.-

-Τὸ τόλμημά μου εἶναι μέγα, τὸ γνωρίζω, ἀλλ' ἄλλεωτρόπως δὲν ἠδυνήθην νὰ ἐπιτόχω θεραπείαν καὶ ἀνακούφισιν τῆς θλίψεώς μου.-

Κων. Βλαχόπουλος
Μοιραρχος

Αριθ. 2007 Γραμματείας (Υπουργείο) Στρατιωτικῶν.

Ἀναφορά Θεοδοσίου Ι. Μπρόσκα πρὸς τὸ Βασιλεῖ Ὁθωνα.

Βασιλεῦ

Ὡς πιστός καὶ εὐπειθεὶς ὑπήκοος τῆς Α.Μ. τοῦ βασιλεῦ, νὰ παρουσιασθῶ διὰ τῆς ταπεινῆς μου ταύτης ἀναφοράς ἐνώπιον τοῦ θρόνου καὶ νὰ ἐπικαλεσθῶ εὐσεβῶς τὴν βασιλ. δικαιοσύνην, ὑπὲρ ἀνθρώπου, ὅστις καὶ ἀτομικῶς, καὶ ἐκ τῆς οἰκογενείας του, ἥτις ἐγένε θῦμα ὑπὲρ τῆς πατρίδος, προσεκλήσατο καθ' ὅλον τὸ διάστημα τοῦ ἱεροῦ ἀγῶνος τῆς Ἑλλάδος ἐνώπιον αὐτοῦ δικαιώματα ἀναφαίρετα, τὰ ὅποια μέχρι τώρα καλύπτονται. -

Ὁ πατὴρ τοῦ ὑποφαινομένου, κάτοικος τῆς ἐπαρχίας Καλλιδρόμου, καὶ ὡς ἐκ τῆς τότε ἀνατροφῆς τεινούσης εἰς τὰ πολεμικά, ὑπῆρξε πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως ἀρματωλὸς τῆς ἐπαρχίας ἐκείνης.

- Ἄμα ἡ σάλπιξ τοῦ ἱεροῦ ἀγῶνος τῆς Ἑλλάδος ἤχησα ἐδραξε τὰ ὄπλα κατὰ τῶν ἐχθρῶν ὡς ἀρχηγὸς λόματος καὶ ἀκούων πάντοτε εἰς τὴν φωνὴν τῆς πατρίδος ἔτρεχεν ἀκούραστως, ὅπου ἡ ἀνάγκη αὐτῆς τὸν ἐπροσκαλοῦσε. Αἱ κατὰ καιρὸν κυβερνήσεις τὸν ἐτίμησαν μὲ τὸν βαθμὸν τοῦ Στρατηγού. Τέλος παρῆυρεθεὶς εἰς διαφόρους κατὰ τῶν ἐχθρῶν μάχας, τὰς ὁποίας δὲν ἀπαριθμῶ διὰ τὸ σύντομον ἔπεσεν εἰς τὴν ἐνδ. ζων ἐκείνην πολιορκίαν τοῦ μεσολογγίου. Διάδοχος τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας καὶ δόξης τοῦ πατρὸς ἐγένετο ὁ μεγαλύτερος ἀδελφός μου Γεώργιος παρῆυρεθεὶς καὶ οὗτος εἰς τὴν πολιορκίαν τοῦ μεσολογγίου ἔπεσεν ἀιχμάλωτος εἰς τὴν ἔξοδον αὐτοῦ. μετὰ ταῦτα ἐδραρέτευσεν ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν ἐχθρῶν.

Ἐτιμήθη ἀπὸ τὴν τότε κυβέρνησιν μὲ τὸν βαθμὸν τοῦ λοχαγοῦ καὶ οὕτω ἔτέθη ἀπὸ τὸν τότε ἀρχιστράτηγ. Τσώρτς. Ἐπομένως γενομένης τῆς ἐκστρατείας κατὰ τῶν ἐχθρῶν εἰς Δραγάμεστον, ἠκολούθησεν καὶ ὁ ἀδελφός μου, ὅπου καὶ ἔπεσεν ὑπὲρ πατρίδος. Τοιούτοτρόπως ἐγέναν θῦματα ὑπὲρ Πατρίδος πατὴρ καὶ υἱός. μέλλας ἐγὼ τὸ λείψανον τῆς οἰκογενείας μου καὶ συμμεριζόμενος τῆς πρὸς τὰ πολεμικά κλίσεως ἠκολούθησα νέος τὴν ἡλικίαν τὸ στρατιωτικόν, ὥστε πρὸ τῆς εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐλεύσεως τῆς Υ.Μ. ἡ κυβέρνησις μ' ἐτίμησεν μὲ τὸν βαθμὸν του.

- Ἐπιθυμῶ νὰ φανῶ ἄξιός τῆς στρατιωτικῆς δόξης τοῦ πατρὸς καὶ ἀδελφοῦ ἀποφάσισα μετὰ τὴν ἔλευσιν τῆς Υ.Μ. νὰ καταταχθῶ εἰς τὸ σῶμα τῆς Βασιλικῆς Χωροφυλακῆς ἃμα ἤρχισε νὰ σχηματίζεται, εἰς τὸ ὅποιο ὑπῆρθησα ἀπ' ἀρχῆς ὡς Ἐνωμοτάρχης Γραμματεὺς τῆς κοιταρχίας Ἀκαρνανίας καὶ Αἰτωλίας ἐπὶ μίαν τετραετίαν καὶ ἔλαβα κατ' αὐτὰς τὴν ἀψοβὴν μου. -

Βασιλεῦ Ἰ' ἄδικηθεὶς τὰ μέγιστα κατ' ἀρχάς κατετέχθην εἰς τὸ διαληφθέν σῶμα ἐλπίζων ὅτι προϊόντος τοῦ καιροῦ ἔμελλον να βραβευθῶ ἀναλόγως τῶν ἀτομικῶν ἐκδουλεύσεων μου καὶ τῶν θυσιῶν τῆς οἰκογενείας μου, ἄλλα παρήλθον τὰ τέσσερα ἔτη καὶ ἔμεινα εἰς τὴν αὐτὴν κατάστασιν ὥστε ἀφ' ἑνὸς μέρους ὁ λόγος οὗτος, καὶ ἀφ' ἑτέρου ἡ ὀλιγοβότης τῆς μισθοῦ, με τὸν ὀπίσθον δὲν ἠδυνάμην νὰ ἐξοικονομήσω τὰς ἀνάγκας μου, διότι ἡ πατρικὴ μου περιουσία ἀπώλεσθη ὑπὲρ Πατρίδος, με ἀνάγκασαν νὰ ζητήσω με δυσαρέσκειάν μου τὴν ἄφεσιν μου ἀπὸ τὸ σῶμα τοῦτο. Τὰ ἐπισυνημμένα τέσσερα ἔγγραφα τῶν διαφόρων στρατιωτικῶν ἀρχῶν ἀποδεικνύουν τρανδότητα, ἀφ' ἑνὸς μέρος καὶ εἰς τὸ διάστημα τοῦ ἱεροῦ ἀγῶνος ἐκδουλεύσεις ἐμοῦ καὶ τῆς οἰκογενείας μου καὶ τοὺς εἰς τὸ διάστημα τῆς εἰς τὸ σῶμα καταταξέως μου ἐκδουλεύσεις ἐμοῦ εἰς διαφόρους, κατὰ τῶν ληστανταρτῶν μάχας, καὶ ἀφ' ἑτέρου τὴν εἰς τὰ καθεστῶτα ἀφοσίωσιν μου, τὴν διαγωγὴν μου καὶ τὴν εἰς τοὺς ἀνωτέρους εὐπειθειάν μου κλπ.

- Ἐκ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 329 ἔγγραφου τῆς μοιραρχίας Ἀκαμανίας (6.6.Δ/τῆς μοιραρχίας ἦταν τότε ὁ Κων/νος Βλαχοπούλος) πρὸς τὸ Ἀρχηγεῖο διατανοῦνται ἐπίσης ὅτι ἀπὸ τὸ 1834 ἐπροβλήθη παρ' αὐτῆς ὡς ἀξιωματικὸς καὶ τοῦτο χάριν τῶν ἐκδουλεύσεών μου καὶ ἐνδιαλαμβανόμενων εἰς αὐτό. Ἄλλα καμμίαν μέχρι τοῦδε βελτίωσιν δὲν εἶδον. Βασιλεῦ Στερηθεὶς ἀφ' ἑνὸς μέρους ὑπὲρ τῆς πατρίδος πατέρα καὶ ἀδελφὸν προσητήσας ἀφ' ἑτέρου ἀτομικῶς ἐγώ τὶς δικαιώματα ἐνώπιον τοῦ θρόνου διὰ τῶν πρὸς τὴν πατρίδα ἐκδουλεύσεών μου μένω πρὸ τούτου καιροῦ ἤδη εἰς τὴν δικαιοσύνην τῆς Υ.Μ.

Βασιλεῦ καθυποβάλλων εἰς τοὺς πόδας τοῦ θρόνου τῆς Υ.Μ. ταῦτα πάντα παρακαλῶ εὐσεβῶς ἀφοῦ λάρει ὑπόψιν τὰ προφανῆ δίκαιά μου καὶ τὰ ἐπισυναπτόμενα νὰ με τιμῆσει με ἕνα βᾶθρον ἀνάλογον τῶν πατρικῶν θυσιῶν καὶ ἀτομικῶν ἐκδουλεύσεών μου ἢ εἰς τὸ σῶμα τῆς χωροφυλακῆς, πρὸ τῆς ὀπίσθου ἀκηρέτῆσας τέσσερα ἔτη, ἢ εἰς τὴν ἐπικουρικὴν χωροφυλακὴν, ἢ εἰς ὅποιον ἄλλο σῶμα ἤθελε ἐγκρίνει ἡ Υ.Μ.

Πεπεισμένος εἰς τὴν αἴτησίν μου ταύτην ὑποσημειοῦμαι εὐσεβῶς τῆς Υ.Μ.

Ταπεινὸς καὶ ἐλάχιστος δοῦλος

Θ.Ι. Μπράσκακας

Ἐν Ἀθήναις τῆ 19 Ἰουλοῦτου 1837

Γενικὰ Ἀρχεῖα τοῦ Κράτους - Ὁθωνικὸ Ἀρχεῖο Ὑπουργεῖου Στρατιωτικῶν - ἀκ. 254. Στὸ φάκελλο αὐτὸ ὑπάρχουν πολλὰ ἔγγραφα, που ἀναφέρονται στὴ δράση τῆς οἰκογενείας Μπράσκα καὶ στὴ συγγενικὴ τους οἰκογένεια τῶν Βλαχοπούλων. -

Σελίδα βιβλίου . . .

Ἐναφορὰ Θεοδοσίου Ι. Μπράσκα.

Ἐν Ἀθήναις τῆ 6 Νοεμβρίου 1837.

Πρὸς τὴν ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν Β. Γραμματεῖαν τῆς Ἐπικρατείας
(Ἐπουργεῖο Στρατιωτικῶν).

Ὁ ὑποφαινόμενος, ἀνήκων εἰς μίαν τῶν οἰκογενειῶν τῆς ἐπαρχίας Καλλιδρομίου, οἱ ὁποῖοι τὸ περισσότερον συνεισέφεραν εἰς τὸν ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνα, διαρκοῦντος τοῦ ὁποῦ ἔχασε τὸν πατέρα του, τιμηθέντα μὲ τὸν βαθμὸν τοῦ στρατηγοῦ, καὶ τὸν μεγαλύτερον ἀδελφὸν του λοχαγόν, πεσόντα ὁμοίως ὑπὲρ πατρίδος εἰς τὴν μάχην τοῦ Δραγαμέστου ὑπὸ τὸν τότε Ἀρχιστράτηγον Τσοῦρτζι, μείνας ἕκτοτε ὄρφανός, ὡς μόνος εἰς τὴν οἰκογένειάν του, ὡς ἐπιθυμῶν ἀφ' ἑτέρου νὰ ἐξακολουθήσει τὸ στρατιωτικὸν στάδιον ὑπηρετῶν τὸν βασιλέα τοῦ ὡς καὶ τὴν Πατρίδα, κατετάχθη ἀπ' ἀρχῆς εἰς τὸ σῶμα τῆς Χωροφυλακῆς ὡς Ἐνωμοτάρχης τῆς Γραμματείας τῆς Μοιραρχίας Ἀκαρνανίας καὶ Αἰτωλίας ὅπου διετέλεσεν ὀλόκληρον τετραετίαν. Δὲν θέλει τέλος ὁ ὑποφαινόμενος νὰ ἐνοχλεῖ τὴν Β. Γραμματεῖαν, παρουσιάζων ἐπίσημα ἀποδεικτικὰ τῆς χρηστῆς καὶ ἀμέμπτου διαγωγῆς του καὶ τῶν ἐκδολεῦσεών του καθ' ὅσον τὸ διάστημα τῆς ὑπηρεσίας του, τσοῦρτζι μάλιστα, καθ' ὅσον ἐτέθησαν ἄλλοτε τὰ ἀποδεικτικὰ ταῦτα ὑπ' ὄψιν τῆς Β. Κυβερνήσεως. Ἐντοσοῦπω διάφοροι οἰκίαι καὶ (οἰκογενειακαί) πρὸ πάντων περιστάσεις τὸν ἐβίασαν νὰ ζητήσῃ τὴν ἄφεσίν του ἀπὸ τὸ ρηθὲν Σῶμα, τὴν ὅποیان καὶ ἔλαβε πρὸ ὀλίγου καιροῦ. Μὴ ἐπιθυμῶν ἄλλοθεν ν' ἀπομακρυνθῆι τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας, εἰς τὴν ὅποیان ἐλπίζει ὅτι τοῦ χορηγοῦνται ἰδιαίτερα δικαιώματα ἀπὸ τὸ μιστάδιον εἰς τὰς παρελθούσας ἐκδουλεύσεις τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας του, παρακαλεῖ τὴν Β. Γραμματεῖαν νὰ εὐαρεστηθῆι νὰ τὸν κατατάξῃ εἰς τὸ 2ον ἑλαφρὸν Τάγμα "Μεσολόγγι" μὲ τὸν βαθμὸν τοῦ ἀνθυπασπιστοῦ, ἀντιστοιχοῦντα κατὰ τὰ Β. Διατάγματα μὲ τὸν ὁποῖον ὀλόκληρον τετραετίαν ἔχαιρε βαθμὸν Ἐνωμοτάρχου τῆς Χωροφυλακῆς. Εὐελπὶς εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς δικαίας αἰτήσεώς του ὑποσημειοῦται εὐπειθέστατος.-

Ὁ Εὐπειθέστατος

Θ. Ι. Μπράσκα

Γενικὰ Ἀρχεῖα τοῦ Κράτους- Ὁθωνικὸ Ἀρχεῖο Ἐπουργείου Στρατιωτικῶν-
Φάκ. 254.

Σελίδα βιβλίου . . .

Αριθ. 15506

ΜΕΓΑΛΕΙΟΤΑΤΕ

Π Ρ Ο Σ Τ Η Ν Α Υ Τ Ο Υ
Μ Ε Γ Α Λ Ε Ι Ο Τ Η Τ Α
Τ Ο Ν
Β Α Σ Ι Λ Ε Α

Ἡ ἐκὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Γραμμα-
τεία τῆς Ἐκτετατείας.-

Ἐν Ἀθήναις τῇ 29 Νοεμ. 1840

Περὶ χρηματικῆς ἀμοιβῆς διὰ
τὴν σύλληψιν τῶν ληστῶν Παρι-
σόγιαννης καὶ Ζουραφόγιαννης.

Καθ' ἣν ἐποχὴν περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ
ἐνεστῶτος ἔτους ἐπικόλαζεν ἡ ληστεία
εἰς τὴν Μεσσηνίαν, κατεμηνύθησαν παρὰ
τοῦ ἠγουμένου τῆς κοινῆς τοῦ Βουλκάνου
εἰς τὸν κοίραρχον Μεσσηνίας Κον Βλαχό-
κουλον, ὡς λησταί δύο ἄτομα, ὀνομαζόμενα
Παρισόγιαννης καὶ Ζουραφόγιαννης.-
- Ὁ κύριος κοίραρχος ἔτρεξεν εἰς τὸν
δήμον Ἰθάκης, ὅκου οὗτοι εἶχον τὴν δια-
μονὴν των, καὶ περικυκλώσας διὰ νυκτός
τὰς καλύβας τῶν διὰ χωροφυλάκων, συνέλα-
βεν αὐτούς, ἤδη δὲ ζητεῖ διὰ τὴν σύλλη-
ψιν αὐτῶν, τὴν προσδιωρισμένην χρηματι-
κὴν ἀμοιβὴν διὰ τοὺς συλλαμβάνοντας
τούς ληστές τριτῆς τάξεως.-
- εἶναι ἀληθές ὅτι οἱ εἰρημένοι λησταί
ἔλαβον ἐνεργητικὸν μέρος εἰς τὴν πραχ-
θεῖσαν εἰς τὰ προόστεια τῆς μεθῶνης λη-
στείας κατὰ τὴν 23, 24 Δεκεμβρίου 1839,
καὶ δι' αὐτὸ τοῦτο κατεδικάσθησαν παρὰ
τοῦ ἐν Τριπόλει ἑτρατοδικεῖου ἀμφοτέ-
ροι εἰς ὀκταετῶν δεσμὰ, ἐπειδὴ ὅμως
ἐν ἤσων ἐκ τῶν συστηματικῶν ληστῶν
καὶ ἐπειδὴ ἐσυνελήθησαν ἄνευ ἀντιστά-
σεως ἄσכולι καὶ ἐν εἰρήνῃ διάφροντες,
δὲν θεωρῶ δίκαιον νὰ χορηγηθῇ εἰς τοὺς
συλλαβόντες αὐτούς πλήρης ἡ προσδιωρι-
σμένη διὰ τὴν σύλληψιν τῶν ληστῶν τῆς
τριτῆς τάξεως ἀμοιβή, λαμβάνω τὴν τιμὴν
να προτείνω εἰς τὴν Υ.Μ. να δοθῶσιν
μόνον πεντακόσια δραχμαὶ καὶ διὰ τοὺς
δύο ληστές, οἵτινες νὰ διανεμηθῶσιν ἀνα-
λόγως εἰς τοὺς λαβόντας ἐνεργητικὸν μέ-
ρος εἰς τὴν σύλληψιν αὐτῶν.-

Ἐκποσημειοῦμαι με σεβας βιθούρατον

τῆς Υ.Μεγαλειότητος

Εὐπειθέστατος ὑπηρετίας καὶ πιστὸς ὁμήκοος.

Ὁ ἐκ τῆς Ἐσωτερικῆς Γραμματείας τῆς

Ἐπικρατείας.

N.P.θεοχάρης

(ΓΑΚ-Ὁθωνικὸ Ἄρχειο Ἐκποσημειοῦμαι Ἐσωτερικῶν (Ἀστυνομία-Συροφυλακία)
Φ.183).-

Σελίδα βιβλίου . . .

ΒΑΣΙΛΙΚΟΝ ΣΩΜΑ ΤΗΣ ΧΥΡΟΦΥΛΑΚΗΣ

Π Ρ Ω Τ Ο Κ Ο Λ Λ Ο Ν

Π Α Ρ Α Δ Ο Σ Ε Ω Σ Τ Η Σ Υ Π Η Ρ Ε Σ Ι Α Σ

Ἰήμερον τὴν ἑβδόμην 7βρίου τοῦ χιλιοστοῦ ἑκτακοσιοστοῦ τεσσαρακοστοῦ πρώτου ἔτους, ἡμέραν Κυριακὴν κατὰ τὴν ὁγδόην ὥραν τῆς πρωίας, συμφώνως μὲ τὸ ὑπ' αριθ. 2561 Ἰψηλὸν Βον Διάταγμα, χρονολογουμένον ἀπὸ τῆς 28 Αὐγούστου, διὰ τοῦ ὁκοῦ ἡ αὐτὴ μεγαλειότης εὐηρεστήθη ν' ἀκαλλάξῃ τῆς ὑπηρεσίας τοῦ Βασιλικοῦ Ἐτρατοῦ κ' ἐκείνης τοῦ Ἀρχηγέου τῆς Χυροφυλακῆς τὸν Ἀντισυνταγματάρχην κύριον Ρόσσερ ἐκ τῆ αἰτήσει του, καὶ τὸν ἀντικαταστήσῃ καρὰ τοῦ Ἀντισυνταγματάρχου κυρίου Κ. Βλαχόπουλου ἐγένετο ἡ παράδοσις τῆς ὑπηρεσίας ἀπὸ τὸν πρώτον Ἀρχηγὸν εἰς τὸν νέον ὡς ἀκολούθως:

Εἰς πρωτόκολλα:

Τοῦ ἔτους 1833	δύο	2
" "	1834 ἑπτὰ	7
" "	1834 τρεῖς	3
" "	1836 ἓν	1
" "	1837 τρεῖς	3
" "	1838 δύο	2
" "	1839 δύο	2
" "	1840 δύο	2
" "	1841 δύο	2

Ἀηρωὸν κατὰ τὸ Γαλλικὸν σχῆμα ἓν 1

Νεώτερα Ἀηρωῶα κατὰ τὸ Γερμανικὸν δύο 2

Τὸ δικαστικὴ βιβλία.

εἰς Ποινικὸν Κόμον ἓνα 1

" Ποινικὴν Δικονομίαν μίαν 1

" Πολιτικὴν Δικονομίαν μίαν 1

" Ἐμπορικὸς Κόμος εἰς 1

" Ὀργανισμὸς τῶν Δικαστηρίων εἰς 1

Βασιλικαὶ Ἐφημερίδες .

εἰς βιβλία ὀκτώ ἀπὸ τὰ 1833 μέχρι 1840

" φύλλα ἑφημερίδος τοῦ 1841

Βιβλία καταγράφονται τὰς ἡμερησίας Διαταγὰς.

Τοῦ 1834, 1835 καὶ 1837 ἓν 1

" 1838 ἓν 1

" 1839, 1840 ἓν 1

..//..

Τοῦ 1841.	Ἐν	1
Ἐπιτομὴ τῶν Στρατοδικείων εἰς		1
Καθηκόντα Αστυνομικά Ἐν		1
Κανονισμοὶ καὶ ὁρίσμοι τῶν Γυμνασίων τοῦ Ἰππικοῦ εἰς βιβλία ἑπτὰ		7
Ἐπιτομὴ τοῦ Πεδυκτικοῦ τέσσαρα		4
Εἰς χάρτας.	Ἐξ.	6
Γενικὸς Πίναξ τῶν Δήμων βιβλίον Ἐν		1
Βιβλία τῶν νυμφευμένων Ἐν		1
Ἐπιτομὴ τῶν ποινῶν ἀγραφῶν Ἐν		1
Κατάλογος τῶν ἀφεθέντων τῆς ὑπηρεσίας εἰς βιβλίον ἀπαιτήτων τῶν Ἰππικῶν. . . Ἐν		1
(ἔνυπάρχον εἰς τὸν διοργανισμόν)		
Εἰς σφραγίδας τῆς μελάνης. . . δύο . . .		2
εἰς ἑπιτομὴν τοῦ βουλευτικοῦ. . . μία. . .		1
εἰς βιβλίον τῶν ποινῶν τῶν κων. ἀξ/κῶν Ἐν		1
εἰς τὸ τῶν ἡθῶν καὶ ἱκανοτήτων Ἐν. . .		1

Ἄρχεῖα

Ἄνω ἀπὸ τῆς 1833 μέχρι 1841

Ἐπιτομὴ καὶ κατάλογος τῶν Ἐπιτομῶν τοῦ Σώματος εἰς 1
εἰς τὴν ἐπιτομὴν τοῦ Τόμου κατὰ τῆς Οἰκονομικῆς Ἐπι-
τροπῆς τοῦ Σώματος εὑρέθη τὸ ποσὸν τῶν ὁρ. 2277:98λ.
καὶ ὑπαρχούσης δὲ ἀρκετικῆς ἄλλης παρατηρήσεως καὶ ἀμφιβολίας
ἐγένοντο τρεῖς ἄλλα καὶ ὑπογράφονται κατὰ τοῦ παραδόντος καὶ
παραλαμβάνοντες.-

Ἐπιτομὴ
(ὑπογραφή) (Τ.Σ.)
Ρόσνερ
Ἐπιτομῶν/ρχης

Ἐπιτομὴ
(ὑπογραφή)
Κ. Βλαχόπουλος
Ἐπιτομῶν/ρχης

(ΓΑΚ-Ἐπιτομὴ Ἄρχεῖο Ἐπιτομῶν Στρατιωτικῶν(ΜΑ)-Φ.603

Σελίδα βιβλίου . . .

Ἀθήναι τῆ 19 Μαρτίου 1843

Στ.Γρ.3387
Ελ. τῆν 24 Μαρτίου
(Μονογραφῆ)

Ὁ

Ἀντισυνταγματάρχης Ἀρχηγός
τῆς Β.Χωροφυλακῆς.

Πρός

Τῆν ἐπί τῶν Στρατιωτικῶν Β.
Γραμματεῖαν τῆς Ἐπικρατείας
Εἰς Ἀθήνας

Περὶ τῆς ἀρχαιότητος τῶν
ὑπομοιράρχων.

Πρός ἀπάντησιν τῆς ὑπ'ἀριθ.16639
Διαταγῆς τῆς Β.ταύτης Γραμματείας ὁ
ὑποσημειούμενος λαμβάνει τῆν τιμὴν ν'
ἀναφέρῃ ὅτι καθ'ὄλον τὸ διάστημα, τὸ
ὁποῖον διετέλεσεν ὑπὸ τὰς διαταγὰς μου
ὁ νῦν ὑπομοιράρχος Κος Καρβοῦνης ἐξε-
πλήρωσε τῆν ὑπηρεσίαν ὡς Γραμματεὺς
καὶ ὡς Καταλυματίας. Εἰς συμπλοκάς καὶ
μάχας μετὰ τοῦ ἐχθροῦ ὁ εἰρημένος εἶχε
μέν ἀνά χειρας τὸ ὄπλον, ὅχι ὅμως ποτέ
ἐπικεφαλῆς στρατιωτικῶν, οὔτινες δὲν
ἐδιοικοῦντο εἰμὴ παρὰ τῶν πραγματικῶν
ἀξιωματικῶν των.

Ὅσον δὲ ἀνάγεται, ἂν πρό τοῦ 1828 ἔτους
ὁ εἰρημένος Κύριος ὑπομοιράρχος ἐλάμ-
βανε προσωπικῶς ἐπικεφαλῆς στρατιωτῶν
μέρος εἰς τὰς μάχας μετὸν ἐχθρόν, τοῦ-
το ἀγνοεῖται ἀπὸ τὸν ὑποσημειούμενον.-

Κων/νος Βλαχόπουλος
Ἀντισυνταγματάρχης

(ΓΑΚ-Ὁθωνικὸ Ἀρχεῖο ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν-Ἀστυνομία-Χωροφυλακῆ)Φ.147.

Σελίδα Βιβλίου . . .

Ἄριθ. 15227 Ὑπουργείου Στρ.
Αὐτ. Τμήμα

Ἀθήναι τῆ 21 Ὀκτωβρίου 1846

Ἔπερὶ Μεταθέσεων

Π ρ ο ς

Τὸν Συντ/ρχην Στρατιωτικῶν
Νομοεπιθεωρητὴν Κων Κων/νον
Βλαχόπουλον.-

Δι' Ὑφ. Β. Διατάγματος ἀπὸ 21 τρ.
μηνός ἢ Α. Μεγαλειότης ὁ Βασιλεὺς εὐρε-
στήθη νὰ Σᾶς μεταθέσῃ εἰς τὴν Νομοεπι-
θεώρησιν Ἀρκαδίας.

-Διὰ τοῦ αὐτοῦ Διατάγματος ἐδιώρισεν τὸν
Ἑποστράτηγον κ. Ἀνδρέαν Ἰσικὸν Νομοε-
πιθεωρητὴν Ἀκαρνο-Αἰτωλίας.

-Σήμερον δευτάξαμέν τὸν ρηθέντα Ἑπο-
στράτηγον νὰ μεταβῆ εἰς Μεσολόγγιον καὶ
παραλάβῃ παρ' ὑμῶν τὴν Διεσθύνσιν τῆς
ὑπηρεσίας ταύτης μεθ' ἧς ἄχρι τοῦδε ἤσθον
ἐπιφορτισμένος μετὰ τὴν παράδοσιν τῆς
ὁποίας χρεωστεῖτε ἀμέσως ν' ἀναχωρήσῃτε
διὰ Τρίπολιν εἰς τὴν νέαν θέσιν σας.-

Ἀθήναι τὴν 21 Ὀκτωβρίου 1846

(Μονογραφὴ Ὑπουργοῦ)

(ΓΑΚ-Ὁθωνικὸ Ἀρχεῖο Ὑπουργείου Στρατιωτικῶν (ΜΑ)-Φ. 605)

Σελίδα Βιβλίου . . .

Α Ι Τ Η Σ Ι Σ

Τοῦ Στρατηγοῦ Κώνστα Βλαχό-
πουλου ἐκ Νικοπόλεως κατοί-
κου Μεσολογγίου.

Ἐν Μεσολογγίῳ τὴν 25ῃ Μαΐ-
ου 1865.

Π ρ ο ς

τὴν Ἐπιτροπὴν τοῦ Ἀγῶνος
Διὰ

τοῦ κ. Νομάρχου Αἰτωλίας κ.τ.λ

Π ε ρ ς

ἀποδόσεως δεδουλευμένων κατὰ τὸν ἱερὸν Ἀγῶνα μισθῶν καὶ προκαταβολῶν
εἰς διαφόρους ἀνάγκας τῆς Πατρίδος.

Ἐποβάλλω, ὡςδε συναπτόμενον, Γενικὸν Λογισμὸν τῶν καθυστερημένων ἔτι
μισθῶν δι' ὑπηρεσίας μου κατὰ τὸν ἡρωικὸν τῆς Πατρίδος μας ἀγῶνα καὶ
τῶν εἰς διαφόρους κρισίμους τῆς Πατρίδος περιστάσεις ἐξ ἰδίων μου προ-
καταβληθέντων πρὸς ἐξοικονόμησιν τῶν ἀπολύτων ἀναγκῶν τῶν Ἀξιωματικῶν
μου, ἀρκούντως δικαιολογημένον ἀπὸ τὰ ἐπισυναπτόμενα ἀντίγραφα τῶν ἀνα-
χείρας μου πρωτύπων χρηματικῶν Διαταγῶν τῶν σχετικῶν Ὑπουργείων καὶ
τοῦ πολέμου, καὶ παρακαλῶ τὴν Ἐπιτροπὴ ταύτην, ἵνα ἐπεξεργασθεῖ αὐτὸν,
καὶ ἀποφανθεῖ περὶ τῆς δικαίας ἀποδόσεως, κατὰ τὰ ὑπὸ τῶν Ἐθνοσυνελεύ-
σεων ἀνέκαθεν ἐψηφισμένα, καὶ ὑπὸ τῶν τότε Κυβερνήσεων ἐντεταλμένα.

Ὅμοιον τοῦτῳ λογαριασμὸν ὑπέβαλον καὶ κατὰ τὴν 10 Μαΐου 1833 εἰς τὴν
τότε ἐν Ναυπλίῳ συσταθεῖσαν ἐξεταστικὴν ἐπιτροπὴν καὶ κατὰ τὸ ἔτος
1846 εἰς τὴν ἐν Ἀθήναις.

-Καιρὸς πλέον, ἵνα ἀποσβεσθῶσι τὰ τοιαῦτα τοῦ ἔθνους χρέη, εἴτε ἀναθεώ-
σεως, εἴτε ἀποδόσεως χρεολυτικῶς .-

Τμῆμα Χειρογράφων Ἐθνικῆς Βιβλιοθήκης. Ἰκτυλο 249

Σελίδα βιβλίου . . .

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ: ΠΗΓΕΣ-ΒΟΗΘΗΜΑΤΑ, ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ-ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ, ΕΠΕΤΗΡΙΔΕΣ-ΑΕΥΚΟ-
ΜΑΤΑ, ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΕΙΕΣ-ΛΕΞΙΚΑ.

Α. Π. Η. Γ. Β. Σ. :

ΑΡΧΕΙΟΝ ΑΛΒΕΑΚΗ ΒΛΑΧΟΠΟΥΛΟΥ.

ΑΡΧΕΙΟΝ ΔΗΜΟΥ ΑΘΗΝΑΙΩΝ Φ.4070/10-4-1901.

ΑΡΧΕΙΟΝ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΚΕΡΚΥΡΑΣ.

ΑΡΧΕΙΟΝ ΙΣΤΟΡΙΚΟΝ ΑΡΧΗΓΕΙΟΥ ΧΩΡΟΦΥΛΑΚΗΣ.

ΑΡΧΕΙΟΝ Στρατηγού Κώστα Μπότσαρη, έπιμ. Δ. Ούκονόμου, έκδ. Ναυτικής 'Επιθε-
ώρησης, 'Αθήναι 1934.

ΑΡΧΕΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΠΑΛΙΓΓΕΝΕΣΙΑΣ, έκδ. 'Ακαδημίας 'Αθηνών.

ΓΕΝΙΚΑ ΑΡΧΕΙΑ ΚΡΑΤΟΥΣ (ΓΑΚ).

ΓΑΚ ΑΡΧΕΙΟΝ Καποδίστρια-Φ.227.

ΓΑΚ ΑΡΧΕΙΟΝ Γραμματέας Κυβερνήτου Φ.254.

ΓΑΚ Γενικόμ Φροντιστήριον-Διάφοροι Φάκελλοι.

ΓΑΚ 'Οθωνικόμ 'Αρχείομ 'Υπουργείου 'Εσωτερικών ('Αστυνομία-Χωροφυλακή)
Φ.147, 152 και 183.

ΓΑΚ 'Οθωνικόμ 'Αρχείομ 'Υπουργείου Στρατιωτικών-(ΜΑ)-Φ.98, 212, 603, 604
και 605 (ΜΚ) Φ.1.

ΜΝΗΜΕΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ-ΑΡΧΕΙΟ ΜΕΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΥ, έκδ. 'Ακαδημίας 'Αθηνών
(1965).

ΑΙΝΙΑΝΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ, "Η βιογραφία του στρατηγού Καραϊσκάκη, Χαλκίς 1834".

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΦΡΟΥΡΑΣ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ 1825-1826, έπιμ. 'Εμμ. Πρωτοφάλη, έκδ. ΓΑΚ
'Αθήναι 1963.

ΔΑΣΚΑΛΑΚΗ 'Αποστόλου Β, Κείμενα πηγαί της 'Ιστορίας της 'Ελληνικής 'Επα-
ναστάσεως, 3τ. 'Αθήναι 1966-1968.

ΕΥΜΟΡΦΟΠΟΥΛΟΥ Δ. "Απομνημονεύματα", 'Αθήναι 1957.

ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑ Ι. "Επιστολαί", 4 τ. μετφ. Μ. Γ. Σχινιά, 'Αθήναι 1843.

ΚΑΣΟΜΟΥΛΗ Ν. "Ενθυμήματα" Στρατιωτικά της 'Επανάστασεως των 'Ελλη-
νων 1821-1833, 3τ, έπιμ. Ι. Βλαχογιάννη, 'Αθήναι 1939-1942.

ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗ Θεοδ., "Διήγησις συμβάντων της 'Ελληνικής φυλής 1770-1836",
έπιμέλεια Γ. Τσερτσέτη, 'Αθήναι 1855.

ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗ (Γενναίου), 'Απομνημονεύματα, 'Αθήναι 1855, Έγγραφα, 'Αθήναι
1855.

ΜΙΧΟΥ ΑΡΤ, "Απομνημονεύματα της δευτέρας πολιορκίας του Μεσολογγίου
1825-1826, "έπιμ. Σ. 'Αραβαντινιού, 'Αθήναι 1883.

ΜΑΚΡΗ Ν. "Ιστορία του Μεσολογγίου ('Απομνημονεύματα των 'Αγωνιστών
του 21)", 'Αθήναι 1957.

ΜΑΚΡΥΓΙΑΝΝΗ Ι., "Απομνημονεύματα" έπιμ. Ι. Βλαχογιάννη, 'Αθήναι 1907.

- ΜΕΤΑΞΑ Κ., " 'Ιστορικά 'Απομνημονεύματα τῆς 'Ελληνικῆς 'Επανάστασεως",
'Αθήναι 1878.
- ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ Μ., " 'Ιστορικά περὶ τῆς 'Ελληνικῆς Παλιγγενεσεως ('Απομνημονεύματα τῶν 'Αγνωστῶν τοῦ 21)", 2 τ., 'Αθήναι 1957.
- ΠΕΡΡΑΙΒΟΥ ΧΡ., " 'Απομνημονεύματα πολεμικὰ διαφόρων μαχῶν συγκροτηθεισῶν μεταξὺ 'Ελλήνων καὶ 'Οθωμανῶν κατὰ τε τὸ Σούλιον καὶ τὴν 'Ανατολικὴν 'Ελλάδα ἀπὸ τοῦ 1820 μέχρι τοῦ 1829", 2 τ. 'Αθήναι 1836.
- ΣΠΗΛΙΑΔΟΥ ΝΙΚ., " 'Απομνημονεύματα διὰ νῦ χρησιμεύσασιν εἰς τὴν Νέαν 'Ελληνικὴν 'Ιστορίαν 1821-1843", ἐπιμ. Π. Χριστοπόδου, 'Αθήναι 1957.
- ΣΠΥΡΟΜΗΛΙΟΥ " 'Απομνημονεύματα τῆς δευτέρας πολιορκίας τοῦ Μεσολογγίου 1825-1826", ἐπιμ. Ι. Βλαχογιάννη, 'Αθήναι 1926.

Β. Β Ο Η Θ Η Μ Α Τ Α :

- ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΥ Γ., "Τὰ κατὰ τὸν ἀδόξημον πρωταθλητὴν τοῦ 'Ιεροῦ τῶν 'Ελλήνων 'Αγῶνος, τοῦ Πατριάρχου Ῥηγοβίου Β", 'Αθήναι 1856-66.
- ΑΝΤΩΝΤΟΥ Σ. ΚΩΝ., " 'Ιστορία 'Ελληνικῆς Βασιλικῆς Χωροφυλακῆς", 'Αθήναι 1964.
- ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΥ Περ., " 'Ιστορικὰ καὶ διπλωματικὰ μελέται", 'Αθήναι 1929.
- ΑΣΠΡΕΑ ΓΕΩΡΓΙΟΥ, "Πολιτικὴ 'Ιστορία τῆς Νεωτέρας 'Ελλάδος", 'Αθήναι 1922.
- ΒΑΚΑΛΟΠΟΥΛΟΥ ΑΠΟΣΤ., " 'Ιστορία τοῦ Νέου 'Ελληνισμοῦ", θεσ/νίκη 1980-82.
- ΤΟΥ ΙΔΙΟΥ "Τὰ 'Ελληνικὰ στρατεύματα τοῦ 1821", θεσ/νίκη 1970.
- ΤΟΥ ΙΔΙΟΥ " 'Η 'Επανάστατημένη 'Ελλάδα μεταξὺ 1826-1829", θεσ. 1976.
- ΒΑΣΙΛΕΪΟΥ Γ. ΠΑΝΟΥ, " 'Η 'Επανάσταση τοῦ 21 στὴν Ευρυτανία καὶ ἡ καταστροφή τοῦ Καρπενησίου", 'Αθήναι 1962.
- ΒΥΖΑΝΤΙΟΥ ΧΡΗΣΤΟΥ " 'Ιστορία τῶν κατὰ τὴν 'Ελληνικὴν 'Επανάστασιν ἐκστρατειῶν καὶ μαχῶν ποὺ συμμετέσχεν ὁ τακτικὸς στρατός", ἐκδ. Γ. Τσουκαλά, 'Αθήναι 1956.
- ΓΑΖΗ ΓΕΩΡΓΙΟΥ "Λεξικὸν τῆς 'Επανάστασεως καὶ ἄλλα ἔργα, ἐπιμ. Λ. Βρανοῦση, 'Ιωάννινα 1971.
- ΓΙΑΚΟΥΜΗ Γ.-ΓΙΑΚΟΥΜΗ Π.-ΚΑΡΑΤΖΕΝΗ Ν., "Μεσολόγγι", 'Αθήναι 1976.
- ΔΑΣΚΑΛΗΚΗ Β. ΑΠΟΣΤ., " 'Ιστορία 'Ελληνικῆς Χωροφυλακῆς", 'Αθήναι 1973.
- ΔΕΣΠΟΤΟΠΟΥΛΟΥ Δ. ΑΛΕΞ., " 'Ο Κυβερνήτης 'Ιωάννης Καποδίστριας καὶ ἡ ἀπελευθέρωση τῆς 'Ελλάδος", 'Αθήναι 1954.

- ΔΗΜΑΚΟΠΟΥΛΟΥ ΧΑΡΙΚΛΕΙΑΣ Γ., "Ο Σαινσιμονιστής FRANCOIS GRALLARD-Περὶ τῶν Ἑλληνικῶν πολιτικῶν πραγμάτων, ἀνάτυπο ἐκ τοῦ ΔΙΕΒΕ, Ἀθήναι 1979.
- ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΠΟΥΛΟΥ ΟΔΥΣΣΕΑΣ, "Τὰ πολεμικὰ γεγονότα ἀπὸ τὸν Ὀκτώβριο ὡς τὸν Δεκέμβριο 1827 στὴν Ἱστορία τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους", ἔκδ. ἐκδοτικῆς Ἀθηνῶν, Ἀθήναι 1975.
- ΔΟΚΑΝΑΡΗ ΣΤ.ΝΑΠΟΛ., "Ἑλληνικὴ Χωροφυλακὴ 1833-1975", περ. Στρατιωτικὴ Ἐπιθεώρηση, Ἀθήναι 1979.
- ΤΟΥ ΒΑΔΙΟΥ, "Ἡ σύσταση τῆς Χωροφυλακῆς", περ. Ἐπιθεώρηση Χωροφυλακῆς, Ἀθήναι 1983.
- ΤΟΥ ΙΔΙΟΥ, "Τὸ Κῆκνειον ἄσμα τοῦ Ὀθωνικοῦ δράματος", περ. οδ. Ἡπειρωτικὴ Ἔστια, Ἰωάννινα 1979.
- DONTAS N. ΔΟΜΝΑ, "THE LAST PHASE OF THE INDEPENDENCE IN WESTERN GREECE", ἔκδ. Ἐταιρείας Μακεδονικῶν Σπουδῶν, Θεσ/νίκη 1966.
- ΕΚΔΟΤΙΚΗΣ ΑΘΗΝΩΝ ΑΕ, "Ἱστορία τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους", τόμοι ΙΒ (1975)-ΙΓ (1977).
- EICHTHAL GUSTAV, "Ὀικονομικὴ καὶ κοινωνικὴ κατάσταση στὴν Ἑλλάδα μετὰ τὸ 1821", ἐπιμ. Ἀθ. Χ. Παπαδοκοῦλου, Ἀθήναι 1974.
- ΤΟΥ ΙΔΙΟΥ, "Ἡ Ἑλλάς τοῦ 1833-1835", ἐπιμέλεια Γ. Τ. Μέρκου, Ἀθήναι 1968.
- ΘΕΜΟΠΟΥΛΟΥ ΘΕΟΔΩΡΟΥ, "Τὸ Ἄγρυνιον ἀπ' τὴν ἀρχαιότητα μέχρι σήμερα", Ἀθήναι 1954.
- ΚΑΡΑΤΖΕΝΗ Φ. ΔΗΜ., "Ἡ πρὸς Ἡπειρον ἐκστρατεία τοῦ 1822 καὶ ἡ μάχη τοῦ Πέτα", Ἀθήναι 1980.
- ΚΑΡΥΩΤΗ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ, "Σχολές Χωροφυλακῆς", Ἀθήναι 1970.
- ΚΑΣΜΑΝΗ ΛΑΜΠΡΟΥ, "Ἱστορικὰ Ἑβρυτανικὰ Σελίδες", Λαμια 1932.
- ΚΑΣΟΜΟΥΛΗ Κ. ΝΙΚΟΛ., "Ἡμερολόγιον, Ἐπιμέλεια-εἰσαγωγή-σχόλια", ἐπιμ. Ἐμμ. Γ. Πρωτοψάλτη, Ἀθήναι 1983.
- ΚΟΚΚΙΝΟΥ Α. ΔΙΟΝ., "Ἡ Ἑλληνικὴ Ἐπανάστασις", ἔκδ. Μέλισσα, Ἀθήναι 1958.
- ΚΟΡΔΑΤΟΥ Κ. Ι., "Νεοελληνικὴ Πολιτικὴ Ἱστορία", ἔκδ. Γεωργίου Ι. Βασιλείου, Ἀθήναι 1925.
- ΚΟΥΤΣΟΝΙΚΑ ΛΑΜΠΡΟΥ, "Γενικὴ Ἱστορία τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως", ἔκδ. Γ. Τσουκαλά, Ἀθήναι 1956.
- ΚΤΕΝΙΑΔΗ ΝΙΚΟΛΑΟΥ, "Ἑλληνικὴ Χωροφυλακὴ, Ἱστορικὰ Σελίδες", Ἀθήναι 1960.

- ΤΟΥ ΙΔΙΟΥ , "Ιστορία της Σχολής Χωροφυλακής", 'Αθήναι 1970.
- ΚΥΡΙΑΚΙΔΗ ΣΤΥΛΠΩΝΟΣ, "Ο Διγενής 'Ακρίτας- 'Ακριτικά Έπη- 'Ακριτικά τρα-
γούδια - 'Ακριτική ζωή", Έκδ. Συλλόγου προς διάδο-
σιν ώφελίμων βιβλίων, 'Αθήναι (αχρ).
- ΚΩΝΣΤΑ Σ.Κ. , " 'Η Γουριά στό Βίκοσιένα", 'Αθήναι 1972.
- ΛΑΣΚΑΡΗ Στ. , "Διπλωματική 'Ιστορία της 'Ελλάδος 1821-1914", 'Α-
θήναι 1947.
- ΛΟΥΛΕ ΔΗΜ. , "Ο ρόλος της Ρωσίας στη διαμόρφωση του 'Ελληνικού
κράτους", Έκδ. σύγχρονη εποχή, 'Αθήναι 1981.
- ΜΑΓΕΡ ΙΩΑΝΝΟΥ-ΙΑΚΩΒΟΥ, " 'Ελληνικά Χρονικά, 'Ημερολόγιο Β' Πολιορκίας Με-
σολογγίου", Έκδ. ΓΑΚ, έπιμ. Ε.Γ. Πρωτοφάλη, 'Αθήναι
1956.
- ΜΑΚΗ Χ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ , "Δημοτικά τραγούδια, 'Εοελληνική βιβλιοθήκη, 'Αθή-
ναι 1978.
- ΜΑΜΟΥΚΑ Ζ. ΑΝΔΡΕΑ, " 'Τά κατά την αναγέννησιν της 'Ελλάδος", 'Αθήναι
1840.
- ΜΑΡΚΕΖΙΝΗ Β. ΣΠΥΡΟΥ , "Πολιτική 'Ιστορία της Νεωτέρας 'Ελλάδος", 'Αθή-
ναι 1966-1968.
- ΜΕΝΔΕΙΣΣΟΗΝ-ΒΑΡΤΗΟΛΔΥ Κ., " 'Ιστορία της 'Ελληνικής 'Επανάστασεως", μετ.
Η. Οίκονομοπούλου, 'Αθήναι 1839.
- ΜΟΣΧΟΝΑ ΝΙΚΟΛΑΟΥ , " 'Τά 'Ιόνια νησιά κατά την περίοδο 1797-1821" (αχρ)
- ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ ΜΙΧ. , " 'Ιστορία της 'Ελληνικής Παλιγγενεσεως", 'Αθήναι.
1873.
- ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ ΚΑΡΠΟΥ , "Όδυσσεάς 'Ανδροΰτσος καί Βαρνακιώτης", έπιμ. Ε.Γ.
Πρωτοφάλη, 'Αθήναι 1957.
- ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ Ι. ΣΤΕΦΑΝΟΥ, " 'Η 'Επανάσταση στη Δυτική 'Ελλάδα", 'εσ. 1962.
- ΠΑΠΑΘΕΩΔΩΡΟΥ ΑΝΟΣΤ., "Ο αυτόνομοιακός άγώνας της Βορείου 'Ηπείρου 1914,
'Αθήναι 1985.
- ΠΑΠΑΡΗΓΟΠΟΥΛΟΥ ΚΩΣΤΑ, " 'Ιστορία του 'Ελληνικού 'Εθνους", Έκδ. 'Ελευθερου-
δάκη (αχρ).
- ΠΑΠΑΧΑΤΖΗ ΝΙΚΟΛΑΟΥ , Ηρωϊκή Μυθολογία (αχρ).
- ΠΑΤΣΟΠΟΥΛΟΥ Ι. -ΚΟΥΜΑΡΙΑΝΟΥ ΑΙΚ., " 'Η θεμελίωση του 'Ελληνικού κράτους",
'Αθήναι 1982.
- ΠΟΛΙΤΗ ΘΕΟΔΩΡΟΥ , "Συμβολή της Αιτωλοακαρνανίας στην 'Επανάσταση
του 1821", Μεσολόγγι 1974.
- ΠΟΥΛΟΥ ΧΡ. ΙΩΑΝΝΟΥ , " 'Τά πρώτα σύνορα της νεωτέρας 'Ελλάδος", ΔΙΕΕΕ,
'Αθήναι 1967.
- ΠΡΟΒΑΤΑ ΑΙΚΙΒΙΑΔΗ , " 'Ιστορία της 'Ελλάδος 1821-1980", 'Αθήναι
1980.-

- ΡΙΣΠΗΝ ΙΩΑΝΝΗ , "Ελληνική Μυθολογία", επιμ. Σπύρου Μαρινάτου, 'Αθήναι (αχρ).
- ΣΑΒΒΑ Γ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ , "Ελετήματα του Ξηρομέρου", 'Αθήναι 1983.
- ΣΦΡΑΔΕΛΗ ΚΩΣΤΑ , "Γεώργιος Βαρνακιώτης", 'Αθήναι 1980.
- ΣΤΑΣΙΝΟΠΟΥΛΟΥ Α.Κ. , "Οι Μεσολογγίται", 'Αθήναι 1926.
- ΣΦΡΑΣΙΝΟΠΟΥΛΟΥ ΧΡ. , "Λεξικό της 'Ελληνικής 'Επανάστασης του 1821", 'Αθήναι 1976.
- ΤΡΙΚΟΥΠΗ ΣΠΥΡΟΥ , "Ιστορία της 'Ελληνικής 'Επανάστασης", 'Αθήναι 1879.
- ΤΡΟΥΠΑΚΗ ΝΙΚΟΔ. , "Η 'Αστυνομία παρ' 'Ελλησι", 'Αθήναι 1904.
- ΧΡΗΣΤΟΥ Κ. ΛΟΥΚΟΥ , "Ο Κυβερνήτης 'Ιωάννης Καποδίστριας και οι 'Μαυρομιχάλαροι", Περιοδικόν "ΜΝΗΜΩΝ", τόμος 4ος, σελ. 1-79, 'Αθήναι 1974.
- ΦΙΛΗΜΟΝΟΣ ΙΩΑΝΝΟΥ , "Δοκίμιον 'Ιστορικόν περί της Φιλικής 'Εταιρείας, έν 'Αθήναις", έκ της τυπογραφίας της Γκραφία ΑΕ (αχρ).
- ΦΩΤΙΑΔΗ ΔΗΜ. , "Καραϊσκάκης", Δεύτερη Έκδοση, 'Αθήναι 1957.
- ΧΑΒΕΛΑ Θ. Α. , "Ιστορία των Αιτωλών από των αρχαιοτάτων χρόνων μέχρι του 1829", 'Αθήναι 1883.
- ΧΟΥΛΙΑΡΑΚΗ ΜΙΧΑΗΛ , "Γεωγραφική, διοικητική και πληθυσμιακή εξέλιξη της 'Ελλάδος 1821-1971", έκδ. 'Εθνικού Κέντρου Κοινωνικών 'Ερευνών, 'Αθήναι 1974.

Γ. ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ-ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ :

- "ΑΘΗΝΑ", έφημ. 'Αθηνών των έτων 1835, 1836, 1841 και 1855.
- "ΑΙΩΝ", έφημ. 'Αθηνών του έτους 1843.
- "ΑΥΓΗ" έφημ. 'Αθηνών του έτους 1868.
- "ΑΛΗΘΕΙΑ", έφημ. 'Αθηνών του έτους 1868.
- "ΒΡΑΔΥΝΗ", έφημ. 'Αθηνών, Φεβ.-'Απρ. 1931-Σειρά δημοσιευμάτων "Ένας άκάνονος θρόνος".
- "ΓΕΝΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΒΛΑΔΔΟΣ", έφημ. Ναυπλίου των έτων 1826, 1827, 1829, και 1931.
- "ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ", έφημ. Μεσολογγίου των έτων 1824, 1825, και 1826.
- "ΕΛΠΙΣ", έφημ. 'Αθηνών των έτων 1837 και 1846.
- "ΚΑΘΗΜΕΡΗ" (ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ), έφημ. Ναυπλίου, "Αστρους, Σκετσών, 14 Μαΐου 1832, 9 'Ιαν. 1833 (φύλλα 1-27).
- "ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΕΒΕΡΝΗΣΕΩΣ" του έτους 1833 (Ναύπλιον).
- "ΚΑΣΤΑΛΙΑ", περιοδ. της 'Ελληνικής 'Εταιρείας 'Ιατρών Λογοτεχνών (1975).

"ΚΗΡΥΞ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ", περιόδ. τοῦ ἔτους 1971.

"ΟΝΗΣΑΝΔΡΟΣ", στρατιωτικὸ περιοδικὸ Ἀθηνῶν τῶν ἔτων 1864-1868.

"ΠΑΛΙΓΓΕΝΕΣΙΑ", ἔφημ. Ἀθηνῶν τοῦ ἔτους 1868 .

Δ. Ε Π Ε Τ Η Ρ Ι Δ Ε Σ - Λ Ε Υ Κ Ω Μ Α Τ Α :

ΕΠΕΤΗΡΙΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1891, ἔρανοσθεῖσα ἐκ τῶν πινάκων καὶ Μητρώων τοῦ Ὑπουργείου Στρατιωτικῶν, Ἀθήνησιν 1891, ἐκ τοῦ Τυπογραφείου τοῦ Ὑπουργείου Στρατιωτικῶν.

ΕΠΕΤΗΡΙΣ ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΩΝ & ΑΝΘΥΠΑΣΠΙΣΤΩΝ ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΓΗΝ ΣΤΡΑΤΟΥ, Ἀθήνησιν 1909, ἐκ τοῦ Στρατιωτικοῦ Τυπογραφείου.

ΙΣΤΟΡΙΚΟΝ ΛΕΥΚΩΜΑ , "Στρατιωτικὴ Σχολὴ Ευελπίδων-150 Χρόνια 1828-1978", ἀναμνηστικὴ ἔκδοσις Σχολῆς Ευελπίδων, Ἀθήναι 1978.

Ε. Ε Γ Κ Υ Κ Λ Ο Π Α Ι Δ Ε Ι Ε Σ - Λ Ε Ε Ι Κ Α :

ΜΕΓΑΛΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΕΙΑ "ΠΥΡΣΟΣ".

ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΕΙΑ "ΕΛΕΥΘΕΡΟΥΔΑΚΗ".

ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΕΙΑ "ΝΑΙΟΣ".

ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗ & ΝΑΥΤΙΚΗ ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΕΙΑ.

ΛΕΞΙΚΟΝ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ ΤΟΥ 1821, Γεωργίου Γαζή (ἐπιμ. Δ. Βρανοδση), Ἰωάννινα 1971.

ΛΕΞΙΚΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ ΤΟΥ 1821, Χρ. Στασινοπούλου, Ἀθήναι 1971.

ΑΛΦΑΒΗΤΙΚΟ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ

(Σημ. θα συνταχθεί μετά τη σελιδοποίηση του βιβλίου).-

Πρόλογος
Εισαγωγή

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

ΠΡΟΕΠΑΝΑΣΤΑΤΙΚΗ-ΕΠΑΝΑΣΤΑΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΚΑΙ ΜΕΧΡΙ
ΤΗΝ ΑΦΙΞΗ ΤΟΥ ΘΩΝΑ.

- I. Γενεαλογία των Σουκιάδων ή Βλαχοπουλαίων-Παιδικά χρόνια του στρατηγού Κωνσταντίνου Βλαχόπουλου
- II. Ανάκτηση του πατρικού Αρματολικίου Βλοχού-Κήρυξη της Επανάστασης στο Βραχάρι.
- III. Η ήττα του Πέτα και ο αντίκτυπος της στη Δυτ. Ελλάδα
- IV. Στις επιχειρήσεις του Καρπένησιου και στην Άμυνα του Αιτωλικού εναντίον των ορδών του Μουσταή πασά της Σκόδρας
- V. Αρχηγός των επαρχιακών αρμάτων Βλοχού-Διένεξι του με τον κοτσάμπαση Γιαννάκη Στάϊκο.
- VI. Στο πολιορκούμενο Μεσολόγγι
- VII. Στη δραματική πορεία της εξόδου και σε νέους αγώνες στην Πελοπόννησο.
- VIII. Στην Αττική με τον Καραϊσκάκη
- IX. Στην εκστρατεία του Τσώρτς για την απελευθέρωση της Δυτικής Ελλάδας.
- X. Στην υπηρεσία του Καποδίστρια και ως την άφιξη του Όθωνα.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΘΩΝΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΚΑΙ ΜΕΧΡΙ ΤΟΥ ΘΑΝΑΤΟΥ ΤΟΥ

- I. Επίλεκτο στέλεχος της νεοσύστατης Χωροφυλακής
 - II. Πρώτος Έλληνας Αρχηγός της Χωροφυλακής
 - III. *Ανώτερα Έχρηξή Ένωμοταρχαν* έργο του Κωνσταντίνου Βλαχόπουλου
 - IV. Παραίτηση από την Αρχηγία Χωροφυλακής και μετάταξή του στο στράτευμα.
 - V. Στρατιωτικός Νομοεπιθεωρητής σε διάφορους Νομούς της χώρας
 - VI. Η ιδιωτική ζωή και ο θάνατος του Κωνσταντίνου Βλαχόπουλου
 - VIII. Μεταθανάτιες τιμές με καθυστέρηση
- Επίλογος
Παράρτημα
Αλφαβητικό Ευρετήριο